ТРОЯНСКИ ПОЕТИ

Владимир Сабоурин

Тази книга не е предназначена за търговско разпространение.

© Архилох, автор, 2019
© Владимир Сабоурин, превод, 2019
© Венцислав Арнаудов, дизайн на корица, 2019

При оформлението на корицата са използвани: Tina Modotti, Julio Antonio Mella en su lecho de muerte, Ciudad de México, 1928 & Венцислав Арнаудов, Падналият войн, София, 2015

ISBN: 978-619-188-249-6

ТРОЯНСКИ ПОЕТИ

Превод

Владимир Сабоурин

София
MMXIX

Архилох / Хорхе Манрике / Хьолдерлин / Рилке
Блок / Хуго Бал / Хлебников / Уидобро / Паунд / Брехт
Алвару д'Кампуш / Сабоурин / Кирш / Бродски / Бахман
Никанор Пара / Плат / Пас / Алла Горбунова / Хайнер Мюлер
Ернесто Карденал / Пуси Райът / Роберто Боланьо / Мария Вирхов
Вирхилио Пиньера / Архилох

Аз съм, да, аз съм на Ениалий слуга, господарят на бойния крясък
и на Музите дарът пленява ме, поназнайвам нещо от туй

Нищо ненадейно не е вече неоспоримо нищо
достойно нищо за дивене откакто Зевс на Олимпийците бащата
от пладнето направи нощ като сиянието на светлината
на слънцето съкри и блед захлас налегна хората
от този час възможно всичко стана достойно за доверие
сред човеците в почуда не изпада вече никой
щом види сухоземни твари с делфини да разменят паша
в морето и ревящите вълни са по-желани за родените
на суша за обитателите морски обраслите с дървета планини
... Архенактид ...
... дете на ...
... за сватбата ...
...
...
...
... на хората
...

Илион 93

Нека изсъхне тази ръка,
която подпише конституцията!
Каза така, излезе подобно на луда
Скрит не остана от тебе
Смъртният час на Патрокъл
С мед заблестяла облечена
Излезе сред първите войни
За голия труп се сражава жестоко
(На младия всичко прилича
даже и мъртъв да падне
целият труп е прекрасен
където да бъде оголен!)
За голия труп се сражава жестоко
Подобно на крава, която
Първи път ражда и дебне с мучене
Край свойто теленце.
Жалки, презрени страхливци
Ахейци, но не и ахейки
Тъкмо при тези ѝ думи
Еринии спряха речта ѝ

Това ти е школа
от Първа софийска девическа
на Архилох и Ицо Хазарта: черни чорапи
якичката бяла колосана прибрани
косите ти с фиби, баретка
мечтана Деметра, царицата с хубави плитки
(Омир и Архилох са съвременници)

Става дума за комунизма кучеоката хидра
Куче! Отново отбягна смъртта
а наблизо до тебе беше
на два пъти, толкова близо.
Феб Аполон те запази, убиец на полските мишки
Куче! Недей ме заклева в родината
И младостта ми в Родопите
На строящите шахти миньори
(Кучето било символ на безсрамие
а мухата – на нахалство)
А совоока Атина се много зарадва,
че ти между всички безсмъртни
на нея се първо помоли.
Сила ѝ вля във плещите
и чак в колената чевръсти,
а пък в гърдите ѝ вдъхна за миг
дързостта на мухата:

Става дума за клетвите
за генералите от запаса и съветниците
по въпросите на културата
кучко, ти си конска муха
Защото Арес нарича Атина
Кучешка мухо
даже и гонена често от нежната кожа на смъртен,
пак го връхлита и хапе – човешката кръв ѝ е сладка:
мрачният дух ѝ изпълни Атина със наглост такава.
А за интелектуалци и дългополи интелектуалки
Ти пък по селски
тежко кълнеш: тогава тя изрича думи,
които трудно могат да бъдат чути

от устата на интелектуалец
тъпата кучка, мръсната кучка, умната кучка
Може би защото на интелектуалците у нас
никой не търси сметка за прегрешенията

Седнаха те настанени
безмълвно на свойте седалки
Ала ти, кучко безсрамна, ти дръзна
Безсрамната кучка изведе за кратко
Генералите от запаса извън себе си, извън строя
без обичайната оргия и 50 лева разходи
Кучко безсрамна! Ти искаш сега срещу нас да застанеш?
(Трудно е с тях да се мериш по сила)
Така се изпълва прокобата на Мом, духа
на хулата и отрицанието
след влизането в Европейския съюз
преименуван на Момус
Селският секретар на Клам божествен и нежен
който казал в събранието на боговете
че Федерацията на клубовете за демокрация – СДС
сами ще се унищожават. Ала ти все пак кълнеш
Ти, кучка омразна, прокобна

Те знаят и бързо се учат на страх
от черния ангел от РМС
(неведнъж ще я канят в БКП)
Но хитро успяха да обърнат страха
научиха пътя обратен
към къпането на червеното конче
селско чиновническия дзен
изкуството да поддържаш Харлей Дэвидсон

за връстниците на свободата
Хера на свят го изведе, макар недоносено още,
а за Алкмена нарочно забави родилните болки
Херакъл пак е пролетариатът
Родилните болки пак се бавят
Душата ми беше пълна,
но загубих много младежки радости
всъщност можеше и после да ида при бог Океана
(Музиката и поезията
си остават сплотени в едно изкуство)
Вярвам, че чрез словото
ще продължа живота на душата си
Ужас! В двореца на Хадес остава
Наистина само гола душа
А животът изчезва напълно
А може би сам ще поиска
да легне до нейното тяло

Интересно е каква промяна става
с човека във властта. Нещо се преобръща в него.
Всички се сърдят на Зевса – роди дъщеря неразумна,
гибелна щерка, която дела най-престъпни замисля.
Това е проблем, който важи за всички.
Всички блажени безсмъртни, които Олимп обитават
са напълно съгласни, всеки от тях
на живота медено сладък не бе непослушен
само Атина Палада с уста и ръка не наказват
ала ѝ всичко прощават, понеже създаде я дръзка
робството и възрожденското образование
Не можеш се измъкна. Почти невъзможно е
да устоиш на изкушенията на свободата

На 9 юли 1993 г. тя влиза гневна в кабинета на Желев.
Според изключително близки до бившия президент
Удряла с длани земята, кърмилница щедра за всички
С вик умолявала Хадес и с плач Персефона ужасна
А Ериния бродеща в мрака неумолимо жестока
Я чула в подземното царство.

Каза и гърлото сряза на вепъра
В кръг го размаха и хвърли в морето
В страшната бездна да бъде гощавка
за гладните риби
В последно време, някъде в началото
на мандата на Тройната коалиция
бившият главен редактор на в. „Демокрация“
е виждан да лекува мъките си
по спътницата си в живота безсмъртна
с водка, бира и кебапчета
в капанчето на пазара Ситняково.

Ти каза така: Ще чуеш
горестна вест за това
що не трябваше нивга да стане!
Падна Патрокъл! (За голия труп се сражават жестоко)
Пелей днес лежи във двореца,
грохнал от старост нерада
срамните части на старец
оскверняване алчно от псета
от застрахователния бизнес
със старогръцки имена
Илион 93 след двайсет години
ненамерен раздутият труп

от Русе достигна морето
алчни змиорки нападнаха
отдавна голото тяло
крехката бъбречна лой му гризяха
и гълтаха стръвно.

(Лириката е постархилоховска мистификация.)

Тъжно заплака и около теб се събраха
всички сестри от морската бездна.
Там се явиха и Главка и Талия и Кимодока
хубавооката Халия Спея Низея и Надя
още дойде Лимнорея Актея и с тях Кимотоя
също Мелита Иера дойде Амфитоя Агава
Дота и Прота Феруса и заедно с тях Динамена
и Блага с хубава фиба с Амфинома и Калианира
още Дорида Панопа прочутата вред Галатея
Калианаса Мария и твърде известна Апсевда
също дойде Ианаса Климена и с тях Ианира
с дивни коси Аматея Деси-Ортия с Мира и всички
други сестри, кучки от морската бездна.

Псалм 18 по Ернесто Карденал
(Книга на Хваленията, Псалом XIX, превод Бубер/Розенцвайг)

Галактиките разпростират славата на Бога
и Арктур 20 пъти по-голям от слънцето
и Антарес 487 по-ярък от слънцето
Сигма в съзвездието Златна рибка с яркостта на 300 000 слънца
и Алфа Орион която се равнява
на 27 000 000 слънца
Алдебаран с диаметъра му от 50 000 000 км.
Алфа в съзвездието Лира на 300 000 светлинни години
и мъглявината в съзвездие Воловар
на 200 000 000 светлинни години от нас
възвестяват за делата на ръцете Му

Езикът Му е език без думи
(и не е като лозунгите на политиците)
ала не е език който ДА НЕ СЕ ЧУВА
Съкровени радиовълни излъчват галактиките
студеният водород на междузвездните пространства
е изпълнен с видими вълни и с вълни музика
в междугалактическите празноти има магнитни полета
които пеят в радиотелескопите ни
(и може би има цивилизации
изпращащи съобщения
до нашите радиоантени)
Един билион са галактиките в достъпната за наблюдение вселена
кръжащи като каруселите
или като музикални пумпали...

Слънцето описва гигантската си орбита
около съзвездието Стрелец
То е като жених който излиза от брачния си чертог
И се движи обкръжено от планетите си с 72 000 км. в час
към съзвездията Херкулес и Лира
(и му отнема 150 милиона години да направи пълна обиколка)
и не се отделя нито на сантиметър от орбитата си

Законът на Господа успокоява несъзнаваното
съвършен като закона на гравитацията
Неговите думи са като параболите на кометите
Неговите повеления са прями като центробежното въртене на галактиките
Неговите наставления са чисти и точни като звездите
които запазват винаги местата си
и своите скорости
и разстоянията помежду си
и пресичат хиляди пъти пътищата си
и никога не се сблъскват
Съдбите Господни са справедливи
не са като пропагандата
и по-ценни от валутите
и от акциите на фондовите борси
Предварди ме от високомерието на парите и на политическата власт
и ще съм избавен от всяка измяна
и от голямата грешка
И нека бъдат благоугодни пред лицето Ти думите на стихотворенията ми
моя скала
мой Освободителю

1
Дръж кораба на острието на вълни и ветрове

2
много пяна около устата имаше

3
на кура
аз съм прав

4
с копие изкарвам хляба ръжен, с копие изтънченото
исмарско вино, за пиене възлягам на копие облегнат

5
с крилца плющеше връз щръкнала скала
подобна на рибарче земеродно

6
като забелваше тъй всяка мъжка кожичка

7
защото зная аз на господаря Вакх красива песен да подема
дитирамба, щом виното подобно мълния опие ми ума

8
очила часовник три презерватива
сутрешен триъгълник

9
чуй молбите ми, о господарю Хефест, и в битката ме милостиво
придружавай, дари ме с онова, с което можеш само ти да одаряваш

10
с дарове, отварящи рани, от сърце ще дарим враговете си

11
жадувам за битката с теб, както жаден
жадува за глътка

12
Сърце, сърце, затрупано от безизходни мъки
изплувай и се защити от всички, желаещи ти зло, ти посрещни ги
с гръдта си. От враговете си брани се, като подириш близостта им
без колебание – и победиш ли, не показвай явно гордостта си,
победата за тях ли е обаче, проснат у дома на пода, в жалби не изпадай

13
само когато не искаш да имаш един задник
можеш да го наречеш красив

14
подгизнала вулва

15
избягвайки тъмна подводна скала

16
като шиба жена

17
щом веднъж се позовах на Пиндар
смятал, че от поетическа безпомощност
наслаждавам се на хули изпълнени
с омраза и злоба на син на робиня
на тебе причу ти се важно
съобщение до медиите

18
славейче
място дет’ не огрява
място за блъскане
путка

19
много знае лисана
таралежът едно-единствено голямо нещо

20
както тракиец или жител на Фригия бирата смучат със сламка
изгърбена смучеше тя

21
господар на овцете отхранваща Азия

22
да не те сполети само черна опашка

23
понеже нямаш жлъч в дробà

24
гаврите на оня не ще останат ненаказани

25
който греши, го духа
сгреших
значи ще го духам

26
триждиоплакан

27
сина на омацания
в кърви бог на войната

28
ти хвана за крило цикада, мой човек

29
ще го сънуваш в себе си
щом се обади първата птица

30
обърна гръб на тежка клетва
на сол и на трапеза

31
мекорог

32
съюзникът другар е, Главке, дордето се сражава редом с нас

33
полетя червеният бук

34
Софийо, курво любима, кога най-накрая ще пуснеш
на Сабоурин? Одъртя, дуеш се все, докога

35
вдъхвай кураж и на младите, но на победата венецът
е в ръцете на боговете

36
ти, стара сливо, много гарги храниш
любезно ти приемаш странници, любимката на всеки

37
душите ни в ръката на вълните

38
бъди свободен от страха, не го пробуждай в другите

39
работен добитък

40
кучешки лайна, дълбоко вмръзнали в леда
изплуващи напролет

41
много слепи змиорки пое ти

42
този остров лежи като сплъстения гръб на магаре
гъсто обрасъл с диворастящ храсталак

43
на раменете косите му низпадащи на къдри
избръснати до кожа

44
облегнали се на стена в дебела сянка

45
като у дома си ширеше се, гнусната клюкарка

46
по пътя за морето ти си пътник в рехав извънсезонен
пътникопоток вкочанен от студ в соленогорчивата пяна
цял покрит с водорасли като куче лежейки безсилен
на самия край на прибоя черно е желязото в илиада
стоманено зимното черно море

47
забравѝ за Парос, за ония ми ти смокини
и тоя моряшки живот

48
и той самият свършека държи в ръката си

49
когато дървото разцъфне
ще ти трябва изглед с дърво

50
шибан от вълни
и край Салмидес нека го тракийци
с космалаците си щръкнали гол хванат, каквито мили са
там нека зло да види много
робския си хляб той да яде
вкочанен от студ, в соленогорчивата пяна
водорасли да повръща
нека му зъбите тракат
като куче ничком лежейки безсилен
на самия край на прибоя
това нека видят очите ми
защото неправда с мен стори, стъпка клетвата с крак
а някога бе мой приятел

51
мисли
страдай

52
но боговете лек за неизлечима болка
приятелю, са дали: силата да я понасяш.
Сега сполита този, утре онзи. На ред сега сме ние

53
и нито ямби, нито пиршества не ми доставят радост

54
голям
робски

55
защото изведнъж
на жените
на Арес

56
курът му бликащ
кат’ на катър Приенски зърнояден за разплод

57
да знаеш, че знам да обичам, който мене обича
а врага си да мразя, зло от мене да види
също като мравката

58
защото истински общ е за хората единствено Арес

59
и като виснаха сами
до капка изповръщаха надменността си

60
амфибрахичен кур
потънал в плътта ти
се хващам за сламка

61
жена
много

62
косите покриваха с мрак раменете и шията

63
съдбата е будилник
който си навил за шест
а той звъни във осемнайсет

64
труженичка

65
на боговете всичко остави. Възправят често от злощастие човеците
отново, когато те лежат на черната земя.
Често ги повалят, карат устояващите твърдо на краката си
Възнак да паднат. Сполитат ги тогава многобройните злини
Лишен от сила за живот човек залутва се с блуждаещо сърце

66
милия ми Парос

67
джоджен джоджен
о боже джоджен

68
и на Тантал скалата
над този остров да не висне

69
сияйната си младост би отдал

та мен, оставения сам, да видиш
как в мрака аз лежах
и отново в светлината бях изведен

70
в стаята е светло
дървото е цъфнало

71
рапан

72
гол бос обръснат до кожа

73
да бе главата му грижливо, членовете му красиви
Хефест увил в неопетнен саван

74
през храсталака миртов да проникна

75
кой бог
кому гневи се

76
грижа ли го е някой за хорските приказки
никога няма да види нищо прекрасно

77
защото нямаш гняв в дробà

78
на удавници избелелите кости

79
на Земетръсеца
мрак

80
от петдесет гребци коневладетел Посейдон
остави жив единствено Койранос

81
Дионис
зрънцата неузряло грозде
смокини за Ебача

82
само балъка движения резки в мрежата прави

83
все по широкото хубавокъдро посивяло море
да молим за сладко завръщане

При превода са използвани изданията:
Archilochus, *The Poems*, **Introduction, Text, Translation, and Commentary Laura Swift, 2019**
Archilochos, *Gedichte*, **Hrsg. u. übers. v. Rainer Nickel, 2003**
Владимир Сабоурин, *Sex Shop*, **1993 (б. пр.).**

Сонет
(Хайнер Мюлер по Пиетро Аретино)

в ръцете ти отдавам кура си
кръсти го сърчице във твойта слюнка
бий му чекии с две ръце ближи главичката
с езичето си умно поеми го цял
сега и с устните си в твоята уста
ташаците поклащай люлкай ги с ръка като на люлка
докато страшно натежат опънат скротума
тогава най-любима проникни до първоизточника
в гъза дълбоко ми забий
два пръста направи го нежно направи го грубо
той аз ние го бездруго те обичаме
и захапи ми кура + чуй ме да крещя
съседите накарай ти да станат слуховидци
пий семето ми направи и двама ни щастливи

Нашият живот е река
която отива да свърши в морето

Строфи, които състави дон Хорхе Манрике за смъртта на Магистъра на Ордена на Сантяго, дон Родриго Манрике, негов баща

I

Нека се сепне душата заспала,
да съживи своя усет и се пробуди
за да види
как животът отминава
как приближава смъртта
тъй смълчана;
колко бързо си отива насладата
как дохождаща в спомена
носи тя болка
как в наште очи
всяко време отминало
по-добро е било.

II

И понеже сегашното виждаме
как в миг си отива
и вече е свършило
ако мъдро размисляме
ще сметнем недошлото още
за вече отминало.
Никой да не се залъгва нека
като мисли, че ще трае
от него очакваното
повече от видяното вече
защото всичко има да отмине
по този същи начин.

III

Нашият живот е река
която отива да свърши в морето
което е смъртта;
там отиват господарствата
направо към своя край
и изчезване;
там реките пълноводни
там другите средна ръка
и най-малките
като стигнат се изравняват
живеещите от труда на своите ръце
и богатите.

IV

Оставям призоваванията настрана
на знаменитите поети
и оратори;
не ме е грижа за фигурите им
които с отрови скрити
са подправени.
На онзи само търся подкрепата
онзи призовавам само
наистина
който живя в този свят
ала светът не позна
неговата божественост.

V

Този свят е пътека
за другия, който е обиталище
без тъга
но се изисква добър усет и сигурен
за да извървиш този преход
без да сгрешиш;
тръгваме когато се родим
докато живеем, вървим
и стигаме целта
когато издъхнем
така че когато умрем
от пътя отдъхваме.

VI

Този свят би бил добър
ако с добро от него се ползваме
тъй както сме длъжни
защото нашата вяра ни казва
че трябва това за спечелването
на другия свят, който очакваме;
и дори синът Божи
за да ни качи на небето
слезе долу
да се роди сред нас
и на земята в прахта да живее
дето умря.

VII

Ако бе във властта ни
да превърнем в прекрасно
на плътта лицето
както можем да направим
душата блажена
ангелическа
колко ли живо старание
всеки час бихме полагали
и толкова ревностно
да нагиздим в робство живеещото
като оставяме истинската господарка
в запустение!

VIII

Каква нищожна стойност притежават
всички неща, които сподиряме
и след тях тичаме –
в този предателски свят
дори преди смъртта още
губим ги всичките:
от тях лишава възрастта
неочаквано сполитащите
съсипни
губят се и най-ценните неща
и при най-високопоставените
избледняват.

IX

Да кажем за красотата
за привлекателния цвят и свежест
на лицето
тези цвят и белота
когато дойде старостта
къде се дяват?
Ловкостта и лекотата
силата на тялото
на младостта
всичко това се обременява с тежест
когато достигне предградията
на старостта.

X

Дори кръвта на готите
потеклото и болярството
тъй високо
по колко пътеки и начини
се губят и в ниското падат
в този живот!
Онези малко достойните
как презрени и унизени
биват!
Другите малоимотните
с недостойни занимания
път си пробиват.

XI

Че чиновете и имàнето
в най-лошия час ни изоставят
кой се съмнява!
Как да искаме постоянство
щом тяхната господарка
е тъй превратна:
това са блага на Фортуна
която върти колелото
припряно
то не спира на едно място
не се задържа спокойно и трайно
при едно и също състояние.

XII

Но дори да съпътстват
и стигнат благата до гроба
вкупом със своя стопанин
нека не ни заблуждават
защото отива си неусетно животът
като съновидение;
и насладите на този свят
на които се отдаваме
са временни
а на другия мъките
които зарад тях ни очакват
нескончаеми.

XIII

Сладостите и насладите
на този отруден живот
дето наричаме наш
не са друго освен съгледвачи
а смъртта е засадата
в която попадаме.
Нехаещи за вредите
препускаме през глава
безспир;
когато съзрем измамата
и да обърнем поискаме
вече няма как.

XIV

Тези крале всевластни
за които повествуват писанията
за отминали дела –
тъжни случаи, достойни за окайване
обръщали тяхното щастие
надолу с главата;
нищо не устоява –
папи и императори
и прелати
спохожда смъртта
както бедните пастири
и орачи.

XV

Нека оставим троянците
че техните злощастия не сме видели
нито славата им;
да оставим и ромеите
макар да сме чули и чели
за техните победи.
Не е наша грижа
отминалите векове
какво ги е сполетяло;
да видим наскоро какво е било
не по-малко забравено
от отколешното.

XVI

Какво стана с краля дон Хуан?
Инфантите на Арагон
къде се дянаха?
Какво стана с безбройните
галантни кавалери? С любовните им
безбройни загадки?
Турнирите и двубоите
украсите и бродериите
гребените на шлемовете
само бълнуване ли бяха?
Какво бе всичко това, ако не
избуял по хармана злак?

XVII

Какво стана с дамите
премените и диадемите им
техните благоухания?
Какво стана с плама
на бушуващия огън
на любовниците?
Какво стана със стиховете
с музиката, добре настроена
която тананикаха?
Какво стана с танците
и онези одежди брокатени
така искрящи?

XVIII

А на наследника му съдбата –
погледнете дон Енрике каква власт
той спечели!
Колко приятен, ласкателен
светът с всичките си наслади
лежеше в краката му!
Но знаем колко враждебен
какъв жесток тиранин
за него той се оказа:
уж му бе приятел
ала трая толкова кратко
благосклонността му.

XIX

Подаръците без мяра
кралските здания
пълни със злато
съдините изкусно изработени
реалите и жълтиците
на кралската съкровищница
конете и сбруите
премените на придворните
претруфени
къде са се дянали?
Какво са били освен роса
по ливадите?

XX

А неговият брат, невинният
докато бе жив Енрике
наследник наричан
обкръжен от бляскава свита
от благородници?
Ала както всеки смъртен
попадна и той на смъртта
под млата.
О, божествен съд
върху най-веселите пламъци
ти изля вода!

XXI

А онзи велик конетабъл
Велик Магистър
тъй приближен на Краля
друго не бива за него да казваме
освен че видяхме
да пада главата му;
безкрайните му богатства
владенията и имената
властта му
за какво му бяха освен за плач?
Освен за да страда в часа
на раздялата с тях?

XXII

А другите двама братя
Магистрите тъй преуспяващи
на крале равни
едрите и средните
еднакво подчиняваха
на себе си;
това преуспяване
стигнало толкова високо
и славословено
какво бе освен светлина
угасена в мига на своя върховен
блясък?

XXIII

Толкова превъзходни херцози
толкоз маркизи и графове
и мъже на място
които видяхме могъщи
кажи къде ги дяна, смърт
и покри?
И геройствата им славни
извършени на война
и в мир
щом ти сурова се ожесточиш
с твоята мощ ги свличаш в прахта
и изличаваш.

XXIV

Безбройните армии
знамената, щандартите
и стяговете
замъците непревземаеми
крепостните стени, укрепленията
и всички прегради
дълбоките ровове, портите железни
и всякакви други препятствия
каква е ползата от тях?
Дойдеш ли ти разгневена
нищо не може да спре
твоята коса.

XXV

Тоз, който бе заслон на добрите
обичан – защото бе добродетелен –
от хората
Магистърът дон Родриго
Манрике толкова известен
и тъй неустрашим
великите му и светли дела
не е моя работа да възславям
защото ги видяха всички
нито искам да им вдигам цената
защото всеки знае
какви те бяха.

XXVI

Приятел за своите приятели
какъв господар за приближени
и роднини!
Какъв неприятел за неприятелите!
Какъв учител за решителните
и смелите!
Какъв ум! – казваха благоразумните
Какво остроумие! – остроумните
Какъв разум!
Колко благ с подчинените!
Лъв – с мъжествените
и със зловредно ожесточените!

XXVII

По щастие – Октавиан
Юлий Цезар – по победи
и сражения
по добродетел – Сципион Африкански
Ханибал – по умения
и старание
по доброта – Траян
Тит – по щедрост
от все сърце
Аврелиан – по десница
Марк Атилий Регул – в обещаната
и спазена истина.

XXVIII

По милосърдие – Антонин Пий
Марк Аврелий – по невъзмутимост
на лика
Адриан – по красноречие
Теодосий – по смирение
и благоразположение на духа
Александър Север бе
по суровост и дисциплина
в сражения
Константин – по вяра
Марк Камил – в любовта голяма
към своето отечество.

XXIX

Не остави съкровища големи
нито се сдоби с големи богатства
и скъпоценности
ала воюва с маврите
завземайки техните крепости
и техните поселения.
И в победните битки
много маври и коне
погинаха
и с този занаят спечели
рентите и васалите
които даде му кралят.

XXX

Със своята чест и положение
едно време
как той преживяваше?
Изоставен без подкрепа
с братята и приближените
той устояваше.
След като дела знаменити
извърши в битки с маврите
като предводител
сключи почетни договори
дали му владения повече
от преди притежаваните.

XXXI

Тези отколешни истории
които нарисува с десницата си
на младини
с други нови победи
сега поднови
на преклонни години.
За големите си умения
за заслугите и възрастта си
добре достигната
придоби достойнството
на славното рицарство
на кръста меченосен.

XXXII

И своите земи и владения
завзети от тирани
ги завари
ала чрез обсади и сражения
и със силата на десницата си
върна си върху тях властта.
Нека каже нашият Крал
дали дон Родриго с делата си
добре му послужи.
Нека и португалският каже
и в Кастилия онези, воювали
на страната на португалеца.

XXXIII

След като живота си
толкова пъти за вярата своя
изложи на риск
след като служи отлично
на своя крал и короната
истинна
след толкова геройства
които нямат
брой
в дома му в Оканя
дойде да почука смъртта
на неговата порта

XXXIV

и каза: „Добри ми рицарю
оставете този свят измамен
с лъстта му;
стоманеното Ви сърце
да покаже знаменитата си сила
при тази глътка сетна.
Животът и здравето
ги имахте за нищо
пред славата –
нека положи доблестта усилие
да се изправи пред неумолимия неприятел
който Ви предизвиква.

XXXV

Нека не бъде за Вас тъй горчива
ужасяващата битка
която Ви очаква
защото друг живот по-траен
на славата бележита
тук оставяте;
този живот на честта
също не е вечен
не е истинен
ала е много за предпочитане
пред другия тъй временен
и погиващ.

XXXVI

Животът, който е траен
с чинове не се печели
от този свят
нито с живот на насладите
в който пребивават греховете
адски
а добрите клерици
с молитви го постигат
и със стенания
а славните рицари –
с премеждия и битки
срещу маврите.

XXXVII

А Вие, светъл рицарю
който толкова кръв проляхте
на езичници
очаквайте отличието
което спечелихте в този свят
с десницата си.
И с тази увереност
и цялата Ваша вяра
и упование
тръгнете си с добра надежда
че този друг живот
ще спечелите.“

XXXVIII

Отговаря Магистърът:
„Да не губим повече време
в този жалък живот
и така да го удължаваме
защото моята воля е
с божествената за всичко в съгласие
без изключение.
Съгласен съм да умра
със задоволство на волята
чиста и ясна
защото да иска човек да живее
когато Бог иска смъртта му
е умопомрачение.

XXXIX

Молитва

Ти, който заради нашата злоба
прие презрян облик
и долно име
Ти, който божественото
свърза с нещо толкова низко
като човека
Ти, който тъй страшни страдания
изтрая без съпротива
върху си –
не заради заслугите ми
но с едничкото си милосърдие
прости ми.“

XL

И така с подобно уразумяване
всички човешки ламтежи
забравени бяха
обкръжен от жена си
синовете, братята
и приближените
отдаде душата си на далия му я
който да я отнесе на небето
в райската слава
и макар да погина животът
дари ни голяма утеха
паметта му.

Близо е
И мъчен за схващане Богът

Antigonae
Германиите, 2003

Чудовищни са много неща Но нищо
По-чудовищно от работника
Няма нещо на което да не е способен
Защото той през нощта
На морето когато накъм зима вее
Южният вятър бразди
В окрилени фучащи домове
И свещеновъзвишената за небожителите земя
Непогубимата неуморима
Изтощава той с напористия плуг
Година подир година
Тласка и напъва той с конския род
И лекореещия се свят на птиците
Оплита и гони
И преминаващите стада диви животни
И на Понта соленоживия приплод
С изкусно изплетени мрежи
Вещият работник
Улавя с изкуства и звяра
Дето нощува и броди в дебрите
И на грубогривия кон той мята връз
Врата хомот и ярем на преброждащия
Планините неукротен бик.

Патмос

На ландграфа на Хомбург

Близо е
И мъчен за схващане Богът.
Където обаче дебне опасност, пораства
Също спасяващото.
Обитават в мрака
Орлите и безбоязнено преминават
Синовете на Алпите над бездната
По мостове, виснали леко.
Защото околовръст са струпани
Върховете на времето и най-обичните
Тъй близо живеят, изнемогвайки навръх
Най-разделени планини –
Вода невинна дай ни
О, дай ни криле, с най-верен усет
Да преминем оттатък и да се завърнем.

Тъй свидетелствах, когато грабна ме
По-ненадейно, отколкото съм предполагал
И далеч, където никога
Да стигна не очаквах, дух един
Насред дома ми. Дремеха
Във сумрака, щом почна пътешествието,
Сенчеста гората
И тъй желаните копнежно ручеи
На родината. Не разпознавах аз страните,
Но скоро, в блясък свеж
Загадъчна и

Златно окадена разцъфна –
Нараствайки стремително
Със крачките на слънцето,
Димейки ароматно с хиляди била –

Пред мен разцъфна Мала Азия и заслепен потърсих
Нещо, което да познавам, защото непривикнал
Бях на ширнали се улици, където отвисоко
От гребена на Тмол шурти надолу
Златоткан Пактол,
На Тавър хребетите и Месогис възвисяват се,
И от цветя в градините обсипан
Тих пламък. Под слънчевата светлина обаче
Високо възсиява сребърният сняг.
И – тъкан на безсмъртния живот –
На недостъпни, недосегнати стени
Расте прадревен бръшлян и покоя̀т се
На живите колони на кедрите и лаврови дървета
Тържествените,
Съградените божествено дворци.

Окъпани във пяна шумят край портите на Азия
Кръстосващи в простора
На несигурната морска равнина
Лишените от сянка пътища,
Ала морякът знае островите.
И тъй като бях чувал,
Че един от близките
Е Патмос,
Силно възжелах
Там да спра и там

Да пристъпя в сумрачната пещера.
Защото не е като Кипър,
Богатия на извори, или
Някой от другите острови –
Гордо покои се Патмос,

Но гостоприемен
В по-беден дом
При все това е той
И щом от корабокрушение или жàлейки
За родината или за отишъл си приятел
Там доближите някой,
Той слуша благосклонно и чедата му –
Гласовете на горещата дъбрава
И дето пясъчно е и напукано
Лицето на полята – пригласят:
Те слушат чужденеца и с любов отекват
На жалбите му. Така погрижи се
Островът някога за любимеца на Бога,
За ясновидеца, в блажена младост

Последвал
На всевишния сина, с него неразделен, защото
Повелителят на бурите обичаше на ученика
Простодушието и бдителният юноша съзираше
На Господа лицето тъй отчетливо,
Когато в тайната на лозето те
Седяха заедно в часа на пира
И великодушно, смъртта предчувствайки спокойно,
Господа говореше и последната любов, защото никога достатъчно
Не му било е да свидетелства за благото

На думите в онези дни, да утешава, тъй като
Провиждаше гнева световен.
Защото всичко е добро. След туй умря той. Много има
За казване и за смъртта му. И те видяха как победно гледаше,
Най-радостния до последно видяха близките до него,

Ала те скърбяха, когато вече
Настъпи вечер, смаяни,
Че решения велики узряваха в душата
На мъжете, но те обичаха под лъчите слънчеви
Живота и не искаха да се лишат
От лика на Господа
И на родината. Вкарано с млат
Бе това като огън в желязото и вървеше
До тях сянката на любимия.
Затуй прати им той
Духа, воистина се потресе
Домът и Господната буря отекваше,
Далечно гърмейки, връз
Главите предчувстващи, щом в тежък размисъл
Събрани бяха заедно героите на бъдно мъченичество

Сега, когато той, отивайки си,
Още веднъж яви им се.
Защото угаси сега деня на слънцето
Царственият и строши
На отвесните лъчи на пладнето
Скиптъра, божествено страдайки, сам –
Тъй като да се завърне трябва
В уреченото време. Добро не би
Било и закъсняло, рязко скъсващо, без вярност,

Делото на хората. И радостта
Оттук насетне беше
Да живееш в обичащата нощ и да запазиш
В очите простодушни, без да сваляш поглед,
Бездните на мъдростта. И свежо зеленеят
Дълбоко в планините образите живи също,

Но страшно е как във безкрая
Пръсва на всички страни живото Бог.
Защото и от лицето
На скъпи приятели да се лишиш,
И надалеч през планини да идеш
Сам, дето двойно
Познат единогласно бе небесният
Дух – е страшно. И не бе предречено, ами
За къдрите ги сграбчи на мига,
Когато внезапно към тях,
Отдалечавайки се, той назад погледна,
Богът, заветни думи казвайки,
За да ги държи на златни нишки
Вързани за в бъдеще,
Злото назовавайки, те си подадоха ръце –

Когато обаче загине онзи,
Връз когото в превъзходна степен
Почиваше прекрасното, чийто лик
Бе чудо и небесните посочиха
Към него. И когато вечната загадка един за друг
Не могат те да разрешат
Един със друг живелите съвместно
В поменаването, и не е само пясъкът или

Тревите избуяващи, дето го отнемат и храмовете
Завладяват. Честта когато
На полубога и неговите ученици
Отвяна бъде и дори лицето си
Всевишният отвърне
Заради това и никъде един
Безсмъртен не съзира се в небето или
На зелената земя – какво тогава?

Тогава иде на вършача хвърлея, той подхваща
Житото с лопатата
И със замах го хвърля по хармана – къмто прояснявane.
Пред краката му остава плявата, ала
Във края житото дохожда
И зло не е, ако се случи нещо
Да се изгуби и на речта
Да заглъхне живият звук –
Божественото дело и то на нашето прилича:
Всевишният не всичко иска наведнъж.
Желязо ражда шахтата
И нажежена лава – Етна,
Пък моето богатство
Образ да извая е и той да е подобен
На вид, какъвто бил Христос е.

Когато обаче сам някой пришпорва се
И с тъжните си речи, на път когато съм и беззащитен
Нападне ме така, че да се смая и на Бога
Образа да подражава иска робът –
Веднъж съзрях в гнева му видим
На небесата господаря, не възжелах да бъда нещо –

Да се поуча исках. Милостиви са героите, най-омразното за тях обаче,
Додето те господстват, е лъжливото и няма повече
Тогава никаква човечност сред човеците.
Защото не те властват, а власта
Съдбата на безсмъртните и делото им
От само себе си върви и бърза то към края.
Когато възхожда все по-високо небесният
Триумф, разкрива се тогава, на слънцето подобен
От силните във тишината на сина ликуващ на всевишния

Таен знак, и тук е жезълът
На песента, отвисоко свеждащ,
Защото няма нищо само по себе си нечисто. Той мъртви
Оживява, непленени още
От запустението. Ала не бързат
Плахи погледите на мнозина
Да видят светлината. Не желаят
Да разцъфнат под острието на лъча,
Макар че златната юзда държи сърцето.
Щом обаче като
Под вежди приповдигнати,
Света забравяйки,
Тихозарна сила от писанието свято бликва, могат
Ликуващи от милосърдието, те
Да се учат от тихия поглед.

И ако небожителите днес
Тъй, както верую, обичат ме –
Колко повече ще да обичат Теб*,

---

* *Ландграфът на Хомбург, на когото е посветен химнът (б. пр.)*

Защото знам едно:
Че съща волята
На вечния отец тъй много
Значи за Теб. Тих е неговият знак
На небето гръмотевично. И един е този, стоящ под знака
От началото до края на живота. Защото още жив Христос е.
Ала героите, синовете негови,
Дошли са всички и свети писания
От него, и до днес делата на земята –
Надбягване неудържимо –
Тълкувайки светкавицата. Но той присъства. Защото нему
Познати са всичките му дела отвека.

Тъй дълго, тъй дълго вече е
Невидима честта на небожителите.
Защото пръстите ни чак те трябва
Да водят и позорно
Власт една изтръгва ни сърцето.
Защото всеки небожител иска жертва
И щом един пропуснат е –
Добро това не носи никога.
Служили сме ние на майката земя
И после служихме на слънчевата светлина
Невежи, отецът обаче,
Над всички властващ,
Най-много обича грижата
За непокътнатата буква и всичко съществуващо добре
Да се тълкува. Това свещенотрезва следва песента.

Среда на живота

Надвиснала със жълти круши
И пълна с диви рози
Земята в езерото
Вие, свидни лебеди
И пияни от целувки
Потапяте глава
В свещенотрезвите води.

Горко ми, отде да взема, щом
Зима е, цветята, откъде
На слънцето блясъка
И сенките на земята?
Стените стоят
Безмълвни и хладни, във вятъра
Звънтят ветропоказателите.

Възпоменание

От североизток вее
Любимият измежду ветровете
За мен, защото пламенен дух
И плаване леко той обещава на моряците.
Иди сега обаче и поздрави
Красивата Гарона,
И на Бордо градините
Там, дето по стръмния бряг
Вие се пътечката и в реката
Дълбоко се урва потокът, обаче над тях
Оглеждат се изящни двойки
От дъбове и бели тополи.

Това още помня добре и как
Широките чела склонява
Брястова гора над воденицата,
В двора обаче расте смокиново дърво.
По празници минават
Смуглите жени оттам
Пристъпват по коприна
През мартенските дни,
Когато нощ и ден се изравняват,
По умиротворените пътеки,
Натежал от златни сънища,
Минава приспивно полъх.

Ала нека догоре
С тъмна светлина напълни
Някой за мен благоуханната чаша,
За да отдъхна; защото сладък
Ще е под сенките унесът.
Не е добре
Бездушно от смъртни
Помисли да си изпълнен. Ала добро е
Разговорът и да изкажеш
Съкровените мисли, да чуеш много
За дни на любовта,
И за дела сполитащи.

Къде обаче са другарите? Белармин
И неговите спътници? Някои
Боят се да възлязат до извора;
Но богатството води началото си
От морето. Те,
Подобно художници, сбират в едно
Красотата на земята и не презират
Крилатата бран, и
Да обитават сами, години наред, под
Обезлистена мачта, където не проблясват нощем
Празничните светлини на града
И няма струнна песен и танц извиращ от сърцето.

Сега обаче при индийците
Мъжете се запътиха,
Оттам, отдето от облъхнат нос,
От склонове с лозя, където долу
Тече Дордона,
И слята с пищната
Гарона те с морска шир
Изливат се. Ала отнема
И дарява памет морето,
А любовта неотстъпно впива очи,
Пребъдващото обаче е дело на поетите.

Всеки ангел е ужасяващ

Дуински елегии. Първа елегия

Кой, щом изкрещя, би ме чул от ангелските
чинове? и дори да допуснем, че някой
внезапно ме притисне до сърцето си: аз ще угасна пред лицето
на толкова по-силното му битие. Защото красивото е не друго
а на ужасното началото, което едвам успяваме да понесем
и голямата ни почуда е пред невъзмутимото му пренебрегване
да ни унищожи. Всеки ангел е ужасяващ.
И затова се сдържам и преглъщам примамващия повик
на тъмното хлипане. Ах, кой би могъл
да ни е опора? Нито ангел, нито човек
и досетливите зверове забелязват
че не сме съвсем уверено у дома
в разтълкувания свят. За нас остава може би
някое дърво на склона, с което ежедневно
се виждаме. Остава ни улицата от вчера
и разглезената вярност на някой навик,
на който му е харесало у нас, не си е отишъл, останал е.
О, и нощта, нощта, когато изпълнен с всемирно пространство вятърът
изпива лицата ни – за кого не остава тя, жадуваната,
нежно разочароващата, която на всяко отделно сърце
мъчително предстои. По-лека ли е тя за влюбените?
Ах, те само прикриват един с друг участта си.
Нима *още* не знаеш това? Запокити из ръцете си празнотата
в пространствата, от които поемаме дъх. Може би птиците
с по-съкровения си полет ще усетят разширяването.

Да, всички пролети имаха нужда от теб. Някои звезди
искаха ти да ги усетиш. Надигна се
към теб вълна във миналото или пък
когато мина покрай отворения прозорец
една цигулка се отдаваше. Всичко това бе задача, поставена пред теб.
Ти обаче справи ли се? Не беше ли винаги
разсеян от очакването, сякаш всичко бе възвестявано
за теб от някоя възлюбена? (Но къде ще я приютиш,
та нали големите чужди мисли излизат
и влизат при теб, а често остават и да нощуват.)
Но щом жадуваш, възпявай влюбените. Все още
съвсем не са достатъчно безсмъртни прочутите им чувства.
Онези, на които ти почти завиждаше, изоставените, които
смяташе за много по-любящи от утолените. Подхващай
винаги отначало недостижимата никога възхвала.
Мисли: героят устоява, дори за него гибелта бе
само повод да бъде – последното му рождение.
Ала влюбените приютява изтощената природа
обратно в себе си, все едно не се изисква удвояване на силите
това да се постигне. Нима не си припомни за Гаспара Стампа
в този миг: че някое момиче, чийто любим
избягал, обръщайки поглед към възвисяващия пример
на нейната любов, усеща: нима не ставам като нея?
Не трябва ли накрая тези най-древни страдания
да станат по-плодоносни за нас? Не е ли дошло времето с обич
да се освободим от обичаното и потресени да му устоим:
на тетивата както устоява стрелата, за да може събрана в отскока
да бъде *повече* от себе си. Защото оставане няма никъде.

Гласове, гласове. Чуй, сърце, както иначе само
светците са чували: че тях ужасният повик
повдигал от пода. Те обаче да коленичат продължавали
невъзможни, и не му обръщали внимание –
Така те чували. Не че ти на *Бога* би понесъл
гласа, далеч си от това. Ала чуй онуй, което вее,
непрекъснато съобщение, образувано от тишината.
Сега шурти към теб откъм онези млади мъртъвци.
Където и да влезнеше, нима не те заговаряше в църквите
в Рим и Неапол тихо съдбата им?
Или някой надпис възвишено ти се възвестяваше
както наскоро плочата в Санта Мария Формоза.
Какво ли искат за мен? Тихо трябва да отмахна на неправдата
външността, която на техните духове
чистото движение понякога препъва едвам.

Странно е наистина да не обитаваш вече земята
да не се упражняваш в току-що усвоени навици
да не отдаваш на розите и на други от само себе си
обещаващи неща значението на едно човешко бъдеще.
Това, което си бил в безкрайно боязливи ръце
да не бъдеш вече и дори собственото име
настрана да оставиш като счупена играчка.
Странно е да не желаеш по-нататък желанията. Странно е
всичко свързано да видиш тъй хлабаво в пространството
да пърха. А да бъдеш мъртъв е утомително
и изпълнено с наваксване, така че постепенно усещаш
малко вечност. – Ала живите правят
всички до един грешката да различават прекалено рязко.

Ангелите (казват хората) често не знаят дали
сред живите или мъртвите ходят. Вечният поток
влачи през двете царства всички времена
непрестанно със себе си, заглушавайки шума и на двете.

Накрая те, рано отишлите си, вече не се нуждаят от нас,
нежно отвикваш от земното, както от гръдта
на майката, неусетно пораснал. Ала ние, дето от тъй големи
тайни се нуждаем, ние, за които от скръбта тъй често
блажено надмогване произтича – нима *можем* без тях?
Нима е напразно преданието, че нявга при оплакването на Лин,
дръзнала, първата музика пробила кората на сухото вцепенение.
Че едва в ужасеното пространство, от което един почти божествен юноша
внезапно се изстъпил, празнотата така
затрептяла, че днес ни увлича, утешава, помага.

Във венец от скреж от рози –
Там отпред: Исус Христос

Дванайсетте

1

Черен вечер.
Бял снега.
Вятър, вятър!
На крака стоиш едвам.
Вятър, вятър –
По целия Божи свят!

Навява вятъра
Бял снежец.
Под него – лед.
Мъчно, тежко…
Всеки пешеходец
Хлъзга се – горкичкия!

От сграда до сграда
Опнато въже.
На въжето – плакат:
„Цялата власт на Учредителното събрание*!“
Бабето се мъчи – плаче,
Не мож’ разбра кво значи,
Защо е този плакат,
Такъв огромен парцал?

** По разпореждане на Ленин сградата на Таврическия дворец, където заседава Учредителното събрание, е затворена след закриването на заседанието в 4:40 на 6 януари 1918 г. Пред входа е поставен караул с картечници и две леки артилерийски оръдия. На 8 януари Блок започва работата над поемата (б. пр.).*

Колко партенки за момчетата бадева,
А всеки – бос голтак...

Като кокошка бабата
Преджапа някак си пряспата.
– Ох, Богородичке Закрилничке!
– Ох, ще ме уморят болшевиките!

Вятъра шиба!
Шиба студа!
Буржоата на кръстовището
В яката мека крие нос.

А тоя кой е? – Дългокос
Под носа си говори:
– Предатели!
– Загина Русия!
Сигурно е писател –
Вития...

А ей го и дългополия –
Изнизва се зад пряспата ...
Що така оклюмал с'а,
Другарю поп?
Едно време как си беше,
Движеше с търбуха напред,
Пред народа кръстно сияеше
Търбуха навред.
Ей в астраган гу'жата
Гуши се с друга:
– Как само плакахме, плакахме...

Подхлъзва се
И – пльос – в цял ръст опна се.

Ох, ох,
Дърпай, дигай ме!

Вятъра весел
И зъл, и доволен.
Полите върти на балтоните,
Коси минувачите,
Къса, мачка, влачи
Голям плакат:
„Цялата власт на Учредителното събрание”…
И думи довява:

…И ние си имахме събрание…
…Ей в туй здание…
…Обсъдихме –
Постановихме:
За час – десетачка, за нощ – двайсеипет…
…На никого да не сваляме…
…Айде по леглата…

Късна вечер.
Пустее улицата.
Скитник един
Прегърбен
И вятъра свисти.
Хей, човек!
Ела насам –
Прегръдка дай…

Хлеб!
Какво ни чака!
Айде, движи!

Черно, черно небе.

Злоба, скръбна злоба
В гърдите кипи…
Черна злоба, свята злоба…

Другарю! Отваряй очите
На четири!

2
Гуляе вятъра, пърха снега.
Идат там дванайсетима.

Черни на пушките каишите,
Огньове, огньове, огньове околовръст…

Смачкан каскета, в зъбите фас,
За раирани дрешки са баш.

Свобода, свобода,
Ех, ех, без кръст.

Тра-та-та!

Мраз, другари, мраз!

– А Ванката с Катето – в кръчмето…
– В чорапа ѝ – керенки!

– Ваненцето сега сам си има парички…
– Беше Ванката наш – стана войник!

– Ванка, кучи сине, буржоа,
– Посмей да цунеш моята само!

Свобода, свобода,
Ех, ех, без кръст!
Катето с Ванката
К’ви, к’ви ги вършат?..

Тра-та-та!

Околовръст – огньове, огньове, огньове…
На рамото – каишите на винтовките…

Революционната стъпка дръж!
Неусмирим не спи врага!

Другарю, пушката дръж без бъз!
Да стрелнем в Святата Рус –

В изконната,
В избената,
В дебелогъзата!

Ех, ех, без кръст!

3

Тръгнаха наште момчета
Да служат в червената гвардия,
Да служат в червената гвардия –
Луди глави кости да сложат!

Ех ти, горчива горчилка,
Сладко житие битие!
Съдрано палтенце,
Пушката австрийска.

За зла беда на буржоата
Пожар световен ще разпалим,
Пожар световен да кърви –
Господи, благослови!

4

Фъртуната върти, файтонджията крещи,
Ванката с Катето фърчи –
Електрическо фенерче
Полюшва се...
Ах, ах, дий!..

Той с шинелчето войнишко
С физиономия глупашка
Вие, вие чер мустак,
Хем го вие,
Хем задява...

Ей го Ванката – широкоплещ!
Ей го Ванката – разговорлив!

Катето-глупачето прегръща,
Омайва я…

Тя отметнала глава,
Бисер зъбчета блестят…
Ах ти, Кате, мое Катенце,
Муцунке тлъстичка…

5

На шията ти, Катенце,
От ножа не зараства знак.
Под гърдата, Катенце,
Драскотина още свежа е оназ!

Ех, ех, потанцувай!
Нема спор, краченцата са хубави!

В дантелено бельо си движеше –
Подвижи де, подвижи!
С офицерите мърсуваше –
Помърсувай, помърсувай де!

Ех, ех, помърсувай,
Нека свива се сърцето!

Ти май забрави офицера –
Нима му се размина, Кате, ножа…
Що се правиш, чумо, че не помниш,
Нещо паметта ти не е свежа.

Ех, ех, освежи я,
С теб да легна положи ме!

С гетри сиви джиткаше,
Шоколад Миньон си плюскаше*,
Забавляваше се с юнкерчета –
На кашѝци л’ мина с’а?

Ех, ех, съгреши!
Душичката си облекчи!

6

…И пак фърчи файтона срещу нас.
Лети, крещи, дере се кочияш…

Стой, стой! Андрее, помогни!
Отзаде, Петре, му мини!..

Трах, тарарах-тах-тах-тах-тах!
Възбог възви се снежен прах!..

На петите плюят си файтонджията, Ванката…
Дигай петлетата! Още един залп!..

Трах-тарарах! Ще те научим
……
Как се гуляе с чуждо момиче!

** На 17 февруари 1918 г. Блок записва в дневника си : „Люба [съпругата на Блок] съчини стих: „Шоколад Миньон си плюскаше“ на мястото на унищожения от нея „Павета с роклята метеше“.“ (б. пр.).*

Измъкна се, подлеца му! Но знай,
Сметката си с теб ще уредя!

Де го Като? – Мъртва, мъртва е!
Главата пръсната!

Доволна ли си, Кате? – Нито гък…
Лежи си, мършо, на снега!

Революционната стъпка дръж!
Неусмирим не спи врага!

7

И пак вървят дванайсетте,
Пушчиците – зад гърба им.
Само клетия убиец
Без лице останал…

По-припряно, по-припряно
Ускорява крачка.
Кърпата на шията му замотала се,
Няма оправяне…

– Що, другарю, си невесел?
– Що, приятел, ошашавен си?
– Петре, що увеси нос?
Като нима пожали?

– Ох, другари скъпи,
Момичето обичах…
Упояващите, черни нощи
С нея бяха мили…

– За палавата дързост
В очите пламенни,
За пурпурната бенка
На дясното рамо
Погубих я, глупак с глупака,
Погубих я в яда си…!

– Виж го, пуснал е латерната,
Женка ли си, к’ъв си, Петка?
– Искаш цялата душица
Да изложиш ти на показ? Давай!
– Я поизправи се!
– Пич, в ръце вземи се!

– Не му е времето сега
Да те дундуркаме!
За всички бремето по-тежко
Не прави, другарю!

И Петката забавя
Припряната си крачка…

Главица отмята,
Весел пак е…

Ех, ех!
Не е грех мъничко забава!

Апартаментите затваряйте,
Днес ще се граби!

Избите отваряйте –
Днес голтаците гуляят!

8
Ох, ти горчилке горчива,
Скука скучна,
Смъртна!

Аз временцето
Ще си прекарам, прекарам...

Аз теменцето
Ще си почеша, почеша...

Аз семчици
Ще почопля, почопля...

Аз с ножче
Ще бодна, ще бодна!..

Ти лети, буржоа, като пиленце!
Кръвчица ще пийна
За изгората,
За веждите ѝ пиявици…

Упокой, Господи, душу рабы Твоея…

Скука!

9

Глъхнат шумовете на града,
Над Невски е безгласно,
Няма следа от стражар –
Гуляй, браточки, без пиячка!

Буржоата на кръстовището
В яката мека крие нос.
До него гуши се треперещ
Подвил опашка келяв пес.

Стои кат’ гладно куче буржоата,
Стои безмълвен кат’ въпрос.
И старий свет като безроден пес
Отзаде му стои, подвил опашка.

10

Нещо виелицата се развихри,
Хала вие, вие хала!
На ръка разстояние, брат,
Един другиго не виждаме!

Сняг върти вртоп надолу,
Сняг надига стълб нагоре…

– Снежна буря, свети Спасе!
– Петка! Ей, не се увличай толкоз!
От какво, кажи, спаси те
Златния иконостас?
Неосъзнат си ти направо,
Помисли, човек, с главата –
Нима ръцете ти във кръв
Не са на Катето от любовта?
Стъпката революционна дръж!
Близко е неумолим врага!

Напред, напред, напред,
Работен народ!

11

…И те вървят без свято име
Дванайсетима – надалеч.
Готови са на всичко,
Жал за нещо – не…

Пушчиците стоманѐни
Сочат към невидим враг…
В глухи улички
Дет’ само халата върти…
И от пухените преспи
С мъка ще измъкнеш крак…

В очите плющи
Червения флаг.

Отеква
Стъпка отмерена.

Всеки миг ще се пробуди
Врага заклет.

И халата праши очите
Нощ и ден,
Ден и нощ…

Напред, напред,
Работен народ!

12

…Напред далеч със властна крачка
Вървят… – Кой там? Излез!
Там вятър с червеното знаме
Развихрен играе отпред…

Отпреде – смръзнала преспа:
– Кой там – излез!
Само нищ, прегладнял пес
Отзаде крета…

– Чупка, красто недна,
Че ще те почеша с щика!
Стар свят, ти, келяво псе
Ще гризнеш дървото, изчезвай!
…Зъби се – досущ вълчица гладна –
Подвил опашка – не се отказва –
Студена кучка – кучка безродна…
– Хей, кой там? Дай отговор!

– Кой маха там със знамето червено?
Непрогледен мрака, брат!
– Кой там минава с бърза крачка,
Покрива се зад сградите?

– Знай, ще те докопам,
По-добре предай се жив!
– Хей, другар, пише ти се лошо,
Излез, ще стреляме!

Трах-тах-тах! – И само ехо
Отговаря в зданията…
В пустош киска се снежна
Виелицата с дълъг смях…

Трах-тах-тах!
Трах-тах-тах…

...Така далеч със властна стъпка
Вървят... Зад тях е песът гладен,
Отпред – със флага кървав,
Във фъртуната невидим,
От куршуми неловим,
Нежно стъпвайки над халата,
Като снежен прах елмазен,
Във венец от скреж от рози –
Там отпред: Исус Христос*.

Януари 1918

** „Че Христос върви пред тях е несъмнено. Не е там работата „дали те са достойни за него", а е страшно това, че пак Той е с тях – и друго засега няма. А трябва Друго – ? – Измъчен съм от някого. Или раждам, или съм уморен." (А. Блок, Дневници, 18 февруари 1918 г.)*

Майка ми смъртта, баща ми светлината.
Хлябът храната ми, гробът ми стихът

Богът на утрото

Птиците и теменугите седят по корнизите и покривите на небето
Унесени в златни сънища.

Утрото се пробужда и закрачва през зеленикави порти, съградени от пяна.
В гръдта му се вкопчва подранила двойка чайки
С пляскащи криле.

Той крачи по пътя си, богът. Одеянието му – плътно прилягаща плетеница
От чашки на рози, облени в роса. Ревът на морето низпада от главата му
Във водовъртежа, във водопада на къдрите.

Дрънкулки от корали и черупки от охлюви са звънтящите украшения на главата му.
Смеещи се рифове – на зъбите му бялопроблясващите редици.
На обой от тополово дърво подмамва слънцето възбог.

Той протяга ръце към новородените безкрайности.
Запокитва с трясък жезъла си в планинските вериги
И розови пожари мятат надалеч кипващи лумвания.

Прозорците и фасадите на сградите на облаците са целите в пламъци.
Страните и градовете на хората спят още като забравени играчки.
Обувката на бога докосва равнината връз търкалящ се перлен камънак.

Облаци и вълни, пасища и ветрове го следват, подхващайки песента му.
Зюмбюлите в градините, кихайки, се пробуждат и учудено го поглеждат в очите.
Тревите надигат зелените мечове и се впускат в мократа суматоха на боя.

Нетърпеливо танцува богът. Не му стига, че земното кълбо
Към деня го отнася като фрегата.
На палубата на кораба, носещ се с опнати платна, пак напред се устремява богът

Със смях и ликуване, викайки и пробуждайки, надувайки сиринга
Със светло ектение.

Слънцето

Между клепачите ми прекосява детска количка.
Между клепачите ми минава мъж с пудел.
Група дървета става на сноп змии и съска към небето.
Камък произнася реч. Дървета в зелен пожар. Побягнали острови.
Люшкане и звънтене на миди и рибя глава като на дъното на морето.

Краката ми се изпружват до хоризонта. Придворна карета изтрополява
През тях. Патъците ми стърчат на хоризонта като кулите на
Потъващ град. Аз съм великанът Голиат. Храносмилам козе сирене.
Аз съм мамутче сукалче. Тревни таралежи ме душат отвред.
Тревата надига зелени саби, мостове, небесни дъги над тумбака ми.

Ушите ми са розови гигантски миди, широко отворени. Тялото ми набъбва от шумове,
уловили се в него. Чувам козето врещене
На великия Пан. Аз чувам цинобърночервената музика на слънцето. То стои
Вляво горе. Цинобърночервено изригват парцаливи езици в нощта на света.
Когато тръгне надолу, то мачка града и църковните кули
И всички градинки, пълни с минзухари и зюмбюли, и отеква
Като тенекия на детски тромпети.

Ала във въздуха се усеща как веят един срещу друг пурпур и жълтък
И бутилковозелено: люлки, държани на дълги нишки от оранжев юмрук
И пеене на птичи гърла, припкащи над клоните.
Тънички дръжки на детски флагчета.

Сутрин слънцето ще бъде натоварено на каруца с големи колела
И откарано в галерията Каспари. Говедоглав негър
С дебел врат, сплескан нос и широка крачка ще държи петдесет бяло-
Кръстави магарета, впрягани в каруцата при изграждането на пирамидите.

Кървавопъстро множество ще се стълпи: родилки и акушерки,
Болни в инвалидна количка, кокилесто крачещ жерав, две танцьорки на Свети Вит,
Господин с рипсена папйонка и червеноухаещ полицай.

Не мога да се сдържа – изпълнен съм с блаженство. Кръстатите дограми
Експлодират. Бавачка провисва от пъпа надолу през прозорец.
Аз не мога иначе: катедралите се взривяват с фуги на орган. Аз искам
Да сътворя ново слънце. Аз искам да ударя две слънца едно в друго
Като чинели и да подам ръка на дамата си. Ние ще се възнесем
Във виолетов паланкин над покривите на вашия
Светложълт град като абажури от копринена хартия, подети от порив на вятър.

Оплакване на мъртвите

омбула
таке
бити
солункола
табла токта токта такабла
така так
табубу м’балам
так тру – ю
во-ум

биба бимбел
о кла о аув
кла о аува
кла- аума
о кла о ю
кла о аума
клинга- о -е-аува
оме о-аува
клинга инга М ао- Аува
омба дий омуфф помо- аува
тру-ю
тро-у-ю о-а-о-ю
мо-аува
гомум гума цангага гаго благага
сцагаглуги м ба-о-аума
сцага сцаго
сцага ла м’блама
бшиги бшиго
бшиги бшиги
бшигго бшигго
гогго гогго
огогго
а-о-аума

Изкушението на св. Антоний

Моите нерви щръкват в тялото като поля бодлива тел,
Цъфнали поля репеи и чепати храсталаци.
Гръбначният ми мозък пее червена литургия с момчешки фалцети.
В тръбата на моя гръбначен мозък се сриват планински свлачища и подскачащи камъни.
Главата ми клюмва, пълна с кръв.
Рядка косица щръква на лоба ми, зеленикави червеи.

Стените накриво, сгради накриво.
Рояци конски мухи бучат и проблясват през стаята.
Стените имат едра шарка и се ронят.
Лекари с високи шапки обикалят и облепят болестта с пластири.
Висок осем лакти стои на вратата призракът на чумата с кречетало.
Замахвам да го прасна. Помощ! Не отстъпва. Жълт облак.
Крясък за помощ. Лудост. Лудост!

Летящи скарлатиненочервени градове. Зелени оазиси. Светещи нишки. Черно боботещи слънца.
Подът се олюлява. Зелен таван се срутва.
„Ето го!“ Затъкват ми устата, негърски мутри, с коляно върху козината на корема ми.
Човешки тела, левитиращи над пода, се спасяват и стрелкат
Голи и енергични, с гърчещи се змиевидни движения по протежение на коридорите.
Съскане на сто хиляди сирени на параходи кряска из пристанищните градове.
Яки момчета с бамбукови колове един връз друг безразборно по площади и кули.
Бягащи, стъпкани. Въздухът загноява. Светлината се пръсва. Неподвижни звезди, залутани в казармите.

И все тази тупурдия изотдолу, като от адски парен котел.
И все това цинобърнозелено, виолетовожълто бушуване на зигзаг на похотливо
пристрастени линии.
Размирните ми ръце се вкопчват в колона на храма.
Някой злорадо крещи: непристойност! Други скачат от редицата прозорци.
Грохот разкъсва цял град. Будистки свещеници, възседнали поза лотос
Вляво горе, дебелошкембести и издути, прадядовци на тъпоумието,
Пускат усмивчици, веят и помахват насам-натам шкембета с похватни ръчици
И се пръсват от разкъсващо всякакви гънки и дипли злорадство.

Черна Богородица

Черна Богородице, ти си тъй красива
Така те видях изправена на цокъла.
Тъй си красива, цялата мекота и сладост.
Носи детето ти златна корона.

Тъй си красива, че пред теб са нищожни
Всички цветя, изкуства и образи земни.
Тъй красива си… Ти всичко изпълни.
Цялата болка обърна на обич.

Всеки мрак ти сне от плещите ни.
Моря от сълзи изтляха пред тебе.
Ти износи в сърцето си всички мечове
Ти видя как никой живот не достига…

Тъй си красива… Ти сбъдването си
На неизказани болки уталожващата утеха.
Ти всичко направи леко и го въздигна
Всеки страх ти втъка в сиянието божествено.

Тъй си красива, усмивката ти не угасна
Ти възсия над всяко едно плодородие
Ти ощастливи детето си отново
Когато се сведе над гроба му.

Тъй си красива, о, болезнена майко.
Тъй тъмна си, белязана от любовта!
Как ти се възхищават в мечтите плахи
Дето тъй светло, тъй нежно цялата те обрамчват!…

Склони лика си. Видение

Склони лика си близо до моето лице.
Остави се да те обхвана с две ръце
На твоите слепоочия сводовете.
Проникни ме с очите си
Опръскай ме с искри
Лице на светлината, очертание на нощта
Летящ, носещ се, алчен Ти
В мига на сега.

Ти ме обгръщаш, ти ме съвземаш.
Ти си чуден и бляскав
Обичащ и страдащ.
Ти ми даваш сила и ме храниш.
Ти ме възбуждаш и разпалваш.
Седя на леглото си и те зова:
Оглеждам се наоколо, припада тишина.
Скръствам ръце на гърдите си.
Открит към теб съм в тъмнината.

Прехласнатият

А понякога ме връхлита лудо блаженство.
Всички неща намятат орхидеената мантия на радостта.
Всички лица изнасят на златни пръти на показ своята сърцевина.
Надписите на природата започват да гукат, лесни за разчитане.

Всички чудеса напират като морски звезди към повърхността.
Въздушните гълфстриймове кръжат и се носят като диамантени потоци.
От всяко мъртво сечиво се надигат в почуда стотици зеници.
Във всеки камък прескача искрата на диво ревнив живот.

Камбанариите – пламтящи господни мечове. С тътен отбиват часовете.
Езикът ми – йерихонска роза. Ухание струи и музика от устата ми.
Връхчетата на пръстите ми, които се превиват в заклинания –
Споходени от всички залутани целувки, пронизващи вселената.

Затова се случва, че над летящите покриви на града,
Който ме подслонява, сияйната луна простира арката си
Като от опал източен, високосводен виадукт.
И няма нищо действително, освен привиждащото се под него.

Призрачни оркестри се долавят, бродещи там.
Като че изпод паважа изплуват пещери от светлина.
Минувачите крачат на кокили от слонова кост.
Сградите, възправящи се там, се перчат с пурпурни мантии, с пищни одеяния.

Образи и лица изникват като пияни тропически пеперуди,
Когато в червени нощи крачиш през жежките градини на Цейлон.
Тъй тегнещи накацват по ръкавите и колената,
Че отмалял накрая, в пълен шемет и олюлявайки се стоиш сред цъфнала отрова.

***

Подобно на гъсеницата, впила се в листото
На черница, за да поглъща сока
Набожно при *Помилуй* сключвам аз ръцете
Подхранван от мечта вечнозелена.

От копринената пяна на устата ми
Изплитам мрежа, вътре аз да се преобразя.
Застинал в сън, до който хоровете на живота
Не достигат вече, в пространството държа се.

Рисуват се в тъмите ми сгъстени
Пъстрите очи на всичките сезони
Докле на какавидата пропука се предрешването.

Тогава от обвивката и теснотата се възнасям…
Опъват се под слънце тъй изцяло ново
Красивите криле на смъртното блаженство…

Насекомото

Нека основем богослужението на насекомото!
Да се поклоним на Бог, който има очи, жилещи като рубини!
Който има криле, изпъстрени с йератически тръпнеща възбуда на ранноготически
прозорци.
И червено тяло.

Нозете му са дълги като нишките на лотовете, които се спускат от корабите
В мрачните морета. Тялото му е съчленено с непристойната гъвкавост
На танцьорите върху въже, акробатите и кабаретистките. При гърч на похотта
Той е в състояние да ближе своето собствено жило.

Съвсем мънички са ръцете на представителите на племето. Те обитават влажните
смърчове.
Обхваща ги полуда от прекалена чувствителност. Гърчат се от болка при всеки полъх
Очите им са живи скъпоценни камъни. Ала има и секти, и жречески касти
Които апатично само втренчено гледат пред себе си.

Те се впускат в многобройни донкихотовски походи срещу небето. Бръмчат като
летателни машини.
Те спадат към рода на откривателите и познават трагикомедиите на дързостта.
Денем те се укриват в горите, покрити от палатковите лагери на паяците
И от чудни бели балдахини.

Някои изсред милионните редици на народа се впускат към ореолите на слънцето:
Мънички фатаморгани, лъчисти портици на въздушни замъци пред лицето на
върховното светило.
Там те се отдават на химнозлатно битие с танци и буйство, и се строполяват
Главоломно върху градинските масички и яростно се чифтосват.

Други се насочват покрай камбанарии, комини на фабрики и падащия здрач
Над адски градове, сводове на мостове и айфелови кули
Над заплашителни пристанищни кранове, небостъргачи на нюйорк
Упътени към неразгадаемите крайни цели на скръбта.

Помежду си те образуват народи, богове и митове.
Стародавни, най-свети обичаи
И философии. Те са огнепоклонници. Те култивират самоубийството.
Избягват земята и нейната тромавост. Няма кой да ги удържи
От тяхната погибел.

Приближават се на големи процесии до улични лампи, публични представления
И чакални на гари. Дето в забутан кабинет на учен в планинско селце
Гори лампа, видима надалече – там те заседават в големи събрания,
В пълен екстаз и безмерно втренчени в светлината.

Три пъти, четири пъти, десет пъти с яростта на вманиачените и обречените на смърт
Високопарно и алчно се хвърлят в магията на това море от огън.
Докато най-сетне застигнати от някоя искра те изпращяват, избарабанват,
претърпяват корабокрушение
Като платноходи с лумнал такелаж.

И аз свирувах на свиралото си
И светът желаеше си на желалото

Зверилник

Посв[ещава се] на В. И.

О, Градино, Градино!
Където желязото е подобно на баща, напомнящ на братята, че са братя, и спиращ кръвопролитната схватка.
Където немците ходят да пият бира.
А хубавелките да продават тяло.
Където орлите седят, подобни на вечността, означена от днешния, още лишен от вечер ден.
Където камилата, чиято гърбица е лишена от конник, знае разгадката на будизма и затаява физиономията на Китай.
Където еленът е само уплах, цъфтящ като широк камък.
Където хората са се издокарали.
Където хората ходят навъсени и мрачни.
А немците разцъфтяват от здраве.
Където черният взор на лебеда, който всецяло прилича на зима, а черно-жълтата му човка – на есенна горичка, е леко предпазлив и недоверчив спрямо него самия.
Където синият хубавелейшина отпуска долу ветрилото на опашката си, подобен на Сибир, виждащ се от уралския Павдински камък, когато върху златото на обгорелите треви и зеленината на гората е хвърлена синя мрежа от облаци и всичко това с разнообразни отсенки от неравностите на почвата.
Където ти се иска да хванеш за опашката австралийските птици и удряйки по струните, да възпееш подвизите на руснаците.
Където пръстите ни се свиват, все едно стискат меч и шепнем клетва: да отстоим руската порода с цената на живота, с цената на смъртта, с цената на всичко.
Където маймуните разнообразно ги е яд и показват разнообразни краища на туловището, и – като изключим печалните и кротки – вечно са раздразнени от присъствието на човека.

Където слоновете, кълчейки се, както се кълчат планините по време на земетресение, си просят от детето нещо за хапване, влагайки древен смисъл в истината: „Папка ми се! Да хапнем!“ – и приклякат, все едно просят милостиня.
Където мечките чевръсто се изкачват горе и гледат надолу, очаквайки заповедите на пазача.
Където прилепите висят оборено като сърцето на съвременния руснак.
Където гръдта на сокола напомня на перести облаци преди буря.
Където снишената птица влачи след себе си златен залез с всички въглени на пожара му.
Където в лицето на тигъра, обрамчено от бяла брада и с очи на възрастен мюсюлманин, ние почитаме първия последовател на пророка и четем същността на исляма.
Където започваме да мислим, че верите са затихващи струи на вълни, чиято засилка са животинските видове.
И че на света затова има толкова много зверове, защото те умеят по различен начин да виждат бога.
Където зверовете, уморени да реват, се изправят и гледат небето.
Където тюленът, с вопъл сновейки из клетката, силно напомня мъченията на грешниците.
Където смешни рибокрили се обгрижват един друг с трогателността на старосветските помешчици на Гогол.
Градино, Градино, където поглед на звяр значи повече от куп прочетени книги.
Градино.
Където орелът се оплаква от нещо, като уморено да се жалва дете.
Където лайката прахосва сибирски плам, изпълнявайки старинен обред на родова вражда при вида на ближеща се котка.
Където козлите умоляват, провирайки през решетката раздвоеното си копито и махат с него, като придават на очите самодоволно или весело изражение, след като получат исканото.
Където надвисок жираф стои и гледа.
Където оръдейният изстрел по обяд кара орлите да погледнат небето в очакване на буря.

Където орлите се сриват от високите прътове като идоли по време на земетресение от храмовете и покривите на къщите.
Където космат като девойка орел гледа небето, после лапата си.
Където виждаме дърво-звяр в лицето на стоящия неподвижно елен.
Където орелът седи, обръщайки към хората шия, и гледа в стената, държейки крилете си странно разперени. Дали не му се струва, че се рее високо над планините? Или се моли? Или му е горещо?
Където лосът целува през оградата плоскорогия бивол.
Където елените лижат студеното желязо.
Където черният тюлен препуска по пода, опирайки се на дългите плавници, с движенията на човек, завързан в чувал, и подобен на чугунен паметник, открил изведнъж у себе си пристъпи на неудържимо веселие.
Където косматовласият „Иванов“ подскача и бие с лапа желязото, когато пазачът го нарича „приятел“.
Където лъвовете дремят, отпуснали лица на лапите.
Където елените неуморно тракат по решетката с рогата и си блъскат главите в нея.
Където в суха клетка патиците от една порода надигат единодушен крясък
след кратък дъжд, все едно отслужват на божество – има ли то крака и човка? – благодарствен молебен.
Където токачки са понякога звънки госпожи с оголена и нагла шия и пепелносребристо тяло, обличащи се по поръчка при същата шивачка, която обслужва звездните нощи.
Където в малайската мечка отказвам да позная съсеверянина и изваждам на светло скрилия се монгол, и ми се иска да му отмъстя за Порт Артур.
Където вълците изразяват готовност и преданост със скосени, внимателни очи.
Където, като влизам в задушната обител, в която е трудно да останеш по-дълго,
аз бивам обсипван с единодушното „глюпак!“ и с люспи от семена, с които хранят безделните папагали, бърборещи гладко.
Където тлъстият блестящ морж маха като уморена красавица с хлъзгав черен ветрилообразен крак и после пльосва във водата, а когато отново се изтърколва върху дъсченото пристанче, от сланинестото му могъщо тяло се показва мустакатата, четинеста, с гладко чело глава на Ницше.

Където челюстта на на бялата, висока, черноока лама и на плоскорогия, нисък бивол, и на останалите преживни се движи равномерно надясно и наляво, като живота на страната.
Където носорогът носи в бяло-червените очи неугасващата ярост на низвергнатия цар и единствен сред всички животни не скрива своето презрение към хората като към въстанали роби. И в него се е притаил Йоан Грозни.
Където чайките с дълга човка и със студено като обрамчено от очила око имат вид на международни гешефтари, за което получаваме потвърждение във вроденото им изкуство, с което ловят във въздуха храната, хвърляна на тюлените.
Където, припомняйки си, че руснаците са величаели изкусните си пълководци с името на сокол, и припомняйки си, че окото на казака, дълбоко хлътнало под извита вежда, и окото на тази птица – роднина на царствените птици – са едни и същи, ние започваме да проумяваме кои са били учителите на руснаците във военното дело. О, соколи, събарящи с гръд чаплите! И острата ѝ, протегната нагоре човка! И топлийката, на която рядко се случва да си играе да набучва насекоми носителят на чест, вярност и дълг!
Където червената, стояща на ципестите си крака патица те кара да си спомниш за черепите на онези паднали за родината руснаци, в чиито скелети нейните предци са свивали гнезда.
Където в златистия кичур на птиците от един вид е вложен огънят на онази сила, която е присъща само на далите обет за безбрачие.
Където Русия произнася името на казака, както орелът издава крясък.
Където слоновете са забравили своите тръбни викове и издават звуци все едно се оплакват от разстройство. Може би като ни виждат толкова нищожни, те започват да намират за израз на добър вкус издаването на нищожни звуци? Не знам. О, сиви набръчкани планини! Покрити с лишеи и треви в клисурите!
Където в зверовете загиват някакви прекрасни възможности, както Словото за полка на Игор е било вписано в часослов по време на пожара в Москва.

Лято 1909, 1911

***

Както стадо овце мирно дреме,
Така мирно дремят в кутийката
Боговете предишни на огъня – кибритените клечки, с божествения горди огън.
Сухата капка на жълта главичка върху съчка
Та това е на праотците ужасът –
Дивият бог на пламъка, очите му скръбни
В буря от червени коси.
Падна мълния върху сламения покрив на къщата на отците,
Дъбът се разцепи и дими,
На жени и деца, на старци, на чернокоси моми
Косите се развяваха –
Всички бягат в горите, крещейки, обръщайки се назад, вдигайки ръка към небето,
Направо в острите зъби на горските зверове, да ги хапят съскащи гадове,
Като обяд за всякаква летяща гадина.
Диво пламти пещерата:
Злато тук, зеленина и синева горят с езици пламък.
Пурпурен, със зла зеленина
На побеснели очи с червени ресници,
Богът на пламъка, нашляпан от женска вейка,
Размахва сопа чепата, изкарва си гнева на селото.
Съседите се нахвърлиха да грабят селото от пещерите си.
Копия и ножове, крясъци на войната!
Вик „С нас е бог!“
И всеки краде от бога
Сопа и дълги червени коси.
„Бог не е с нас!“ – плачат в гората
Обитателите на пламтящото село.
Като вълк диво виел прадядото,
Гледайки как на пепел

Колибата става.
Само въглените горят и съскат.
Нищо повече няма, купчинка пепел.
Гледат с очи на вълци
От тъмнината. Плачи, жено!
Няма я вече колибата мила
С кожите, въдиците, копията
И месото на елените, прекрасно на вкус.
В горите побягна той пъргаво, спасявайки се.

А синовете „Ние сме с нас си!“
Запяха войнствени
И направиха кибритени клечки
Глуповати сякаш
И като че божествени
Покорили така мълнията
Затворили я натясно.
„Ние сме с нас си!“ – запяха сурово те,
Все едно пред смъртта.
Да знаете, да ви е известно: „Ние сме с нас си!“
Направиха кибритени клечки –
На боговете питомно стадо –
Надвили на огъня божеството.
Тази победа е велика и страшна.
В огнището, в работата
Сведоха мълнията от небето.
Небе буреносно, пълно с облаци –
Първата кутийка кибритени клечки
За света тъй страшни.
Овцете на огъня в руно златно
Мирно лежат в кутийката.

А като пещерен лъв по-рано
Разкъсвали и гризели хората,
Тресейки грива златна.
А аз, алчен за победи,
Суров ще правя
На съдбата кибритените клечки,
Безопасните клечки на съдбата!
Съдбата ще запалвам,
Топнал в съдбата разума.
„Ние сме с нас си!“ – Кибритени клечки на съдбата.
Клечки от участ, клечки на съдбата.
Кой на мен е другар?
Ще запалвам съдбата
Колкото ми дотрябва
За живота и смъртта.
Първата кутийка
Кибритени клечки на съдбата –
Ето я на! Ето я!

***

На пролетен Коран
Весел богослов
Тополата ми рано-рано
Чакаше утринни посланици.
На слънцето риболов
В надсветовия син вир
Хвърлила мрежи
Тя ловко лови рева на воловете
И облака сънльо

И на лятната буря мириса свеж.
О, тополо рибар
Със зелена снага
Зелени серкмета
Ти мяташ във висинето.
И ето пролетният бог
(Удивената есетра)
Лежи във всяка лодка
До листа мокър.
Отворила молба: „Небе ми дай“
Зелените уста.
С мрежите за лов на бога
Великата Топола
С удар на рог
Ще плисне в полето
Вълна от синя водка.

Пролет 1919

***

Тук Божията Майка стъпвайки по класовете
Крачеше по нощните нивя
Тук с неотстъпчива бавна мисъл раснех аз

И ставах друг.
Тук нямаше „да“
Но няма да има и „но“
Билото – забравихме, идното – не знаем.

Тук Божията Майка пореше ленено платно
И гълъб каца на темето да пие чай.

***

Мен ме обкръжаваха степта, цветята, ревящите камили
Кръглообразните шатри
Моретата овце, чиито лица са еднообразно-изпити
С огъня на крилете пъстреещите простора папуняци
В пустинята на небето гордата покъщнина.
Така течаха дните, след тях годините
Аз бащата на бурята на далечни колчани
Спечелих благодарността на калмиките…

Богу

Зората слепотства немливо
Моретата яротстват срамежливо
Дете ломотства стенейки стон
И аз яротствам буйливо
Ние вси сме твои! ние вси сме твои!
И само ти един си наш един си наш.

***

Паякът на мостовете оплете книгата
Страниците на стъкломрежите
Стъклените канари
Железомрежи навсякъде
Виси железосеркме
Като мрежи в устието на Волга
И лови въздух
И на небесата прибоя.
О, град – повест.
О, тояга на височината!
Където по-рано минаваше растението
Там градът по същата пътека минаваше
По стъпалата изтрити на времето
Минава градът по същата пътека.
От мрежата на къщите – стъклено платно
Още намусено, още неловко.
И градът се носеше като флотилия кораби
Там където надвисваха облаците
Окачен на бавните очи на въжетата.

***

О, единица!
На звездите чуй говора.
И извикай моя завет.
Ето моя лов, положена лапата.
Той е прекрасен – моят дивеч!
Всички ще се спуснат да ти отнемат плячката.

И също ще кажат – моят завет.
А ти Атила без меч
Победил всички
Направил ги данници на звездите
И завоювал ги за небето
Великият с лостовете аз.

***

Това е годината, в която при нас при човечеството
Идат пчелните богове
И с едра сълза блестят очите
На иконите в иконостаса на пчелите
На пчелата работничка
И едри блестят с крилата
С други богове.
Сурови, жестоки подобни на буря
А аз не вдявам дори първата буква „аз“.

***

Внимателно чета пролетните мисли на бога в шарката на пъстрите крака на жабата
После на Омир треперенето като талига на великата война, все едно чаша задрънчава
от минаваща каруца.
Черепът ми е неандерталски с вдлъбнато чело.
И казвам: всичко това е било! Всичко това е по-малко от мене!

***

Сто и десет хиляди тюлени тъгуват
Чиито очеса са людовити
Тези божества на морето и леностите
Бяха убити в морето на плача на косите
Докато земята се завърташе
На 24 часа
За да се затворят очесата им.
А морето наоколо е ледовито.
Ето от небето слезе людина
Може би тюленевият Буда?
Може би са слезли Мохамедите?
Не, окървавен е ледениият блок.
Ще плачем тюлените и аз.
Беда.
В кръвта на размръзналото място в леда
На човечеството на небето
Земни са белезите.

***

Аз съм виждал кикота на огледалата
Аз чувам крясъка на земното кълбо.
Веселете се, все още нашият град
Не е наложил шапката на пясъците
И над него не шумят
С клони високите
Замислени борове.
Когато станете пръст

И класове се полюшнат над вас
Други ще се веселят.
Краката ви още работят!
Ръцете ви още косят!
Побързайте!
Вие още не плавате
В пясъчната могила
Над града
Като безбройни зрънца на бяло море.

***

Може би израснах като чугунен истукан
В степите под гледеца на небето.
Те са пълни със зверове.
Може би съм надпис
Бледен и слаб
Върху чашата на други измерения.

***

О, ако Азия сушеше с косите
Лицето ми със златен и сух пешкир
Когато в студен се къпя ручей.
Сега аз съм скромен пастир
Плитка плета от Рейн, Ганг и Хуанхъ
И кравешко рогче лежи наоколо някъде.
Рог, отрязан с трион, и звънка цепната тояга.

***

Аз затварям клепачи и виждам пагодите благоуханни:
Тук е живял мамутът, любимец на богдихана.
И от края на стрехата леят на пода своя звън звънчетата
И на пъстроцветните светилници горят красиво венчетата.
Аз виждам на керченска могила подземната зора
И дъгата висяща и сивосинкавия дим
И на червените камъни полета, и воя, и гърма.
И червения дъжд, за дивака ужасен.
Но какво е това? Към облаците посивели
Кумирът лети, напред изпънал чело.

1911

***

Страннико, ти виждал ли си
Как кон понякога
Измъчен до смърт, диво завъртайки око
Върху тихата повърхнина на сини води
Отронва пяна.
Ти знаеш ли, че конете
В страдания и мъки
Плачат с пяна? Те нямат сълзи.
Страннико, погледни ето онзи облак

Чернеещ с разкъсани краища
Единствен в лазура на небесата.
Знай – това земята е отронила
Върху лазурните води на небесата
В миг на страдание – мига на падане под ярема на съдбата
Отронила е тази пяна.
В миг, когато проклятието е готово
Да се откъсне дръзко от кротки уста.
Така говореше арабин беловлас
На камъка – връстник на света – седейки
И с тоягата тревожейки на ручея многоструйния бяг.

***

Нощ, пълна със съзвездия
На каква съдба, на какви известия
Ти широко сияеш, книга
На свобода или на иго
Какъв да прочета ще трябва жребий
По полунощ на ширналото се небе.

***

„Е-е! Ъ-ъ!“ – цял плувнал в пот
Подвиква на вола сиворог
И гмурка се ралото като видра в мочурлива бърлога.
Пролетния кисел дъвчеха и ядяха зъбите на дървеното рало
Бикът се гордееше с мощната гънка на шията
И с могъщия хълм на шията могъща

За да пленява с него кравите
И рогата заел от младия месец
Когато той блести над тъмен вечерен хълм.
Другият почиваше
Черно-син, с хълм на шията, с гърбица
Лежеше той, крадец на черно-синята сянка на дървото
С нея сливайки се.
Жабите усърдно се молеха, надувайки големи мехури
Както тръбач надува рог
Надули мембраните на ушите, те раздуваха бели кълба.
Тлъст свещеник седеше отпред
Опулил златни очи
И книгата на времето четеше.
Костенурките протягаха шии сякаш учудени
Все едно изумени от нещо в света, протегнали се към тайната.
На пролетните миризми и ветрове картечницата –
Събуди се, мислителю, има все пак нещо –
В намръщени лобове и ноздри
Запленявайки ноздрите с куршумите на красотата на обонянието
Трещи чевръсто „ту-ту-ту“.
Цветята водеха боеве, въздушни боеве с прашец
Сражаваха се със залпове на оръдейни аромати
Биеха се с битките на миризмите:
Който е по-медовит, ще стане победител.
И даваха уроци по друга война
И на миризмите пролетната картечница
И вечерът като първосвещенник на зората
С битките на миризмите се биеха цветята
Прелитаха дъхави куршуми
И стройното и могъщо пеене на жабите
В чест на ясното време.

Хора, учете се на новата война
Където изстрелите са от сладък въздух
Окопите – от брачни цветя
Стрелбата, бойните заповеди – от небето меденосладко.
И се надигаха като молитвеници
Като богослужебни книги мехурите
На гръмко квакащите жаби
Набожни както винаги вечер при тихо време.

Пролет 1921

Нощ в Персия

Морски бряг.
Небе. Звезди. Аз съм спокоен. Аз лежа.
Не камък ми е възглавница, нито пера –
Пробит моряшки ботуш.
Обут с него, Самородов през червените дни
В морето вдигна въстание
И корабите на белите отведе в Красноводск
В червените води.
Притъмнява. Тъмно.
„Другарю, ела, помагай!“ –
Иранецът зове, черен, чугунен
Вдигайки от земята сухите вършини.
Пристегнах му ремъка
И помогнах да ги нарами.

„Саул!“ („Благодаря“ на руски.)
Изчезна в тъмнината.
А аз шепнех в тъмнината
Името на месията Мехди.
Мехди?
Бръмбар, летящ направо от черното
Шумно море
Държейки посока към мен
Направи два кръга над главата ми
И прибрал крила кацна на косата.
Тихо помълча и после
Изведнъж заскрибуца
Разбрано каза познатата дума
На език, познат и на двамата.
Той твърдо и ласкаво си каза думата.
Достатъчно! Разбрахме се!
Тъмният договор на нощта
Подписан на бръмбара със скрибуцането.
Разперил крила като платна
Бръмбарът отлетя.
Морето изтри скърцането и целувката на пясъка.
Това наистина е било!
Това е вярно до последния знак!

1921

Дъбът на Персия

Над покривка от преплетени корени
Като празна стомна
С пещера за отшелници
Надига дъб столетните цветя.
И в шумоленето на клоните
Шуми съзвучие
На Маздак с Маркс.
„Хамау, хамау!
Уах, уах, хаган!“ –
Като вълци, ободрявайки се един друг
Притичват чакали.
Но помни шепотът на тези клони
Напевите от времената на Бату хан.

Лято 1921

***

В онази година, когато момичетата
За първи път ме нарекоха старец
И ми викаха „Деденце“ – на глас презирайки
Оскърбения заради тялото, съвсем не срамежливо
Сервирано, но неизядено ястие
С ръцете на дългите нощи
В лечилниците на здравето –
В този ручей на Нарзан аз
Облях своето тяло

Възмъжах и заякнах
И се събрах в едно цяло.
Жили изпъкнаха на ръцете
Стана по-широка гръдта
Брада свилена
Затуляше шията.

7 ноември 1921

***

Въшките тъпо ми се молеха
Всяка сутрин пълзяха по дрехите
Всяка сутрин аз ги екзекутирах –
Чуй пукота –
Но те пак се появяваха като спокоен прибой.
Моя бял божествен мозък
Аз го отдадох, Русия, на тебе –
Бъди мен, бъди Хлебников.
Стълбове забивах в ума на народа и оси
Направих наколна къща
„Ние сме будетляни".
Всичко това правех като просяк
Като крадец, навсякъде проклет от хората.

(Есен 1921)

***

Аз излязох като юноша сам
В глухата нощ
Покрит до земята
От тежки коси.
Наоколо бе нощ
И беше самотно
Искаха ми се приятели
Искаше ми се себе си.
Аз запалих косите
Размятах късове, къдри
И палех около себе си
Запалих полета, дървета –
И стана по-весело.
Гореше полето на Хлебников
И огненото Аз пламтеше в тъмнината.
Сега си тръгвам
С косите си пожар запалил
И вместо Аз
Стояха Ние!
Върви, Нансен, ти, варяг суров
Носи закон и чест.

Началото на 1922?

На огневода

Слово пея аз за това
Как огневодът, от струи пот покрит, в овчарска кожа от пепел, дим и сажди
Тъмен и смугъл
С бяла цепеница теб хранеше
Дървоядния звяр на огъня.
Той, жълтозарен, ту се криеше като смърт
Зад оградата на тъмнината, ту лягаше на кравай като куче
В листата на черното дърво на мрака.
И тогава окото му ни обаждаше за перушината на земеродно рибарче.
И като черни пера падаше черната клонка на тъмнината.
После диво се нахвърляше и гризеше, пробляснал със златна грива
Куп цепеници среброрунни
Ту глухо виеше, надигнал паст към небето – от студа пламенеещ глад, жалвайки се
на звездите.
През решетката на прозореца звездите гледаха.
И теб, о, огън, работникът хранеше
С труповете на бели брези от уплашена горичка
Които люлееха глави, за нощта шумолейки
И че на него все му е малко, а и те не са толкова много.
За идването на човеците бяха техните жалби. Даже
Върху табелата „Продажба на гробове“ (крясък на улиците на тъмнината)
Падаха тихите сажди.

23 октомври 1917

***

Още веднъж, още веднъж
Аз съм за вас
Звезда.
Горко на моряка, измерил
Неверен ъгъл между своята ладия
И звездата –
Той ще се разбие в камъни
В подводни плитчини.
Горко и на вас, насочили
Към мен сърцето под неверен ъгъл –
Вие ще се разбиете в камъни
И камъните ще се надсмиват
Над вас
Както вие се надсмивахте
Над мен.

(Май 1922)

***

Участъкът е велико нещо!
Това е място за среща
Между мен и държавата.
Държавата напомня
Че тя все още съществува!

Началото на 1922

***

Ра – виждащ очите си в ръждивата и червена мочурлива вода
Съзерцаващ съня си и себе си
В мишлето, което тихо краде злака на блатото
В младото жабче, надуло бели мехури в знак на мъжество
В тревата зелена, порязала с червен почерк снагата на момиче, превито със сърп в ръка
Което събира острица за огрев и покрив
В струите на рибите, полюшващи тревите и пускащи нагоре мехурчета
Обкръжен от Волга на очите.
Ра – продължен в хиляди зверове и растения
Ра – дърво с живи, бягащи и мислещи листа, издаващи шумолене, стонове.
Волга на очите
Хиляди очи го гледат, хиляди зирки и зинки.
И Разин
Който си миеше краката
Вдигна глава и дълго гледа Ра
Та опнатият врат почервеня на тясна бразда.

***

Муха! Нежна дума, красива
Ти с лапички муцунка миеш
А понякога зад върбовите клони
Ядеш писмо.

Из „Чернови и откъси“

XII

В чашки дървесни
Зелени жълъди.
С мен изтеглете
Жребия на новите дни – дни неизвестни.

Б

От Баку и до Бомбай
За Бизант и за Багдад
Кат Мирза Баб в Енвер бей
Тържествен бие звън камбанен.
„Сега“ на Бакунин
Сега в Баку.

***

Небето е задушно, мирише на сивосинкаво и на виме.
О, обикнете ме, пощадете ме вие!
Аз и бездруго кървя по себе си и вас
Аз и бездруго вече съм разпънат от върбите и степта.

***

Купа скована от дълги дъски
На боговете сока някой изпил е.
Божият хмел и на зверовете е драг.
Вол надига сивосинкави рогата.

***

Обитател-бивател не в този свят
Аз отблизо познах вечността.
Тя живее с приятели в мир
Тя се слави като майка на безгрижието.

***

Гроб
Гребеше
С ръце неуморими
С гребла на деви бесолюбиви
Дет дяволът не им е брат, ала приятел.

Гроб гребеше трудолюбиво
Грабител на води, към тишина ревниви
С гребла на деви бесолюбиви
Дет дяволът не им е зет, нит брат
А изведнъж
Същински
Внезапен, мил и близък приятел.
Гроб гребеше яснолюбиво
С ръце неуморими
С гребла на деви бесолюбиви.

На паметта на И. В. И[гнатиев]

И по пътя сред звездите мразовити
Ще политна не с молитва
Мъртъв, грозен ще летя
С окървавения бръснач.

***

Разхожда се ветреният боздуган
По златната войска на нивите.
Билото сутрин – ден стана.
Блажен, който сутрин бил е ленив.

Навивка

Мра
омъртвял
омъртвелост
ломотея срамежливо
яростея мълчейки…
слепотея немотно…
суетея мълчейки…
маятея се крещейки…
Аз съм твой. Аз съм твой…

***

На людошта плискането глухо
На пустошта немотението глухо
Свити в иглолистен венец.
Нейде мълчаха страдаейки
Някой склони се ридаейки
Склони се към дъгата на седлото.

***

Лунна светлина и бялата ограда
Тополите като ята платна
Тук идва нощният лада –
Вратичката е с вдигнато мандало.

***

Аз виждах юноша пророк
Надвесил се над стъклени коси на горски водопад
Където старите обрасли с мъх дървета стояха в сумрак като старци
И прехвърляха в ръце броениците от пълзящи растения.
Като стъклена пъпна връв летеше в пропастта верига
От стъклени майки и дъщери
Рожби на водопада, където майката на водата и децата си сменяха местата.
Долу реката шумеше.
Дърветата запълваха със свещите на своите клони
Празния обем на клисурата и като азбука на столетията се тълпяха канарите.
А камъните-великани бяха като рамената на горска дева
Под бялата вълна
Които свещеникът на голотата търсеше отвъд морето.
Той се закле да бъде Разин наопаки.
Нима отново ще хвърли в морето княжеската щерка? Противо-Разин бълнува.
Не! Не! Високите дървета са свидетели!
Със студена вълна покрил се
И научил езика и разума на живия студ
На другия свят, на леденото тяло
Нашият юноша пее:
„Сгоден с русалката на Зоргам
Навеки съм аз
Очовечавайки вълната.
Онзи направи девата свободна“.
Дърветата шептяха езиците на столетията.

Лято – есен 1921

***

Тебе поем родун!
Тебе поем бивун!
Тебе поем радун!
Тебе поем ведун!
Тебе поем сивун!
Тебе поем владун!
Тебе поем вещун!

***

На светоостта поданик звезден
Ще се увъртя като колело –
Като прелитам в миг над бездната
Като допирам с крайчеца бездните
Аз се уча на словесо.

Мрачно

Щом на себе си омръзна
Ще се хвърля в златното слънце
Ще надяна шумящо крило
Ще омеся порочно със свято.
Аз умрях, аз умрях и шурна кръв

По бронята широк поток.
Свестих се вече инакъв
Обгърнал ви пак с окото на воин.

***

Аз ви призовавам сабята
Да допрете до ризата.
Която я няма.
Да кажете със сабята: кралят е гол.
Това, което ние направихме с пуха на диханието
Аз ви призовавам да направите с желязото.

15 февруари 1922

***

Приятно е да видиш
Малка пъхтяща русалка
Допълзяла от гората
Прилежно да изтрива
С тесто от бял хляб
Закона на всемирното притегляне!

Началото на 1922

***

На слънцето лъчите в черното око
На бика
И върху крилото на синята муха
Като чертичка сватбена капка
Над него мярнала се.

(Пролет 1922)

***

Момичетата, онези, дето крачат
С ботушите на черните очи
По цветята на сърцето ми.
Момичетата, отпуснали копия
В езерата на ресниците си.
Момичетата, миещи крака
В езерото на думите ми.

(1921)

Арбалет на любовта

Искате ли вие
Да станете за мен нещо като тетива
Опънал вашите пресукани плитки
На лъка на ресниците, с краища добре обтегнати?
Ей ме нà като стрела
Ще отлетя от буря по-пернат.

25 януари 1921

На Альоша Кручоних

Игра в ада и труд в рая –
Хубавоуки са първите уроци.
Помниш ли, ние заедно
Гризяхме като мишки
Непрозрачното време?
Сим победиши!

26 октомври 1920

***

Освен закона на притеглянето
Да се намери общият строеж на времето
На яворовите слънчеви гусли –
Основната малка килийка и цялата мрежа.

(1921)

Праотецът

Чувал от тюлени могъщи покрива тялото на ловеца
Широко се леят на рибната кожа измачканите покрови.
В препарираната суха есетра стрели
С орлови перца, копия прави и тънки
С камък, зъбчат кремък на носа вместо човка и чифт орлови пера на опашката.
Сурови могъщи отворени са очите, дълги жестоки косите на ловеца.
И лъкът в ръката със стрелата приготвена, внимателно протегнат напред
Подобно на окото на бог в съновидение, готов да се спусне с пееща песен: Дззи!
Върху груби кръгли дъски и каиши – краката.

1919-1920

Щурец

Крилаткайки със златописмото
На най-тъничките жилки
Щурецът в кошницата на тумбака сложи
Прибрежни много вери и треви.
„Пин, пин, пин!“ синигерът изстреля.
О, лебедиво!
О, озари!

(1908-1909)

Числа

Аз се вглеждам във вас, о, числа
И вие ми се виждате облечени в зверове, в техните кожи
Опиращи се с ръка на изтръгнати дъбове.
Вие дарявате единството между змиеобразното движение
На гръбнака на вселената и танца на кобилицата
Вие позволявате да се схващат вековете като на бързия смях зъбите.
Моите сега вещо се раззинаха зеници
За да разбера какво ще е Аз, когато негово делимо е единица.

(1912)

***

Когато рогата на елена се надигат над зеленината
Те приличат на изсъхнало дърво.
Когато сърцето на дъщерята на нощта оголиш в думи
Баят: безумен е.

(1912)

***

Сънят ту е съсънка, съсед на снега напролет
Ту ляво крехко правителство в някой парламент.
Косата ту украсява темето, като се спуска на раменете, ту коси трева.
Мярата ту е пълна с овес, ту прави магии със слово.

(1912)

***

Законът на люлката повелява
Да носиш ту широки, ту тесни обуща.
На времето – да бъде ту нощ, ту ден
А властелин на земята да бъде ту носорогът, ту човекът.

(1912)

***

Когато умират конете – те дишат
Когато умират тревите – те съхнат
Когато умират слънцата – те гаснат
Когато умират човеците – те пеят песни.

(1912)

***

Хората, когато обичат
Отправящи дълги погледи
И изпускащи дълги въздишки.
Зверовете, когато обичат
Наливащите им се с мътилка очи
И пяната избиваща като върху мундщук на юзда.
Слънцата, когато обичат
Покриващи нощите с тъкан от земи
И шестващи с танц към своя приятел.
Боговете, когато обичат
Заключващи в мяра трепета на вселената
Както Пушкин – пламенността на любовта на камериерката на Волконски.

(1911)

***

Слоновете се биеха с бивните така
Сякаш са бял камък
Под ръката на скулптура.
Елените оплитаха рогата си така
Все едно ги съединява старинен брак
С взаимни увлечения и взаимни изневери.
Реките се вливаха в морето така
Сякаш ръката на единия души шията на другия.

(1910-1911)

***

Аз не знам дали земята се върти или не
Зависи от това дали ще пасне думата в реда.
Аз не зная дали мои баба и дядо са били
Маймуните, щото не зная дали ми се иска сладко или кисело.
Но аз зная, че искам кипеж и искам слънцето
И жилите на ръката ми да ги съединява общо потръпване.
Но аз искам лъчът на звездата да целува лъча на окото ми
Както елен целува елена (о, прекрасните им очи!).
Но аз искам, когато треперя, общият трепет да се приобщи с вселената.
И аз искам да вярвам, че има нещо, което остава
Когато плитката на любимото момиче се замени например с времето.
Аз искам да изнеса пред скоби общия множител, съединяващ мен, Слънцето, небето,
праха от перли.

(1909)

***

С огниво-сечиво изкарах наяве света
И колебливка-усмивка към устата поднесох
И с тютюня-мараня озарих аз дола
И сладката димност на билòто възнесох.

1908

***

И аз свирувах на свиралото си
И светът желаеше си на желалото.
Звездите послушни ми се свиваха в плавно кръжило
Аз свирувах на свиралото си, изпълнявайки на света орисилото.

Началото на 1908

Ето го там морето
От една вълна до друга времето на живота
От вълните му до очите ми отстоянието на смъртта

OSRAM

Дай ми запалените си огърлици
Под симетричната синева
В инверсното дърво
където се раждат дъждовете
Славеят във възглавничката си от пера
Толкова удряше с крила
че докара сняг
И белите борове там над езерата
Бяха разцъфтели мачти
Корабни въжа под гъста мъгла
Корабни въжа насред пяната
В захабените вълни
Струни на претърпели корабокрушение арфи

ОСВЕТЯВА СЕВЕРНИЯТ ФАР

Виж островите танцуващи над морето
Никога не си била толкова красива
Край пътя хвърляш звезда
ХАЙДЕ
Тръбата ми зове към арктическите морета
И зеницата ти е отворена за всички корабокрушенци

Въздух на зора

Душата ми е над морето и подсвирва съновидение
Кажете на овчарите че вятърът натъкмява коня си
И поздравява на тръгване в горделивостта на детството си
Аз обичам жена изтъкана от горделивост и сън
Слизаща от дъното си тиха
Знайте овчари че трябва да ме пазите
И да пазите сънищата и песните ѝ
И празника на вълните
Като радост на горделивостта и красотата ѝ

О небе синьо за царицата на вятъра
О стадо кози и бели коси
Устни на възхвали и руси коси
Животни залутани в очите ѝ
Кажете на скелета който взе решение
В страната на дъното до края на вековете

Туника и скиптър
Разширяване на спомените
Шум на насекоми и пътища
Кажете на местността как океана бяга
О вятърът
Вятърът спира за царицата която излиза от небесата си

Дъщеря

Държа лицето ти в ръцете си
О нежен въздух портрет от въздух
Пръстен на света и на миналото
Лицето ти от тишина
Лице на нежна лампа
С каква лекота се оформяш в очите ми
Как се връщаш радвайки чернотата

Нищетата на спомена
На прага на студа джунглата става сън
Отронват се листата
Погледите умират капка по капка

Поезията е небесен атентат

Аз отсъствам но вдън това отсъствие
Има очакване на самия себе си
И това очакване е друг начин на присъствие
Очакването на завръщането ми
Аз съм в други предмети
На път съм давам малко от живота си
На някои дървета и някои камъни
Чакали ме много години

Умориха се да ме чакат и седнаха

Аз не съм и съм
Отсъстващ съм и съм присъстващ в състояние на очакване
Те биха искали езика ми за да се изкажат
Аз пък бих искал техния за да ги изкажа
Това е недоразумението лошата двусмисленост

Тревожен до плачевност
Навлизам в тези растения
Оставям една по една дрехите си
Месата ми постепенно опадат
И скелетът ми се облича в кора

Ставам дърво Колко пъти съм се превръщал в други неща...
Мъчително е и изпълнено с нежност

Бих могъл да изкрещя но това би сепнало пресъществяването
Нека се запази тишина Да се чака тихо

Алтазур или пътуването с парашут. Песен II

Жена светът е мебелиран от очите ти
По-високо става небето в твое присъствие
Земята се простира от роза до роза
И въздухът от гълъб до гълъб

Като си тръгваш оставяш на мястото си звезда
Разпръсваш светлините си като преминаващ кораб
Докато те следва омагьосаната ми песен
Като предана и меланхолична змия
И ти обръщаш глава иззад някое небесно светило

Що за битка се разиграва в пространството?
Тези копия светлина между планети
Отражение на безпощадни брони
Що за кръвожадна звезда не иска да ти направи път?
Къде си скръбен сомнамбул
Дарителка на безкрай
Преминаваща в гора от сънища

Ето ме тук изгубен сред пустинни морета
Сам като перо което пада от птица в нощта
Ето ме тук в кула от студ
Подслонен от спомена за морските ти устни
От спомена за милостта и косите ти
Сияйна и развихрена като планинска река
Нима си сляпа за тези ръце които Бог ти е дал?
Питам те пак

Лъкът на веждите ти опънат от всеоръжието на очите ти
В крилато настъпление сигурна победителка с горделивост на цвете
Говорят ти от мое име запокитените камъни
Говорят ти от мое име вълните от птици без небе
Говори ти от мое име цветът на пейзажите без вятър
Говори ти от мое име стадото мълчаливи овце
Заспало в паметта ти
Говори ти от мое име откритият поток
Оцелялата трева прикована към приключението
Приключение на светлина и кръв на хоризонт
Без друг подслон освен угасващо цвете
Щом повее вятър

Равнините се губят под крехката ти прелест
Губи се светът под видимите ти стъпки
Защото всичко е изкусност щом ти се появиш
С опасната си светлина
Невинна хармония без умора и забрава
Нахлуваща навътре стихия на сълзите
Съставена от високомерна боязън и тишина

Караш времето да се съмнява
И небето с инстинкт за безкрай
Далече от теб всичко е смъртно
Захвърляш агонията в праха на земята унизена от нощи
Само мислещото в теб има вкус на вечност
Ето я звездата ти която минава
С диханието ти на далечни умори
С жестовете ти и походката ти
С намагнетизираното пространство което те поздравява
Което ни отделя с левги нощ

Въпреки това искам да ти обърна внимание че сме пришити
Към една и съща звезда
Прикрепени сме от същата музика разпростряла се
От един до друг
От същата гигантска сянка разклатена като дърво
Нека бъдем това парче небе
Този отломък в който се случва загадъчното приключение
Приключението на планетата взривяваща се на венчелистчета сън
Напразно ще пробваш да избегнеш гласа ми
И да прескочиш стените на моите възхвали
Сшити сме от същата звезда
Прикована си към славея на луните
С един свещен ритуал в гърлото му

Какво ме е грижа за знаците на нощта
И техния погребален корен и ехо в гръдта ми
Какво ме е грижа за сияйната тайна
Емблемите които осветяват случайността
И тези острови без посока пътуващи през хаоса към очите ми
Какво ме е грижа за този страх на цвете в празното
Какво ме е грижа за името на нищото
Името на безкрайната пустиня
Или на волята или случайността които те представляват
И ако в тази пустиня всяка звезда е желание за оазис
Или флагове на предзнаменование и смърт

В дъха ти притежавам собствена атмосфера
Чудодейната сигурност на погледа ти със съкровени съзвездия
Със собствен език на семка
Сияйното ти чело като пръстен на Бог

По-крепко от всичко в небесната флора
Без вихрушки на вселена изправяща се на задните си крака
Като коси – от въздушната си сянка

Пак те питам
Ще подминеш ли с мълчание че Бог ти даде тези очи?
Гласът ти е защита от всичко за мен
Този глас който избликва от теб с пулсациите на сърцето
Този глас в който пада вечността
И се разбива на парчета от фосфоресциращи сфери
Какво щеше да стане с живота ако не бе се родила?
Комета без наметало умираща от студ

Открих те като сълза в забравена книга
С усет за името ти от край време в гърдите ми
Твоето име направено от шум на политащи гълъби
Носиш в себе си спомена на други по-високи съществувания
На един Бог намерен някъде
И вдън самата себе си спомняш си че беше ти
Някогашната птица в ключа на поета

Сън потопен в сън
Прибирането на косите сътворява деня
Косите при пробуждане сътворяват нощта
Животът се съзерцава в забравата
Само очите ти живеят в света
Единствената неуморна планетарна система
Ведра кожа закотвена във висините
Чужда на всяка мрежа и стратегема
Със силата си на вглъбена в себе си светлина
Зад теб животът се бои

Защото си глъбината на всяко нещо
Светът се явява величествен когато минаваш
Чуват се капките на небесните сълзи
И изтриваш в унесената душа
Горчивината да си жив
Светът олеква на плещите

Радост е да чувам шума на вятъра в косите ти
(Разпознавам този шум отдалече)
Когато лодките потъват и реката влачи стволове
Ти си лампа от плът в бурята
С коси по вятъра
Косите ти където слънцето търси най-хубавите си сънища
Радост е да те гледам самотна на дивана на света
Като ръката на сънлива принцеса
С очите ти които извикват в сетивата пиано от аромати
Питие от пароксизми
Цвете което спира да излъчва аромат
Очите ти хипнотизират самотата
Като колелото което продължава да се върти след катастрофата

Радост е да те гледам когато се вслушваш
В този лъч светлина поел към дъното на водата
И дълго оставаш недвижна
Толкова звезди прокарани през ситото на морето
Нищо тогава няма такива изживявания
Нито мачтата молеща за вятър
Нито слепият ареоплан опипващ безкрая
Нито мършавият гълъб заспал върху оплакване
Нито небесната дъга със запечатани криле
По-красива от параболата на стих

Параболата простряна от душа до душа като нощен мост

Родена на всички места където спират очите ми
С изправена глава
И с цялата коса във вятъра
По-красива си от цвиленето на кон в планината
От сирената на кораб изпускащ цялата си душа
От фар в мъглата търсещ кого да спаси
По-красива си от лястовицата пронизана от вятъра
Ти си шумът на морето през лятото
Ти си шумът на изпълнена с възхищение многолюдна улица

Моят рай е в твоите очи
Облечен във великолепието на очите ти и на вътрешния им блясък
Приседнал съм в най-чувствителното ъгълче на твоя поглед
Под екстатичната тишина на замрели мигли
От дъното на очите ти изхожда предзнаменование
И океански вятър полюшва твоите зеници

Нищо не е сравнимо с легендата за семена оставена от присъствието ти
С този глас търсещ умряло небесно тяло което да съживи
Гласът ти създава империя в пространството
И тази ръка която в теб се повдига сякаш за да окачва във въздуха слънца
И този поглед който изписва светове в безкрая
И тази глава накланяща се за да чуе шумоленето на вечността
И този крак който е празненството на окованите пътища
И тези клепачи върху които идат да заседнат искрици на етера
И тази целувка заравяща в морето носа на кораба на устните ти
И тази усмивка като бойно знаме начело на живота ти
И тази тайна управляваща приливите и отливите на гръдта ти
Заспала в сянката на гърдите ти

Ако ти умреш
Звездите макар и със запалени лампи
Ще изгубят пътя
Какво ще стане тогава с вселената?

Братя

Човек на моя език и на всички езици
Човек винаги нещастен
Който почита небето и обработва земята
Ляга си и става
Говори смее се и плаче
Опитомява коне и различни метали
Покрива тялото си с дрехи
Строи къщи и пътища
Изучава звездите
Основава нации и съзерцава идеи
Отива и се връща, връща се и отива
И не разбира нищо. Нищо не знае
Човек с винаги стеснено сърце.

Човек от тези места и от всички други
Който хвърля семена
Който гледа животни за продан
Който свири на музикални инструменти
Който жадува популярност
Войн който брои раните си
И повествува за кървави неща
Който пие силни вина и сънува прохладни устни
Който търси жени
И слуша чувствителните им думи

Който сяда да гледа дърветата
Или да слуша големите реки
Който обича да го опръска дъждът
Който иска да знае тайни и основания
Който иска да има много деца.

Който кръщава местности
И нещата влизащи в употреба
Който управлява волски впрягове в гъстата кал
Който под евкалипта прегръща любимата си
Който препуска на живогривестия си кон
Който запокитва пророчества от някоя скала
Който води стада
Който поглъща лакомо книги
Който слиза от блестяща кола и чука на вратата на двореца
Който пеейки се отдалечава
Отива и се връща. Успокоява се и се вълнува
Става, ляга си
Говори, плаче, смее се, плаче, говори
И не знае нищо
Нищо не знае
Ако за миг спре и погледне душата си
Дави се от самота, хлипа от нищета
Чувства се като нещо от пустиня.

Паметник на морето

Мир над пеещото съзвездие на водите
Блъскащи се като раменете в навалица
Мир в морето на вълните на добра воля
Мир над надгробната плоча на корабокрушенията
Мир над барабаните на горделивостта и мъгливите зеници
И ако аз съм преводачът на вълните
Мир също над мен

Ето я формата осеяна с пукнатините на съдбата
Калъпът на мъстта
С гневливите си фрази отронващи се от побелели устни
Ето я формата изпълнена с прелест
Когато си благ и застинал там хипнотизиран от звездите

Ето я смъртта неизчерпаема от зачатъка на света
Защото един ден никой не ще се разхожда из времето
Никой по протежение на времето павирано с планети покойници

Това е морето
Морето със собствените си вълни
Със сетивата си само негови
Морето опитващо да счупи оковите си
Искащо да подражава на вечността
Искащо да е белият дроб или мъглицата на страдащи птици
Или градината на звездите тегнещи в небето

Над мрака който влачим
Или може би ни влачи
Когато изведнъж политнат всички лунни гълъби
И стане по-тъмно отколкото по кръстопътищата на смъртта

Морето се качва в каляската на нощта
И поема към тайнството на дълбоките си обиталища
Дочува се само шумът от колелата
И крилото на звездите терзаещи се в небето
Това е морето
Поздравяващо нейде далече вечността
Поздравяващо забравените светила
И познатите звезди
Това е морето което се пробужда като хлипането на дете
Морето отварящо очи и търсещо слънцето с малките си трепереща ръце

Морето тласкащо вълните
Вълните си които разбъркват картите на съдбите
Надигни се и поздрави любовта на човеците

Чуй нашия смях и нашия плач също
Чуй стъпките на милиони същества в робство
Чуй неспирния протест
На тази мъка наречена човек
Чуй хилядолетната болка на гръдта от плът
И надеждата която се възражда всеки ден от пепелищата си

Ние също те чуваме
Как преживяш толкова звезди уловени в твоите мрежи
Как вечно преживяш вековете претърпели корабокрушение
Ние също те чуваме
Когато се мяташ в ложето си от болка
Когато гладиаторите ти връхлитат един върху друг

Когато гневът ти кара да избухнат меридианите
Или пък когато се полюшваш като голям пазар в празничен ден
Или пък когато проклинаш човеците
Или се правиш на заспало
Тръпнещо в огромната си паяжина в очакване на плячката

Плачеш без да знаеш защо плачеш
И ние плачем вярвайки че знаем защо плачем
Страдаш страдаш както страдат хората
Нека чуя да скърцат зъбите ти в нощта
И да се въртиш в ложето си
Безсъницата да не те оставя да успокоиш болките си
Децата да замерят с камъни прозорците ти
Да ти скубят косите
Бухай бухай разкъсай до кръв дробовете си
Да ръждясат пружините ти
И да се видиш тъпкано като надгробна морава

Но аз съм скитник и се боя да не ме чуеш
Страх ме е от твоята мъст
Забрави проклятията ми и нека пеем заедно тази нощ
Хайде стани човек както понякога аз ставам море
Забрави злокобните поличби
Забрави изригването на моите ливади

Протягам ти ръцете си като цветя
Хайде нека сключим мир
Ти си най-могъщият
Нека стисна ръцете ти в моите
И да бъде мир между нас

До сърцето си те усещам
Когато чуя стенанието на твоите цигулки
Когато си проснат пред мен като плача на дете
Когато потънеш в мисли лице в лице с небето
Когато се мъчиш забил глава във възглавниците
Когато усетя че плачеш зад стъклата на прозореца ми
Когато безпричинно плачем както плачеш ти

Ето го морето
Морето в което се разбива миризмата на градовете
Със скута си пълен с лодки риби и други радостни неща
Тези лодки дето хвърлят мрежи на брега на небето
Тези риби дето се вслушват във всеки лъч светлина
Тези водорасли със столетни съновидения
И тази вълна която пее по-хубаво от другите

Ето го морето
Морето което протяга членове и се вкопчва в бреговете си
Морето което обгръща звездите във вълните си
Морето с кожата си подлагана на мъчения
И внезапното пулсиране на вените си
Със своите дни на мир и нощи на истерия

И от другата страна какво има от другата страна
Какво криеш море от другата страна
Началото на живота дълго като змия
Или началото на смъртта по-дълбока от самото теб
И по-висока от всички планини
Издигащи се от другата страна
Хилядолетната воля за направа на форма и ритъм
Или вечната вихрушка от прекършени венчелистчета
Ето го там морето
Морето отворено широко
Ето го там морето изведнъж разломено
За да види око началото на света
Ето го там морето
От една вълна до друга времето на живота
От вълните му до очите ми отстоянието на смъртта

Заставайте винаги под твърдата Софоклева светлина
И с радост приемайте от нея своите рани

Monumentum ære*, и т.н.

Позволявал съм си много, казвате;
Пристъпвал съм важно-важно в мантия от надменност.

След броени години кой ще си спомня за ролята ми на buffo**,
Кой ще си спомня баналните ми изпълнения,
Комическите детайли ще са ланшен сняг.
Вие обаче, вие ще гниете в земята
И е под въпрос дали дори торта ви ще е достатъчно богата

Да поддържа моравата
Върху вашия гроб.

** Exegi monumentum aere perennius – „Вдигнах паметник свой, по-вечен от медта", Хораций, Книга трета, Ода XXX (пр. Георги Батаклиев)*

*** Шут, комическа фигура (ит.) (б. пр.).*

Causa

Редя тези думи за четири души,
Може да дочуят нещо още няколко,
О, свят, тъй жал ми е за теб,
Ти не познаваш тези четирима.

Градината

*En robe de parade.**
Samain

Подобно рой копринени конци, развени край стена
Тя върви край парапет в Кенсингтън Гардънс,
И стъпка по стъпка умира
от нещо като емоционална анемия.

Наоколо гъмжи от паплачта
На мръсните, жилави, неизтребими деца на бедните.
Те ще наследят земята.

Тя въплъщава края на един изкуствен отбор.
Скуката ѝ е изискана и необикновена.
Тя би желала някой да я заговори
И почти бои се, че аз
извършил бих подобна недискретност.

Съвместно с Кирил Василев

---

* *В парадно одеяние (фр.) (б. пр.).*

Мото към *Lustra* (1913-1915)

И дните нямат пълнота
Лишени са от нея нощите
И като полска мишка шмугва се животът
Не трепва стрък трева.

Приветствен адрес

О, поколение на все самодоволни и все
приклещени
Видях рибари, хапващи под слънцето,
Видях ги сред разпасаните им семейства,
Видях озъбените им усмивки и чух чепати
смехове.
И аз съм по-щастлив от вас,
И по-щастливи са от мене те.
А в езерото плуват риби и нямат си дори и дреха.

Gentildonna

Тя отмина и не остави потръпване във вените, сега
Минава тя посред дърветата, слята с въздуха разположен,
Повяваща в тревите, дето стъпва, пребъдваща:

Сиви листа от маслина под дъждовно студено небе.

Τὸ καλόν*

Дори и в сънищата ми отказваше
И пращаше единствено прислугата.

Ité**

Вървете, песни мои, търсете похвали от младите и нетолерантните
Търсете компанията единствено на влюбените в съвършенството.
Заставайте винаги под твърдата Софоклева светлина
И с радост приемайте от нея своите рани.

** Красивото (старогр.) (б. пр.).*

*** Ite, missa est (лат.) – букв. „Вървете, пратени сте на мисия", заключителна фраза на католическата литургия (б. пр.).*

Тренос

Никога вече отронени стонове.
Никога вече угрижени във вятъра по здрач.

Виж красивите мъртви!

Никога вече аз няма да горя.
Никога вече плясък на криле
Плющящ във въздуха над нас.

Виж красивите мъртви!

Никога вече бичуван от страст,
Никога вече онзи трепет
При среща на ръцете ни.

Виж красивите мъртви!

Никога вече на устните ни виното,
Никога вече познанието.

Виж красивите мъртви!

Никога вече шуртенето на бързея,
Никога вече местата ни за срещи
(Виж красивите мъртви!)
Чуй камбаните.

Картината*

Очите ѝ на мъртва дама ми говорят,
Че имало е тук любов, от придошли води неизличима.
Тук имало е страст, неизличима от целувки.
Очите ѝ на мъртва дама ми говорят.

** „Лежащата Венера" на Джакопо дел Селайо (1442-1493) (б. а.).*

N. Y.

Мой Град, любими мой, мой бели! Тъй строен,
Чуй! Чуй ме и аз ще вдъхна в теб душа.
Със свирка от тръстика, нежно, в мен се вслушай!

Сега аз зная вече, че съм луд,
Защото тук са милиони в трафика навъсени.
Това не е невинността на дева.
Нито знам да свиря на сиринга, дори да имах.

Мой Град, любими мой,
Момиче без гърди си ти,
Тъй строен като сребърна тръстика.
Чуй ме, в мен се вслушай!
И аз ще вдъхна в теб душа,
И вечно ще живееш ти.

Поръчение

Идете, песни мои, при самотните и неудовлетворените
Идете също при развалините от нерви, идете при
Заробените от условности
Носете им моето презрение към техните потисници.
Идете като голяма хладна вълна
Носете моето презрение към потисниците.

Надигнете глас срещу несъзнаваното потисничество
Надигнете глас срещу тиранията на нямащите въображение
Надигнете глас срещу обвързаностите.
Идете при буржоазката, умираща от скука
Идете при жените от предградията.
Идете при противно бракосъчетаните
Идете при прикриващите поражението си
Идете при нещастно свързаните
Идете при купената булка
Идете при жената, наследена като неотчуждимо владение.

Идете при онези с чувствителна похот
Идете при онези, чиито изящни въжделения биват осуетени
Идете и поразете като главня сивото жито на живота.
Изтеглете нож срещу това
Заздравете финитe струни
Дайте увереност на водораслите и ластарите на душата.

Идете по приятелски открито
Идете с прями думи.
Ревностно търсете нови злини и ново добро
Възпротивете се на всички видове потисничество.
Идете при затъващите в средната възраст
При губещите вкус към живота.

Идете при подрастващите, задушавани в семейството –
При отвратителната гледка
На три поколения, сгъчкани в споделян дом
Като старо дърво с издънки
И загнили, надломени клони.

Излезте и предизвикайте общественото мнение
Изстъпете се срещу вегетативното робство на кръвта.
И срещу всяко едно неотчуждимо владение.

Кода

О, песни мои
Защо ли гледате така изпълнено с очакване, тъй странно
на хората в лицата
Нима очаквате сред тях да видите изгубените мъртви близки?

Аз, Бертолт Брехт, съм от черните гори.
Майка в градовете ме донесе

Песен на Баал

Има ли жената тлъсти кълки, мятам я в зелената трева.
Пола и панталони проветрявам, слънце да огрява – щот харесва ми това.

Хапе ли жената от екстаз, бриша със зелената трева
Ухапаното и устата, скута и носа, да е чисто – щот харесва ми това.

Върши ли жената пламенно нещата, но пък прекалява
Тежичка ми е ръката и се смея – дружелюбно, щот харесва ми това.

Пеещите Щаер автомобили

Ние произхождаме
От оръжейна фабрика
Малката ни сестра е
Манлихерата
А нашата майка –
Една рудница в Щайр.

Ние имаме:
Шест цилиндъра и трийсет конски сили.
Ние тежим:
Двайсет и два центнера.

Разстоянието между колелата ни:
Три метра.
Всяко задно колело е с отделно окачване: ние имаме
Завиваща ос.
В завоя залепваме като скоч.
Нашият мотор е
Мислеща стомана.

Човече, карай ни!!

Ние те караме тъй без следа от друсане
Че мислиш лежиш отпуснат
Във вода.
Ние те караме толкова леко
Че мислиш трябва само
Да ни притиснеш с палец към шосето и

Тъй безшумно те караме ние
Че мислиш караш
Сянката на колата си.

1927

Епитафия

Избягах от тигрите
Дървениците нахраних
До кости бях изгризан
От посредствеността.

Онези се изгубиха сами

1
Онези се изгубиха сами от поглед.
Всеки забрави себе си. Морето изхвърли трупа му
Един ден на някой риф, там птиците се радваха на това
И още няколко седмици живяха от него.
Мнозина се скриха в нощта безпомощно и вярваха, че уж са
Невидими, когато сами не виждаха. Нощта
Им даде закрила и небрежно им взе
Майчински галейки лицата им
Безмълвно техния лик. Във вятъра и шума на водата
Те станаха окайващи се гласове, плашила за птици

Страшилища за деца, развяващи се в коридора нощници
Тресящи се в страх от пристъпи на кикот…

2

И ето вече се издига
Във вятъра със смях друго поколение
Сънливци в тъмното, изпояждащи птиците
Единни с тялото си
И господари на неописуеми наслади.

3

И от въздишките на онези
От смях и падение
Храни се слънцето и пие нощта.
Така всеки час обновено се възражда от падение и поглъщане
Това безкрайно усещане
Предопределено за смирените и за онези, които са с чисти сърца:
Да си млад с бликащ екстаз, да остарееш със сладострастие.

***

Но в студената нощ вече само студът тласкаше
Побледнелите тела едно към друго в елшака.
Полубудни те чуваха нощем вместо любовно ломотене
Само бледо и откъслечно виене на мръзнещи като тях кучета.

Ако тя вечер отмяташе от челото косата си и да се усмихне се мъчеше
Той, дълбоко поемайки дъх, поглеждаше встрани към небето без блясък.
И вечер те свеждаха погледи към земята, когато над тях без край
Големи птици на ята от юг прошумяваха, възбудена гмеж.

Над тях падаше черен дъждът.

Холивудски елегии

1
Селото Холивуд е планирано с оглед на представите
Които по тукашните места имат за небето. Тук
Са изчислили, че Бог
Имайки нужда от небеса и ад, няма нужда две
Учреждения да конституира, а
Едно-единствено, именно небето. То
Служи на хората без средства и без успех
Като ад.

2
По крайбрежието стърчат петролните кули. В каньоните
Избеляват костите на златотърсачите. Техните синове
Вдигнаха фабриките за сънища на Холивуд.

Четирите града
Са изпълнени от петролната миризма
На филмите.

3
Ангелите на Лос Анжелис
Са капнали от усмихване. Вечер
Отчаяни зад отрупаните с плодове щандове
Купуват малки шишенца
С миризма на полови органи.

4
Под зелените пиперени дървета
Музикантите отиват да се продават, двама по двама
С писачите на сценарии. Бах
Приготвил е в джоба специално квартетче за яка четворка. Данте размята
Кльощавия задник.

Приятелите (Из „Китайски стихотворения“)

Ако теб те караха с каляска
А аз носех носия на селянин
И ние се срещнехме така на улицата някой ден
Ти би слезнал и би се поклонил.
И ако ти продаваше вода
А аз се разхождах, възседнал кон
И ние се срещнехме така на улицата някой ден
Аз бих слезнал от коня пред теб.

Обръщение („Из помагало за обитатели на градовете“)

Теб те разстреляха
По етапния ред. Видях с очите си протокола.
В града всеки знае кога удря часът.
Не ни разправяй тия на нас.
Докато плещиш, всеки знае
Че ти вече нищо не виждаш.
Признай си:
Ти
Надникна в оръжейните дула.

Залпът бе произведен. Екзекуционният взвод
Си тръгна с маршова стъпка. Димът пред стената
Се вдигна:
Ти
Остана да лежиш.

Търкай колкото си искаш, търкай си!
Гасената вар по лицето ти
Никога няма да я изтриеш

Не ме заговаряй само
Моля те!
Като видя лицето ти
Си спомням за теб:
Теб те
Разстреляха.

***

Бащиният град, как ще го заваря?
Следвайки ятата на бомбардировачите
У дома се връщам.
Къде е той обаче? Там, дето огромни
Планини от дим се издигат.
Ето там потъналото в огън
Е той.

Бащиният град, как ще ме посрещне той?
Пред мен летят бомбардировачите. Смъртоносни ята
Ви възвестяват моето завръщане. Пожарища
Предшестват идването на сина.

Отново и отново („Из помагало за обитатели на градовете“)

Отново и отново
Като погледна този мъж –
Той не е пил и
Той носи старата си усмивка –
Мисля си: става по-добре.
Иде пролетта, иде хубаво време
Времето, което мина
Се връща
Любовта започва отново, скоро
Ще е както едно време.

Отново и отново
Когато поговоря с него –
Той се е наял и не си тръгва
Той говори с мен и
Не е сложил шапката си –
Мисля си: става добре
Обичайното време привършва
С човек
Може да се поговори, той слуша
Любовта започва отново, скоро
Всичко ще е като едно време.

Дъждът
Не се връща обратно нагоре
Когато раната
Не боли вече
Боли белегът.

Нов дом

Върнал се след пентайсетгодишно изгнание
Се нанесох в хубав дом.
Моите маски от театъра Но и моята тханка – на показ за скептиците
Окачих тук. Като пътувам през развалините
Всеки ден ми се напомня за привилегиите
На които дължа този дом. Надявам се
Той да не ме направи търпелив към дупките

В които толкова хиляди клечат. Все още
Лежи върху шкафа с ръкописите
Моят куфар.

Възприятие

Като се завърнах у дома
Косите ми още не бяха сиви
И аз се радвах на това.

Мъките на планините лежат зад нас
Пред нас се простират мъките на равнините.

Тресавището

Някои от приятелите си видях и то от най-любимите
Безпомощно да потъват в тресавището, покрай което
Всеки ден минавах.

И това се случи съвсем не през един
Единствен предобед. Много
Седмици се точеше често
Това го правеше по-ужасяващо.
И спомените за съвместните
Дълги разговори за тресавището, което
Толкова много от тях вече покрива.

Безпомощен сега го видях отпуснат назад
Покрит от пиявиците
В проблясващата
Меко раздвижена тиня. На потъващото
Лице отвратителна
Блажена усмивка.

Балада за хората на Ернан Кортес, Бертолт Брехт, Кръстьо Станишев и Радой Ралин при експедициите на полуостров Юкатан, във Ваймарската република, Народна република България и Мирния преход

На седмия ден под леки ветрове
Просветнаха ливадите. Слънцето бе благо –
Намислиха да спрат тук на бивак. Изтърколват бъчонките с ракия
От каруците, воловете разпрягат.
(На свечеряване ги изпоколват.) Щом захладня
Насякоха от гъсталака в близкото мочурище
Дебели колкото ръка клонаци, чворести, добри за палене.
Изгълтаха месото после, добре подправено
И почват с песен на уста към девет – към девет с песни! –
Да пият. Запиват се. Нощ хладна и зелена.
С пресипнали гърла, насмукали се здраво
Последен хладен поглед хвърлили към едрите звезди
Заспаха те към полунощ край огъня.
Те спяха тежко, някой сетне рече
Че бил дочул в зори веднъж говежди рев.
Събуждат се по пладне – вече са в гора.
С оцъклени очи и натежали крайници надигат се
С пъшкане на колене, в почуда виждат
Дебели колкото ръка клонища чворести ги обкръжават
Надхвърлили човешки бой, преплетени нагъсто, целите в листа
И малки цветове със сладка миризма.
Под този покрив вече много е задушно
Клонакът сякаш още се сгъстява. Палещото слънце
Не се съзира. (Не виждаш слънце, няма го небето.)

Главатарят като бик реве да хващат брадвите.
Те там са, де говедата ревяха!
Не ги съзират. С груби попържни препъват се
Насред изникналото ограждение, в клонаците се блъскат
Помежду тях прорасли, пропълзели.
С мишците отмалели се хвърлят диво
В гъсталака, едва потрепващ
Сякаш лек ветрец отвън през клоните минава.
След часове на труд – напразен труд! – чела притискат
Мрачно, блеснали от пот, о странен чужд клонак.
А клоните растяха – и бавно раснеше, и неусетно ги въвличаше
Ужасен хаосът. (Многоточие.) По-късно, като падна вечерта
Която тъмна бе, защото над главите им шумакът се сгъстяваше
Мълчаха те като маймуни в здрава клетка
Наплашени, отчаяни, отпаднали от глад.
А през нощта клонакът все растеше. Навярно имаше луна –
„Но имаше луна“!? – бе още доста светло и те се виждаха
Все още един друг. В зори така се бе сгъстил клонакът
Лабиринт, та те не се видяха вече до смъртта си.
На следващия ден се чуха песни от гората.
Глухо и заглъхващо. Навярно пееха си те един на друг – и ето:
Отекна песен от гората сподавено и глухо. Те си пееха!
Нощем ставаше по-тихо. Дори говедата мълчаха.
(Или по Фауст II/Гераците: „Пак тихо слезе нощ. Мълчаха в мрака
Воловете“. Или пък като басня за животни: „Нощта замря. Говедата
Мълчаха“.) На заранта дочу се нещо като животински рев
Но доста отдалеч. Дойдоха сетне и онези часове
На пълна тишина. (След туй се спотаиха – нарече се „снишаване“.)
Гората бавно поглъщаше при лек ветрец или:
Лесът погълна бавно, при благо слънце, тихо
Ливадите през следващите седмици и дни.

Приписка

Постсоциалистическата биография на първия
От тукашните хора на Кортес вече не съобщава с гордост
Че е превеждал Брехт. Другият, превеждал втори и наречен от ДС
Злобния или Козела, упорито не спря да разказва
Басни през късния развит социализъм.

Епитафия за Маяковски

От акулите избягах
Тигрите сразих
До кости ме изгризаха
Дървениците.

На родените по-късно

1

Наистина, живея в мрачни времена!
Доверчивата дума е безразсъдна. Гладкото чело
Свидетелства за безчувственост. Смеещият се
Просто още не е получил
Ужасяващата новина.

Що за времена са тези, когато
Един разговор за природата е почти престъпление
Защото предполага премълчаването на толкова злодеяния!
Този, който спокойно прекосява улицата
Едва ли поддържа още контакт с приятелите си
Които са в беда.

Наистина, все още си изкарвам хляба
Но това е чиста случайност, повярвайте. Нищо
От нещата, с които се занимавам, не ми дава правото до насита да се наям.
Пощаден съм по случайност. (Напусне ли ме късметът ми
Аз съм изгубен.)

Казват ми: яж и пий, човече! Бъди доволен, че имаш какво!
Но как мога да ям и да пия, когато
Изтръгвам храната си от гладуващия и
Моята чаша вода липсва на умиращия от жажда?
И все пак аз ям и пия.

Бих предпочел също така да съм мъдър
В древните книги пише какво е да си мъдър:

Да стоиш настрана от разприте на света и малкото време
На този свят да прекараш без страх
Да поминуваш без насилие
На злото да се отплащаш с добро
Да не сбъдваш желанията си, а да ги забравиш
Се смята за мъдро.
Всичко това е невъзможно за мен –
Наистина, живея в мрачни времена!

2

Дойдох в градовете във времена на безпорядък
Когато властваше гладът.
Присъединих се към хората във време на размирици
И се бунтувах с тях.
Така премина времето ми
Отпуснато ми на тази земя.

Ядях храната си между сражения
Между убийците лягах да спя
Небрежно се отдавах на любов
И гледах природата без грам търпение.
Така премина времето ми
Отпуснато ми на тази земя.

По мое време улиците водеха в блата
Езикът ме издаде на палача
Малко нещо можех да сторя. Ала властващите
Без мен по-спокойно се ширеха, надявах се.
Така премина времето ми
Отпуснато ми на тази земя.

Силите бяха малки. Целта
Бе твърде далече
Тя ясно се виждаше, ала бе
Недостижима за мен.
Така премина времето ми
Отпуснато ми на тази земя.

3

Вие, които ще изплувате от потопа
Който погълна нас
Помнете
Когато за слабостите ни говорите
За мрачните времена
От които сте избавени.

Та ние преминахме, сменяйки страните по-често от обувките
През войните на класите, отчаяни
Че имаше само неправда и никакво негодувание.

При това ние добре знаем:
Дори омразата към подлостта
Разкривява чертите на лицето.
Дори гневът срещу несправедливостта
Прави гласа дрезгав. Ние
Дето искахме да подготвим земята за дружелюбност
Не можехме да бъдем дружелюбни.

Вие обаче, щом някой ден се постигне
Човек да е помощник на човека
Спомнете си за нас
Със снизхождение.

1939

Аз, юношата, си казвам

Небето днес отново е тъй бледо – сякаш отново цялата
Нощ е ебало!

Всичко е толкова развратно! Кучешка работа!

Покрай малък язовир си направих разходка – що за спомени събужда това! Всичко е толкова безнравствено!

Дори само кучетата там ти казват всичко за живота!

Аз вече не мога да легна вечер в леглото водоравно! Юрганът става на островърха палатка! Често при това почти никак не мисля!

Жената на днешното време: кенза под камизолата! Това не ми излиза от акъла, човече! Така насилствено аз бивам възбуждан.

Песен за морето

Вижте! Високи небесата, набъбнали от похот!
Потопете се във вълната, която завлича зад борда!
Рухвайте ревящи платна, издути до хоризонтите!
Изливане на водопади, сини, зелено-тюркоазени!
Млади!

Избликват трупове от дълбокото – кафяви водорасли в килватера!
Измъкнете ги на палубата!
Ареали на спомени, плувнали в сланина!
Гларусите на отвеяни копнежи!
Мърша от акула, проядена от молци!
Хвърлете ги обратно в приждащите води
Измийте си ръцете!

Необятни хоризонти от времената на император Диоклециан!
Изпълнени с потъващи кораби, полупълни с нагнили потоци солена вода
Трупове на междинната палуба! Изхвърлете ги вън!

О, оранжево зазоряване! О, море без дъно и основание! О, паст на смъртта като
празни детски усти! О, отплуване призори!

Вижте, високо небето, набъбнало от похот
Пие, смуче, лочи, налива се!

***

Реката славослови. Звезди в гъсталака!
Миризма на мента и мащерка!
Слаб ветрец освежава челата ни
Това Бог прави за нас, децата
Тревата е мека, жената – без горчилка
Всичко е радостно в красивите ливади
Днес за съгласните насладата е сигурна
Никога-да-не-си-тръгнеш – такива неща.

***

Когато в тъмнината бях и светлината не стигна до мен
Изкрясках високо в нощта като звяр, за когото помощ няма
И светлината при мен не дойде.

Оттогава знам, когато съм в тъмнината
Светлината не идва при мен.
Но аз крещя все така, макар да не идва тя
Като звяр, за когото помощ няма.

***

Къде е Бенямин, критикът?
Къде е Варшауер, радиоводещият?
Къде е Щефин, учителката?
Бенямин е погребан на испанската граница.
Варшауер е погребан в Холандия.

Щефин е погребана в Москва.
Аз карам покрай хангарите за бомбардировачи на Лос Анджелис.

Аз, оцелелият

Знам, разбира се: само с късмет
Аз надживях толкова много приятели. Но тази нощ насън
Чух тези приятели да казват за мен: „Силните оцеляват“
И аз се мразех.

***

В календара денят още не е отбелязан.
Всички месеци, всички дни
Са още свободни. Един от дните
Ще бъде задраскан.

***

Ти сподели с нас нашето поражение, сподели сега
С нас нашата победа.

Ти ни предупреди за погрешните пътища
Ние поехме по тях, ти
Пое с нас.

Пишещият се чувства предаден от приятел

Това, което детето чувства, когато майката излиза от къщи с непознатия мъж.
Това, което дърводелецът чувства, когато усети виенето на свят, знак за наближаването на старостта.
Това, което художникът чувства, когато моделът повече не се връща, а картината е незавършена.
Това, което физикът чувства, когато открива грешката в самото начало на серия от експерименти.
Това, което летецът чувства, когато над хребетите керосинът свършва.
Това, което самолетът – ако чувстваше – чувства, когато летецът управлява в нетрезво състояние.

Всичко се променя

Всичко се променя. Да започнеш наново
Можеш при последния си дъх.
Но станалото станало е. И водата
Която сипа във виното, не можеш
Повече да излееш от чашата.

Станалото станало. Водата
Която сипа във виното, не можеш
Повече да излееш от чашата. Но
Всичко се променя. Да почнеш наново
Можеш при последния си дъх.

Шапка, подарена на поета от Ли Хин

Някога далече в миналото, ти, белоглав господин
Направи подарък: черна шапка от креп.
Черната шапка от креп стои и до днес на главата ми
Ти обаче вече отиде при отците в земята на ДОЛНИТЕ ИЗВОРИ.
Вещта е стара, но не е изгубила представителност
Човекът си е отишъл и няма да се върне никога.
Навън на планинския скат тази нощ свети луната
И над гроба ти клоните скърцат под есенния вятър.

***

Дръж своите мисли далече от всичко, което приключва и стига му толкоз
Защото мисленето за миналото извиква съжаления.
Дръж своите мисли далече от всичко, което е идно и може да не дойде
Защото мисленето за бъдещето поражда безпокойство.
По-добре седи денем в стола си като чувал
По-добре лежи нощем в леглото си като камък.
Като дойде храната, отваряй уста
Като дойде сънят, затваряй очите.

Новите времена

Новите времена не почват изведнъж.
Моят дядо живееше вече в новото време
Моят внук вероятно още в старото ще живее.

Новото месо със старите вилици се яде.

Самодвижещите се превозни средства не бяха
Новите времена нито танковете
Самолетите над нашите покриви не бяха
Новите времена нито бомбардировачите.

По нови антени довтасваха старите глупости.
От уста на уста мъдростта се предаваше.

***

Двайсетгодишни видях, подобни на богове
Без дребнавости, неначетени и красиви
Но като видях трийсетгодишните
Усетих със студени тръпки какво с боговете
Те правят на Манхатън.

Разсъмване

Не напразно
Настъпването на новия ден
Всеки път се подема от крясъка на петела
Известявайки от памтивека
За едно предателство.

Работен кабинет

Бакърените принадлежности пред теб.
Конфуций (на стената)
Светлата маса
Шкафът с ръкописите
Пултът за писане
Калаената вана

Ти си целият там и теб те няма.

Доброволните пазачи

С литературните си произведения
Аз си спечелих няколко доброволни пазачи
Които в този град на продажбите бдят над мен.

Скъпите домове и домовете с екзотичен нюанс
Са ми забранени. Определени хора
Мога да виждам само в случай на делови начинания
Които мога да удостоверя. Да ги поканя на моята маса
Ми е забранено. Като повдигнах въпроса за купуването на една добре направена маса
Се натъкнах само на смях. Реша ли да си купя панталон
Със сигурност ще чуя: нямаш ли си вече?

Така бдят те над мен в този град
За да могат гордо да кажат, че познават един
Дето не се продава.

С оглед на порядките

1

С оглед на порядките в този град
Аз се държа така:
Когато влизам някъде, казвам името си и показвам
Документите си, които го удостоверяват с печати, които
Няма как да са фалшифицирани.
Когато казвам нещо, аз се позовавам на свидетели, за чиято достоверност
Имам доказателства.
Когато мълча, аз придавам на лицето си
Израз на празнота, за да е видно:
Аз не размишлявам.
Така
Не позволявам на никого да ми вярва. Всяко доверие
Категорично отхвърлям от себе си.

2

Правя това, защото знам: порядките в този град
Правят вярването невъзможно.

3

При все това понякога се случва
Да съм разсеян или зает с нещо –
Тогава ме хващат неподготвен и ме питат
Дали не съм измамник, дали не съм излъгал, дали
Не тая лоши замисли.
И аз

Всеки път съм объркан, говоря несигурно и премълчавам
Всичко, което говори в моя полза, просто
Се срамувам.

***

Какво ли прави той сега? Е, той надживява
Липсата на олио, дървениците, студа и ишиаса.
Всеки е следен във велики времена
Какво е направил. Аз ги надживях.

За самоубийството на бежанеца В. Б.

Чух, че ти си посегнал на себе си
Изпреварвайки главорезите.
Осем години в изгнание, наблюдавайки възхода на неприятеля
Накрая тласнат към една непрекосима граница
Ти, казват, си прекосил една прекосима.

Рухват държави. Вождовете на бандите
Се препират като държавници. Народите
Станаха невидими сред снаряженията.

Бъдещето е потънало в мрак и добрите сили
Са слаби. Ти видя всичко това
Когато разруши подлежащото на мъчения тяло.

***

Когато размишлявал, както чух, за ада
Моят брат Шели открил, че той е място
Приблизително приличащо на Лондон. Аз
Който не живея в Лондон, а в Лос Анджелис
Мисля, размишлявайки за ада, че той сигурно
Прилича още повече на Лос Анджелис.
И в ада ги
Има, не се съмнявам, тези пищни градини
С цветя високи колкото дървета, увяхващи обаче
На мига, ако не ги поливаш с много скъпата по тез места вода.
И пазарите
С купищата плодове, които обаче
Нито ухаят, нито имат вкус. И безкрайните колони коли
По-леки от собствената си сянка, по-бързи от
Безразсъдни мисли, проблясващи возила, в които
Розови хора, идещи от никъде, пътуват за никъде.
И къщи, построени за щастливци, които затова стоят празни
Дори когато имат обитатели.

И в ада не всички къщи са грозни.
Ала грижата да не те изхвърлят на улицата
Гризе обитателите на вилите не по-малко от
Обитателите на бараките.

Калифорнийска есен

1

В моята градина
Има само вечнозелени растения. Искам ли да видя есента
Качвам се в колата и отивам на вилата на приятеля си. Там на хълмовете
Спирам за пет минути и гледам едно дърво
Лишено от листа, и листа, лишени от клони и ствол.

2

Видях голямо есенно листо, което вятърът
Влачеше по улицата и си помислих: трудно е
Да пресметнеш предстоящия му път!

На Валтер Бенямин, който се самоуби при бягството си от Хитлер

На тебе ти допадаше тактиката на изтощението
Като седеше на шахматната маса под сянката на крушата
Врагът напъдил те от твойте книги
Да бъде изтощен от хора като нас не може.

Скъсаното въже

Скъсаното въже може да се върже отново
Пак ще държи, но
То е скъсано.
Може би пак ще се срещнем с теб, но там
Където ти ме изостави
Няма да ме срещнеш пак.

Възхвала на забравата

Хубаво нещо е забравянето!
Как иначе
Синът да си тръгне от майката, която го е кърмила?
Която му е вляла сила в тялото
И го възпира да я изпробва.

Или как ученикът да изостави учителя
Който му е предоставил знание?
Щом знанието е дадено
Ученикът трябва да хваща пътя.

В старата сграда
Новите обитатели се нанасят.
Ако строителите бяха още там
Сградата щеше да е прекалено малка.

Камината грее. Кой я е направил
Вече никой не знае. Орачът
Не разпознава самуна хляб.

Как човек би станал сутрин без забравата на
Нощта, изличаваща следите?
Как поваленият шест пъти на земята
Да стане за седми път
Да обърне каменистата земя, да се обърне
Към опасността на небето?
Слабостта на паметта дарява
Хората със сила.

***

Единствено поради нарастващия безпорядък
В градовете на класовата борба
Мнозина от нас през тези години решиха
Да не говорят вече за пристанища, сняг на стряхата, жени
Миризма на зрели ябълки в мазата, усещанията на плътта
За всичко това, което прави човека кръгъл и човечен –
А да говорим сега само за безредието
Тоест да станем едностранчиви, сухи, оплетени в делата
На политиката и в деловия „недостоен“ речник
На диалектическата икономика –
Да не би това ужасно струпало се съвпадение
На снеговалежи (те не са само студени, ние знаем това)
Експлоатация, прелъстена плът и класово правосъдие да породи

В нас одобрение на един толкова многостранен свят, наслада от
Противоречията на този кървав живот –
Вие ме разбирате.

***

Той излезе на пазара да припечелва хляба си като всички нас
Но имаше успех и беше купен.

Нашият несекващ разговор

Нашият несекващ разговор, приличащ
На разговора на две тополи, многогодишният ни разговор
Заглъхна. Вече не чувам
Какво казваш или пишеш, нито ти чуваш
Какво аз казвам.
Аз те държах в скута си и ти решех косите
Аз те учех на правилата на изкуството на войната
Аз те научих как се общува с мъжете
Как се четат книги и как лицата
Как да се бориш и как да почиваш
Но сега виждам
Колко неща не съм ти казал.
Често нощем ставам и в гърлото
Са заседнали безполезните съвети.

***

Когато камъкът казва, че иска да падне на земята
Ако го хвърлиш във въздуха
Вярвай му.
Когато водата казва, че ще се измокриш
Ако влезеш в нея
Повярвай ѝ.
Когато ти пише приятелката, че иска да дойде
Не ѝ вярвай. В този случай
Не действа природна сила.

Как да пиша безсмъртни творби

Как да пиша безсмъртни творби, като не съм известен?
Как да отговарям, като не ме питат?
Защо да си губя времето над стихове, като времето ги губи?
Аз записвам предложенията си на траен език
Защото се опасявам, че ще мине много време преди да се приемат.
За да се постигне голямото, има нужда от големи промени.
Малките промени са враговете на големите промени.
Аз имам врагове. Значи сигурно съм известен.

***

В чии бойни колесници?
В коя посока обърнат? ти извоюва
На лавъра
Превитите клони?

За преподаването без ученици

Преподаване без ученици
Писане без слава
Е трудно.

Хубаво е да тръгнеш сутрин
Със свежо изписаните листове
Към чакащия печатар, през бръмчащия пазар
Където продават месо и занаятчийски изделия
Ти продаваш изречения.

Шофьорът е карал бързо
Той не е закусил
Всеки завой е риск
Той отваря запъхтян вратата –
Човекът когото е трябвало да вземе
Е тръгнал вече.

Там говори онзи когото никой не слуша:
Той говори прекалено високо
Той се повтаря
Той казва грешни неща –
Никой не го поправя.

***

Те режеха клоните, на които седяха
И си подвикваха един на друг, споделяйки опита си

Как може да се реже по-бързо и политаха
С трясък надолу, а наблюдаващите ги
Поклащаха с глава, докато режеха – и
Продължаваха да режат.

Вие сте като хора, достигнали морския бряг

Искате да минете оттатък и разполагате само с лъжица
За изгребване на морето. Или като хора
Падащи от жилищна кула и размишляващи при падането
Как би могло да се строи още по-високо.

Все едно живеете във велико време. А и това си е така.

Стихотворения в изгнание

Само необходимото за прехрана
Взимат от чуждото обкръжение. Пестеливо
Разходват спомените.

След тях не викат на улицата. Тях не ги спират.
Никой не ги хули, никой не ги хвали.

Лишени от настояще
Те посягат към дълготрайното. Само и само да достигнат целта си
Която е тъй далече

Те работят върху своето усъвършенстване.
Небрежно търси заетият
Нещо за хапване. Лишеният от сън
Няма нужда от място за лягане.

С предците си
Те са в по-тясна връзка, отколкото със съвременниците
И най-жадно поглеждат
Лишените от настояще
Към своите наследници.

Казаното от тях е по памет
Те се движат без паспорт и лична карта.

***

Това което у теб бе планина
Го изравниха със земята
И твоята долина
Я засипаха с пръст
Сега над теб минава
Един удобен път.

***

Аз нямам нужда от надгробен камък, но
Ако от такъв – за мене – вие се нуждаете
Бих искал на него да пише:

Той направи предложения. Ние
Ги приехме.
Такъв надпис би бил
За всички ни чест.

***

Продължавай!
Не се оглеждай назад. Твоят другар
Е нападнат. Ти обаче
Не му помагай. Дори чужд човек
Помага на падналия. Ти
Приятелят
Не бива да му помагаш.
Продължавай нататък!

Селянинът се грижи за своята нива

1
Селянинът се грижи за своята нива
Наглежда добитъка си, плаща данъци
Прави деца, за да пести от ратаи и
Зависи от цената на млякото.
Жителите на градовете говорят за любовта към родната земя
За здравия селски корен и
Че селянинът е фундаментът на нацията.

2

Жителите на градовете говорят за любовта към родната земя
За здравия селски корен и
Че селянинът е фундаментът на нацията.
Селянинът се грижи за своята нива
Наглежда добитъка си, плаща данъци
Прави деца, за да пести от ратаи и
Зависи от цената на млякото.

Много хора обичат реда

Много хора обичат реда. Когато се хранят, те постилат
Покривка на масата, ако имат покривка, или забърсват
С ръка трохите от плота, в случай че
Ръката не е капнала от умора. Но тяхната маса
И домът им се намират в свят, който без край потъва в мръсотия.
Ах, трябва в долапа да има ред – но в покрайнините на града
Се издига фабриката, мелницата за костно брашно, кървавата
Помпа за принадена стойност! Ах, каква е ползата
До гуша в калта – да поддържаш
Ноктите в изрядна чистота?

***

Не когато си свършил работата си
Е постигната целта ти

А когато приключи с теб светът –
Тогава за теб всичко е приключило.

Домове на нещастието

Поддръжката им е прекалено скъпа
В подобни домове
Нещастието се нанася на бърза ръка
Все едно го гонят по петите, профучава нагоре по стълбите
Във всички стаи мята куфарите си и окача
На входната врата табелата „заето“.

Желязното чело

Който има желязно чело
Казва: черното е черно
Бялото е бяло – вика безсрамникът
Само защото е било така, той казва: така е било.
Само защото онзи го е направил, той казва: онзи го направи.
Който се занимава с нас – как да го взимаш такъв на сериозно?
Който не го е срам да е близък с нас – как да общуваш с подобен човек.
Кои сме ние, за бога? Какво значение има, че ние сме
Казали нещо?

От всички произведения

От всички произведения любими
Са ми употребяваните.
Очукани бакърени съдове със сплескани хълбоци
Ножове и вилици, чиито дървени дръжки
Са изтъркани от много ръце – подобни форми
Ми се струват най-благородните. Също и плочките около стари къщи
Втъпкани от много крака, изтрити
Между които прорастват снопчета трева – това
Са щастливи произведения.

Станали предмет на употреба от много хора
Често променяни, те подобряват облика си и стават изискани
Защото често ги искат.
Дори обичам отломки от скулптури
С техните отсечени ръце. И те
Са живели в нечии ръце. Макар и изоставени, били са някога носени.
Макар и прегазени, едно време не са били недосегаеми.
Полуразпадналите се строежи
Приличат ми на недовършени
Планирани мащабно – красивите им пропорции
Вече се предугаждат. Те обаче се нуждаят
Да ги допълним с разбирането си. От друга страна
Те вече са послужили за нещо, дори вече са преодолени. Всичко това
Изпълва ме с щастие.

***

Как, наистина, човека си докарва кинтите?
В кантора, хладна като лед
Седи банкерът Меки Ножа, когото
Никой не пита и който знае отговора.
На сухата морава на Хайд Парк
Седи разорен човек
А по Пикадили с бастунче и бомбе, с изпитателен поглед
Върви си банкерът Меки Ножа
За когото нищо лошо не може да се докаже.

Балада за човека на улицата

След трийсет години усилия и заблуди стана
Му най-сетне по-леко, той се оттегли
С лекота заличавайки издълбани в бронз имена
Смесвайки се с мнозинствата на улиците
Забравяйки лицето си, жаден
Да гледа сродни неща
Ала след още четиресет години
Той рисуваше четириъгълници в пясъка с палеца на крака си
Те се променяха, нараствайки или
Смалявайки се и постоянно умножавайки се
По същата повърхност
Последните години
Той виждаше обаче само стъпки в пясъка
На изселници, защото му се струваше

Че съглежда закона тук по-действителен, ще рече
По-ненамираем
По-късно той се върна обратно в света
Да яде и да пие и
Да взима участие в неразумности и намерения

Един песимистично настроен човек

Един песимистично настроен човек
Е търпелив.
Той умее да остави фината куртоазия да се топи на езика
Когато някой мъж не претрепва от бой жена
И саможертвата на жена, която прави на любимия си кафе
С бели крака под своя пеньоар
Го трогва.
От угризенията на съвестта на мъж, който своя другар
Е продал
Той е потресен – той познава студенината на света
И знае колко мъдро е
Да говориш уверено и на висок глас
В нощта.

Мария

Нощта на първото ѝ раждане беше
Студена. По-късно обаче
Тя напълно забрави
Мразовития дъх под проядените греди и пушещата печка
И гаденето преди съмване от последъка.

Но най-вече забрави горчивия срам
Да не си сама
Този срам, присъщ на бедните.

Основно затова
По-късно направиха тържество, при което
Всичко живо беше там.

Грубите приказки на овчарите
Заглъхнаха.
По-късно
В историите те станаха влъхви.
Вятърът, студен и режещ
Стана ангелско песнопение.
А от дупката в стряхата, отдето влизаше студ, остана само
Звездата, която надничаше през нея.

Всичко това
Стана така поради лика на сина ѝ, той бе ведър
Обичаше песни
Канеше при себе си бедните
И
Имаше навика да живее сред царе
И нощем да вижда звезда над себе си.

Аз, Бертолт Брехт, съм от черните гори

1

Аз, Бертолт Брехт, съм от черните гори.
Майка в градовете ме донесе
Като в тялото ѝ аз лежах. Но горите
Сигурно останали са в мен.

2

В асфалтовия град съм у дома. От доста години
Живея там като мъж, който градовете познава
Между вестници с тютюн и ракия
Подозрителен, мързелив и доволен накрая.

3

Но винаги в леглата от чам
Студувах и най-лошото беше нощта.
От многото стаи, където живях
Никоя за живеене не направих.

4

Нощем черните гори са пълни с размирици.
Може би животни щъкат сред клонака!
Улисани в дела са големите елхи.
Бледото небе на гората не те оставя да спиш, по дяволите!

5

Елхите мочат в сивата дрезгавина преди разсъмване
Гадинките им почват да надават крясък.
Ракията допивам в този час и хвърлям
Пурата, идва време безпокойно да заспя.

6

Понякога подрънквам с много физиономии китара
И не разбирам себе си добре, и случва се да съм самотен.
А те поглъщат думите сурови. Това са друг вид животни.
Аз обаче лежа си и усещам все още с гърба някакъв камък.

7

Може би, мисля си, по хартия и жени съм се заплеснал
И от асфалтовия град не ще изляза никога.
Затуй пък над покривите си имам бледо горско небе само за мен си.
И вътре в мен е черна тишина, бучене на елхите.

8

Пия или не – щом виждам черните гори –
Добър човек съм в свойта кожа и неуязвим.
Аз, Бертолт Брехт, в асфалтовите градове запратен
От черните гори още докато бях вътре в майка си.

По-рано си мислех

По-рано си мислех: бих умрял с удоволствие в собствено спално бельо
Днес
Не подравнявам вече картина, която виси криво на стената
Оставям пердетата да тънат в прах, отварям стаята да я вали дъждът
Изтривам си устата с чужда салфетка.
За една стая, която държах четири месеца
Не знаех, че прозорците се отварят навън (а аз харесвам това)
Всичко това се дължи на факта
Че харесвам временното и не вярвам в себе си достатъчно
Затова се подслонявам, както дойде и когато мръзна, казвам си
Аз още мръзна.
И тъй дълбоко вкоренен е моят възглед
Че той все пак ми позволява да си сменям бельото
От куртоазия спрямо дамите и щото
Все пак не вечно
Човек се нуждае от бельо.

Небето на това лято

Високо над езерото лети бомбардировач.
Отдолу от гребните лодки
Гледат деца, жени, един старец. Отдалече
Приличат на млади скорци, раззяващи човки
По посока на храната.

Псалм

1
Ние не мигахме, щом белите води ни стигнаха до вратовете

2
Ние пушехме пури, когато тъмните кафяви вечери ни разяждаха

3
Ние не се противяхме, когато се удавихме в небето

4
Водите не казаха на никого, че са стигнали до вратовете ни

5
Във вестниците не пишеше, че ние сме мълчали

6
Небесата не чуват крясъците на давещите се.

7
И тъй, ние седяхме върху големите камъни като щастливците

8
И тъй, ние видяхме сметката на младоците, които приказваха за нашите мълчаливи лица

9
Кой приказва за камъните?

10

И на кого му влиза в работа какво са за нас водата, вечерите и небето?!

По пътя от Аугсбург за Тимбукту

По пътя от Аугсбург за Тимбукту се засякох с Мариане Цоф
Тя пееше в операта, изглеждаше като жена от племето маори
И бе красива в тревата, също така изглеждаше добре в леглото и с дрехи
И аз легнах с нея и ѝ направих дете.
(Тя се свиваше като таралеж насън.
Тя бе по животински хитра и без лукавство бяха делата ѝ
При смях тя кимаше с глава, гледаше те отдолу изкосо, със сламка между зъбите
Тя ходеше радостна
Тя веднъж ми каза: Ахмак!
Тя се гордееше с краката си.
В плама на страстта тя приличаше на изгоряла трева.)

На родените по-късно

Признавам си: аз
Нямам никаква надежда.
Слепите говорят за изход. Аз
Гледам.

Когато грешките са изконсумирани
Нищото остава да седи срещу нас
Като последна компания.

Мистрията

Насън стоях на един строеж. Аз бях
Зидар. В ръка
Държах мистрия. Но когато се наведох
За хоросана, отекна изстрел
Който отнесе от мистрията ми
Половината желязо.

Лоша сутрин

Бялата топола, знаменита местна красавица
Днес е дърта брантия. Езерото –
Локва отпадни води: не пипай!
Обичките сред лъвските муцунки – банални и суетни.
Защо?
Снощи насън видях пръсти, сочещи към мен
Като към прокажен. Те бяха похабени от труд
Те бяха криви от счупвания.

Невежи! изкрещях
С чувство на вина.

Смяната на гума

Седя край пътя.
Шофьорът сменя гумата.
Не съм с удоволствие там, откъдето идвам.
Не съм с удоволствие там, където отивам.
Защо наблюдавам смяната на гумата
С нетърпение?

Дъжд в боровата гора

Мълчи. В гъсталака не чувам човешки глас
Но чувам нови думи, произнасяни отдалече от капки върху листа.
Чуй. Вали от пръснатите облаци.
Вали върху солените и прежурени тамаринди.
Вали върху пиниите, листати и грапави.
Вали върху божествените миртове, върху просветващите храсти на жълтугата
Върху отдадените цветя, върху гъстата хвойна – веселата, августейшата
Вали върху лицата ни на богове.

Вали върху голите ни ръце, леки дрехи, свежи мисли
Красивата фантазия, заблудила те вчера, заблуждава днес мен.

Дъждът пада върху самотната зеленина с шумолене, което не престава
Променя се във въздуха в зависимост от гъстотата на листака.
Слушай.
На въздишките отговаря песента на щуреца, който не се стряска от

Въздишките на южния вятър, нито от пепелявия цвят на небето.
Пинията има свой собствен тон, миртата – друг и той не е същият
На хвойната са различни инструментите в безброй ръце, под безброй пръсти.
И опиянението ти лик е мек от дъжда като лист. И твоите
Коси миришат като светлата жълтуга, ти, земно създание.
Слушай, слушай.
Акордът на ветрените щурци става по-глух и потъва във въздишките.
Това нараства.

Песен от аквариума. Псалм 5

Аз изпих чашата до дъно. Истината е, че бях подведен.

Аз бях дете и ме обичаха.

Светът изпадаше в отчаяние, защото аз оставах чист. Той се валяше на пода пред мен, с нежни крайници и примамливи задни части. Аз оставах непоколебим.

За да го уталожа, когато съвсем прекаляваше, легнах с него и станах нечист.

Грехът ме удовлетвори. Философията ми помагаше в сутрешната дрезгавина, когато лежах буден. Станах такъв, какъвто ме искаха.

Дълго гледах нагоре и мислех, че небето тъгува за мен. Но забелязах, че аз съм му безразличен. То обичаше себе си.

Сега отдавна съм удавен. Лежа разлато на дъното. Риби обитават в мен. Морето клони към края си.

Удоволствия

Първият поглед през прозореца сутрин
Намерената отново стара книга
Възторжени лица
Сняг, смяната на сезоните
Вестникът

Кучето
Диалектиката
Вземане на душ, плуване
Стара музика
Удобни обувки
Вникване
Нова музика
Писане, садене
Пътуване
Пеене
Приветливост

Трудни времена

Стоейки пред писалищния си пулт
Виждам през прозореца в градината бъзовия храст
И различавам в него нещо червено и нещо черно
И ненадейно си спомням за бъзака
От моето детство в Аугсбург.
В продължение на няколко минути обмислям
Напълно сериозно дали да отида до масата
Да взема очилата си, за да мога отново
Да видя черните гроздове на червените клонки.

Ако продължавахме да съществуваме вечно

Ако продължавахме да съществуваме вечно
Би се променяло всичко
Тъй като обаче ние сме крайни
Много неща остават все същите

Псалм 2

1
Под слънце с телесен цвят, което изсветлява небето на изток, четири вдишвания след полунощ, под една грамада вятър, покриваща на тласъци като с ленено платно ливадите, които разгръщат от Фюсен до Пасау своята пропаганда в полза на наслада от живота.

2
От време на време влаковете, пълни с мляко и пътници, разделят моретата на полята с пшеница. Ала въздухът спира около гърмящите композиции, светлината сред големите вкаменелости и пладнето над недвижните поля.

3
Силуетите в полята, безпътни образи, се трудят с мудни движения за бледоликите във вкаменелостите, както е предвидено на хартия.

4
Защото Бог е сътворил земята, за да ражда хляб, и ни е дал онези със смуглите пазви, за да стига той до корема, смесен с млякото на кравите, сътворени от него. Ала за какво е този вятър, великолепен във върховете на дърветата?

5

Вятърът прави облаците, за да пада дъжд над нивите, за да се роди хлябът. Нека сега от похот по хляба направим деца, за да бъде изяден.

6

Това е лятото. Алени ветрове възбунват равнините, миризмите стават безмерни към края на юни. Грамадни видения на зъбещи се, голи мъже се носят във висините на юг.

7

В колибите светлината на нощите е като сьомга. Празнува се възкресението на плътта.

Псалм 6

Аз съм малък оркестър в Чикаго. Негри барабанят по пейките и шляпат с мазни стъпала по охраченото дюшеме, с фасове между бивните. Свиря Марсилезата.

Аз съм касапски тезгях в Нижни Новгород. Червени крещящи момци купуват месото ми и го нагъват на слънце. Когато вечер месото свършва, на мен ми олеква.

Аз съм потънал кораб на морското дъно. В мен квартируват дебела електрическа змиорка, дето един ден ще я хапне някой холандец, няколко подпухнали човешки буци, които се потят от надменност и плуват в ризите си. Оборудван съм с машини и кухненската посуда пее, щом риби се провлак през нея. Дотегна ми да лежа на лявата си страна.

Аз съм снежен връх в Хималаите за лечение с високопланински въздух. Размислям, с каква цел съм на този свят.

Хюбрис. Псалм 2

Панталоните ми миришат безсрамно на любов. Вече изобщо не се къпя: плувам в басейна за подрастващи, с лицето надолу.

Моят ангел-хранител се опитва от време на време да ме издърпа за косата от водата. Тогава космите ми падат като на куче през ноември. Но аз си оставам във водата, макар и плешив.

Често ангелът ми напомпва цялата глава с въздух, за да изплувам нагоре. Но аз забивам зъби в морската трева, защото главите са ненадеждна работа.

Една дарохранителница не ми стига, все се задавям с нафорите, иначе обаче ми стигат яйца и какао, за които жадува душата ми – така си е.

Аз знам какво ми трябва. („Из помагало за жители на градовете“)

Аз знам какво ми трябва.
Поглеждам просто в огледалото
И виждам: трябва
Повече да спя; мъжът
С когото съм, ми действа зле.

Когато чуя се да пея, казвам:
Днес съм радостна; това добре е
За тена ми.

Полагам усилия
Да се съхранявам свежа и стегната, но
Няма да се насилвам; това
Води до бръчки.

Нямам неща за раздаване, но
Порцията ми стига.
Ям предпазливо. Живея
Бавно. Поддържам важността
На усреднените неща.

[Тъй виждала съм да се напъват някои.]

Меморандум на специален агент Р. Б. Худ, шеф на поделение на ФБР, Лос Анджелис, от 16.04.1943 г. относно подривната дейност на обекта Б. Б.

[На А. И.]

ДО
Г-Н ДИРЕКТОРА НА
ФЕДЕРАЛНОТО БЮРО ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ
НА СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ
Г-Н ДЖОН ЕДГАР ХУВЪР

ТУК

Г-н Директор,

С настоящия меморандум докладвам
За плановете за саботаж на намиращия се
Под наше наблюдение обект Придворен поет
Познат Ви от предходни справки и доклади
На повереното ми поделение Лос Анджелис
Като придворен поет на световния комунизъм
Чието незабавно интерниране е въпрос
От първостепенно значение за националната сигурност
Както е видно от приложения документ
Копие на стихотворение пропагандиращо не само
Изграждането на комунистическа държава в Америка
Но и даващо конкретни детайлни указания как
Чрез саботаж да се руши американска собственост
Използвайки конкретен пример авторът демонстрира

Разрушаването на американски параход от екипажа
Недоволен от размера на получаваните възнаграждения
Изобразеното в стихотворението подлежи на
Алегорично пренасяне от хладилния кораб върху Америка
Прилагам документа в превод на служител
На Бюрото от повереното ми поделение до този
Момент не ни е известно стихотворението
Да е превеждано на английски за щастие
Тайното му послание до американския народ
За осъществяване на комунистически преврат
Засега не е достъпно за по-широк кръг публика

ПРИЛОЖЕНИЕ (СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!)
Разрушаването на кораба OSKAWA от екипажа (заглавие)
В началото на 1922 година
Бях нает на работа на 6-хиляди тонния параход OSKAWA
Построен четири години по-рано за два милиона долара
От United States Shipping Board. В Хамбург
Натоварихме шампанско и ликьори за Рио.
Понеже заплащането беше мижаво
Изпитахме потребност грижите си
Да удавим в алкохол, така
Редица каси шампанско поеха
Пътя към помещенията на екипажа. Но и в офицерските каюти
Дори на мостика и в щурманската рубка при навигационните карти
Можеше да се чуе едва четири дни след отплаването от Хамбург
Звънтенето на чаши и песнопенията
На безгрижни хора. Няколкократно
Корабът се отклоняваше от курса си. Въпреки това обаче
Достигнахме по стечение на всевъзможни благоприятни обстоятелства
Рио де Жанейро. Капитанът ни

Преброи при разтоварването сто каси шампанско по-малко. Тъй като обаче
Не намери по-свестен екипаж в Бразилия
Трябваше да продължи да разчита на нас. Ние натоварихме
Над сто тона замразено месо за Хамбург.
След няколко дни в открито море взехме, че пак се угрижихме
За лошото заплащане, несигурните старини и
Един от нас разля в отчаянието си
Прекалено много нафта в котелното и пожарът
Изби през комина върху цялата горна палуба, тъй че
Лодки, мостик и рубката изгоряха. За да не потънем
Взехме участие в гасенето, ала
Блъскайки си главите над лошото заплащане (несигурното бъдеще!) не си давахме
Много зор, за да спасим кой знае какво от палубата. Всичко това
Лесно можеше да се възстанови с известни разходи, те бяха спестили
Достатъчно пари, нали така, от нашите заплати.
Прекалено много напрягане в средата на живота
Състарява бързо мъжете и ги прави негодни да се борят с него.
Тъй изгоря, защото трябваше да пестиме своите сили,
Един хубав ден корабното динамо, нуждаещо се от грижи
Дето безрадостни хора няма как да положат. Сега останахме
Без светлина. Първо запалихме газени лампи
За да не се сблъскаме с други кораби, но
Един уморен другар, обезсърчен от мисли
За безрадостните старини, запрати лампите, за да улесни работата,
Зад борда. Горе-долу по същото време близо до Мадейра
Почна да смърди месото в хладилното отделение
Поради аварията с динамото. За нещастие
Един разсеян моряк изпомпа вместо водата от течовете
Почти целия ни сладководен запас. Имахме още за пиене
Но вече не стигаше за котлите. Трябваше значи
Да използваме солена вода за пара, от което съответно

Тръбите се запушиха със сол. Почистването им
Костваше твърде много време. Седем пъти се наложи да го правим.
После имаше авария в машинното. Със злоради усмивчици
Закърпихме нещата. Oskawa се мъкнеше бавно към Мадейра. Там
Нямаше сгода за широкообхватни ремонтни дейности
Станали сега вече наложителни. Заредихме само
Малко прясна вода, няколко лампи и малко газ за тях. Динамото
Изглежда беше напълно съсипано, поради което
Хладилната уредба не работеше и смрадта
На гниещото замразено месо стана непоносима за нашите
Изтощени нерви. Капитанът
Обикаляше кораба вече само с револвер – явен знак
На едно обидно за нас недоверие! Един от другарите
Изведен извън себе си от това недостойно отношение
Пусна най-накрая малко вряла пара в хладилната инсталация, та проклетото месо
Поне да се посвари. Същия следобед
Целият екипаж седна заедно и щателно изчисли
Колко ще струва разваления товар на Съединените Щати. Преди края на пътуването
Успяхме да подобрим дори собствения си рекорд: край холандския бряг
Изведнъж свърши горивото, тъй че ние
С големи разходи трябваше да бъдем изтеглени на буксир до Хамбург.
Смърдящото месо създаде на капитана още много грижи. Корабът
Беше за скрап. Всяко дете, смятахме ние
Можеше да види с очите си, че нашите заплати
Наистина бяха прекалено ниски.

Версифицираната от обекта история на превръщането на кораба в скрап
Според нас е прецизна злонамерена алегория на комунистически преврат
Предлагаме вземането на незабавни мерки с уважение специален агент
Р. Б. Худ Федерално Бюро за Разследване поделение Лос Анджелис

Сонет за едно посредствено съвкупление

Когато най-накрая те надупя на дивана
Храня аз надеждата най-сетне ти да си избраната
И малко по-влажна поне от голямата ми любов
(Ах, надеждата още цъфти на нашия гроб!)

Виждам, че става. Да не е прибързано, надявам се.
Оттук насетне мисля аз за Него все и само.
Добре: по-малко любовта – по-малко вазелинът
Затуй пък кара дедовият ми сега потта по козината ѝ да избива

Ах стига толкова, сравнението се изтърка
С жребеца вече, не давам аз за него пет пари!
Докато обмислям и претеглям как да свърша
Викаш ми Емил, но това съвсем не е името ми

И всичко туй ми е във висша степен през оная работа
Че с пот на челото си върша работата.

Раздели се с другарите си на гарата („Из помагало за жители на градовете“)

Раздели се с другарите си на гарата
Иди сутрин в града със закопчано догоре яке
Потърси си квартира и почука ли другарят ти
Не отваряй, о, не отваряй
Вратата -
Заличавай следите!

Ако срещнеш родителите си в Хамбург или другаде
Мини покрай тях като чужд, свий зад ъгъла, направи се, че не ги познаваш
Нахлупи над очите шапката, подарена от тях
Не показвай, о, не показвай
Лицето си -
Заличавай следите!

Яж месо, щом го има! Не спестявай!
Влизай във всеки дом, щом вали, сядай на всеки стол подръка
Но не оставай за дълго! И шапката си не забравяй!
Казвам ти:
Заличавай следите!

Каквото и да казваш, не го повтаряй втори път
Щом откриеш своя мисъл у друг – отречи се от нея.
Който не е положил подпис, който не е оставил снимка
Който не е присъствал, който не е казал нищо
Как да го сгащиш натясно!
Заличавай следите!

Погрижи се, стигне ли се до умирачка
Да няма надгробна плоча, издаваща къде лежиш
С отчетлив надпис, който заявява, че това си ти
С година на смъртта ти, която те изобличава!
Отново и отново:
Заличавай следите!

[Това ми бе казано.]

Утро на планина Арарат

1

На ранина, още същата нощ се дигнах от нейното легло, оцапан сякаш от гълъби, и отплавах. Пристъпвах внимателно, възлюбени мои, кривокрако, като шалупа под вятъра с прекалено голямо платно, капнал от умора, се щурах наоколо като малък таралеж, останка от една горда нощ.

2

Като се върнах, натежал от вятър, тя още спеше, като труп върху чаршафа, черен въздух висеше между стените, наситен от миризмата на любов. Аз изпуших една хаванска пура.

О, радост на началото! О, ранна утрин!
Първата трева, когато изглежда забравен
Зеленият цвят! О, първа страница
На очаквана книга, толкова изненадваща! Чети
Бавно, иначе прекалено прибързано
Изтънява непрочетената част! И първият поздрав на водата
Върху плувналото в пот лице! Свежата
Прохладна риза! О, начало на любовта! Поглед, който се губи някъде!
О, начало на работата! Да налееш бензин
В изстиналата машина! Първо посягане на ръката и първо мъркане
На палещия мотор! И първото дрънване
Дим, изпълващо дробовете! И ти –
Нова мисъл!

Сам на пустинния кей тази лятна утрин,
Загледан в речното устие на пристанището, гледам към Безкрая

***

На волана на Шевролета по шосето за Синтра
Под лунната светлина и съня, на пустинния път
Шофирам сам, карам бавно почти и почти
Ми се струва или малко се насилвам да ми се струва
Че продължавам по друго шосе, в друг сън, в друг свят
Че продължавам, без да съм напуснал Лисабон и без да съществува Синтра като цел на пътуването
Че продължавам – от какво друго се състои продължаването, освен да не спираш, а да продължиш?
Ще прекарам нощта в Синтра, защото не мога да я прекарам в Лисабон
Но като стигна в Синтра, ще съжалявам, че не съм останал в Лисабон.
Все това безпокойство без причина, без връзка, без последствие
Все, все, все
Тази прекомерна угнетеност на духа, непредизвикана от нищо
На шосето за Синтра, или на пътя на съня, или на шосето на живота…

Покоряваща се на неосъзнатите ми движения на волана
Потръпва под мене с мене колата, която ми заеха.
Усмихвам се на символа, мислейки за него и свивайки вдясно.
С колко неща назаем прекосявам света!
С колко заети неща боравя като със свои!
Полученото назаем, човече, това съм самият аз!

Отляво невзрачна къща – да, някаква бедняшка колиба – край шосето.
Отдясно надалеч се простира полето под лунната светлина.
Автомобилът, който до скоро сякаш ми даваше свобода
Е сега нещо, в което съм затворен.
Нещо, което мога да управлявам само затворен в него
Нещо, над което господствам, само ако съм включен в него, ако то включва мен.

Отляво, някъде назад остана скромната къща, всъщност повече от скромна.
Там животът сигурно е щастлив, само защото не е моят.
Ако някой ме е съгледал от прозореца на колибата, ще сънува: Онзи е щастливият.
Може би за детето, наблюдаващо през прозореца на горния етаж
Оставам запечатан (с колата назаем) като някакъв сън, някакво реално вълшебство.
Може би за момичето, което надзърна, дочуло мотора, през прозореца на кухнята
На приземния етаж
Съм нещо като принц от сърцето на всяко на момиче
И тя ще ме проследи, скосила поглед през стъклата, до завоя, зад който се изгубих.
Оставям ли сънища след себе си или пък автомобилът ги оставя?
Аз ли, водачът на взетата на заем кола, или автомобилът назаем, който управлявам?

На шосето за Синтра, под лунната светлина и тъгата, всред полята и нощта
Карайки безутешно Шевролета назаем
Изгубвам се по бъдещия път, разтварям се в далечината, която достигам
И с ужасно, внезапно, необуздано, непостижимо желание
Ускорявам...
Ала сърцето ми остана край купчината камъни, която заобиколих, доловил я, без да я видя

Край вратата на колибата
Моето празно сърце
Моето неутолено сърце
Моето сърце, по-човечно от мен самия, по-прецизно от живота.

На шосето за Синтра, почти в полунощ, под лунната светлина, на волана
На шосето за Синтра, каква умора само от собственото ми въображение
На шосето за Синтра, все по-близо до Синтра
На шосето за Синтра, все по-малко близо до себе си...

Триумфална ода

Под болезнената светлина на мощните лампи на фабриката
Ме втриса и пиша.
Пиша, скърцайки зъби, звяр пред тази красота
Пред тази красота, абсолютно непозната на древните.

О, колела, зъбни предавки, едно вечно р-р-р-р-р-р-р!
Мощен, сдържан спазъм на беснеещи машинарии!
Беснеещи навън и вътре в мен
През всичките ми оголени нерви
През всички рецептори отвъд всичко, с което усещам!
Устните ми пресъхват, о, грандиозен шум на модерността,
От прекомерната ти близост до сетивата ми
И гори главата ми в желанието да те възпея с прекомерността
На изразяването на всичките мои усещания
С излишество, съвременник на вас, машини!

В треска и вторачен в моторите като в тропическа Природа –
Импозантни човешки тропици от желязо, огън и мощ –
Пея и възпявам настоящето, възпявам също миналото и бъдното
Защото настоящето е съвкупното минало и съвкупното бъдеще
И има Платон и Вергилий в машините и електрическите светлини
Единствено защото имало е минало и човешки същества били са Вергилий и Платон
И частици от някой Александър Велики от може би петдесетото столетие,
Атоми, които ще подклаждат треска в мозъка на някой Есхил от стотното столетие,
Кръжат по тези трансмисии, минават през тези бутала и махови колела

Които ръмжат, стържат, съскат, бумтят, млатят
Затрупвайки с излишество от ласки тялото ми в един-единствен ласкав досег
до душата.

Да можех да се изразя изцяло, тъй както моторът изразява себе си!
Да бъда съвършен като машина!
Да прекося живота, тържествуващ като най-новия модел автомобил!
От всичкото това да мога най-малкото физически да се просмуча
Да се разпоря цял, открай докрай да се отворя, да стана пропусклив
За всички аромати на масла, топлинни изпарения и въглища
На тази невъобразима флора – черна, изкуствена и ненаситна!

Побратимяване с цялата динамика!
Безразборният бяс да си действаща част
От железния и космополитен ход
На неустрашимо усърдните влакове
На морската служба на кораби, превозващи товари
На похотливо бавното кръжене на подемни кранове
На дисциплинираната суматоха на фабриките
И на почти безмълвното и монотонно съскане на трансмисиите!

Часове с европейска, продуктивна мяра, пристегнати
Между машинарии и утилитарна деловитост!
Големи градове, застинали за миг в кафенетата,
В кафенетата – оазиси на шумни безполезности
Където изкристализират и пак се устремяват
Шумоленето и жестовете на Полезното
Колелата, зъбните колела, лагерите на Напредничавото!
Нова бездушна Атина Палада на кейове и гари!

Ново въодушевление от значимостта на Момента!
Килове, облечени в железни плочи, усмихнато опрени в доковете
Или навирени на сухо върху наклонените плоскости на пристаните!
Интернационална, трансатлантическа предприемчивост, Canadian-Pacific!
Светлини и трескаво губене на време в баровете и хотелите
В Longchamps, Derbies и Ascots
На Piccadillies и на Avenues de l'Opéra, прекосяващи
Душата ми отвътре!

Здравейте, улици, привет, площади, здравейте, градски тълпи!
Всичко, което отминава, всичко, което спира пред витрините!
Търговци, безделно шляещи се, аферисти с подчертано безукорен вид
Добре различими членове на аристократични клубове
Нечистоплътни съмнителни фигури, неопределено щастливи глави на семейства
Излъчващи бащинство чак до златната верижка, която прекосява жилетката им
От джоб до джоб!
Всичко, което минава, всичко, което минава и никога не отминава!
Прекалено откроващото се присъствие на кокотките
Интригуващата баналност (ала кой знае какво се крие зад нея?)
На малки буржоазки, обикновено дъщеря и майка
Преминаващи с целеустремеността на все някаква цел
Женствената и фалшива прелест на провлачено точещите се педерасти
И всички просто елегантни хора, които се разхождат и се показват
И, в крайна сметка, там някъде вътре притежават душа!

(Как искам да съм *souteneur* на всичко това!)

Изумителната красота на политическата корупция
Очарователните финансови и дипломатически скандали
Политически мотивираните нападения по улиците
И от време на време кометата на някое цареубийство

Озаряваща с Чудо и Фанфари обичайните и ясни
Небеса на Всекидневната Цивилизация!

Новини, опровергани в пресата
Неискрено искрени политически статии
Новини от сорта бързо-осребрявани-сензации, големи престъпления –
Цели две колонки, минаващи на втора страница!
Свежият мирис на печатарско мастило!
Току-що разлепени афиши, още влажни!
Сигнално жълти *Току-що излязло!* върху бели ленти!
Как обичам това всичко, всичко, всичко
Как го обичам по всички възможни начини
С очите, ушите, обонянието
С осезанието (да го докосна значи толкова много за мен!)
С интелекта – антена, вибрираща от всичко това!

Как всичките ми сетива са разгонени по вас!

Изкуствени торове, парни вършачки, напредък в селското стопанство!
Селскостопанска химия, търговия, въздигната почти до ранга на наука!
О, куфари с мостри на търговски пътници
На търговски пътници, странстващи рицари на Индустрията
Човешки придатъци на фабриките и безшумните кантори!

О, топове плат върху тезгясите! О, манекени! О, най-нови модели!
О, излишни стоки, които всеки иска да купи!
Здравейте, необятни универсални магазини с всевъзможни секции!
Здравейте, светлинни реклами, дето изплувате, сте и изтлявате!
Привет на всичко, с което сега се гради, по което днес се различава от вчера!
Здравей, цимент и железобетон, здравейте, нови технологии!

Прогрес на грандиозно смъртоносната военна техника!
Брони, оръдия, картечници, подводници, аероплани!

Обичам ви всички и всичко като някакъв звяр.
Обичам алчно плътоядно
Извратено, впивам поглед
Във вас, о, велики, банални, полезни, излишни неща
О, до една модерни вещи
О, мои съвременнички, настоящата и ближна форма
На мигновената система на Вселената!
Новото метално, динамично Откровение на Бог!

О, фабрики, лаборатории, *music-halls* и лунапаркове
О, броненосци, мостове, плаващи докове –
В моя ум, бунтуващ се до бяла нажеженост
Ви познавам като красива жена
Изцяло ви обладавам като красива жена, която не обичаш
На която се натъкваш случайно и ти се струва най-занимателното нещо на света.

Хей, привет, фасади на големи магазини!
Хей, привет, асансьори на високи здания!
Хей, привет, ремонти на правителствени кабинети!
Парламенти, политики, докладчици на бюджети
Фалшифицирани бюджети!
(Бюджет, естествен колкото едно дърво
Парламент, прекрасен като пеперуда).

Здравей, запленост от всичко в живота
Защото всичко е живот: от брилянтите във витрините
До нощта, загадъчния мост, прехвърлен между небесните тела
И древното тържествено море, което мие бреговете

И милостиво бива същото
Което бивало е във времето на Платон, когато Платон
Действително присъствал е в плътта си и с душата в нея
И разговарял с Аристотел, който нямало да стане негов ученик.

Бих могъл да умра, помлян от мотор
С чувството на блажено отдаване на обладана жена.
Хвърлете ме в пастта на пещите!
Бутнете ме под колелата на локомотивите!
Побой ми нанесете на бордовете на кораби!
Мазохизъм посредством механизми!
Садизъм на нещо модерно. И аз, и всичко омешано!

Хоп-ла-хо, жокей, спечелил конните надбягвания в Дарби
Здраво захапи каишката на двуцветната си *cap*!

(Да съм толкова голям, че да не мога да мина през никоя врата!
Гледането за мен е сексуална перверзия!)

Хей, привет, хей, здравейте, катедрали!
Нека си строша главата в ъглите ви, когато ви заобикалям
И да ме вдигнат от паважа, подгизнал в кръв
Без никой да ме знае кой съм.
О, вие, *tramways*, фуникулери, метрополитени
Отърквайте се в мен до спазъм!
Хилла! хилла! хилла-хо!
Смейте се гръмко право в лицето ми
О, автомобили, препълнени с нощни птици и курвета
О, всекидневни множества, ни радостни, ни тъжни, заливащи булевардите
Многоцветна анонимна река, в която не мога да се потопя, тъй както искам!

Що за заплетени съществувàния, какво ли не става по домовете, подслоняващи всичко това!

Ах, да познавах живота на всички, паричните им затруднения
Домашните разпри, неподозирания от никого разврат
Мислите, които всеки има, останал сам със себе си в свойта стаичка
И жестовете му, когато не е смущаван от ничий поглед!
Да не знаеш всичко това е равносилно на да не знаеш нищо, о, бяс
О, бяс, който като треска, разгонености и алчен глад
Изпива лицето ми и размята понякога ръцете ми
В нелепи гърчове насред тълпата
По улиците, изкипяващи от блъсканица!

И долнопробните и мръсни хорица, които изглеждат винаги все същите
Използващи псувните като обичайни изрази
Чиито синове крадат край входовете на бакалниците
А осемгодишните им дъщери – намирам това за красиво, харесвам го! –
Бият чекии на благоприлични на вид господа по тъмните ъгли на стълбищата.
Сновящото по скелетата простолюдие, което се прибира у дома
По улички, чиято теснота и разложение изглеждат нереално.
Изумителна порода хора, които живеят като кучетата
Разположени дълбоко под нивото на всякаква етическа система
За тях религия няма направена
Изкуство няма създадено
Политика няма, предназначена за тях!
Как ви обичам всички вас, защото сте такива
Толкова сте низко, че дори не сте аморални, нито добри, нито лоши
Недосегаеми за всеки напредък
Поразителна фауна от дъното на морето на живота!

(Около кладенеца на къщата от моето детство
Магарето върти колелото в кръг, все в кръг
И тайната на света се върти в подобен мащаб.
Избърши потта с ръка, труженико недоволен.
Слънчевата светлина приглушава тишината на сферите
И всички ни предстои да умрем
О, пинии, притъмнели на заник
Пинии, сред които моето детство бе нещо друго
От това, което съм днес…)

Но ето отново несекващата механична ярост!
Ето отново мобилната обсебеност на омнибусите.
Ето отново беса да си едновременно пътник във всички влакове
По всички краища на света
Да се сбогуваш от палубата на всички кораби
Които в този момент вдигат котва или напускат доковете.
О, желязо, стомана, алуминий, листове гофрирана ламарина!
О, кейове, пристанища, влакове, кранове, влекачи!

Ето ви, големи железопътни катастрофи!
Ето ви, срутвания на галерии на рудници!
Ето ви, великолепни корабокрушения на огромни трансатлантически лайнери!
Ето ви, революции, тук, там и някъде другаде
Промени на конституции, военни действия, пактове, инвазии
Шум, несправедливости, насилие и може би в обозримо бъдеще – самия край
Голямото нахлуване на жълти варвари в Европа
И друго Слънце на нов Хоризонт!

Ала какво тук значи всичко, какво тук значи всичко това
Пред мощния дълбинен пурпур на шумотевицата на съвременността
Пред жестокия и възхитителен шум на цивилизацията на днешния ден?
Всичко това непрестанно изличава всичко освен Мига
Мига гол торс, горещ като огняр
Мига, пронизително шумен и машинален
Мига на динамично дефилиране на всичките вакханки
На желязото, бронза и опиянението на металите.

Евое, влакове, евое, мостове, евое, хотели в часа за вечеря
Евое, апарати от всевъзможни видове, железни, груби, миниатюрни
Прецизни инструменти, машини за надробяване и изкопни работи
Рафинерии, свредели, ротативни машини!
Евое! Евое! Евое!
Евое, електричество, болни нерви на Материята!
Евое, безжична телеграфия, металическа симпатия на Неосъзнатото!
Евое, тунели, евое, канали, Панама, Кил, Суец
Евое, цялото минало в сърцето на съвременността!
Евое, съвкупното бъдеще вече вътре в нас! евое!
Евое! Евое! Евое!
Железните плодове на полезното от космополитното дърво-фабрика!
Евое! Евое! Евое! Евое-хо-о-о!
Не знам вече дори дали съществувам вътре в себе си. Кръжа, обикалям, проектирам се като машина.

Скачват ме със всички влакове.
Издигат ме над всички кейове.
Кръжа във перките на всички кораби.
Евое! Евое-хо! Евое!

Евое! Аз съм топлина от триене и електричество!
Евое! Всички rails съм, и всичките машинни отделения, и цялата Европа!
Евое и ура за мен-съвкупността и за всичко! На работа, машини, евое!

Прекрачване със всичко над всичко! Хоп-ла!

Хоп-ла! хоп-ла, хоп-ла-хо, хоп-ла!
Хе-ха! Хе-хо! Хо-о-о-о-о!
З-з-з-з-з-з-з-з-з-з-з-з!

О, защо не съм аз всички хора и всяко място!

Лондон, 1914 – Юни.
Алвару д'Кампуш.

Морска ода

*На Санта Рита Пинтор**

Сам на пустинния кей тази лятна утрин,
Загледан в речното устие на пристанището, гледам към Безкрая,
Съзерцавам и ме радва гледката:
Малък, черен и отчетлив приближава параход.
Навлиза от много далече, ясно очертан, по свой начин класически.
Оставя във въздушната далечина след себе си изтляващия кант на пушек.
Навлиза – и утринта навлиза с него, и на реката
Ту тук, ту там морският живот се пробужда,
Вдигат се платна, придвижват се влекачи,
Изникват корабчета иззад големите туловища на съдовете в пристанището.
Повява колебливо бриз.
Ала душата ми е там, където виждам смътно,
Там, при приближаващия параход,
Защото той стои в Далечината, в Утринта,
В усещането за море на този Час,
В болезнената сладост, надигаща се в мен като повдигане,
Като началото на морска болест, но в духа.

Проследявам отдалече парахода, в душата ми приижда волност
И вътре в мен едно кормило бавно-бавно започва да се завърта.
Параходите, които сутрин навлизат в устието,
Довяват пред очите ми
Радостната и тъжна тайна на този, който пристига или отпътува.
Довяват спомените за далечни кейове, за друг момент

---

* *Santa-Rita Pintor (1889-1918) – португалски художник-авангардист, сътрудник на сп. Orpheu (1915) и основател на списанието Portugal Futurista (1917) (б. пр.).*

По друг начин на същото човечество на други пристани.
Всяко акостиране, всяко отплаване на кораб
Са – усещам го като кръвта, течаща в мен –
Неосъзнато символични, ужасни,
Грозящи с метафизични значения,
Объркващи в мен това, което съм бил…

Целият кей – една носталгия от камък!
И щом съдът отделя се от пристана,
И изведнъж усещащ зейването на пространство
Помежду кей и кораб,
Връхлита ме, не знам защо, изплуващата с нова свежест горест,
Мъгла от скръбни чувства,
Проблясваща под слънцето на вече буренясала печал,
Подобно първия прозорец, в който удря утринта,
И ме обгръща като спомена на някой друг,
Който тайнствено е мой.

Знае ли човек! Кой знае
Дали не съм отплавал някога, преди самия себе си
От някой кей, корабът под косо биещото слънце
На утринта дали не е напускал
Друг вид пристанище?
Знае ли човек дали не съм напуснал, преди часа
На този външен свят, тъй както аз го виждам,
За мен да е дошъл
Един обширен пристан с малко хора
На голям полупробуден град,
Внушителна търговска метрополия, хипертрофирана, апоплектична,
Доколкото това възможно е извън Пространството и Времето?

Да, пристан, един донякъде веществен кей,
Реален, видим като кей, кей в действителност,
Онзи Абсолютен Пристан, по образец на който, несъзнато подражаван,
Нечуто призоваван,
Ние, човеците, съграждаме
Нашите кейове на нашите пристанища,
Нашите кейове от действителен камък над истински води,
Които, едва построени, изведнъж се оказват
Реални-Неща, Духове-Вещи, Същности от Камък-Душа
В моментите на преживяване на чувството-корен,
Когато във външното-свят отваря се сякаш врата
И, без нещо да претърпи промяна,
Всичко се разкрива друго.

Големият Пристан, от който отплаваме на Кораби-Нации!
Големият Предхождащ Пристан, вечен и божествен!
От кое пристанище потегляме? В какви води се впускаме? И защо ли мисля за това?
Велик Пристан, той е като други пристани, ала Единствен.
Изпълнен като тях в предутринната дрезгавина със шумоленето на тишината,
Разгръщащ се със утринта в шума на кранове,
В пристигането на товарни влакове
Под черния облак, случаен и лек
От димящите комини на близките фабрики,
Засенчващ възчерния кей, посипан с бляскава въглищна прах,
Като сянката на облак, минаващ над тъмни води.

Коя есенция от тайнство и сетивност, застинали
В божествено екстазно откровение
В часовете, оцветени от тишина и страх,
Не хвърля мост помежду всеки кей и Пристана!

Кей, черно отразен в застинали води,
Суетене на борда на корабите,
О, странстваща и неустойчива душа на хората, качили се на борда,
На тези символични фигури, с които всичко отминава и няма трайност нищо,
Защото върне ли се корабът в пристанището,
На борда все ще има някаква промяна!

О, непрестанни бягства, отпътувания, опиянение от Различното!
Вечната душа на мореплаватели и мореплаване!
Отразени бавно във водите корпуси,
Когато корабът напуска пристана!
Да се полюшвам във водите като душата на живота, да отпътувам като глас,
Да живея трептящо мига върху вечни води.
Да се пробуждам в дни по-непосредствени от тукашните европейски,
Да съглеждам тайнствени пристанища в самотата на морето,
Да свивам зад далечни носове, изневиделица изправяйки се пред необятните пейзажи,
Видени през неизчислими, секващи дъха планински скатове...

О, далечните плажове, отдалеч съгледаните носове
И сетне тъй близките плажове, носовете, видени отблизо.
Тайната на всяко отпътуване и на всяко пристигане,
Болезнената неустойчивост, непостижимост
На този невъзможен универсум,
Изпитван с всеки морски час все по-осезаемо върху собствената кожа!
Абсурдното ридание, избликващо в душите ни
Пред просторите на други морета с острови в далечината,
Пред далечни острови на останали далеч зад кърмата крайбрежия,
Пред различимото нарастване на пристанищата с техните къщи и хора,
Когато корабът ги наближава.

О, свежестта на утрините на пристигането
И бледите сутрини на заминаването,
Когато коремите се свиват
И едно смътно усещане подобно на страх –
Прадревният страх да се отдалечиш, да отпътуваш,
Загадъчното древно подозрение към Новото и към Пристигането –
Набръчква кожата ни, предизвиква гадене
И цялото ни тяло в смъртен страх изпитва –
Все едно е нашата душа –
Необяснимо въжделение да чувства по различен начин:
Носталгия, но по какво ли,
Объркана привързаност към каква ли смътна родина?
Към какви брегове? Към какъв кораб? Към кой кей?
До степен да се поболее мисълта във нас
И да се отвори в нас голяма празнота,
Куха ситост, отброявана от морските минути
И от неопределим копнеж, който би бил скука или болка,
Само да знаеше как...

Ала лятната сутрин напомня за себе си с прохладата.
Лека нощна вцепененост се долавя още в разбунения въздух.
Кормилото в мен леко ускорява завъртането си.
И параходът навлиза в устието като нещо несъмнено, неизбежно,
А не защото аз го наблюдавам как се движи вдън далечината си.

Във въображението ми той е вече близо и видим
По цялото протежение на редиците на илюминаторите
И в мен трепери всичко, цялата плът, цялата кожа,
Заради онова създание, което не пристига с никой кораб,
Което днес дойдох да чакам, последвал някаква двусмислена повеля.

Кораби, влизащи в устието,
Кораби, напускащи пристанището,
Кораби, преминаващи в далечината
(Представям си как ги наблюдавам от пустинен плаж) –
Всички тези кораби, почти абстрактни в техния път,
Всички тези кораби ме вълнуват сякаш са нещо друго,
А не просто кораби, напускащи и пристигащи.

А корабите, видени отблизо, дори да не се качваш на борда,
Видени отдолу, от лодките, извисяващи се стени от стоманени плочи,
Видени отвътре, през каюти, салони, багажни отделения, трюмове,
Гледайки отблизо мачтите как изтъняват високо нагоре,
Докосвайки мимоходом корабните въжета, спускайки се по неудобните стълби,
Вдъхвайки сместа от метал, машинно масло и море, пропита навсякъде –
Корабите, видени отблизо, са нещо друго и същевременно същото нещо,
Изпълват със същия повик и същия порив по един различен начин.

Целият живот в открито море! Всичко в живота в открито море!
В кръвта ми се прокрадва цялата тази изтънчена съблазън,
Неопределено съм обсебен от манията да пътуваш.
Очертанията на далечни крайбрежия, разстилащи се на линията на хоризонта!
Носовете, островите, пясъчните плажове!
Морските усамотения, подобни на определени моменти в Пасифика,
Когато под влиянието на някакво внушение от училищната скамейка
Чувстваш как върху нервите ти тегне, че той е най-големият сред океаните
И светът, и вкусът на нещата се превръщат в пустош вътре в теб!
По-човешката, по-окъпаната в пръски шир на Атлантика!
Индийският – най-мистериозният от всички океани!
Средиземно море, ласкаво, лишено от всякаква тайна, класическо, създадено
Прибоят му да се разбива в еспланади, съзерцаван от бели статуи в близките градини!

Всички морета, всички проливи, всички малки и големи заливи,
Да ви притисна искам до гърдите си, да ви усетя цял и да умра!

И вие, корабни предмети, старите играчки от мечтите ми!
Изградете вън от мен моя вътрешен живот!
Килове, мачти, платна, кормила, корабни въжета,
Параходни комини, витла, марсове, флагчета,
Рулове, люкове, котли, колектори, вентили
В мен стоварете се накуп, като грамада,
Безредно съдържание на чекмедже, изпразнено на пода!
Бъдете съкровището на трескавата ми алчност,
Бъдете плодовете на дървото на моето въображение,
Тема на моите песни, кръв във вените на интелекта ми,
Бъдете вие връзката, естетически свързваща ме с външния свят,
Захранвайте ме с метафори, образи, литература,
Защото в действителност и наистина, насериозно, буквално
Усещанията ми са кораб, обърнат с кила нагоре,
Моето въображение – спусната наполовина във водата котва,
Моите стремежи – счупени весла
И тъканта на нервите ми – мрежа, която се суши на плажа!

Някъде по реката отеква откъслечна свирка.
Тресе се вече под краката ми подът на моята психика.
Кормилото в мен ускорява все повече движението си.

Океански лайнери, пътувания, неизвестното-местонахождение
На Еди-кой си, моряк, наш стар познат!
Славата – някой, с когото сме имали вземане-даване,
Да се е удавил край остров в Тихия океан!
Ние, които го познаваме, ще съобщим това на всички
С оправдана гордост, с невидимата вяра,

Че то има един по-красив и дълбок смисъл
От просто неговият кораб да потъне
И дробовете му да се изпълнят с вода!

Океански лайнери, кораби за превоз на въглища, платноходи!
Все по-редки са – горко ми! – платноходите по моретата!
И аз, който обичам модерната цивилизация, аз, който целувам с душата си машините,
Аз, инженерът, аз, човекът на цивилизацията, аз, училият в чужбина,
Бих искал да виждам пред себе си само платноходи и дървени кораби,
Да нехая за всеки друг живот, освен за древния в моретата!
Защото древните морета са Абсолютното Разстояние,
Чистата Далечина, свободна от тежестта на Настоящото…
О, как всичко тук ми напомня за този по-добър живот,
Тези морета, по-големи, защото се пътуваше по-бавно.
Тези морета, загадъчни, защото се знаеше по-малко за тях.

Всеки параход в далечината отблизо е платноход.
Всеки далечен кораб, забелязан току-що, е кораб в миналото, видян отблизо.
Всички невидими моряци на борда на кораби, съглеждани на хоризонта,
Са видимите моряци от времето на старите кораби,
От бавното ветроходно време на опасните мореплавания,
От времето на дървото и лена на пътувания, траещи месеци.

Обзема ме малко по малко възторгът от морските неща,
Проникват в мен физически кеят и неговата атмосфера,
Вълнението на Тежу преплисва през сетивата ми
И почвам да сънувам, почвам да се обгръщам в съня на водите,
Трансмисиите на душата ми почват да се задвижват
И ускорението на кормилото в мен ме разтриса.

Призовават ме водите,
Призовават ме моретата,
Призовават ме, надигайки телесен глас, далечините,
Всички морски епохи, преживени в миналото, призовават.

Ти, английски моряко, Джим Барнс, приятелю, ти ме научи
На този прадревен английски вик,
Дето тъй дълбоко завлича
Сложни души като моята
В тъмния повик на водите,
Нечуваният глас, живеещ във всички морски неща,
Гласът на корабокрушенците, далечните пътувания, опасните прекосявания,
Този твой английски вик, превърнат във всеобщ в кръвта ми,
Безформен, без човешка форма, без глас,
Този страховит крясък, дето сякаш отеква
Из пещера, чийто свод е небето,
И сякаш повествува за всички зловещи неща,
Дето дебнат в Далечното, в Морето, Нощем…
(Винаги сякаш викаше някаква шхуна,
Правеше от големите си, загрубели, тъмни ръце
Рупор и надаваше вик:

Ахо о-о о-о-о-о-о о-о о – – – – ййй…
Шхууна ахо-о-о о-о-о-о – – – ййй…)

Дочувам те тук, сега и се пробуждам за всичко.
Вятърът втриса. Утрото възхожда. Става горещо.
Усещам как се зачервява лицето ми.
Зениците на съзнанието ми се разширяват.
Екстазът в мен се надига, нараства, напредва

И със слепия шум на уличен бунт заявява за себе си
Разгорещеното въртене на кормилото.

Повик, надигащ глас,
В чийто плам, в чийто бяс кипват в мен
Във взривоопасна смес всичките ми копнежи,
Самата досада се превръща цялата в динамичност!...
Апел, отправен към кръвта ми,
От отминала любов, неизвестно къде, която се завръща
Още изпълнена със сила да привлича и влече,
Още способна да ме накара да мразя този живот
Сред физическата и психическа непроницаемост
На реалните хора, с които живея!

Както и да е, накъдето и да е – само да отпътувам!
Да се махна оттук през вълни, през опасности, през морета –
В Далечината, Навън, в Абстрактното Разстояние,
През неопределеното, през тайнствени дълбоки нощи,
Носен като прахоляк от ветровете, от бурите!
Да се махна, махна, махна, махна веднъж завинаги!
Цялата ми кръв беснее за криле!
Цялото ми тяло се мята напред!
Въображението ми прелива навън като придошли води!
Катурвам, рева, хвърлям се презглава!...
Пръскат се на пяна желанията ми
И плътта ми е вълна, разбиваща се в скали!

При тези мисли – изпадам в ярост! При тези мисли – изпадам в бяс!
При мисълта за теснотата на живота ми, изпълнен с потиснатост,
Изневиделица, трептяща, излязла от орбитите,
С разгонени, широки, необуздани махове

На разгорещеното кормило на въображението ми,
Свистейки, съскайки, изригвайки шеметно, залива ме
Мрачната садистична похот на кънтежа на морския живот.

Хей, моряци, надзираващи марсела! Хей, екипажи, лоцмани!
Мореплаватели, корабоплаващи, морски вълци, авантюристи!
Хей, капитани! Мъже на кормилото и на мачтите!
Мъже, спящи в грубо сковани каюти!
Мъже, спящи с Опасността, дебнеща през илюминаторите!
Мъже, спящи със Смъртта като възглавница!
Мъже на юта, мъже на мостика, оглеждащи
Необятния необят на необятното море!
Хей, оператори на подемни кранове!
Хей, отговарящи за свиване на платната, огняри, стюарди!
Мъже, товарещи в трюмовете!
Мъже, навиващи тросовете на палубата!
Мъже, лъскащи метала на люковете!
Мъже на кормилото! Мъже пред машините! Мъже на мачтите!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
Хора с кепета с козирки! Хора с плетени пуловери!
Хора с избродирани котви и скръстени знамена на гърдите!
Хора с татуси! Хора с лули! Хора на перилата на борда!
Хора, тъмни от толкова слънце, изсушени от толкова дъжд,
С ясни очи от толкова необятност,
С решителни лица от толкова шибали ги ветрове!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
Мъже, видели Патагония!
Мъже, заобиколили Австралия!
Наситили погледи с крайбрежия, които никога няма да видя!
Слезли на суша в земи, дето никога няма да стъпя!
Купували груби изделия в поселения на носове сред пущинаци!

Правещи всичко това все едно не е нищо,
Все едно е естествено,
Все едно това е животът,
Все едно дори не изпълнявате съдбата!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
Мъже на днешното море! Мъже на някогашното!
Ковчежници! Роби на галери! Участници в битката край Лепанто!
Пирати от времето на Рим! Мореплаватели от Древна Гърция!
Финикийци! Картагенци! Португалци, запратени от Сагреш*
В необятното приключение, в Абсолютния Океан да реализирате Невъзможното!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей хей-хей!
Мъже, издигнали каменни знаци, кръщавали носове!
Мъже, търгували за първи път с чернокожи!
Първи, продавали роби от нови земи!
Първи, изтръгнали европейския спазъм от безмълвните негърки!
Докарали злато, мъниста, ароматна дървесина, стрели
От склонове, залети с буйна зелена растителност!
Мъже, плячкосвали мирни африкански селища,
Обърнали в бяг тези раси с оръдеен тътен,
Убивали, ограбвали, изтезавали, спечелили
Трофеите на Новото, спечелени от този, който с наведена глава
Щурмува загадката на нови морета! Хей-хей-хей-хей-хей!
Всички вас в един, всички вас във всички вас като един,
Всички вас, омесени, кръстосани,
Всички вас, оцапани в кръв, жестоки, мразени, изпълващи с ужас, свещени –
Поздравявам ви, поздравявам ви, поздравявам ви!
Хей-хей-хей-хей хей! Хей хей-хей-хей! Хей-хей-хей хей-хей-хей хей!
Хей-лахо-лахо-лаХО-лаха-а-а-а а!

---

* *Най-югозападната точка на Европа, португалско пристанище, от което тръгват първите експедиции на Великите географски открития (б. пр.).*

Искам да потегля с вас, искам да потегля с вас,
С всички вас едновременно,
Навсякъде, където отидете!
Искам да се изправя очи в очи с опасностите ви,
Да усетя на лицето си ветровете, набръчкали вашите,
Да отхрача от устните си солта на моретата, целунали вашите,
Да имам ръце за вашата работа, да споделям вашите бури,
Да пристигна като вас, най-сетне, в необикновени пристанища!
Да избягам като вас от цивилизацията!
Да изгубя като вас представа за морал!
Да усещам как човешката ми природа се променя в далечината!
Да пия с вас в южни морета
Нова дивост, ново безредие на душата,
Ново изригване във вулканичния ми дух!
Да тръгна с вас, да свлека от себе си – махнете се от мен! –
Одеянията на цивилизацията, вялите ми действия,
Вродения ми страх от наказания,
Моя мирен живот,
Живота ми, уседнал, статичен, акуратен, оправен!
В морето, в морето, в морето, в морето,
Хей! Да изложа на него, на вятъра, на вълните
Моя живот!
Да осоля с пяната, мятана от ветровете,
Вкуса си към големи пътувания.
Да бичувам с камшиците на водите плътта на приключенията си,
Да пронижа с океански студове костите на своето съществуване,
Да бичувам, режа, набръчквам с ветрове, пяна, слънца
Моето циклонно атлантическо битие,
Моите нерви, опнати като такелаж,
Лира в ръцете на ветровете!

Да, да, дааа... Разпнете ме върху корабоплаванията
И раменете ми ще се наслаждават на моя кръст!
Приковете ме към пътуванията като към стълбове
И усещането за тях ще проникне в гръбначния ми стълб,
Ще ги усетя в някакъв необятен пасивен спазъм!
Правете с мен каквото пожелаете, но нека да бъде в морето,
На палуби, под шума на вълните
Разкъсайте ме, убийте ме, ранете ме!
Искам едно – да отнеса в Смъртта
Една душа, преляла от Море,
Пияна до безпаметство от морските неща,
От моряци, котви, тросове,
От далечни крайбрежия и от бученето на ветровете,
От Далечината и от Кея, от корабокрушенците
И от спокойното търговско корабоплаване,
От мачти и от вълни,
Да отнеса в Смъртта с болка, сладострастно
Едно тяло, покрито с ненаситни пиявици,
Чудновати, зелени, нелепи морски създания!

Направете такелаж от вените ми!
Тросове – от мускулите ми!
Изтръгнете косите ми, приковете ги на киловете!
Нека усетя болката от пироните, без да спра никога да я чувствам!
Направете от сърцето ми адмиралски флаг
На влизащи в сражение кораби от миналото!
Стъпчете на палубите изтръгнатите ми очи!
Строшете костите ми в перилата на борда!
Бичувайте ме, вързан за мачтите, бичувайте ме!
По всичките ветрове на всички ширини и дължини
Пролейте кръвта ми над беснеещите води,

Заливащи кораба, заливащи юта от двете страни
В дивите конвулсии на бурите!

Да изправиш дръзко чело пред вятъра като платната!
Да бъдеш като високите марсове свирка на ветровете!
Стара фадо китара на моретата, изпълнени с опасности,
Песен за мореплавателите, дочута от тях и неповторена!

Разбунтували се моряци
Обесили капитана на реята.
Друг свалили на пустинен остров.
Marooned! *
Слънцето на тропиците влива треската на древното пиратство
В напрегнатите ми вени.
Ветровете на Патагония татуират въображението ми
С трагични непристойни образи.
Огън, огън, огън в мен!
Кръв! Кръв! Кръв! Кръв!
Взривява се мозъкът ми!
Светът се пръсва в червено!
Късат се вените ми с хрущене на тросове!
И в мен избликва яростно, алчно
Песента на Великия Пират,
Изкрещяната смърт на Великия Пират, който пее,
Докато ужасът полази по гръбначния стълб на екипажа му.
Там на кърмата, дето се мре, реве и пее:

---

* *Изоставен на пустинен остров (англ.) (б. пр.).*

Fifteen men on the Dead Man's Chest.
*Yo-ho ho and a bottle of rum! **
И после изкрещява с вече нереален глас, взривяващ въздуха:

Darby M'Graw-aw-aw-aw-aw!
Darby M'Graw-aw-aw-aw-aw aw-aw-aw-aw!
*Fetch a-a-aft the ru-u-u-u-u-u-u-u-um, Darby!***

Хей, що за живот! Това беше живот, хей!
Хей-хей-хей хей-хей-хей-хей!
Хей-лахо-лахо-лаХО-лаха-а-а-а-а!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!

Пречупени килове, потънали кораби, кръв по моретата!
Палуби, покрити с кървища, парчета от човешки тела!
Пръсти, отсечени, вкопчени в перилата на борда!
Детски глави, търкалящи се тук и там!
Хора с избодени очи, крещящи, виещи!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
Загръщам се във всичко това като в наметало при студ!
Отърквам се във всичко това като разгонена котка в стена.
Рева по всичко това като изгладнял лъв!
Нахвърлям се на всичко това като побеснял бик!
Забивам нокти, нокти на граблива птица, окървавявам зъби в това!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей хей-хей-хей-хей!

** „Петнайсет души във ковчега на мъртвеца./ Йо-хо-хо, и бутилка ром!" (англ.) – пиратска песен от романа на Робърт Луис Стивънсън „Островът на съкровищата", прев. Надя Кехлибарева (б. пр.).*
*** „Вър'и, донес' рома, Дерби!" (англ.) (б. пр.).*

Внезапно пронизва слуха ми
Като тромпет, насочен в ухото ми,
Древният крясък, пълен с ярост, метален сега,
Запокитен към съгледаната плячка,
Шхуната, която я очаква абордаж:
Ахо-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о – – – – – – – ййй…
Шхууна ахо-о-о-о-о-о-о-о о-о-о-о-о – – – – – – – ййй…

Целият свят изчезва в нищото за мен! Горя в червено!
Рева в беса на абордажа!
Архи-Пират! Пират-Генералисимус!
Плячкосвам, убивам, разкъсвам, разпарчетосвам!
Усещам само морето, плячката, грабежа!
Усещам само вените на слепоочията си
Да блъскат в мен, да блъскат мен!
Кърви от очите ми кръв, топла на усет!
Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!

О, пирати, пирати, пирати!
Пирати, обичайте ме, мразете ме!
Нека се влея в тълпата ви, пирати!
Вашият бяс, жестокостта ви говорят на кръвта
На женско тяло, което някога беше мое, чиято похот още е жива!

Искам да съм твар, която въплъщава всички ваши жестове,
Твар, забила зъби в перилата на борда, в киловете,
Гризяща мачти, лочеща кръв и катран по палубите,
Ръфаща платна, гребла, такелаж, макари,
Морска змия, женско чудовище, разпалено от злодеяния!

Симфония от несъвместими, схождащи се чувства,
Оркестрация в кръвта ми на суматоха от престъпления,
На спазматични ектения от кървави оргии в открито море.
Облак от нажежен прах, забулващ ясния поглед,
Беснеещ като огнен смерч, връхлитащ духа,
Караща ме да виждам и сънувам всичко това само с кожата и вените си!

Пиратите, пиратството, часът,
Онзи морски час, в който жертвите са връхлетени,
И ужасът на пленените търси убежище в лудостта – този час,
В съвкупността си от престъпления, ужас, кораби, хора, море, небе, облаци,
Бриз, широта, дължина, крясъци
Искам да бъде в Целостта си моето тяло в Целостта му, страдайки,
Да бъде мое тяло и моя кръв – мое същество в червено –
Да разцъфне като сърбяща рана в нереалната плът на душата ми!

Да съм всичко в престъпленията! Да съм всеки отделен детайл
От абордажите на корабите, от кланетата и изнасилванията!
Да съм всичко, случило се при плячкосванията!
Да съм всичко, живяло и умряло на сцената на кървавите трагедии!
Да съм пиратът-на-всички-пирати на цялото пиратство в апогея му
И жертвата-синтез – от плът и кръв – на всички пирати по света!

Да съм в моето пасивно тяло жената-всяка-и-всички-жени,
Изнасилени, убити, ранени, разкъсани от пиратите!
Да съм в покореното си същество самката, която трябва да е тяхна!
И да чувствам всичко – всички тези неща наведнъж – в мозъка на костите си!

Хей, мои космати и груби герои от приключенията и престъплението!
Мои морски бестии, съпрузи на моето въображение!
Случайни любовници на двусмислените ми усещания!

Искам да съм Онази, която ви очаква в пристанищата,
Вас, омразните любовници на пиратската кръв от нейните сънища!
Защото тя е бесняла с вас, макар и само в духа си,
Върху голите трупове на жертвите ви в открито море!
Защото тя е спътница на престъпленията ви и в океанската оргия
Духът ѝ на вещица танцува невидим около жестовете
На телата ви, на сатърите ви, на душащите ви ръце!
И на брега, очаквайки ви да дойдете, в случай че дойдете,
Тя ще вдъхва в рева на екстаза ви целия необятен,
Целия мрачен, мъглив аромат на вашите победи
И един шабат от жълто и червено ще пронизва вашите спазми!

Разкъсана плът, зееща, изкормена плът, леещa се кръв!
В този миг, в отчетливия апогей на сънуването на делата ви
Губя напълно себе си, вече не ви принадлежа, вече съм вас,
Женствеността ми, която ви следва, е да бъда душите ви!
Да съм в окото на свирепостта ви, в мига на извършването ѝ!
Да извлека сърцевината на съзнанието на вашите усещания,
Когато оцветявате в кръв водите в открито море,
Когато от време на време хвърляте на акулите
Телата на ранените, още живи, розовата плът на децата
И насилвате майките да гледат от перилата на борда!

Да съм до вас в касапницата, в грабежа!
Да съм с вас в симфонията на плячкосването!
О, не знам какво точно искам да бъда от вас, не знам колко искам да бъда вас!
Не само да ви бъда самка, да ви бъда женските, да ви бъда жертвите,
Да ви бъда жертвите – мъже, жени, деца, кораби –
Не само да бъда часът, корабите, вълните,
Не само да бъда душите ви, телата ви, бесът ви, обладаността,
Не само да бъда конкретно абстрактният ви оргиастичен акт,

Не само искам да бъда всичко това – не, повече от това, Това-Бог!
Трябва да бъда Бог – Бог на обратен култ,
Чудовищен и сатанински Бог, Бог на един кървав пантеизъм,
За да изчерпам до дъно мярата на беса на въображението си,
За да не изчерпам никога желанието си да се отъждествявам
С всеки и всичко, с повечето-от-всичко на вашите триумфи!

О, изтезавайте ме, за да ме изцелите!
Плътта ми – направете от нея въздух, който сатърите ви разсичат
Преди да се стоварят върху глави и рамене!
Вените ми да бъдат одежди, които ножовете пронизват!
Въображението ми – тялото на жените, които изнасилвате!
Разумът ми – палубата, дето стъпили убивате!
Целият ми живот, съставен от нервност, истерия, абсурд,
Да бъде големият организъм, в който всяко пиратско действие
Представлява съзнателна клетка, и съвкупното ми аз, завихрено
Като безкрайна гнилоч по вълните, да бъде всичко това!

Трескавата машина на изригващите ми видения
Ротира сега с такава извънмерна, ужасяваща скорост,
Че моето съзнание-кормило се стопява почти
До мъглив кръг, свистящ във въздуха.

Fifteen men on the Dead Man's Chest.
Yo-ho–ho and a bottle of rum!
Хей-лахо-лахо-лаХО – – – – – – лаха-а-ааа – – – – – – ааа...

О, дивостта на тази дивост! Срал съм
Върху всеки живот като нашия, който не е причастен на всичко това!
Ето ме тук, инженер, практичен по необходимост, възприемчив за всичко,
Закотвен тук – в сравнение с вас – дори когато се движа;

Дори когато действам – инертен; дори когато се налагам – слаб;
Статичен, пречупен, малодушен отстъпник от вашата Слава,
От вашата славна динамика, пронизваща, гореща и кървава!
Проклятие! Да не можеш да действаш в съгласие със своя делириум!
Проклятие! Да си винаги вкопчен в полите на цивилизацията!
Да си превит под *douceur des moeurs** като под дантелено бреме!
Хамали – всички сме хамали – на модерния хуманитаризъм!
Ступор на туберкулозноболни, на неврастеници, на флегматици
Без кураж за буйство и решителност,
С душа на кокошка, вързана за единия крак!

О, пиратите! Пиратите!
Копнежът по беззаконното и свирепото,
Копнежът по абсолютно жестокото и отблъскващото,
Който гризе като абстрактна похот немощните ни тела,
Нашите женствени, изтънчени нерви
И придава луда трескавост на празните ни погледи!

Накарайте ме да коленича пред вас!
Унизете ме, зашлевете ме!
Направете ме ваш роб, ваша вещ!
Нека презрението ви към мен никога не ме напусне,
Господари мои! Господари мои!

Винаги в славната роля на подчинения,
Когато се лее кръв, когато чувствеността е разпалена!
Стоварете се върху мен като големи масивни стени,
Варвари на древното море!
Мъчете ме, ранете ме!

---

* *Мекота на нравите (фр.) (б. пр.).*

От изток на запад по тялото ми
Набраздете плътта ми до кръв!
Целувайте със сатъри, камшици, бяс
Радостния ми плътски ужас да ви принадлежа,
Мазохистичния ми копнеж да се отдам на яростта ви,
Да съм вял претърпяващ обект на всеядната ви жестокост,
Господари, владетели, императори, бойни коне!
О, изтезавайте ме,
Раздерете ме, изкормете ме!
Разкъсан на съзнателни парчета,
Попилейте ме по палубите,
Пръснете ме по моретата, захвърлете ме
По алчните плажове на островите!

Утолете желанията си с мистичния ми копнеж по вас!
Гравирайте до кръв върху душата ми!
О, татуиращи телесното ми въображение!
Любими дерачи на плътското ми подчинение!
Подчинете ме, както се убива с ритници псе!
Нека бъда яма за вашето господарско презрение!
Нека бъда гмежта на всичките ви жертви!
Както Христос пострада за всички човеци, искам да пострадам
За всички жертви на вашите ръце,
Мазолестите ви, окървавени ръце с пръсти,
Осакатени при яростните абордажи!

Правете с мен каквото пожелаете, все едно съм
Влачен – о, наслада, о, целуната болка! –
Влачен за опашката на шибани от вас коне!
Ала всичко това в морето, всичко това в морееето, в М-О-Р-Е-Е-Е-Т-О!
Хей-хей-хей-хей-хей! Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей! ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-
ХЕЙ! В М-О-Р-Е-Е-Е-Е-Т-О!

Йе-хей-хей-хей-хей хей! Йе-хей-хей-хей-хей-хей! Йе-хей-хей-хей-хей-хей!
Всичко реве! Ревът на всичко! Ветрове, вълни, кораби,
Морета, марсове, пирати, душата ми, кръвта – и въздухът, и въздухът!
Хей-хей-хей-хей! Йе-хей-хей-хей-хей! Йе-хей-хей-хей хей-хей! Всичко пее, ревейки!

Fifteen men on the Dead Man's Chest.
Yo-ho-ho and a bottle of rum!

Хей-хей-хей-хей! Хей-хей-хей! Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей! Хей хей-хей хей-хей-хей!
Хей-лахо-лахо-ла ХО-О-О-оо-лаха-а-а – – – – – ааа!

АХО-О-О-О-О-О О-О-О О О – – – – – ййй!
ШХУУНА АХО-О-О-О-О-О-О-О-О-О – – – – – ййй!

Darby M'Graw-aw-aw-aw-aw-aw!
DARBY M'GRAW-AW-AW-AW-AW-AW-AW!
FETCH A-A-AFT THE RU-U-U-U-U-UM, DARBY!

Хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей-хей!
ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ ХЕЙ-ХЕЙ ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ!
ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ ХЕЙ-ХЕЙ!
ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ!

ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ-ХЕЙ!

Нещо в мен се пречупва. Червеното помръква.
Чувствах прекалено, за да продължа да чувствам.
Душата ми е изтощена, само ехото остана в мен.
Усещам кормилото да се завърта по-бавно.
Сънищата леко приповдигат длани от очите ми.
В мен е само празнина, пустош, нощно море.

Едва почувствал нощното море във себе си,
Надига се от неговата шир, ражда се от тишината му
Отново и отново онзи незаглъхващ вик.
Изведнъж подобно звукова светкавица, последвана от нежност, не от гръм,
Обхващайки изневиделица целия морски хоризонт,
Влажен и мрачен, нощен човешки плисък,
Глас на далечна сирена, плач и повик
Иде от дълбините на Далечината, от дълбините на Морето, от душата на Бездните,
На тяхната повърхност като водорасли се полюшва пяната на сънищата ми…

Ахо о-о о о о о-о о о о – – – – йй…
Шхууна ахо-о-о о-о-о о о-о-о-о – – – – йй…..

Росни капки върху възбудата ми!
Нощната свежест над вътрешния ми океан!
И ето всичко в мен изведнъж се изправя пред нощта в морето,
Изпълнена с огромната, тъй човешка тайна на нощните вълни.
Луната изплува на хоризонта
И щастливото ми детство се пробужда в мен като сълза.
Миналото ми възкръсва, сякаш този морски вик
Е аромат, глас, ехото на песен,
Извикваща миналото ми
Заради онова щастие, което никога вече няма да ме споходи.
Беше в тихата стара къща на брега на реката…
(Прозорците на стаята ми и на гостната
Гледаха над покривите на ниски постройки към близката река,
Към Тежу, същата Тежу, но на друго място, по-надолу…
Ако сега пристъпя към същите прозорци, няма да пристъпя към същите прозорци.
Онова време отмина като пушека на параход в открито море…)

Една необяснима нежност,

Угризение, трогнато, обляно в сълзи,
Към всички онези жертви – децата преди всичко –
Които сънувах като техен палач, виждайки себе си древен пират.
Трогнатост, защото те бяха мои жертви,
Нежност, мекота, защото реално не бяха.
Една смътна нежност като изпотено, синкаво стъкло
Пее стари песни в клетата ми, скръбна душа.

Как можах да мисля, да сънувам онези неща?
Колко далеч съм от онзи, който бях преди миг!
Истерия на усещанията – ту онези, ту противоположните!
В русата утрин, която възхожда, как слухът ми избира само
Нещата в съгласие със сегашното преживяване: плисъка на водите,
Лекото плискане на реката в кея…,
Платноходката, минаваща близо до отсрещния бряг,
Далечните хълмове в японско синьо,
Къщите на Алмада
И всичко нежно и детско в този утринен час!…

Прелита чайка,
Нежността ми прелива.

Ала през цялото това време всъщност не обръщах внимание на нищо.
Всичко това бе само усещане с кожата, като милувка.
През цялото това време не отделях очи от далечния си сън,
От моята къща на брега на реката,
От моето детство на брега на реката,
От прозорците на моята стая, гледащи към нощната река
И към умиротворението на луната, разлята по водите!…
Моята стара леля, която ме обичаше вместо изгубения си син…,
Моята стара леля, която ме приспиваше, пеейки ми

(Нищо, че бях вече прекалено голям за това)…
Спомням си и сълзите падат върху сърцето ми, измиват го от живота
И лек морски бриз се надига в мен.
Понякога тя пееше за призрачния кораб:

Плува там корабът Катринета
*По морските вълни…**

Друг път, изпълнена със скръб и средновековие, пееше
„Красивата инфанта“… Спомням си и клетият старчески глас се надига в мен,
Припомня ми колко малко си спомнях за нея сетне, а тя ме обичаше толкова!
Колко бях неблагодарен – и какво направих в крайна сметка от живота си?
Бе „Красивата инфанта“… Затварях очи, тя пееше:

Веднъж красивата инфанта
*В свойта градина седеше…***

Отварях лекичко очи и виждах прозореца, облян в лунна светлина,
И после пак затварях очи, и бях щастлив.

Веднъж красивата инфанта
В свойта градина седеше,
Със златен гребен в ръка
Косите си решеше…

О, минало на детските години, кукла, която ми счупиха!

Да не можеш да пътуваш в миналото, към онази къща, онази топлота,

---

* *Nau Catrineta – португалска народна песен, свързана с мотивите на кораба-призрак (по-късно летящия холандец) (б. пр.).*

** *Bela Infanta – португалска народна песен (б. пр.).*

Да не можеш да останеш там завинаги, винаги дете, винаги радостен!

Ала всичко това бе Минало, фенер на ъгъла на стара улица.
Мисълта за него навява студ, извиква глад по нещо недостижимо.
Спохожда ме някакво странно угризение, като мисля за това.
Мудно вълнение на противоречащи си усещания!
Лек шемет на бъркотия в душата!
Пречупена ярост, нежност като количка на връвчица, теглена от дете,
Колосално срутване на въображението върху очите на сетивата ми,
Сълзи, напразни сълзи,
Лек бриз на противоречието, докосващ лицето на душата ми…

Извиквам с волево усилие, за да изляза от това състояние,
Извиквам с отчаяно, сухо, напразно усилие
Песента на Великия Пират в часа на смъртта му:

Fifteen men on the Dead Man's Chest.
Yo-ho ho and a bottle of rum!

Ала песента е права линия, зле начертана в мен…

С усилие отново извикам пред погледа си,
Отново, но посредством едно почти литературно въображение,
Яростта на пиратството, касапницата, удоволствието, усетено почти с небцето,
от плячкосването,
От безсмисленото клане на жени и деца,
Безпричинното изтезание, само за развлечение, на клетите пасажери,
Чувственото удоволствие да чупиш, трошиш най-скъпите за другите неща –
Ала сънувам всичко това със страх от нещо, което ми диша във врата.
Припомням си, че би било забавно
Да бесиш децата пред погледа на майките

(Но без да искам се чувствам като майките),
Да погребваш живи четиригодишни деца на пустинни острови,
Откарвайки с лодки родителите до мястото, за да гледат
(Но изтръпвам при мисълта за дете, което нямам и мирно спи вкъщи).

Пришпорвам един студен копнеж по морски злодеяния,
По инквизиция без оправданието на Вярата,
По престъпления без основание в злобата или яростта дори,
Извършени хладнокръвно, без желание да се наранява, да се причинява зло,
Дори не за развлечение, а само и само да минава времето,
Като някой, редящ пасианс на маса някъде в провинцията, след вечеря,
отметнал покривката,
Само заради лекото удоволствие да извършваш отвратителни престъпления,
без да им отдаваш особено значение,
Да съзерцаваш страдание, което влудява, болка-до-смърт – без да стигаш дотам…

Но въображението ми отказва да ме следва.
Побиват ме тръпки.
Изведнъж – по-ненадейно от друг път – от по-далече, от по-дълбоко,
Изневиделица – о, ужас във всичките ми вени! –
О, внезапен мраз от вратата, водеща към Тайнството, отворила се в мен, отворила
Път на пронизващо до костите течение!
Спомням си за Бог, за Трансцендентното на живота – и изведнъж
Древният глас на английския моряк Джим Барнс, с когото имах навик да говоря,
Превърнат в глас на тайнствената нежност в мен, на малките
Неща – скута на майка, лента за коса на сестра –
Ала чудодейно идещ от отвъд привидността на нещата,
Глухият и далечен Глас, превърнат в Абсолютния Глас, Гласът без Уста,
Идещ от водите и дълбините на нощната самота на моретата,
Вика мен, вика мен, вика мен…
Иде беззвучно, сякаш потиснат, едва доловим,

Отдалече, сякаш отеква другаде и тук не може да се чуе,
Като заглушено хлипане, гаснеща светлина, тихо дишане,
Отникъде в пространството, от никое място във времето,
Вечният и нощен вик, дълбокият, смътен повей:

Ахо-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о…. ййй ……
Ахо-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о….. ййй ……
Шхууна ахо-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о ….. йй ……..

Треперя от някакъв студ на душата, пронизващ тялото –
И рязко отварям очи, които не бях затварял.
Каква радост – окончателно да изплуваш от сънищата!
Ето отново реалния свят, тъй благотворен за нервите!
Ето го в този утринен час, когато пристигат ранните параходи.

Не ме вълнува вече приближаващият параход. Той още е далече.
Само това, което е близо, окъпва сега душата ми.
Въображението ми, хигиенично, здраво, практично,
Сега го занимават само модерните, полезни неща,
Товарните кораби, пощенските, пасажерските,
Силните, мигновени, модерни, делови, истински неща.
Кормилото успокоява в мен вртежа си.

Изумителният модерен мореходен живот,
Целият чистота, машини и здраве!
Всичко тъй добре подредено, тъй прилягащо от само себе си,
Всички машинни части, всички кораби в моретата,
Всички съставни части на търговската дейност по износ и внос,
Тъй поразително съчетаващи се,
Сякаш всичко протича по природни закони,

Нищо не се изпречва на пътя на нищо!

Нищо не е изгубило поезията си. А сега има и машини
С тяхната поезия, с всички нови видове живот –
Търговски, светски, интелектуален, емоционален –
Които с ерата на машините споходиха душите.
Пътуванията сега са също толкова прекрасни, колкото преди,
А един кораб винаги ще е прекрасен, просто защото е кораб.
Да пътуваш все още е да пътуваш и далечината продължава да е
Където беше някога – слава Богу, никъде!

Пристанищата, изпълнени с параходи от всякакви видове!
Малки, големи, разноцветни, с различно разположение на илюминаторите,
Плаващи под флага на възхитително многобройни корабоплавателни компании!
Параходи в пристанищата, тъй индивидуални в отчетливата отделеност на
закотвянията!
Тъй ведри в умиротворената си стройност на търговски корабоплавателни единици
В древното море, вечно омировско, о, Одисее!

Човечният поглед на морските фарове в нощната далечина
Или внезапно изплуващият фар в дълбокия мрак на нощта
(„Колко близо до суша преминахме!" И екотът на водите пее в ушите ни)!...

Всичко това днес е, както винаги е било, но съпроводено от епоса на търговията;
Търговският жребий на големите параходи
Изпълва ме с гордост за моето време!
Смесицата от хора на борда на пасажерските лайнери
Вдъхва ми модерното високомерие да живееш в епоха, в която е тъй лесно
Да се смесват расите, да се прекосяват пространствата, да се вижда всичко с лекота,
Да се наслаждаваш на живота, като сбъдваш многочислени сънища.

Чисти, подредени, модерни като кантора с *guichets**, замрежени с жълти решетки,
Моите чувства сега са естествени и сдържани като *gentlemen*,
Практични, далеч от всякакъв възторг, изпълващи с морски въздух дробовете,
Като хора, съзнаващи напълно колко е хигиенично да дишаш морски въздух.

Денят навлиза уверено в часовете на работното време.
Всичко започва да се задвижва, да се канализира.
С голямо, естествено, непосредствено удоволствие обхождам в душата си
Всички търговски операции, необходими, за да се натоварят стоки на кораб.
Моята епоха е клеймото върху всички фактури,
Усещам: всички писма от всички кантори
Трябва да са адресирани до мен.

Една морска товарителница притежава толкова индивидуалност,
Един подпис на капитан на кораб е тъй прекрасен и модерен!
Строгото съблюдаване на началото и края на търговската кореспонденция:
Dear Sirs – Messieurs – Amigos e Snrs,
*Yours faithfully – …nos salutations empressées…***
Всичко това е не само човечно и чисто, но и красиво,
Имащо в крайна сметка морско предназначение – параход, на който се товарят
Стоките, за които става дума в писмата и фактурите.

Сложността на живота! Фактурите се съставят от хора,
Които обичат, мразят, отдават се на политически страсти, извършват понякога
престъпления
И при все това те са тъй добре написани, тъй спретнати, тъй независими от всичко!
Някой поглежда една фактура и не чувства това.

---

* *Гишета (фр.) (б. пр.).*

** *Уважаеми господа – Господа – Приятели и господа,/ Искрено Ваш – …сърдечни поздрави… (англ., фр., порт.) (б. пр.).*

Сигурен съм, че ти, Сезариу Верде*, си го усещал.
Аз го чувствам, до сълзи го чувствам по най-дълбокия човешки начин.
Нека твърдят, че няма поезия в търговията, в канторите!
Тя се просмуква през всички пори… В този морски въздух я вдишвам,
Защото всичко това иде от параходите, от модерното корабоплаване,
Защото фактурите и търговската кореспонденция са началото на историята,
А корабите, доставящи стоките по вечното море – нейният край.

И пътуванията, круизните пътувания и всички други,
Пътуванията по море, където всички сме помежду си другари
По особен начин, сякаш някакво морско тайнство
Сближава душите ни, превръща ни за момент
В мимолетни патриоти на едно и също несигурно отечество,
Вечно движещо се по необята на водите!
Гранд хотели на Безкрая, мои трансатлантически лайнери!
Със съвършения ви завършен космополитизъм на неспирното движение,
Съдържащ всички видове облекла, лица, раси!

Пътуванията, пътниците – всички толкова разнообразни!
Толкова националности по света! Толкова професии! Толкова хора!
Толкова различни предопределения на живота,
На живота, който всъщност винаги, винаги е един и същ!
Толкова интересни лица! Всички лица са интересни
И нищо не настройва така религиозно, както дълго да наблюдаваш хората.
Братството в крайна сметка не е революционна идея,
А нещо, което научаваш от живота, учещ на търпение,
И постепенно откриваш нещо приятно в това, което трябва да търпиш,
И накрая почти се разплакваш от нежност към търпяното!

** Cesário Verde (1855-1886) – португалски поет, инициатор на модернизма в португалската поезия (б. пр.).*

О, всичко това е красиво, всичко това е човечно и свързано
С човешките чувства, тъй общителни и буржоазни,
Тъй комплицирано прости, тъй метафизично тъжни!
Непостоянният многообразен живот накрая ни научава да бъдем хора.
Клети хора! Клети хора са всички хора!

Сбогувам се с този час, въплътен в друг кораб,
Напускащ пристанището. *Английски tramp-steamer**,
Доста запуснат, сякаш е френски кораб,
Със симпатичния изглед на пролетарий на моретата,
Със сигурност обявен вчера на последната страница на вестниците.

Трогва ме окаяният параход, тъй смирено и естествено се отдалечава.
Изглежда сякаш полага старание за нещо, че е почтен,
Че съвестно изпълнява някакви, каквито и да било задължения.
Отплава, опразва мястото си на кея, на който стоя.
Отплава спокойно откъдето минаха каравелите
Някога, някога…
За Кардиф? За Ливърпул? За Лондон? Няма значение.
Изпълнява задълженията си. Нека и ние изпълним тъй нашите. Животът е хубав!
На добър път! На добър път!
На добър път, клети случаен приятелю, направил ми услугата
Да отнесеш със себе си треската и тъгата на моите сънища
И да ме върнеш на живота, за да те съзерцавам как отминаваш.
На добър път! На добър път! Това е животът…
С каква безупречност, тъй естествена, тъй неминуемо утринна
Напускаш пристанището на Лисабон днес!
Изпитвам странна, благодарна симпатия към теб заради това…
Заради какво? Заради каквото и да е!… Излизай… Отминавай…

---

* *Малък товарен кораб без конкретен рейс (англ.) (б. пр.).*

С лек тласък
(Т – т – – т – – – т – – – – т – – – – – т...)
Кормилото в мен спира.
Отминавай, бавен параход, тук не оставай...
Отминавай далече от мен, отминавай от погледа ми,
Напускай сърцето ми,
Изгуби се в Далечното, в Далечното, в мъглата на Бог,
Изгуби се, следвай съдбата си, остави ме...
Кой съм аз да плача и питам?
Кой съм аз да ти говоря, да те обичам?
Кой съм аз да се трогвам от гледката ти?
Отблъсвай от кея, слънцето нараства, възхожда злато,
Проблясват покривите на пристанищните сгради,
Цялата отсамна страна на града сияе...
Отплавай, остави ме, стани
Първо кораб насред реката, ясен и отчетлив,
После кораб на път за устието, малък и черен,
После смътна точка на хоризонта (о, мое присвито сърце!),
Все по-смътна точка на хоризонта...,
После нищо, само аз и скръбта ми,
И големият град, залят сега от слънце,
И реалният час, оголен като кей вече без кораби,
И бавното завъртане на крана като стрелка на компас,
Очертаващ полукръг на незнайно чувство
В трогнатата тишина на душата ми...

АЛВАРУ Д'КАМПУШ,
Инженер.

Крачеше в залетите с течен тор ниви сякаш
Раят е почти изгубен

Снегът се стеле черен в моя град

И псета бродят цели в кал и пара
По него време хората обикновено
Похапват топъл хляб
В някой просторен шезлонг

На покрива реват само гълъбите
Те търсят навес за подслон
Те мислят вече за следващо гнездо
Едно перо си отскубват
И го полагат в керемидено легло

Аз се нося в черно кожено манто
Предумвам кучетата дружелюбно
А те надават вой въртят опашки вяло
Обръщат ми внимание тъй бял снегът е
Който покрива еврейските гробища

Картина по Брьогел

Небето се изсипва в сняг до голота чак до зелено
Вече се натрупва завзема земята като наемници ландскнехти
Се стоварват врани дървото обраства с тях
Кряскат дебнат струпват се носят се нататък

Стават по-сиви в снега дребни са почти бели
Птици на студа къде отвежда пътят ви какво ви
Привлича димящ силоз с кукуруз кланица рапично поле полесражение
С какво кроите да се угоявате с какво възнамерявате
Без загуби да изкарате зимата не чакайте да дойде
Тази зима напразно е литнете
Над черните четинести гори: тук нищо няма да ви падне

Пребиваване на село

Сутрин храня лебеда вечер котките помежду туй
Вървя по тревата прекосявам западналите овощни насаждения
Тук раснат круши в ръждиви кюмбета, прасковни дръвчета
Тънат в буренак, оградата отдавна се е предала, желязо и дърво
Всичко гние и гората огражда градината с жив плет от люляци

Стоя плътно до храсталака с мокри крака
Дълго валя и виждам в тревата мастилено сини съзвездия, небето
Изпъстрено като попивателна хартия
Вие ми се свят от цвят и ухание ала пчелите

Остават в кошера дори раззинатите муцуни на копривените цветчета
Не ги привличат, може би царицата
Внезапно е починала тази сутрин дъбовете

Мътят шикалкотворки налетите розови топчета ще се пръснат скоро
На драго сърце бих облекчила овошките ала ябълчиците
Са в излишък те се покатерват леко по короните и еньовчета
Ме докосват, различавам камъш и острица толкова много природа

Птиците и черните охлюви освен това и навред трева трева която
Навлажнява краката ми сочнозелена тя се прахосва
Дори върху могилата от развалини крие стъкла прораства в цъфнали дюшеци
спасявам се
По пътя от сгур и сигурно скоро
Ще се върна в своя бетонен град тук не бях в света
Пролетта с безмерната ѝ алчност не спира, запушва
Очи и уши с трева вестниците се изпразват
Преди да стигнат тук гората пази всеки свой лист и не знае
Нищо за огъня

Дърво на враните

Някъде зад високия блок – аз живея на седемнайстия етаж – ден след ден се издига едно голямо голо дърво. Сутрин в седем и половина листата прелитат покрай прозореца ми, падат и се възземат в течението между сградите. Приличат на листата на клена или на чинарите, но са по-ширококрили, краищата са сводесто изпъкнали, цветът черен. След като топлоцентралата погълне първите листа, минава цял час,

докато небето се опразни. Следобед те политат обратно към дървото. Лека като перце, овъглена, копринена хартия. Съставя се една печатна кола тъмнина, краищата на листовете – плътно един до друг.

Лятна вечер

На черни пасища млечният добитък
Свръща в кошарата – винаги
По същото време. Доволният селянин
Седи на трикрако столче край пътя
Пуши Марлборо докато млякото
Диво шурти в стъкления тръбопровод.

Отрязък

Ето заплющя дъждът.
Ето издълбава дупки в пясъка.
Ето поръсва пътя.
Ето пътят посивява.
Ето сивото става черно.
Ето дъждът размеква пясъка.
Ето потичат поточета през калта.
Ето ги да стават на реки.
Ето реките се разклоняват.
Ето обкръжават мравката.
Ето мравката се спасява на един полуостров.

Ето провлакът се скъсва.
Ето полуостровът е вече остров.
Ето и островът бива залят.
Ето мравката е завлечена във водовъртежа.
Ето тя се бори за живота си.
Ето силите на мравката отслабват.
Ето тя не може повече.
Ето вече не помръдва.
Ето тя потъва.
Ето спира дъждът.

Ной Немо

Привечер приключва с корабния дневник, отваря
Голямото издание на съчиненията на Хьолдерлин докато
Наутилус бавно изтиква старовремските си палубни съоръжения
Обрасли с морска трева самотни тераси
Под лунните лъчи. Безсмислено е
Да се чака възлагането на мисия.

Поличбата

Една къртица живата
Топла храна на гъмжащи ларви
Напуска посред бял ден земята.

Селянинът я утрепва и съзира
Плевнята си вечерта
Цялата в яркочервени пламъци.

Недвижно

Денят настъпва от горите
Невидим вали сняг по границите
На вчера и днес аз не мога
Нищо да различа на земята
Неразличимо е всичко и равно
Следите на вълците на агнетата
Сняг покрива измръзналите зайци
Стеле се по повалени от вятъра дървета
Живите иска да задуши
Под него изчезват потоците
Тресавища и езерца поля всичко е
Еднакво мъртво и погребано в дрезгавината
На падащ завихрящ се сняг очите
Се объркват черни парцали
Пепел пада не издига се или небето
Се снишава защото съществата превиват врат
Бездиханна недвижна тишината безсъщностна безлунна
Не е светло и не се смрачава
Никой не спохожда полята полята са
Поля на смъртта ежечасно растат без пастири
Снеговалежът се проточва като живота ми
Забравих името на селището

И улиците заличените площади
Сега е малко след обявяването на мира
Не можем да си спомним всичко
Това което се случи изтритото съзнание
Безлюдно без мисъл без светлина
Без сянка откъслечни образи и единствено
Силата да не помръдваш.

Приливът

Движа се напред по постлания с дървета път през мочура.
Пръчките на пурпурната върба ме съпровождат дълго
Преди да останат зад гърба ми моето отражение
Във водните участъци изниква изпреварва ме припряно
Трудно успявам да го следвам скача по вълните
Спохожда паднали в мочура стволове или
Накрая се провира под пропукания свод на параклиса
Където лежат тленните останки на премазания овчар.

От доста време селата са запустели.
Пресушените поля и ливади търпеливо биват завзети отново
От мочурищата тресящото се тяло
По-далеч от всякога се врязва в равнината тесният
Път през мочура е последният потаен знак съзирам
Сиво-жълтия тъй нереален кон да препуска над серния
Водовъртеж. Колко празно е небето сега
Над мене. Няма нито звезда нито облак

Нито птиче крило в полъха. Сякаш
Нищо не съществува макар че настръхват косите
Не знам дали съм сред живите черна
Изгубеност странно забавено пращене
Докато ноктите сръчно растат сякаш съм
Труп. Светлозелено кълбо се издига далеч
И красиво на хоризонта виждам ново
Небесно тяло над приижащи води.

Зимна градина I

Аз лежа изтегната под леда
В кожа от прозирна светлина.
Рибите побутват леда, слънцето
Стои над него, усещам
Тъничките песни на мушитрънчето. По-дълго
Цари черната трополяща ветровита нощ.
Тътен и пукот на лед. Тежко
Тегне морето над мен и земята.

Черно огледало

Когато овцете докато траеше зимата
Се прибраха на закрито При ежедневно
Растящото легло от плява магарето
Не можеше повече да държи ушите си изправени

Оставаше още преди да почне пролетта
Надлежно да се изрине оборът през онзи ден
На променливи сенки и цветове
Напълно напразно с часове размишлявах
Търсех момента в който се отказах
Каквото и да е да смятам за непреходно
Едно безподобно космическо разочарование
Като налегналото ме преди ме наведе на мисли
Изискващи известно гордо смирение.

Така че сега мога от плещите на дигата
С леко сърце да проследявам зелената кола на дерача
Тя се приближава и отдалечава измама за очите
По извъртащия се често виещ се път
Познавам стареца той не донася никога нищо
От онзи есенен ден когато откара овцата ми
Рано-рано и сякаш виждам с очите си
Когато минава с колата така добре познатия поздрав
Харон опитвам се
На приятелска нога да си остана с него.

Цветята спят дълбоко под снега
Часовници висят по стените и мислят
Всичко се случва като в действителния живот
Едно ежедневие което безразборно те съживява всред
Беснеещи облаци безумни атаки на вятъра
Килимът от плътно преплетена слама добре разтъпкан
Тор парченце по парченце да отдереш с красиви движения
Кожодерство което те прави необичайно щастлив
Аз придърпвам шапката от гърбината си от пращящи-
Те плешки искат да ми

Прораснат крилца върху магьосническата вила
Е пирографирано victoria защото или пък макар че
Тя удостоверимо ми принадлежи не знам
Дали съм Виктория или Херкулес.

Трудна работа е при виелица и мраз
Да се справиш с подобни грамади тор
С возило на едно-единствено колело
Без да се катурнеш от дигата да стигнеш
Вятърът вие замръзналият кораб-багер
С цветните фенери се различаваше в далечината
Когато начумереното слънце намира сгода
Отново да огрее всичко селският пощальон
Натисна до дъно спирачка даде ми вестника
Си оскъдно известие от онзи ден
Откъслеци посмъртни книги от Средната земя
Как изглежда събратът през първото си зимно за-
Копаване това го знае всяко врабче.

Стоя посред пейзаж
Наречен минало души на торфокопачи
Военнопленници пресушаващи тресавището
Прелитат през мен смях и скимтене
В заслушания въздух
Планините сено се плъзгат на невидими
Безшумни шейни по леда
Към отдавна изгубени овце
Аз влача количката към ръба на дигата
Изтласквам дръжките в скрибуцащия въздух
Оставям колелото да подскача по стъпалата
На тясна заснежена стълба

Поемам отката
С тяло пак и пак
Разтърсване
Което не ме касае
Ведро без дъно
Се търкаля ли търкаля
От дни по вятъра като
Хайку.

Метнах сеното в яслите
И познах отново цялата ливада
Райграс кукувичи цвят черния оман
Няколко корала от миналото лято
И бях в такова крехко състояние
Което не позволяваше сърцато
Да подрязвам копитата на овцете минаваха
Покрай мен разни неща по реката
И можех да направя връзка (ако трябва в стих)
Черни клони на елшите под носа ми
Зависима любов към зимните
Лишени от листа дървета които често
Ме занимават с намеренията си запокитени вътре
Птици над овцете в чиито
Очи съм аз.

Размитите контури
На горичката от джанки възстари
Чепати каки същински букети от стволове
Сплетени в наръч под преждевременната светлина
Поклащаха се като пламъци
На седемраменни свещници колкото по-мъжделив е

Денят толкова по-ясни са цветовете обърна ми
Внимание на това свраката чието одеяние
Под падащия мокър сняг
Бе чудесно озарено охра и злато
Заклинащият до мен камъш
Пораждаше непреднамерено очакване когато изведнъж
Проклетият ледоразбивач с тътнещи копита
Се спуска от завоя на реката натрошава всичко
Което ми бе от дни най-любимо едно красиво
Гладко примирено в бога огледало за черни образи.

Нагар

Туристите най-после
Измряха. С охота бродя из
Блатата. Ято гъски
Изтегнато по небето. Снежна фъртуна
От отворения хладилник.
Съдини с бензин и уиски
Подсвирващ говорещ вятър

Епитафия

Крачеше в залетите с течен тор ниви сякаш
Раят е почти изгубен в
Мартенската бира селянинът
Се обеси наесен.

Еврейското гробище край Ленинград.
Крива ограда от гнил шперплат

Описание на утрото

На А. Рутщейн

Как се клатят вагоните
надясно-наляво
как
кинолентата на разсъмването
се развива забавено
как трамваите от предградията
изникват иззад дърветата
в хоризонталния пейзаж
на покрайнините и залива –

аз всичко това съм видял
и до ден-днешен
всичко това виждам
движат се както преди
спирките им – все същите
по-ниско от водата и от прашната
трева по-високо
как те преминават
по крайбрежието блатясало

в мъничък сън
в мъничка светлина
на природата
от близка перспектива
нарастват, изникват

витиевати магистрали
с камиони, камиони, камиони.

Плавай, трамвайче
ти, корабче, корабче ненадеждно
никога да не претърпиш
ти корабокрушение.
Твоите пътници –
обобщени фигури на утрото
в съвременна песничка
за обществените отношения.

Плавай. Поклащай
фенерчетата на угнетението
в безкрайната сутрин
на живота бързолетен
към озарената с патрициански
светилници
на метрополитена
реална усмивка
на човешкия автоматизъм.

Превозвай тях – малките
неправедните, справедливите.
От цветовете нека да останат
единствено небесносиньо и кафяво.
От трамвая да скочиш
и да тичаш към залива
да тичаш към залива
в хоризонталния пейзаж
падайки, давейки се.

Потропване

Свива есента в листата гнездата си.
Тук в листата
е есен, пулсиране на топлината
плясък на клончетата, тръпки прекосяват въздуха
прекосяват дните
завитите с листа тела,
на птиците горещината пазят.
Тук е дъжд. Зазоряването не разваля
чуждата смърт, нейните думи, издължения ѝ лик,
на великите реки пясъкът, казваш ти, да, есен е. Нощта
идва
завъртайки ги косо
към дърветата на есента, техните гнезда, мокрото им лоно
тревата. Тук е дъжд, тук е нощ. Зората
идва от небетонираната пръст на аеродрумите
на отминалите години в Якутия. На онези години
ликът е обърнат
два пъти тръпки до смърт
на твоите другари, на твоите другари, от гнездата
изпаднали без много шум, техните тръпки. Ето и тук на разсъмване
вали дъжд, до ствол ще се допреш
тук гнетът те превива.
Ох, гнезда, гнезда, гнезда. Потропване на мъртвите
по топлата трева, тук вече те няма.
Няма ги тях.
В изсъхналия, свил се лист, върху изтлелия мъх
сега е останала ето единствено следа в тайгата.

О, гнезда, гнезда черни на умрелите!
Гнезда без птици. На гнездото за последен път
тъй страшен е цветът, вие намалявате от ден на ден.
Ето, погледни напред, все по-малко ставате.
Есенната светлина си свива тези гнезда.
За последен път ще стъпиш на трепересщия мост.
Огледай се, наоколо са стволове
върви си преди да е станало късно
ще чуеш от гнездата вик, ще чуеш от гнездата вик.

Риби през зимата

Рибите през зимата живеят.
Рибите предъвкват кислород.
Рибите през зимата плуват
закачат с очи леда.
Нататък. Където е по-дълбоко.
Където е морето.
Риби.
Риби.
Риби.
Рибите плуват през зимата.
Рибите искат да изплуват.
Рибите плуват без светлина.
Под слънцето зимно и колебливо.
Рибите бягат от смъртта
по вечния път рибен.
Рибите не леят сълзи:

глави опрели в ледените блокове
в студената вода
мръзнат студените очи
на рибата.
Рибите са винаги мълчаливи
тъй като безмълвни са.
Стиховете за риби
като рибите
застават напреки в гърлото.

Песничка за Федя Доброволски

Жълт манджурски вятър
глас високо надигащ
за евреи и руснаци
закопани под една могила.

На двуетажните къщи
покривите възбледи.
Земята все същата.
Само по-близо небето.

Светлина само минимум
само несигурни птици
сякаш облачето на смъртта
над земята на експедиции.

И на Изток гледа –
черно-бяло цвете –
затуляйки се от вятъра
двайстото столетие.

Възпоминания

Бяло небе
се върти над мене.
Сива земя
тропоти под краката.
Отляво дървета. Отдясно
поредното езеро
с брегове дървени
с брегове каменни.

Аз измъквам, изскубвам
крака от блатото
слънчице ме осветява
с мънички лъчи.
Полеви сезон
на петдесет и осма година.
Усещаш –
това е твоето начало.

Още е жив Доброволски
усмихва се, по града крачи.
В римите дактилически

все още не се ориентирам.
Към Бяло море
бавно път си проправям.

На север текат реките.
В реките – водата до пояс – се мъкнат момчетата.
Бяла нощ над нас
мъжди лекичко.
Аз търся. Аз правя от себе си
човек.
И ето – намираме го
измъкваме се на крайбрежието.

Възсин вятър
долита вече до нас.
Във вода земята прехожда
с кратък плисък.
Аз вдигам ръка
и глава вдигам
и при мен идва морето
с цвета си белезникав.

Кого ли помним
Кого ли сега забравяме
Какво ли струваме ние
Какво още не струваме –

ето стоим край морето
и облаци преминават
а нашите следи
водата покрива.

Камъни на земята

Тези стихове са за това как лежат на земята камъни
обикновени камъни, половината от тях не виждат слънцето
обикновени камъни със сив цвят
обикновени камъни – без епитафии.

Камъни, които приемат нашите стъпки
бели под слънчевата светлина, а нощем камъните
са подобни на големите очи на риба
камъни, които смилат нашите стъпки
вечните воденични камъни на вечния хляб.

Камъни, които приемат нашите стъпки
като черната вода – сивите камъни
камъни, украсяващи врата на самоубийци
скъпоценни камъни, шлифовани от благоразумието.

Камъни, на които ще напишат „свобода“.
Камъни, с които някога ще павират улица.
Камъни, от които ще построят затвори
или камъни, които ще останат неподвижни
като камъни, не извикващи асоциации.

Така
лежат на земята камъните
обикновени камъни, приличащи на нечий тил
обикновени камъни – без епитафии.

На паметта на Федя Доброволски

Ние продължаваме да живеем.
Ние четем или пишем стихове.
Ние разглеждаме красиви жени
усмихващи се на света от кориците
на илюстровани списания.
Ние обмисляме и одумваме своите приятели
на връщане през целия град
в полузамръзналия тресящ се трамвай –
ние продължаваме да живеем.

Понякога виждаме дървета
които
с черни оголени ръце
поддържат на небето безкрайната тежест
или се прекършват под безкрайната тежест на небето
напомнящо нощем земя.
Ние виждаме дървета
които лежат на земята.
Ние продължаваме да живеем.
Ние, с които ти дълго разговаряше
за съвременната живопис
или с които пиеше на ъгъла
на Невски проспект
бира –
рядко си спомняме за теб.
И когато си спомняме
почва да ни е жал за себе си
за нашите прегърбени рамене

за нашето работещо по отвратителен начин сърце
което неудобно се разшавва
в гръдната клетка
още след третия етаж.
И ни идва наум
че един прекрасен ден
с него – с това сърце –
ще се случи някаква нелепост
и тогава един от нас
ще се просне на осем хиляди километра
на запад от тебе
на мръсния асфалтиран тротоар
изпускайки книгите си
и последното, което ще види
ще са случайни разтревожени лица
случайна каменна стена на сграда
и парче небе, увиснало на жиците –
небе
опиращо се на същите тези дървета
които понякога забелязваме.

Ще бъдем незрими

Ще бъдем незрими, за да може отново
да играем на нощ, а после да дирим
в синьото явяване на словото
благодатта несигурна.

Нима звукът е тъй осторожен?
Затова ли е по-скъп от имената?
Съществуваме по милостта Божия
въпреки словесата на гледачките.

И по-светъл от недосегната от ръжда стомана
е мимолетният овал на вълната.
Свободни сме да различаваме детайли
изпълнени сме с тишината на реката.

Нищо, че не станахме по-зрели и строги
и на реброто на реката живеем –
покорни сме на милостта Божия
при все че дъждът косо се лее.

Еврейското гробище край Ленинград

Еврейското гробище край Ленинград.
Крива ограда от гнил шперплат.
Зад кривата ограда лежат редом
юристи, търговци, музиканти, революционери.

За себе си пееха.
За себе си спестяваха.
За другите умираха.
Но първо си плащаха данъците,
уважаваха пристава
и в този безизходно материален свят
Талмуда тълкуваха,
оставайки си идеалисти.

Може би виждаха повече.
Може би вярваха сляпо.
Но учеха децата да бъдат поносими
и да упорстват.
И не сееха жито.
Никога не сееха жито.
Просто лягаха те самите
в студената земя вместо семето.
И навеки заспиваха.
А после със земя ги засипваха,
палеха свещи
и в деня на поменаването
гладни старци извисяваха глас,
задъхвайки се от глад, крещяха за успокоението.

И се сподобяваха с него.
Под формата на разпада на материята.

Нищо не помнейки.
Нищо не забравяйки.
Зад кривата ограда от гнил шперплат,
на четири километра от обръщалото на трамвая.

Ние ще бъдем свидетели

Отплаване

От сушата се вдига дим.
Не изпускай от поглед малката рибарска колиба,
защото слънцето ще потъне
преди да си изминала десет мили.

Тъмната вода, хилядоока
отмята мигли бяла пяна,
за да те погледне, широко и продължително
трийсет дни наред.

Нека корабът тъпче усилно
и несигурно да стъпва
ти стой спокойно на палубата.

На масите сега те ядат
пушената риба
после мъжете ще приклекнат
и ще кърпят мрежите,
ала нощем ще се спи
един или два часа
и техните ръце ще бъдат меки
без сол и мазнина,
меки като хляба на съня
от който отломяват.

Първата вълна на нощта плисва в брега,
втората достига вече тебе.
Но ако впиеш поглед нататък,

ще съгледаш все пак дървото,
което опърничаво вдига ръка
– едната вече е откършена от вятъра –
и ти се питаш: колко дълго още
изкривено то ще устоява на несгодите на времето?
Земята изчезна вече напълно от погледа.
Трябваше да се вкопчиш с едната ръка в пясъчната плитчина
или да се усучеш с къдрица на крайбрежната скала.

Надувайки раковини, морските чудовища се плъзгат
по гърбовете на вълните, препускат и разсичат
с блестящи до бяло саби дните на парчета, червена следа
остава във водата, там те полага сънят,
върху остатъците на часовете ти
и потъваш в несвяст.

Нещо не е наред с корабните въжета,
викат теб и ти си щастлива,
че имат нужда от теб. Най-хубаво
е да работиш на кораби
които плават надалече,
да връзваш въжета, да изпомпваш вода
да уплътняваш бордовете и да пазиш товара.
Най-хубаво е да си изморена и вечер
да не те държат краката. Най-хубаво е сутрин
с първите лъчи да ти става светло,
да се възправяш пред непоклатимото небе
да нехаеш за непроходимите води
и да надигаш кораба над вълните
към винаги завръщащия се бряг на слънцето.

Първородната страна

Към моята първородна страна, на юг
потеглих и открих, голи и обеднели
и до пояс в морето
града и крепостта.

От праха пристъпила в съня
лежах във светлината
и в корона от йонийска сол
над мен висеше скелет на дърво.
Там не низхожда сън.

Там не цъфти розмарин,
птицата не освежава
песента си в изворни води.

В моята първородна страна, на юг
скочиха върху мен пепелянка
и ужасът в светлината.

О, затвори
очите затвори!
Устни връз раната впий!

Щом отпих от себе си сама
и първородната страна се разлюля
в люлката на земетръс
пробудих се за съзерцание.

Призоваването на Голямата мечка

Голяма мечко, слез, рунтава нощ
твар с облачна козина и древни очи
звездни очи
през гъсталака ломят, проблясвайки
твоите ноктести лапи
звездни лапи
стадата наглеждаме бдително
ала от теб приковани и не се доверяваме
на изнурените ти хълбоци и острите
полуоголени зъби
древен мечок.

Шишарка – това е вашият свят.
Вие сте нейните люспи.
Емвам ги, помитам ги
от елите в началото
та до елите в самия край
пръхтя им насреща, пробвам ги с паст
докопвам ги с лапи.

Бойте се или не се боете!
Пуснете своята лепта в панерчето и одарете
слепеца с думица добра –
за да държи мечока за каишката.
И вкусно пригответе агнетата.

Че мож’ да стане тоз мечок
да се отскубне, без да плаши вече

и да подхване всичките шишарки, които от елите
са изпопадали, големите, крилатите
продънилите се от рая.

На Якоб Таубес*

Площадът, откъдето намирам обаче пътя за вкъщи
се нарича по същия начин, винаги един и същ е. Аз
следвам малкия си дъх пред устата
и свивам, и стигам жива в
една уличка, която далече долу в моето ми-
нало свършва и е моят живот.
В нея е моят произход.

---

* *Jacob Taubes (1923-1987) – равин, философ и социолог на релегията, близък до Франкфуртската школа, интимен приятел на И. Бахман (б. пр.).*

Песни от един остров

Сенчести плодове падат от стените
лунна светлина варосва къщата и пепел
от изстинали кратери довява морският вятър.

В прегръдките на красиви младежи
спят бреговете
плътта ти си спомня за моята,
тя ми бе предана вече
когато корабите
се разделяха със сушата и кръстове
със смъртното ни бреме
служеха за мачти.

Сега лобните места са празни,
търсят ни и не ни намират.

———

Щом ти възкръснеш
щом аз възкръсна
няма камък пред вратата
не се полюшва лодка в морето.

Сутрин бъчвите се търкалят
срещу неделните вълни
ние слизаме с миропомазани
ходила на плажа, изплакваме
гроздовете и стъпкваме

урожая на вино
сутрин на плажа.

Щом ти възкръснеш
щом аз възкръсна
палачът виси пред вратата
чукът потъва във водата.

———

Все някога ще дойде празникът!
Св. Антоние, дет’ си пострадал
св. Леонарде, дет’ си пострадал
св. Вите, дет’ си пострадал.

Сторете място за молбите ни, място за молителите
място за музика и за радостта!
Научихме безизкусността
пеем в хора на цикадите
ядем и пием
изпосталелите котки
се увъртат около масата
докато почне вечерната служба
те държа за ръка
със очите си
и едно тихо смело сърце
ти принася в жертва своите желания.

Орехи и мед за децата
пълни мрежи за рибарите

плодородие за градините
луна за вулкана, луна за вулкана!

Искрите ни прескачат пределите
над нощта колело очертават
ракетите, на тъмни салове
се отдалечава процесията и отстъпва
време на допотопните времена
на пълзящите гущери
на тънещото в наслада растение
на рибата трепкаща
на оргиите на вятъра и на насладата
на планината, дето кротка
звезда се залутва, в гръдта ѝ
се врязва и става на прах.

Бъдете твърди сега, неразумни светци
кажете на материка, че кратерите мира не знаят!
Св. Рохусе, дет' си пострадал
о, ти, дет' си пострадал, свети Франциск.

———

Щом някой си тръгне, шапката
с мидите, събрани през лятото,
нека изсипе в морето
и да отпраши с развети коси.
Нека трапезата, дето постла
на любовта си, катурне в морето
нека остатъка от виното
останало в чашата, изсипе в морето

нека даде на рибите хляба си
и капка кръв в морето примеси.
Нека втъкне добре своя нож във вълните
и потопи в тях обущата си
сърцето, котвата и кръста
и да отпраши с развети коси!
Тогаз ще се завърне той.
Кога?
Не питай ти.

———

Под земята тлее огън
и огънят е чист.

Под земята тлее огън
и камъкът тече.

Под земята е поток,
който влива се в нас.

Под земята е поток,
който костите прогаря.

Иде големият огън,
иде големият поток връз земята.

Ние ще бъдем свидетели.

Кървавица от ангел и добитък

Епитафия

Ръст среден
Глас нито тънък нито дебел
Големият син на начален учител
И на шивачка извършваща всякакви поправки
Мършав по рождение
Макар и привързан към добри софри
Изпити бузи
И по-скоро обилни уши
Лице четвъртито
На което очите едвам се отварят
И нос на боксьор мулат
Надвесен над уста на ацтекски идол –
Всичко това озарено
От нещо средно между ирония и коварство –
Не особено в час нито пълен будала
Бях каквото бях: миш-маш
От олио и оцет
Кървавица от ангел и добитък!

Влакчето на ужасите

В продължение на половин век
Поезията бе
Раят на превзетия глупак.
Докато не пристигнах аз
И не се установих с моето влакче на ужасите.

Качвайте се, ако искате.
Да е ясно, че не отговарям, ако слезете
Кървейки през носа и устата.

Свръхзвукова смърт

профучава с мръсна газ
в посока старческия дом
без да ме удостои с грам внимание
все едно съм младеж с червени устни
знаейки добре че съм неин годеник
и че друго не правя освен да се прозявам

уклончива смърт – опака смърт
няма по-кокетна от теб

Някой зад мен

чете всяка написана дума
иззад дясното ми рамо
и се смее безочливо на проблемите ми
господин с бастун и сюртук

поглеждам но не виждам никого
въпреки това знам че ме наблюдават

Писма до непозната

Щом минат годините, щом минат
Годините и се отвори във въздуха ров
Между душата ти и моята. Щом минат годините
И аз бъда само някой обичал навремето
Същество спряло за миг пред твоите устни
Нещастно, уморено да скита из паркове
Къде ще си ти? Къде тогава
Ще си, дъще на целувките ми!

Несъвършеният кавалер

Двойка прясно женени
Спира пред гроб.
Тя е в безупречно бяло.

За да виждам, без да ме видят
Се скривам зад колона.

Докато тъжната булка
Плеви гроба на баща си
Заниманието на несъвършения кавалер е
Да чете списание.

Предупреждения

Забранена е молитвата, кихането
Плюенето, възхвалата, колениченето
Благоговеенето, воя, храченето.

В това помещение е забранено да се спи
Ваксинира, говори, отлъчва от църквата
Да се настройва инструмент, да се спасяваш с бяг
да се прихваща чужд сигнал.

Строго е забранено да се тича.

Забранено е пушенето и съвкупяването.

Определям себе си като благоразумен човек

Определям себе си като благоразумен човек
Не като озарен професор
Нито като пророк, знаещ всичко.
Понякога наистина изненадвам себе си, играейки
Ролята на разгорещен кавалер
(Щото не съм светец, издялан от цепеница)
Но не се определям като такъв.

Скромен глава на семейство
Фиерабрас, плащащ данъците си.
Нито Нерон, нито Калигула –
Клисар, човек от гъмжилото
Чирак на светец от цепеница.

В реалността няма прилагателни

В реалността няма прилагателни
нито съюзи, нито предлози
кой е видял някога един игрек
извън Граматиката на Бейо?
В реалността има само действия и неща
мъж, танцуващ с жена
жена, кърмеща бебето си
погребение – дърво – крава

междуметието е дело на подлога
наречието е дело на даскала
и глаголът съм е халюцинация на философа.

Това сигурно е гробище

в противен случай не е ясно
какви са тези къщи без врати и прозорци
тези несвършващи колони от коли

а ако съдим по тези фосфоресциращи сенки
възможно е да сме в преизподнята

под този кръст
със сигурност има църква

Тези идилични влюбени

си приличат като две мравки
като две очи на едно и също лице
като двете ноздри на един и същ нос

тези влюбени мамка му
приличат на люшкащо се море
и на петната на слънцето

В такъв случай

не се чудете
ако ме видите едновременно
в два различни града

присъствайки на богослужение в параклис в Кремъл
или хапвайки хот-дог
на летище в Ню Йорк

и в двата случая съм без грам разлика един и същ
нищо, че е абсурдно – същият съм

Мухи в лайната

Господина – туриста – революционера
ми се ще да го питам едничко нещо:
виждали ли сте някога флотилия от мухи
да кръжат над рядко лайно
да кацат и да се трудят в лайното?
виждали ли сте някога мухи в лайно?

защото аз се родих и израснах с мухите
в къща обградена от лайна.

Светото семейство

Викат ми Хосе на Нея – Мария
& нашият боготворен син се казва Хесус

Шушука се че не съм негов биологичен баща
Но това не е никак важно

Важното
Е че Светото семейство е налице

Определям себе си като негов платоничен баща
Кво да ви кажа:
Стига ми мушмурокът да ми вика тате
Кураж!
СВЕТЛИ ВЕЛИКДЕНСКИ ПРАЗНИЦИ НА ВСИЧКИ
& хиляди благодарности за оказаното внимание

Това, от което спешно имам нужда

е некоя Мария Кодама*
която да се грижи за библиотеката ми

някоя дете да иска да се снима с мен
за да остане в паметта на потомството

---

* *María Kodama (1937) – съпругата на Хорхе Луис Борхес, президент на Международна фондация „Хорхе Луис Борхес" (Fundación Internacional Jorge Luis Borges) (б. пр.).*

жена от женски пол
златната мечта на всеки голям творец

ще рече убийствена блондинка
която да не се гнуси от бръчки
по възможност първа употреба
нула на километража за да съм точен

При липса на такава може огнена мулатка
не знам дали съм ясен:
чест & слава на ветераните от 69-та!
с млада вдовица на хоризонта
времето спира
решени са всички проблеми!
виждаш ковчега в розово
дори болките в корема
предизвикани от стокхолмските академици
изчезват като по чудо

Работил съм всичко

Дори труп
Веднъж ми викат легни ей там
И аз какъвто съм си слушам
Покриха ме с вестници
& се заеха да снимат някаква сцена
от някакъв филм

Друг път
В един бордей в Сан Антонио
Насилиха ме
Да смуча циците на някаква бабичка
Под смъртна угроза

Кво да ви кажа хора

Лице с лошо минало

се придвижва в лабиринт
прилича разбира се на насекомо

не спира да плещи
до скъсване на гласните струни

все повече бръчки по челото

мастурбация поради нереализирано самоубийство

не връща получен назаем шал
не проверява писмените работи
оценява учениците наслуки
докато не го спипват на местопрестъплението

обрязване на петдесетгодишна възраст
киха и плюе в носната кърпа
жестикулира като осъден

преводач на научни трудове
развежда се
пак се жени
спира да мастурбира за известно време
чувство че някой го шпионира
агорафобия клаустрофобия
загуба на обоняние
апокалиптични сънища
разперва ръце в знак на поражение

Поезията приключи с мен

Не казвам, че слагам край на нещо
Не си правя илюзии в това отношение
Исках да продължа да стихоплетствам
Но вдъхновението свърши.
Поезията се държа добре
Аз се държах ужасно.

Какво печеля, ако кажа
Добре се държах
Поезията се държа зле
Щом се знае, че аз съм виновният.
Какъв е смисълът да се правя на ударен!

Поезията се държа добре
Аз се държах ужасно
Поезията приключи с мен.

Почивай в мир

много ясно – почивай в мир
а влагата?
а мъховете?
а тежестта на надгробната плоча?
а пияните гробари?
а плячкосващите гробове?
а плъховете гризящи ковчезите?
и проклетите червеи
промъкващи се отвред
правейки смъртта невъзможна
или си мислите че ние някак
не си даваме сметка за нищо...

прекрасно е да кажеш почивай в мир
с ясното съзнание че това е невъзможно
само за мерака на онази с косата

да знаете че си даваме сметка за всичко
паяците припкащи по краката
като бай хуй у дома си
не оставят грам съмнение по въпроса
да оставим бабините деветини
пред нашироко зейналия гроб
трябва да се говори в прав текст:
вие при мекото на хляба
ние на дъното на бездната

И вече не надавам слух дали не стърже кил
По измитите до бяло камъни на пристана

Изгорялата балнеолечебница

Допотопен звяр тук е издъхнал:

Чудовище от дървесина и ръждиви зъби.
Огънят е разтопил очите му на буци
Белезникаво стъкловидна материя, матова
Като сълзящи от кората на бор капки смола.

Гредите и подпорите на скелета му още носят
Овъглената каракулска кожа. Кой би могъл да каже
Откога останките му тънат под боклука
На лета, на чернолисти есени.

Сега несмели плевели прокрадват
Между костите му велуреномеки езици.
Листовете ламарина – някогашна броня – хлътващите плочи
Откриват еспланада за щурците.

Пристъпвам, оглеждам, надзъртам като доктор или
Археолог, заровил се посред
Железни вътрешности, емайлирани канчета
Серпантини и тръби, държали живота в движение.

Долчинката подяжда сега ялото я някога.
Ала сукървицата на извора
Тече бистра както текла е винаги
От счупения гръклян, мочурливата уста.

Изтича под балюстрадата със зелени, бели
Стълбчета на килнало се мостче.
Облакътена, съглеждам едно
Синьо, неправдоподобно лице

В плетиво от папур обрамчено.
О, колко миловидна и сурова
Под немите води е тя!
Това не съм аз, това не съм аз.

Животно не мърси зеления ѝ праг.
И никога не ще пристъпим там
Където трайното е у дома.
Потокът, който ни носи и тласка

Нито храни, нито лекува.

11 ноември 1959

Сини къртици

(1)

Изпаднали от тъмна парцалива торба, тези две
Мъртви къртици на каменистия път
Безформени като захвърлени ръкавици, почти една до друга –
Син велур, сдъвкан от пес или лисица.
Ако беше една и сама, би била достойна за жалост
Дребничко създание, което е изровила някоя по-едра твар
От света под корените на бряста.
Ала второто трупче превръща историята в двубой
Между слепи близнаци, фатално белязани от лошия си нрав.

Далечният небесен купол е трезв и прозрачен.
Хлътващи в жълтите си пещери, окапалите листа
Между пътя и повърхнината на водата
Не разкриват зловещи следи. И вече
Трупчетата на къртиците изглеждат естествено като камъни.
Тирбушонестите носове, белите длани
Издигнати нагоре, кочанеят в интимно близка им поза.
Трудно е да си представиш прилива на ярост –
Изтлял сега, дим от някаква отколешна война.

(2)

Нощем крясъците на битката се надигат
В ушите на ветераните. И отново
Впълзявам в меката къртича козина.
Светлината е смърт за тях, изпива ги.
Придвижват се през немите си помещения, докато спя
Разгребвайки с длани земята настрани, изкоренители

По петите на тлъстите чеда на корени и камъни.
Денем – само изхвърлената горе земя.
Там долу всеки е еднакво сам.

Гигантските ръчици правят прави пътищата
Проправят ги, кръвопускайки вени
Дълбаейки за допълнително –
Буболечки, сладки момици, надкрилия – нови порции ядене
Още и отново. Ала небесата
На блаженото преяждане са все така далечни
Недостижима мечта. Случващото се между нас
Остава на тъмно, изпарява се
Лесно и често като всяко дихание.

Паркът на имението

Фонтаните са пресъхнали, няма ги розите.
Тамян на смъртта. Наближава денят ти.
Наливат се крушите като мънички буди.
Синя мъглица застила езерото.

Ти преминаваш през стадия риба,
Самодоволните столетия на свинята –
Глава, пръст на крак и ръка
Изплуват отчетливо от мрака. Историята

Отхранва натрошените канелюри,
Капителите от акантус,

А гарванът си подрежда одеждите.
Ти унаследяваш бялата калуна, крилото на пчелата

Две самоубийства, зверовете на семейството
Пустотата на часовете. Неумолими звезди
Вече се жлътват на небето.
Паякът по собствена нишка

Прекосява езерото. Червеите
Напускат обичайните си обиталища.
Мънички птици се слитат ли, слитат
За трудното раждане носят своите дарове.

В къпинака

Никой на пътеката и нищо, нищо освен къпини
Къпини от двете страни, нищо, че отдясно може би са повече
Къпинена алея, извиваща се надолу, и морето
Някъде в края ѝ се надига. Къпини
Едри колкото върха на палеца ми, безмълвни очи
Абаносови в живия плет, налети
Със синьо-червени сокове, разточително стичащи се по моите пръсти.
Не съм и помисляла, че сме такива кръвни сестри. Те сигурно ме обичат –
Как само се напасват към бутилката ми с мляко, сплесквайки страните си.

Отгоре враните, черен, какофоничен рояк –
Късчета изгоряла хартия, кръжащи в избеляло небе.
Те кряскат в един-единствен, несекващо протестиращ глас.

Все едно няма и никога няма да има море.
Избуялите зелени ливади горят, светещи сякаш отвътре.
Стигам до храст, облепен от мухи – те са неговите плодове
Синьо-зелените коремчета, витражните крилца върху екран от театър на сенките.
В шемета на меденото къпинено пиршество те вярват в съществуването на рая.
Още една извивка на пътеката – и това е краят на къпинака.

Сега остава да се появи единствено морето.
Между две възвишения порив на вятър ме връхлита като във фуния
Зашлевява ме с призрачното си пране право в лицето.
Тези хълмове са прекалено нежни и зелени, за да са вкусвали някога сол.
Минавам между тях по козята пътека. Последната извивка ме отвежда
На северната им страна – рижа скала
Гледаща към нищото, нищо освен огромно пространство
Бяла, оловна светлина и звънтящо ектение сякаш ковat
Млатейки безспир по неподатлив метал.

23 септември 1961

Колосът

Да те сглобя не ще успея никога изцяло
Съединен, слепен и свързан както трябва.
Катърски рев, грухтене на свиня и неприлично кудкудякане
Се носи от грамадните ти бърни.
По-лошо е и от гюрултия в двора на обор.

Ти може би се смяташ за оракул
Рупор на мъртвите, на някой бог или на друг.
От тридесет години тук се трудя
Да изгреба от гърлото ти наносите.
И ни на йота не помъдрявам.

По стълбици катерейки се с кофи разтопен туткал и дезинфекция
Пъпля рано сутрин като мравка
По буренясалите скатове на твоя лоб
Да кърпя необятните черепни плочи и да прочиствам
Празните бели надгробни могили на очите ти.

Синьото небе направо от Орестия над нас
Извива арка. О, татко, напълно сам
Ти си мощ и история като римски форум.
Аз разстилам кърпата на обяда си върху хълм с черен кипарис.
Костите ти, кухи канелюри, косите ти, акантус на колони, са разпилени

В архаичната си анархия чак до линията на хоризонта.
Трябвало е повече от удар на светкавица
За сътворяването на подобна руина.
Нощем се подслонявам в рога на изобилието
На лявото ти ухо, от ветровете на завет,

Броейки звездите червените и с цвят на слива.
Слънцето се издига изпод стълбовете на езика ти.
Часовете ми са венчани за сянката.
И вече не надавам слух дали не стърже кил
По измитите до бяло камъни на пристана.

този вой, който прекъсва величествените ти разсъждения на слон
тези свирепи повторения на повреден часовников механизъм

Уастекска дама

Обхожда бреговете гола, здравословна, току-що излязла от банята, току-що родена от нощта. На гърдите ѝ горят бижута, откъснати от лятото. Слабините ѝ са покрити с увехнали треви, сините, почти черни треви, които растат по ръба на вулкана. В корема ѝ орел разпервa криле, две вражески знамена се сплитат, почиват водите. Иде отдалеч, от влажните земи. Малко са съзрелите я. Ще разкрия тайната ѝ: денем е крайпътен камък, нощем река, течаща по хълбока на мъжа.

Затворникът
(Д. А. Ф. дьо Сад)

à fin que … les traces de ma tombe disparaissent
de dessus la surface de la terre comme je me flatte
que ma mémoire s'effacera de l'esprit de hommes… *
Завещанието на Сад

НЕ СИ се изличил.
Буквите на твоето име все още са рана, която не се затваря,
татуировка на позора върху нечии чела.
Комета с тежка и блестяща диалектическа опашка
прекосяваш деветнадесети век с граната истина в ръка
и се взривяваш достигнал нашето време.

Маска, която се усмихва под розово домино
изработено от клепачите на екзекутиран
истина раздробена на хиляди огнени отломки
какво идат да кажат всички тези гигантски фрагменти,
това стадо айсберги отплуващи от перото ти и поемащи курс в открито море
към безименни брегове
тези фини хирургически инструменти за изрязване на сифилистичната язва Бог
този вой, който прекъсва величествените ти разсъждения на слон
тези свирепи повторения на повреден часовников механизъм
целият този ръждясал инструментариум за изтезания?

Ерудитът и поетът
мъдрецът, литераторът, влюбеният
маниакът и бленуващият премахването на гибелната ни действителност

---

* *за да ... изчезнат следите на гроба ми от повърхността на земята, както се лаская, че споменът за мен ще се изличи от духа на хората... (фр.) (б. пр.).*

боричкат се като псета над останките от творбите ти.
Ти, който бе срещу всички
сега си име главатар знаме.

Надвесен над живота като Сатурн над децата си
проследяваш с втренчен любовен поглед
обгорените бразди оставени от семето, кръвта и лавата.
Телата едно срещу друго като бесни небесни светила
направени от същата субстанция като слънцата.
Това, което наричаме любов или смърт, свобода или жребие
нима не се нарича катастрофа нима не се нарича хекатомба?
Къде е границата между спазъм и земетресение
между изригване и съвкупление?

Затворник в замъка си от планински кристал
прекосяваш галерии, спални, подземия
широки дворове където лозата се увива о соларни колони
прелестни гробища където танцуват недвижните черни тополи.
Зидове предмети тела те повтарят.
Всичко е огледало!
Твоят образ върви по петите ти.

Човек е обитаван от мълчание и празнота.
Как да утолиш този глад
как да приглушиш и населиш празнотата му?
Как да се изплъзна на образа си?
В другия се отричам, утвърждавам, повтарям
само кръвта му удостоверява моето съществуване.
Жюстин живее само заради Жюлиет,
жертвите пораждат палачите.
Тялото, което днес принасяме в жертва

нима не е Бог, който утре ще жертвопринася?
Въображението е шпората на възделението
царството му е неизчерпаемо и безкрайно като скуката
неговото опако, близнака му.

Смърт или наслада, наводнение или повръщане
есен подобна на заника на дните
вулкан или гениталии
повей, лято подпалващо жетвата
небесни тела или кучешки зъби
вкаменелата грива на ужаса
червената пяна на възделението, касапница в открито море
сините скали на делириума
форми образи мехури гладът да бъдеш
мигновени вечности
извънмерности – твоята мяра на човека.
Дръзни:
бъди лъкът и стрелата, тетивата и стенанието.
Съновидението е взривоопасно. Избухни. Бъди отново слънце.

В твоя диамантен замък образът ти се раздробява и възстановява неуморен.

връстнички на моята майка
най-красивите проститутки от седемдесетте

walking dead

в парк приличащ на гора
тъкмо си помислиш
край мътната река с обрасли в бучиниш брегове
„ето идеалното място
за правене на секс“
жега, миризмите на цветя се сублимират в слънчевата колба –
и виждаш алкохолик
стар горски дух
в най-закътаното съкровено местенце
сексът се отменяя

в края на парка рибар
измъква от калния канал
триока риба

по-нататък вилна зона
под слънчевото тление и тополова пепел
мислите за секс се сменят
с мисли за живота на богатите
за решетката ограждаща тези изящни общо взето постройки
детска градинка напомняща на кметство на куклено градче
акуратни зелени площи с малки борчета
сит живот

ябълкови дръвчета в дерето
тополов пух покриващ пейките и паркираните коли
в дворчета между панелките
полягащ покрай бордюрите

докато момче не щракне със запалка
отишло зад гаражите
огнени кълба

възпламенява се във въздуха
тополовият пух
пращи световната трева
като наелектризирана коса или пуловер
и забелязваш че минувачите
се движат точно като зомбита от walking dead
бавно колебливо некоординирано опустошено

неспособни да сгъват и разгъват крайници
чичка излязъл от магазина с мрежичка с бира
старица кретаща неясно накъде
пиянде водещо на каишка куче
ти самият се движиш точно като тях

зомбитата не могат да управляват кола
зомбитата не могат да управляват бизнес
зомбитата не могат да водят дискусия
да държат на начин на живот
да се държат
зомбитата не могат да защитават дисертация
или да правят съвременно изкуство
те просто бавно некоординирано се движат из града
повече по покрайнините отколкото в центъра
световна революция на пролетариата
тотално заразяване

ти имаш лоша координация на движенията
ти си труп
но в мозъка нещо живурка
примитивни инстинкти: ДА ПЛЮСКАШ ДА ПЛЮСКАШ ДА ПЛЮСКАШ
интимното отношение на града към мъртвите му
днес е особено интензивно
ти се разлагаш в жегата

на улицата на един от убитите пионери-герои
дето в зелени дворчета броди руският хтон
влизаш в бившия хоремаг сега супермаркет
да купиш нещо за плюскане
и чуваш как зад гърба ти
жена се дере в телефона си НЕ НЕ НЕ
обръщаш се
и с ръце
ѝ изтръгваш сърцето

Гладен блус

докато навърших шестнайсет
ме хранеше баба ми
през цялото си детство аз бях сита
сита и неблагодарна
аз аз аз
не оценявах нищо
нагрубявах баба но бях сита
през цялото си детство аз бях сита

и това беше толкова разбиращо се от само себе си
че нищо друго човек не можеше да си представи
оттогава винаги съм гладна
от шестнайсетгодишна винаги съм гладна
дори да се наям до пръсване
аз все си оставам гладна
аз аз аз
винаги гладна
и така ще бъде винаги
ям каквото ми падне ям всякакви боклуци
дюнери бигмакове виетнамски фастфууд
катми в Теремок люти туистъри в KFC
паеля лазаня блини от Мираторг
и пак си оставам гладна
бабо с какво ме хранеше
в сравнение с твоята храна
всичко друго не става за ядене
на шестнайсет трябваше да напусна
трябваше да напусна дома ти на шестнайсет
защото с мен не се излизаше на глава
не се излизаше на глава на шестнайсет
и аз ядях с пънкарите от помийните ями на града
някакви сухи червиви вафли
живеех по терени и ядях от помийните ями
добре си похапвах от помийните ями
но да се връщам вкъщи никак не исках
аз аз аз
не исках да се връщам вкъщи
а после бях бедна студентка
и все си варях пелмени Малышок
и също пелмени Снежная страна

казват, че човек е това, което яде
значи тогава аз се състоях
от евтини пелмени и блини Морозко
по едно време работех при богата дама
бях момиче за поръчки
и тя ме хранеше много вкусно
вкусно и полезно но аз пак
бях винаги гладна
с какво ли не ме хранеше
не познавах дори имената на храните
но не знам защо аз пак
никак не можех да се наситя
понякога готвя сама
но това си е загубена работа
тъкмо наготвиш – всичко е ометено
и пак всички са гладни
никога няма като баба толкова вкусно
да наготвя няма какво да се мъча
пък и да ядеш каквото сам си наготвил –
това си е мастурбация
аз аз аз
не ме бива в готвенето
и ми е трудно да следя да има вкъщи храна
и да не й се нахвърлям и да не изяждам всичко наведнъж
и да не се тъпча от тревожност и депресия
(и с подареното от теб, бабо)
бабо-бабо
ти така хубаво готвеше
ти винаги искаше да ме нахраниш
ти искаше да ми е хубаво
хубаво = да нахраниш

никой друг не искаше това за мен
през целия ми живот
бабо, благодаря ти за всичко
за цялата храна, с която нищо не може да се сравни
която никога вече няма да имам в живота си
животът с теб тогава ми се струваше ад
но аз много те обичах
знам, с болка гледаш от небето, че съм гладна
да, аз съм гладна, бабо, аз съм гладна
малък и гладен дух, с толкова малко
толкова малко любов
всеки път, като ставах от масата, аз ти казвах благодаря
такъв ритуал
благодаря благодаря благодаря
аз аз аз
сега много ценя всичко, което правеше за мен
закуски обеди вечери
опашките в поликлиниките
крясъци крясъци свръхгрижа контрол
сега по-добре те разбирам
сега и аз знам що е тревога
бабо с какво ме хранеше
та всичко друго не става за ядене
на небето, в рая ти пак ще ме нахраниш
Бог ще ме нахрани с любов
ние ще ядем Бога
ние ще ядем Бога
а засега ям труповете на животни
аз и хора бих яла ако така беше прието
аз и себе си бих изяла ако не болеше много
като дете се страхувах от човекоядците от Африка

но може би човекоядците са си доста забавни
като дете се страхувах, че ти ще умреш
а сега ти умря и аз мисля за теб по-рядко, отколкото трябва
като момиче бях кльощава, кльощава като пръчка
а сега ям, ям и все не мога да се наситя
и ми порасна шкембе, дебело закръглено шкембе
с какво ме хранеше бабо
че винаги бях сита и живеех така
сякаш на света няма храна а само чувства, мечти
и егоистичните ми желания
сякаш храната най-хубавата на света от само себе си
всеки ден се появява от нищото
така, оставайки в сянка, ти ме хранеше
както дъждът храни земята
както земята храни дърветата
през цялото си детство аз бях сита
аз аз аз
благодаря благодаря благодаря

***

разкошни проститутки от седемдесетте
къде сте вие сега
красавици от филмите за Бонд
момичета от хотел „Европа“
дългокраки блондинки със стрелички в очите
говорещи на ангелски и човешки езици
от дете съм свикнала да ви боготворя
бяхте същества неземни, създадени за секс
а сега сте майки, баби, пенсионерки

нима помръкна, нима помръкна
красотата ви нетленна
но аз ви обичам, както и по-рано, старичките ми, скъпи мои бивши проститутки
сега проститутките съвсем не са такива
няма забранена чуждестранна стока – секс
само глуха непробудна руска ебня, дроги, шибана безнадеждност
или тъп блясък, гламур. проститутките не са същите. поетите не са същите. нищо не е същото.
никой не може да се сравни с вас, валутните проститутки на седемдесетте.
от детските си години ви уважавах, да бъда мечтаех
дъщеря на проститутка прекрасна и да израсна проститутка
какво стана с вас сега, вие нима, вече възрастни
в безлични пухенки мъкнете от магазина торбички
седите без грим на опашката пред кардиолога, терапевта
извеждате внуците на детската площадка
и косите ви не са така дълги, светлоруси
и очите ви не са така огромни, със стрелички
или вие сте богати и щастливи и почивате
на островите в топлото море
искам да знам как я карате днес
връстнички на моята майка
най-красивите проститутки от седемдесетте

Моят полет е въстанието, моето небе утрешната пропаст

На ливади зелени
Цъфтят много цветенца
За малките сините
Жълти за свините
За най-любимите червените
За мъртвите белите

Торс

Гърдите твоите очи ме гледат
Колко дълго ще издържа на погледа от РОЗОВИТЕ ПЪПКИ
Кога ли торсът ти ще ме запрати в своята каменоломна
При твоите отломки глава ръце и длани

Детство

Този, който държеше котката под ножа на другарчето по игра – бях аз.
Аз хвърлих седмия камък по лястовичето гнездо – и седмият бе този, дето улучи.
Когато луната бяла стоеше срещу прозореца – насън
Аз бях ловец, преследван от вълци, с вълците сам.
Заспивайки, дочувах в оборите изстъплението на конете.

БРЕХТ

Наистина той живя в мрачни времена.
Времената са станали по-светли.
Времената са станали по-мрачни.
Когато зракът казва: аз съм мракът
Той казва истината.
Когато мракът казва: аз съм
Зракът, той не лъже.

***

По пътя за страната обилна с
Ориз която няма да достигне
Гладният продава сина си
За храна за из път

(по Пу Сунлин)

Драма

Мъртвите чакат на срещуположния скат
Понякога подават ръка в светлината
Сякаш живеят. Докато напълно се оттеглят
В своя обичаен мрак който ни заслепява.

Ноември 1995

***

РЕВОЛЮЦИЯТА Е МАСКА НА СМЪРТТА. СМЪРТТА Е МАСКА НА РЕВОЛЮЦИЯТА.

Вампир

Маските се изхабиха fin de partie
Пролетарий гамен и убиец селянин и войник
От устите взети на заем не се процежда звук
Разсея се властта срещу която стихът ми
Се разбиваше като прибой в цветовете на дъгата
На телената ограда на зъбите умира последният крясък
ДОБРЕ ДОШЛИ ВЪВ ВОРКУТА КОМИСАРЮ/ЕЛА (Е)МИСАРЮ
Вместо стени около мен стоят огледала
Погледът ми търси моето лице Стъклото остава празно

1995

***

Между сраженията срещу мен
Които са моята работа
(Родът войска и начинът на водене на битката се сменят
Един от нас винаги побеждава, най-често
Това е другият)
Се разполага едно мъртво време, скандирано в такта на
Зобене съвкупяване дроги приказки – живота.
Прекалено дълго е, раните
Прекалено бързо се затварят.

***

Върху лист със стихотворения
Току-що изтеглен от пишещата машина
пълзи насекомо
Не знам дали щеше да ми достави удоволствие
Но едно знам със сигурност едно аз бих го убил
преди десет години без
Колебание Какво се е променило
Аз или светът

аякс

може би прометей е трябвало да изчака
новото човечество което зевс имал в главата или вече
на чертожната дъска
нетърпението е престъплението. сталин е знаел че
условието за новия човек е било унищожението
на стария.
ленин е имал право като казал на троцки: ние сме си
заслужили бесилото.

Чужд поглед: сбогуване с Берлин

От моята килия пред белия лист
С драма в главата за публика дето я няма
Глухи са победителите победените неми
Хвърлям чужд поглед върху чужд град
Сиво-жълти облаците пред прозореца преминават
Бело-сиви гълъби върху Берлин серат

14.12.1994

Ибсен или смъртта на един ембрион. Пътуване през един чужд град

На Фриц Марквард

В лавката на Берлинер ансамбъл
Която след падането на Стената се казва CASINO
В театъра съгласно Брехт разговор за Ибсен
Бавно пътуване към дома през чуждия град
В който живях петдесет години
Ибсен затворен в малката си държавица
С експлозив в прекалено тежкия си мозък
Със своята забранена любов И от всички страни
Аплодираните до смърт Която му отпуска време
За едно късно творчество с лавини и морско вълнение

1.12.1994

Размисъл за Микеланджело

Този който така и не намери изход от камъка
В хватката
На Борджиите
Сполетян от паразити

Върху кожата на одрания накриво лицето му
По-друг материал е обичал той отколкото камъка
Мъжки член станал на мрамор

Градско движение

Жена на кръстовището докато чака да светне зелено
Преглежда ноктите си Образ от реклама
Десет минути по-късно тя е мъртва И се появява
На следващия ден във вестника за пръв и последен път

20.1.1993

Nature morte

луната още не беше изгряла
трима вече нямаше да я видят
докато телата им на клоните се клатеха
тя стоеше над планините красива

***

Лек дъжд върху лек прах
Върбите в странoприемницата
Се раззеленяват: промяна и зеленина
Ала ти господарю по-добре да пийнеш вино преди сбогуването
Защото няма да имаш другари
Щом стигнеш градските врата на Го

(на Ерик Хонекер по Езра Паунд и Ри Хаку*)

---

* *Ри Хаку (яп.) – японска транскрипция на името на китайския поет Ли Бо (701-762), използвана в преводите на Езра Паунд (б. пр.).*

***

Спи, вълченце, спи
Вълченцето ще получи овчица
Бащата виси на дървото
Детенцето ще получи слива.

***

Вчера през един слънчев следобед
Като прекосявах мъртвия град Берлин
Завърнал се от някаква чужбина
За първи път изпитах потребността
Да изровя жена си от нейните гробища
Аз самият хвърлих върху нея две пълни лопати
И да погледна какво лежи там още от нея
Кости които не съм виждал никога
Да подържа в ръка черепа ѝ
И да си представя това което бе нейното лице
Зад маските които бе носила
През мъртвия град Берлин и други градове
Когато то бе облечено от плътта ѝ.

Не се оставих на настоятелното желание
Заради страх от полицията и клюките на приятелите.

***

Ти, кладенец, който ме напиваш и правиш жаден
В твоето огледало моето лице пропада
Когато пия от теб, и отново се ражда.
Ти, слънце, което нощем ме изгаряш.

Поетът

От това да-си-къса-косите
Оредели от стоманената каска
От това да-се-удря-в-гърдите
Носили кафявата униформа
Той си докарва прехраната
За своя нов / по-добър живот.

***

Стоях пред кланицата и чух говедата
Голямооките да реват високо под удара на ножа.
И така аз отроних сълза за говедата
Както си стоях пред кланицата с обувки от говежда кожа.

Германска приспивна песен

Дете, дай ни малко мира!
Оченцата си затвори!
Съседът на дървото виси
Ти ще получиш сливата.

Старо стихотворение

Нощем при плуването прекосявайки езерото мигът
Поставящ те под съмнение Вече няма да има друг
Най-сетне истината Че ти си само цитат
От книга която не ти си написал
Срещу това можеш дълго да пишеш върху
Избледняващата машинописна лента Текстът пробива страницата

Балада

Чистата ръка остава празна.
Това беше отговорът му.

Той бе мой мъж. Децата ми, каза той
Трябва да ядат. Като тръгна и се продаде
Аз не казах „остани“, не го проследих с поглед.

Така бе, докато спря стрелбата.
И сметката излезе грешна. Две ръце празни
Две ръце кървави и измиване нямаше.

Той бе мой мъж. Но крещяха, когато
Нагази в реката, за хляб децата ми.
Аз казах „остани“, но не го проследих с поглед.

Разговор с Хораций

Броячо на срички мимоходом стихът ти под стъпката на кохортите

Кохортите къде са те Моят стих встъпва във второто хилядолетие

Филоктет 1950

Филоктет, държащ в ръка лъка на Херакъл, болен от
Проказа, зарязан на Лемнос – който без него бе празен –
С оскъдни провизии от царете, не се показа никак
Горд, не спря да вика, додето корабът не се скри от погледа, незадържан от неговия крясък.
И свикна с това, господар на острова и негов роб
Към него прикован с веригите на морския прибой, със зеленина
Прехранващ се и с твари, ловна плячка, изкарал така десет лета.
Но на десетата напразна година на войната царете се сетили
За изоставения. Как боравел с лъка, отдалеч

Смъртоносен. Пратили кораби да приберат героя
За да ги покрие тях със слава. Ала тогава той се показал от своята
Най-горделива страна. Насила трябвало да го замъкнат на борда
За да заситят неговата гордост. Така той наваксал пропуснатото.

Жена с куче

Жена с куче. Спомен за един криминален случай: гръцки лесничей гледа как една жена се къпе, скрит в гъсталака. Той има очи само за жената, няма поглед за кучетата, с които тя играе и които играят с нея. Жената го превръща в елен, друга играчка за кучетата. Жената гледа как кучетата разкъсват бедрата му, врата, корема, половия орган. Жената вече не е гола, облечена в кръвта му като в кралска мантия.

Майка Германия

Майка Германия между Рейн и Елба
Събра своите вълци отново на гръдта си
И бе отново курвата на концерните
И срамотиите си показа под светлината на неона

Баща

1
Един мъртъв баща би бил може би
Един по-добър баща. Най-добър
Е мъртвороденият баща.
Винаги нова прораства тревата през границата.
Тревата трябва да бъде изскубвана
Отново и отново – онази, дето расте през границата.

2
Иска ми се баща ми да беше акула
Разкъсала четиресет китоловци
(Аз бих се научил да плувам в тяхната кръв)
Майка ми син кит името ми Лотреамон
Починал в Париж
През 1871 незнаен

Разораният Орфей

Орфей певецът бе човек който не можеше да чака. След като изгуби жена си поради прекалено скорошно съвкупяване след раждане или поради забранено поглеждане при възхождането от подземното царство след нейното освобождаване от смъртта чрез неговото пеене така, че тя се върна в праха преди да бе отново в плът, той изобрети сношението с момчетата, което спестява лехуството и е по-близо до смъртта от любовта към жените. Пренебрегнатите го погнаха: с оръжията на телата си клони камъни. Ала песента щади певеца: възпятото от него не можеше да одраска кожата му.

Селяни, стреснати от глъчта на лова, избягаха от плуговете си, за които нямало място в неговата песен. Тъй мястото му стана под плуговете.

***

Най-свеж е гробът на детската мечта
За социализма без да идват танковете
И грижат се за гробовете котки кучета
И банковото извлечение Пъстър е трупът
И влиза в рая който може да го купи
И аз смъртта съм сполитам ви от Азия

Сбогуване с Хемингуей, София 1969

Ресторант в предградията. Пред него собственикът
Стар хирург, двайсет години в Германия. Оттам
Той си е довел жена. Прилежна
Суха немкиня, шета наоколо
Храни кокошките. Той пие бира. Косите му
Сиви преди една година са станали бели.
Някои неща се връщат отново други не.
За туристите той изглежда като Хемингуей.
В сърцето с мъртва Германия, той седи
Под слънцето като ланшен сняг.
Ако вдигне очите си
Някой път от своята бирена чаша, той би могъл
Да види как градът, големия смукач на пот

Посяга към него и към древния
Ландшафт, който е пил кръвта
На синовете на народа и неговите врагове, столицата
Която винаги расла е и все расте, бързо
Като трева, новата София с размаха
На спартакиадите, бетон срещу меланхолия.
Но той не вдига очи
Над своята чаша бира, старец без море.
С неговата мечтана риба – той я търси на дъното на чашата
От която пие бирата си – играят децата.

***

Делфи: между мен и боговете
Изкрещява търсещо плячка животно

***

Нашата любов е силна
като огъня.
Като мъглата дето навестява асфалтовите градове
като слънцето пред което пейзажите са голи
като луната търкаляща се по площадите
като вятъра – барабанчика в дърветата
като гората от която са направени ковчезите

***

Носорогът има рог
Отпред е рогът
Ако рогът бе отзад на носорога
Носорогът щеше да е гъзорог

Прометей

Прометей, когато боговете (или както там е била наричана в отреденото му време непознаваемата воля) взривиха изпод краката му (накъде?) света (какво е това?), най-сетне сам със своята най-сетне свободно висяща скала

1982

***

Аз не мога да положа света в краката ти
Той не ми принадлежи. Аз няма да ти откъсна звезда
Аз нямам пари за цветя и време
Да пиша стихове само за теб, животът ми
И без друго ще е прекалено къс за едно цяло.
Ако ти кажа: за теб ще направя всичко
Ще ти кажа една лъжа. (Ти го знаеш)
Аз те обичам с цялата си любов.

***

Нощен влак Берлин Фридрихщрасе Франкфурт на Майн
След пътуването през лишеното от светлини отечество омразата към лампите.
Колко пъстроцветен е трупът! АЗ СЪМ СМЪРТТА ИДА ОТ АЗИЯ

Бабелсбергска елегия

Дълъг е пътят до кинокасата, особено като вали.
На сухо движат в чисто новите си автомобили
Покрай мен писачите на сценарии на лоши филми.

***

Сам с тези тела
Държави утопии
Тревата прораства
Между релсите
Думите гният
Върху хартията
Очите на жените
Стават по-студени
Сбогуване с утре
STATUS QUO

Аз съм ангелът на отчаянието

Аз съм ангелът на отчаянието. С ръцете си раздавам опиянението, упойката, забравата, насладата и изтезаването на телата. Моята реч е мълчанието, моята песен крясъкът. В сянката на моите криле обитава ужасът. Моята надежда е последното дихание. Моята надежда е първото сражение. Аз съм ножът, с който мъртвият разломява своя ковчег. Аз съм, който ще бъде. Моят полет е въстанието, моето небе – утрешната пропаст.

Аякс например

Хапчето си е тесла
ти подмий се със Аякс
Народна мъдрост

В книжарниците се накамаряват
Бестселърите литература за идиоти
На които не им стига телевизията
Или по-бавно видиотяващото кино
Аз динозавърът не по Спилбърг седя
Размишлявайки за възможността
Да напиша трагедия свещена простота
В хотел в Берлин нереалната столица
Погледът ми през прозореца пада
Върху звездата на Мерцедес
Която на нощното небе се върти меланхолно
Над златото от зъби от Аушвиц и други филиали
На Дойче Банк върху Еуропасентър
Европа Бикът е заклан месото
Сплува се на езика прогресът не пропуска никоя крава
Боговете няма вече да те посетят
За теб остава онова Ах на Алкмена
И смрадта на горяща плът която ежедневно
От покрайнините ти довява безродният вятър
И понякога от мазетата на твоето благосъстояние
Шепне пепелта пее костното брашно
Препускащ светлинен надпис на Курфюрстендам възвестява на света
ПЕТЕР ЦАДЕК СЕ ОЗЪБВА НА БЕРЛИН

BEWARE OF DENTIST* ти идва да му кажеш
За Селската война най-голямата злополука
На немската история четях поклащайки глава
В състояние на невинност през хилядадеветстотинчетиресетиосма
Как може една революция да бъде злополука
В Бележката на Брехт към МАЙКА КУРАЖ
На Реформацията ѝ бе изтръгнат кучешкият зъб
Днес мога да напиша продължението На
Френската революция във войните на Наполеон
На социалистическото преждевременно раждане в Студената война
Оттогава историята танцува отново танго
Екскурс върху революцията и денталната медицина
Написан в столетието на зъболекарите
Две зъбни протези една награда Бюхнер
Която е към края си Идващото
Ще принадлежи на адвокатите времето
Спряло като недвижимост за продан
В небостъргача под звездата на Мерцедес
По етажите на културната администрация
Що за дума Кой ли е администрирал Фидий
Един търговец на килими от Смирна съгласно ПОЛИДОР
Дори изкуството не живее само от праха
Там още свети изпушват главите под принудата за икономии
Ампутираните пробват да вървят изправени
С взети назаем патерици от стъклопластика
Под надзора на завеждащия Дирекция Финанси
КЪМ ПАРИТЕ ТЛАСКА ОТ ТЯХ ЗАВИСИ ВСИЧКО**
Простенва Фауст в Гьотевия саркофаг във Ваймар

** Пази се от зъболекар (англ.) (б. пр.).*

*** „ZUM GELDE DRÄNGT AM GELDE HÄNGT DOCH ALLES" е цитат с вариации от J. W. v. Goethe, Faust. Der Tragödie erster Teil, ст. 2802-2804: „Nach Golde drängt,/ Am Golde hängt/ Doch alles" (б. пр.).*

Със съкрушения глас на Айнар Шлеф
Репетиращ хоровете си в черепа на Шилер
Аз динозавърът под шума на климатика
Самият пристегнат до гушата в данъчното менгеме
Държавната власт изхожда от парите те
Трябва да купуват трудът те прави несвободен родината е
Там където пристигат сметките казва жена ми
Чета Софоклевия АЯКС например описанието
На един есперимент с животни пожълтяла трагедия
На един мъж с който капризна богиня
Играе на сляпа баба пред Троя в бездната на времената
Арнолд Шварценегер в ПУСТИННА БУРЯ
За да бъда разбран от сегашните читатели
АЗ АЯКС ЖЕРТВА НА ДВОЙНА ИЗМАМА
Един човек от Сталинщат окръг Франкфурт на Одер
След новината за промяната на климата в Москва
Безмълвно свалил от стената портрета на обичния
Вожд на работническата класа на световния комунизъм
Стъпкал образа на мъртвия диктатор
Виснал на свободната овакантена кука
Неговата смърт нямаше стойност на новина Един живот
За дарака НИКОЙ ИЛИ ВСИЧКИ
Бе грешната програма за всички не стига
Последната цел на войната е въздухът за дишане
Или КАУЛИХ освободен от Червената армия
От Гулага на Хитлер чува след четири дни поход пеш
През надупчен от куршуми прозорец крясъците на жена си
Вижда войник от славната Червена армия
Да я мята на леглото глътва си азбуката
На комунизма счупва на другаря освободител
Черепа Упражнява се в самокритика разговаряйки с мъртвия

Няма кой да чуе все още крещящата жена
За последно бил видян в ешелона
За Гулага на Сталин неговата втора епифания
Пее Интернационала в конския вагон
Като мъртвец той още пее днес
С мъртвите комунисти под леда
Щастието на писането на петдесетте години
Когато бяхме приютени от белия стих
Между талпите на полягащия настрани кораб призрак
Закриляни от ироничния патос на съседните рими
Броят се само ударените срички
Срещу чакъления сипей на паметниците
Във вечността на мига
В нищетата на масовото осведомяване БИЛД СЕ БОРИ ЗА ВАС
Става разказ проституция БИЛД СЕ БОРИ
Трагедията предава богу дух Сталин например
Откакто неговите тотеми са изложени за продан
Кръвта съсирена в тенекето на медалите
На Бранденбургската врата за внуците на Хитлер
Що за текст да вложа в устата му
Или да му натъпча в мутрата в зависимост от гледната точка
В бранището на жълтите му зъби
В кавказската му вълча захапка
В нощта му в Кремъл докато чака Хитлер
Когато онемелият Ленин изплува във водката
Пелтечейки и ревейки след втория мозъчен удар
Движещият света чийто собствен език
Не иска вече да го слуша ЛЕНИНДАДА
Неговият свят квадрат на Малевич
Татаринът който закона на степта
Не проумява вече станал римлянин тъй ненавреме

На неговия изпълнител на присъдата тоз закон му е в кръвта Кавказеца
Или Троцки с топора на Макбет забит още в черепа
Юмрукът свит за болшевистки поздрав
В брониранатa кула на германски влак Хамлет евреинът
Или Бухарин който пее в сутерена
Любимецът на Партията дете на АВРОРА
С Хитлер може би той може да говори като мъж с мъж
Или като звяр със звяр в зависимост от гледната точка
Гробокопачът на капитализма с фюрера на мъртвите
След десет години война Троя бе готова за музея
Предмет на археологията
Самотна кучка вие само около града
От костите на отмъстителите се основа Рим
Цената една горяща жена в Картаген
Майка на слоновете на Ханибал
Рим откърмен от вълчицата наследил победителя
Гърция една провинция от която се извлича култура
3000 години след кървавото
Раждане на демокрацията с вана мрежа брадва
О НОЩ ЧЕРНА МАЙКО в дома на Атридите
Акушерския форцепс държи Атина родената от главата
Пълзи третият Рим бременен с гибел
Към Витлеем към своя следващ облик
Омаята на старите образи Умората
Отзад в гърба безкрайното мутолевене
На телевизионната програма ПРИ НАС ВИЕ СЕДИТЕ
НА ПЪРВИЯ РЕД Трудността
Да отстоиш стиха срещу стакатото
На рекламата която кани воайорите на масата
НАСЪЩНОТО НИ УБИЙСТВО ДАЙ НИ ДНЕС
В съзнанието ми изплува заглавие

ПЪРВАТА РЕДИЦА съобщение за смъртни случаи в Германия
Комунисти паднали във войната срещу Хитлер
Млади като днешните подпалвачи малко
Знаещи може би като днешните подпалвачи
Другояче знаещи и другояче незнаещи
Във властта на сън който те прави самотен
В кръговрата на стоката сношаваща се със стоката
Имената им забравени и заличени
От паметта в името на нацията
На нацията каквото и да е това или може да стане
В настоящата смес от насилие и забрава
В лишения от сънища студ на космическото пространство
АЗ АЯКС КОЙТО КРЪВТА СИ ПРОЛИВА
ВЪРХУ СВОЯ МЕЧ ПРЕВИТ НА МОРСКИЯ БРЯГ ПРЕД ТРОЯ
В белия шум
Боговете се завръщат след края на предаването
Изгаря копнежът по пълната рима
На света в пустинята броди ден потънал в мечта
Римите са вицове в пространството на Айнщайновата
Светлина вълната не отделя пяна
Паметникът на Брехт е оголял сливак
И така нататък каквото позволи езикът
Или Лексиконът на немската рима
Последната програма е изобретяването на мълчанието
АЗ АЯКС КОЙТО КРЪВТА

1994

Пътуване към Пловдив

Пътуване към Пловдив. Пътят на кръстоносците.
Марица. Тук бе разкъсан Орфей
С плуг от тракийските жени.
Надолу по реката се носел пеещият му череп. Реката
Вече няма вода. И реките умират.
Над тракийска могила три гроба
С червена звезда. Комунизмът:
Освободител на живите и мъртвите.
Пловдив. Тримонциум. Филипополис.
На три хълма три хилядолетия.
Историята: гладен труп. Онова вчера
Което на утре посяга с любовта на вампира.
(Кой бе Орфей. В неговата песен няма
Място за плуг.) Александър Велики
Син на Филип, когото в Пловдив не именува никоя улица
Не успя да развърже гордиевия възел.
Да го разсече може всеки, който нищо не е научил.
Щастлив е народът, който погребва мъртвъците си
Студен към надигащата се от гробовете прегръдка.
Слава на героите. Нито сълза за праха.

Изкъпи работника в норвежки фиорд,
Отрежи си члена като героя на Депардийо

Като в червен затвор

Чорба-пропаганда, чорба-пропагандаааааааа!

Практиката на машинния труд
Усвоена е от страната едва ли не успешно.
В разгара на производството груба
Съм все по-често – не знам дали уместно.

По тръбата текат низови активисти,
Изпълват я с живот – и искат погром!
ГУФСИН, МВД, МЧС, и Роснано,
Лукойл, ТНК, Роснефт и Газпром,

Чорба-пропаганда, чорба-пропагандаааааааа!

Получи регистрация,
Злодеи на кулите,
Нефт на трапезата,
Сечин* с крокодилите,
Като в червен затвор.

Изкъпи работника в норвежки фиорд,
Отрежи си члена като героя на Депардийо,
Имаш си президент като аятолах в Иран,
А твоята църква е като в някой емирстан.

За да е всичко като в Катар,
Злодеи на кулите,

* *Игор Сечин, президент на държавната петролна компания „Роснефт“ (б. пр.).*

Помпай без остатък.
В МИФИ* – теология.
Пагони и нефтени кладенци,
Навални** – в затвора,
Уго Чавес е жив,
Като в червен затвор.

Злоеблив сексист, откъсни се от дупчицата!

Гаден хомофоб, вън от историята!

Не ѝ шибай писанката –
Тя не харчи за т'ва нефта.
В мордовската тишина на дните
Приготвя салати и чат-пат ги яде.

---

* *Национальный исследовательский ядерный университет „МИФИ" (б. пр.).*

** *Алексей Навални – руски юрист, обществен и политически активист (б. пр.).*

Чайка*

Бъди смирен, бъди кротък, без грижа за тленното
На властта, от Бога дадена, синко, бъди вечно верен
Аз обичам Русия, аз съм патриот

Живей просто, на светец подобен
Не яж блажно, благинките потребявай скромно
И на крака ще се изправиш скоро
На зам.-прокурора…
Прокурор…
Комунистическа партия…
Дружба с олигарсите…

Аз патриот съм. Ида от Хабаровския край
И да решавам дела не в нек'ва ваша „гейропа"
А в Родината, в Матушка Рус си падам

Бъди смирен, бъди кротък, без грижа за тленното
На властта, от Бога дадена, синко, бъди вечно верен
Аз обичам Русия, аз съм патриот

На почивка, разбира се, отпрашвам за Гърция, в Ница
Ялта не е за мене, там имало, казват, режим на тока…
На въпросчето „бизнес тука или в чужбина?"
Аз отговарям като привърженик на руските традиции
Който трябва, ще бъде разпитан, решения земаме
Тухлата пада навреме, захранваме рибата
Ненужните – погребваме
Бързаците в „зоната" трудоустройваме

За наш’те хора главата залагаме, вдяваш ли?
Дружбата, брат, свято нещо е!
Нема проблем, брат, углавното ти дело прекратяваме
Който се изцепва много – закопаваме го
Който с нас се е..ва – заминава под конвой

Надявам се, Володя, Альоша Навални и Петя Павленски
Вече да не ти създават ник’во безпокойство

Бъди смирен, бъди кротък, без грижа за тленното
На властта, от Бога дадена, синко, бъди вечно верен
Аз обичам Русия, аз съм патриот

Има, значи, едно директорче в Иркутското параходство
С нашите интереси нема, кучия син, ама ник’во сходство
Директора не дава параходите
А Господ Бог си има собствени подходи
Гараж, табуретка, връвчица, нощ
Директорчето, решаваме, има нужда от помощ
На пагона – нова звезда
На шията – страмбулационна бразда

Синчето поиска за Коледа не елхичка, а доходно жителство
Попа ми вика семейните ценности са свято нещо
Грижа да нямаш, синко!
Конкуренцията, синко, лекичко ще поуспокоиме
Ще има за теб тухла ново строителство, параходчета и жителство
Аз съм властелина на думата! Нал’ ти рекох, сичко ш’са подреди

Бъди смирен, бъди кротък, без грижа за тленното
Мокри поръчки, без да те спипат – на началството вечно бъди верен
Аз обичам Русия, аз съм патриот

И ако некой ме пита – „строим или не Новорусия?“
Строиме, викам, разбира се! Колкото повече Рус
Толкова повече цоцане
Аз съм патриот
И да решавам дела не в неква ваша „гейропа“
А в Родината, в Матушка Рус предпочитам
За лапане, затриване, крадене – предан съм на Родината
Да пра’а това в Родината избирам
Тука се включват колегите от Калужска област и Хабаровския край
Добре организирани мутри удрят едно рамо в Краснодар
И т’ва не ви е като в неква Швейцария
Борбата с корупцията и самата корупция аз тук управлявам
Аз обичам Русия! Патриот съм аз!
…но бих живял и в Швейцария…

Искаш ли да урѐдиш тленното си –
До края, синко, на Путин верен бъди!
Аз обичам Русия! Патриот съм аз!

Бъди смирен, бъди кротък, без грижа за тленното
Мокри поръчки, без да те спипат – на началството бъди вечно верен
Аз обичам Русия, аз съм патриот (x4)

**На Главния прокурор на Руската Федерация Юрий Чайка се посвещава (б. а.)*

Сънувах, че Архилох прекосява пустиня от човешки кости. Вдъхваше си сам кураж: „Хайде, Архилохе, не отмалявай, напред, напред.“

Възкресение

Поезията се спуска в съня
като водолаз в езеро.
Поезията, по-храбра от всички
се спуска и потъва
като олово
в безкрайно езеро подобно на Лох Нес
или мътно и злокобно като Балатон.
Погледнете я от дълбините:
водолаз
невинен
покрит с перата
на волята.
Поезията се спуска в съня
като мъртъв водолаз
в окото на Бог.

Завръщането на Роберто Боланьо

1

Върнах се при курвите на Чили и нямаше бардак
дето да не ме посрещнат като син
като брат който се завръща сред гъстите мъгли
и се заслушах в прелестна музика
музика на китара пиано и бонгоси
идеална за танци
идеална за олабване
и като флипер от маса на маса
от двойка на двойка
поздравявах присъстващите
за всеки усмивка
за всеки по блага дума
на признание

2

Върнах се блед като луната
и без особен ентусиазъм
при бардаците на моята родина
и курвите се заусмихваха
с неочакван жар
и една дето сигурно нямаше
трийсе
макар да приличаше на педесе
ме измъкна на дансинга
за една самба или едно танго
убий ме не си спомням

насред дансинга осветен
от луната и звездите

3

Върнах се кротнал
по-скоро болен
изпосталял, без кинти
и без планове за набавянето им
без приятели
без мизерен патлак
който да ми помогне да отворя
някоя и друга врата
и когато всичко изглеждаше упътено
към логичната заключителна катастрофа
изникнаха курвите и бардаците
песните на които се разкършват
старите сводници
и всичко засия отново

***

Синовете на испанския лъв, казваше Рубен Дарио, оптимист по рождение. Синовете на Уолт Уитман, на Хосе Марти, на Виолета Пара; одрани, ощавени, забравени, в масови гробове, на дъното на морето, смесени костите им в една троянска съдба, ужасяваща оцелелите.

Защото полята са наши

Ако зачезна в началото на купона
не ме търсете, оставете на мира
правещите любов, започващите да правят
мочащия яко безспир
всички поканени –
и танцувайте, пийте
разговаряйте до зори

От всяка лайняна дупка
където и да се намирам
ще пратя поздрави, гълъбови целувки с окървавената
ръка

***

В какво се състои поезията, Джим? – питаха го просячетата от Мексико Сити. Джим ги слушаше, гледайки небето, и после започваше да повръща. Речник, красноречие, търсене на истината. Епифания. Както когато ти се явява Девата.

***

Сега се разхождаш самотен по кейовете
на Барселона.
Пушиш цигара без филтър и за
миг ти минава през ум ще е добре

да завали.
Пари не ти отпускат боговете
но са щедри на чудати приумици.
Погледни нагоре –
Вали.

***

литературата беше обширно минно поле, където всички, като изключим някои класици (при това не всички), бяха мои врагове, и аз всеки ден трябваше да се разхождам по това минно поле, като се опирах само на стихотворенията на Архилох, а всяка грешна стъпка можеше да бъде фатална

***

Джираут де Борнел дъждът
Чешеш си врата разсеяно докато съзерцаваш
дъска изографисана с Девата и Младенеца
Зад тях се виждат кичести дървета а още по-назад дори
хълмовете ту изникват ту изчезват
през завесата на дъжда
В ъгъл на отшелническата килия се жалва старец
Време е да се отдалечиш от тези поля
Чешеш си шкембето Наум
съставяш алба

***

вървяха назад, с гръб към движението, втренчени в една точка, но отдалечавайки се от нея направо към непознатото

Гъркинята

Видяхме как смугла жена се вгражда в прибрежна скала.
За секунда, като пронизана от слънцето. Като
Ранените клепачи на бога, предсъществуващо дете
На безкрайния ни плаж. Гъркинята, гъркинята
Повтаряха средиземноморските курви, великолепният
Бриз – самонасочваща се като фаланга
От мраморни статуи с жилки от кръв и воля
Като дяволски, ликуващ план, крепен от небето
И нейните очи. Отстъпнице от градовете и Републиката
Когато реша, че всичко е изгубено, ще се доверя на очите ти.
Когато състрадателното поражение ни убеди, че е безсмислено
Да продължим борбата, ще се доверя на очите ти.

Дино Кампана прави преглед на биографията си в психиатрията „Кастел Пулси“

Биваше ме по химия, по теоретична химия.
Но предпочетох да бъда скитник.
Видях любовта на майка ми в бурите на планетата.
Видях очи без тяло, безтегловни очи, описващи орбита около леглото ми.
Казваха, че не съм добре с главата.
Качвах се на влакове и кораби, обиколих земята на праведните
в най-ранния час и с най-скромните хора:
цигани и посетители на панаири.
Събуждах се рано или не спях. В часа
в който мъглата още не се е разсеяла
и призраците пазители на съня предупреждават напразно.
Чух предупрежденията и сигналите за тревога, но не съумях да ги разчета.
Не бяха адресирани до мен, а до спящите
но не успях да ги разчета.
Чувах невнятни думи, грухтене, крясъци от болка, чужди
езици, където и да идех.
Работех най-долните работи.
Обиколих Аржентина и цяла Европа в часа, в който всички
спят и се явяват призраците хранители на съня.
Но те охраняваха съня на другите и не съумях
да разчета спешните им съобщения.
Само откъслеци и затова посетих лудниците
и затворите. Откъслеци,
изпепеляващи срички.
Не вярвах в посмъртната слава, макар и понякога
да вярвах в Химерата.
Биваше ме по химия, по теоретична химия.

***

Стенописът изобразяваше Девата от Гуадалупе сред пищен пейзаж, в който имаше реки, гори, златни и сребърни мини, петролни кули, огромни полета с царевица и жито, необятни ливади, където пасеше добитък. Девата бе разперила ръце сякаш даром поднасяше цялото това богатство. В лицето ѝ обаче имаше някакво несъответствие. Едното око на Девата беше отворено, а другото – затворено.

Не ги касае

Тринайсет или четиринайсет души в районното.
Чакат да ги повикат.
Седнали на дървени столове
говорят, някои се прозяват
един плаче, не един от тях
запазва мълчание.
Нито цветя край потока, нито бледи
сринати статуи – челюстите
на времето не им отпускат
метафори. Може би символи
но разтворени в други образи
в шума на оцеляването.
Смели и страхливи, те чакат.
Смеят се, правят мръсни шеги.
Полицаите – с нашите очи –
ги наблюдават.
Сред зъбните колела на удостоверяването на личността
те се държат като детронирани крале

банкрутирали сводници.
В несполуката са стоици
и не дотам умни
а несполуката е всекидневие.
Сега чакат да ги повикат.
Не могат да пушат.
Тринайсетина или четиринайсетина са, някои
хванати на местопрестъпление.
Примирено някак
всички се разкайват.
Въздухът, който им позволява
да дишат и да продължават да са живи
също се разкайва.
Навън е студ, голям студ
но това тях не ги касае.

***

Думата свобода му прозвуча като камшичен удар в празна аудитория.

***

В Пети район с латиносите:
Още ли четеш трубадурите? Да
Искам да кажа: опитвам се да сънувам
замъци и пазари Такива неща
за да се върна после в стаята си и да спя
Нямо лошо в това
Живот изчезнал отдавна

В баровете на Пети район
смълчани хора с ръце
в джобовете И светкавиците

Мексикански манифест (Финал)

Очите на Моктесума, непроницаеми. Вратът на Моктесума, увиснал над повърхността на басейна. Придворните (или може би не бяха придворни), които се смеят и разговарят, докато с все сили се опитват да игнорират онова, което вижда императорът. Ятата птици и облаци, които се смесват в дъното. Цветът на камъните на басейна, със сигурност най-тъжният цвят, който видях по време на нашите експедиции, сравним единствено с цвета на някои погледи – на работниците по коридорите – които вече не си спомням, но които със сигурност съществуваха.

Муха, инкрустирана в муха
мисъл, инкрустирана в мисъл
и Марио Сантяго*, инкрустиран в Марио Сантяго

Какво усещаш, кажи какво усещаш
когато птиците се изгубват в червеното
и ти си се опрял на стена, с разнищени
панталони, косите разрошени все едно току-що
си убил някой президент.

** Mario Santiago Papasquiaro (1953-1998) – артистичното име на мексиканския поет Хосе Алфредо Сендехас Пинеда. Роберто Боланьо основава с него през 1975 г. в Мексико Сити литературното движение „инфрареализъм“ (б. пр.).*

Какво усещаш в почти червения час
в часа агитпроп, ботуши, потъващи
в снега на булевард
където никой не те познава.
Език раздвоен от умението да си сам и образи
влачени от съдбата (тъй приятна)
някъде отвъд хълмовете.
Кажи ми какво чувстваш и какъв е цветът, който
придобиват тогава забележителните ти очи.

***

Не се вслушвай в гласовете на мъртвите приятели, Гаспар.
Не се вслушвай в гласовете на непознати, които умряха
В шеметни свечерявания в чужди градове.

***

Синьото небе се превива в белите ръце на Средиземно море

***

Смеят се трубадурите в двора на кръчмата
Мулето на Джираут де Борнел Тъмната поезия
и ясната поезия Разказват че един изключителен каталунец…
Луната… Ясните устни на едно дете казващо на латински
че те обича Всичко тъй далеч и тъй присъстващо
Няма да ни издадат книги нито ще включат образци

на нашето изкуство в антологиите си (Ще плагиатстват
стиховете ми докато бачкам в Европа)
Сянка от стари разрушения Смеха на изчезнали
трубадури Луната в нарастваща фаза
Завъртане на 75 градуса по посока
Верността на думите ти

***

Университетът приличаше на гробище, което изведнъж бе започнало да размишлява.
Приличаше също на празна дискотека.

***

Две тела в един спален чувал
Сякаш мастурбира какавида.
Студена пролетна сутрин близо до морето.
Без гърчене, галейки, доколкото може
Ръце, подмишници, меки космати бедра.
Нейните не толкова.
После ще пишеш с усмивка и сам
В бар на магистралата
За Кастелдефелс.

Медицинските сестри

Килватер от медицински сестри се оттича по пътя за вкъщи. Защитен
от слънчевите си очила наблюдавам постъпателно възвратното им движение.
Те са защитени от здрача.
Килватер от медицински сестри и килватер от скорпиони.
Постъпателно възвратно.
В седем вечерта? В осем
вечерта?
Понякога някоя вдига ръка за поздрав. После стига
до колата си, без да се обръща, и изчезва
защитена от здрача, както аз от слънчевите си очила.
Между двете незащитености – съдината на По.
Вазата без дъно, съдържаща всички здрачавания
всички тъмни очила, всички
болници.

***

Виждаше го седнал върху огромен вулканичен камък, гледайки я тъжно, облечен в дрипи и с брадва в ръка.

Нищо лошо няма да ме сполети

Онази премигваща граница се нарича Съдба
но аз ѝ викам Откачено Момиченце
Онази която препуска стремглаво по линиите на ръката ми
се нарича Разрушение
но аз ѝ викам Тихата Стъпчица.
Avui i sempre,
amics*.

***

Сънувах, че съм на петнайсет и че наистина напускам Южното полукълбо. Като пъхах в раницата си единствената книга, която имах (*Трилсе* на Вайехо), тя лумваше. Беше седем вечерта и аз хвърлях овъглената си раница през прозореца.

Прозорецът

Пациентът пристига в чуждия град.
Ако имах жена, чува да казва някой зад
гърба му. Но няма никой: това е Барселона и се носи смях
на педали жиголота, криминални, дилъри, бледи деца
на джагите. Ще се радвам, ще се радвам
ще се радвам *много*, казва някой с акцент
на немец. Но едвам му обръща внимание.

---

* *Днес и завинаги, приятели (катал.) (б. пр.)*

Момичето, което гледа през прозореца
на хотела. О, убегливи думи, една въображаема Барселона
полунощ на улицата, хората са щастливи
влюбеният, звездите като скъпоценни камъни, инкрустирани
в книга, която чужденецът никога няма да дочете докрай
(поне не в този свят), нощта, морето
щастливи хора, надничащи през отворен прозорец.

Цялата тъга на тези години
ще се изгуби с теб.

***

Понякога хората дълго съзерцаваха хоризонта, слънцето, което изчезваше зад могилата Ел Лагарто, и хоризонтът бе с цвят на месо, като гърба на смъртник.

***

Спомням си го.
И аз преживях
Онзи миг
Единствен по рода си
На двайсет
Някъде в Южното
Полукълбо.
Стихотворението
С щипците
Увиснали
В ледения

Въздух.
Студ и страх
Но не
Защото мигът
Сам по себе си
Ни ужаси.
Величието
Не ужасява
Само преминава
Покрай нас.
Студ и страх
Защото бяхме такива
Само млади
И нямахме нищо
Освен нашия
Кураж
И хумора ни.
Относителни стойности
Нищожна опора
В мигновената
Антарктида
На стихотворението.
И си помислихме
Или поне
Аз си помислих
Че няма
Живи
Да излезем от онази
Кутия
От грешки и случайности.
И така премина

Тоталността
На мига
Неговите реални
Фрагменти.
И сега
Само си спомням
Парата
От устите ни
И топлината
На очите ни
И на нашите сърца.
И не успявам
Да разбера
Какво се случи.

Чаршафът

Англичанинът каза, че не си заслужава. Дълго мисли какво бе имал предвид. Пред него през гората се плъзна сянката на човек. Разтри коленете си, но не понечи да се изправи. Мъжът изникна иззад храсталака. Носеше прехвърлен през ръката, бял чаршаф, като сервитьор, който се приближава към първия си следобеден клиент. В движенията му имаше нещо непохватно, но походката му излъчваше спокоен авторитет. Гърбушкото предположи, че мъжът вече го бе забелязал. Мъжът върза с жълта връвчица единия край на чаршафа за един бор, после завърза противоположния край за клона на друго дърво. Извърши същата операция с долните краища, докато гърбушкото можеше да вижда само краката му, защото екранът закриваше остатъка от тялото. Чу го да кашля. С пестеливи движения краката се запътиха към края на чаршафа, отвеждайки мъжа отново от тази страна на екрана. Огледа възлите, които

закрепяха чаршафа за боровете. „Не е зле“, каза гърбушкото, но мъжът не му обърна внимание. Опря лявата си длан в горния ляв ъгъл и я заплъзга, притисната към материята, към центъра. Като стигна там, отлепи дланта от чаршафа и го побутна с показалец няколко пъти, като да изпробва дали е добре опънат. Обърна се с лице към гърбушкото и въздъхна доволно. После поцъка с език. Косата му падаше върху челото, плувнала в пот. Носът му бе червен и голям. „Наистина, не е зле“, каза. „Ще прожектирам филм.“ Усмихна се, сякаш се извиняваше. Преди да си тръгне, хвърли поглед към все по-тъмните върхове на дърветата.

За Виктория Àвалос

Късметлии получилите тъмни дарби
а не сполука Виждал съм ги да се събуждат
на брега на морето и да палят цигара
както само могат да правят онези които очакват
шеги и малки ласки Късметлии
тези пролетарии номади
които дават всичко с любов

***

усилията и мечтите, омешани всички в един и същ провал, наречен щастие

Автопортрет

Родих се в Чили през 1953-та и живях в няколко и
различни домове.
После дойдоха приятелите нарисувани от Посада
и най-прозрачната област в света
нарисувана от стар и класически мексикански художник
от 19 век чието име успях
напълно да забравя.
Между единия край и другия виждам само
собственото си лице
което излиза и влиза от огледалото
неколкократно.
Като във филм на ужасите.
Знаеш какво имам предвид, нали?
Онези дето им викахме психария.

***

Няма лирическа поезия, която да не е кълколене или чуруликане на егоисти, трели на мошеници, клокочене на предатели, пущане на мехурчета от кариеристи, извивки с гласа на педали.

***

Живей времето си
но кое е времето ти времето
на живота в ъгъла завряна от странни светлини

времето на съня натежал от момчета времето
на самотата в месарски магазин времето на олигавените гърди
и червената шия живей си времето скъпа
но при какви условия но върху колко
трупа но насред каква война в стълкновение
на колко впечатления (отде се взе толкова красива не знам не знам
не знам) живей времето си скъпа
нека светлините се запалят нежно за теб
сънищата да измислят герои с бузи бели
от щастие самотата да е за теб любовно
упражнение да се съвкупяваш веднъж седмично поне
и времето ти да се удължава като бамбукова пръчка
по гръбначния стълб на любимия

***

чудовищно бебе, което живееше в околностите на Санта Тереса, разхождаше се из пустинята, като ядеше скорпиони и гущери, и никога не спеше

***

Достопаметният момент, наречен „Не, пич“.

Фриц Лейбър препрочита някои от разказите си

Котката която вчера ми беше симпатична
днес вече говори Да допуснем
че черните мисли също са
хелиоцентрични кораби Копнежът
винаги се измъква от подлите
павловски засади
По посока на ядрото на революцията
Докато пиеш сиянието наречено уиски
Попитай писателя:
какво ще стане с всички тези хора?
Понякога съм безпределно щастлив
Каквото и да ти казвам

***

Сънувах, че трупът се връща в Обетованата земя, яхнал Легион Механични Бикове.

***

Докове Всеки зловреден дух ободрява
сянката на цветето Твоята сянка, Гаспар
Между инжекции, почти без да ми се усмихваш
(На 19 съм, малко уважение) Ще изтрием
свечеряването в което чилиеца се изгубва
из една абсолютна Барселона Снегът
Конете Самотата

Лаутаро, чертите на Леон

Има дни, когато виждам в лицето ти
лицето на баща ми, който, казват
приличал на баща си
Погледът на Леон Боланьо се явява в твоите
полуотворени очи
особено щом излизаме на разходка
и хората те поздравяват със сърдечни жестове
В други случаи мисля, че не е така: тази челюст
на боец, тази пепеляворуса коса
предразположеността към празнуване и хаос само препращат
към жаравата на собствената ми носталгия
И все пак приличаш на него: особено
през тези януарски дни
когато излизаме на разходка хванати за ръка
насред една крехка и настойчива светлина

***

Снега пада над Херона
Значи това бил ритъма?

Кръженето на сладката безлюбовност
Като фарове при свечеряване

Няма нещо по-нежно по-самотно
Снега пада над Херона

***

химн на загубена война, изпълняван в тъмното

Untergehen*

Ще кажат ли за мене скитник, поет аматьор?
С лагери стопени от любов
към една луда мексиканка?
Приеми, малка душа, само тези оскъдни добродетели
защото на дъното им премигва чудовището
което винаги си търсила, свободата, която се смее
на самата себе си оплетена в спалния си чувал
през цялата нощ, в една игра на китайски
сенки и хубаво евтино вино – свободата, която
се смее през цялата нощ в бараката
докато навън бризът прилича понякога
на гласа на Анселм Турмеда, ръкопляска по време
на мълчаливите сцени, рисува кривогледи оценца
които миловидно се смеят на самите себе си
и на тъй красивото им и абсурдно обкръжение
в бараката на китайските сенки и изпразващите се
тъмни бутилки, изпразващи се в тъмнината
подобни на маската на съвършенството
очаквайки взаимно признание, което ненадейно
става фарс, жестока шега, танц на луди деца
за предпочитане е обаче пред неподвижните убийци

---

* *Потъване (нем.) (б. пр.)*

пред жестовете, несполетени
от това виещо нищо в промеждутъците на
това, което малоумното ми поколение наричаше любов.
Кой потъва в тази сияйност?
Кой потъва и пише в нощта
на тази сияйност?

Барселона, ноември 1977

***

На свечеряване небето приличаше на месоядно цвете

***

приятно е да можеш да се вкопчиш в нещо
просто и реално
като да ти липсва някой.
Франк О'Хара

Слушам Барни Кесел
и пуша пуша пуша и пия чай
и правя опит да си направя препечени филийки
с масло и мармалад
но откривам че нямам хляб и
вече минава полунощ
и единственото което има за ядене
е почти пълна бутилка
с пилешки бульон купен тази

сутрин пет яйца и малко
грозде и Барни Кесел свири
на китара приклещен между
чука и оголен ел. ключ
мисля че ще спретна нещо с бульона и
после ще се завра в леглото
да препрочитам *Изобретението на Морел*
и да мисля за някое русо момиче
докато се унеса и
почна да сънувам.

***

Това вече съм го правил, мисли Б, пиян съм, никога няма да изляза оттук.

Работата

В заниманията ми практиката се оттича като причина и следствие
на винаги присъстващ и движещ се ромб.
Отчаяният поглед на детектив
пред един изключителен залез.
Бързо писане бърза скица на нежен ден който
ще дойде но няма да видя.
Не мост в никакъв случай нито знаци
за излизане от илюзорен лабиринт.
Може би невидими рими бронирани рими около
детска игра, сигурността която тя сънува.

Поезия която може би ще се застъпи за сянката ми в идните
дни
когато аз ще съм единствено име а не мъжът който с
празни джобове скиташе и работѝ в кланиците
на стария и на новия континент.
Да са достойни за доверие не да са трайни моля романсите
които съставих в чест на твърде конкретни момичета.
И милост към годините преди да навърша 26.

Библиотека

Книги, купени някъде
Между странните дъждове
И жегата
На 1992-та
И които вече прочетох
Или никога няма да прочета
Книги, за да чете синът ми
Библиотеката на Лаутаро
Която ще трябва да устои
На други дъждове
И други адски жеги –
Затова девизът е:
Устоявайте, скъпи книги
Прекосявайте дните като средновековни рицари
И бдете над сина ми
В идните години

***

видя само черни мравки и после черни паяци върху повърхност от сол; мравките се бореха с паяците

***

Никой не ти праща писма сега Под фара
на свечеряване Устните напукани от вятъра

Някъде на Изток правят революцията Котка
спи в ръцете ти
Понякога си безпределно щастлив

***

Има моменти за рецитиране на стихотворения – и има моменти за боксиране.

***

Откази от Anagrama, Grijalbo, от Planeta със сигурност
също от Alfaguara, Mondadori. Едно кратко не от Muchnik, Seix Barral, Destino…
Всички издателства… Всички читатели…
Всички мениджъри „Продажби“…
Под моста, докато вали, златна възможност да видя самия себе си:
като змия на Северния полюс, но пишейки.
Пишейки поезия в страната на чукчите.
Пишейки със сина си на коленете.
Пишейки, докато пада нощта
с гръм и трясък на хиляди дяволи.
Дяволите, които ще ме замъкнат в ада,
но пишейки.

***

После Лупе заговори за мъртвия си син. Бебето умряло на четири месеца. Родило се с недъг и Лупе дала обет на Девата, че ще остави улицата, ако синът ѝ оздравее. Първите три месеца удържала обещанието си и детето, според нея, сякаш се

пооправило. Но на четвъртия трябвало да се върне на улицата и детето починало. Отне ми го Девата, защото наруших обета си. По онова време Лупе живеела на улица *Парагвай*, близо до площад *Санта Катарина* и оставяла детето нощем на една баба да го гледа. Като се върнала една сутрин, ѝ съобщили, че синът ѝ е умрял. И това беше всичко, каза Лупе.

***

Според Ален Рене
към края на живота си
Лъвкрафт бил нощен пазач
на кино в Провидънс.

Блед, държейки цигара
в устата, висок метър
седемдесет и пет
чета това в нощта на къмпинга
Естреля де Мар.

Пари

Работих 16 часа в къмпинга и в 8
сутринта имах 2200 песети* въпреки че получавам
2400 не знам какво направих с останалите 200
предполагам хапнах и пийнах бира и кафе с

** Националната валута на Испания до въвеждането на еврото на 1 януари 1999 г. 166,4 песети се равняват на 1 евро (б. пр.).*

мляко в бара на Пепе Гарсия вътре в
къмпинга и валя през неделната нощ и цялата
сутрин в понеделник и към 10 отидох при
Хавиер Лентини и ми платиха 2500 песети за една
антология на съвременна мексиканска поезия която
ще излезе в списанието му и вече разполагах с повече от
4000 песети и реших да купя няколко
празни магнетофонни ролки за да запиша Сесил Тейлър
Азимут Дизи Гилеспи Чарли Мингъс
и да хапна един здрав свински бифтек
с домати и лук и пържени яйца и да напиша
това стихотворение или тая бележка която е като бял дроб
или мимолетна уста която заявява че съм
щастлив защото отдавна не съм имал
толкова пари в джоба

***

Стаята беше с необичайно висок таван, стените бяха боядисани в червено, червено на залез в пустинята.

Мистър невидим

„Срутваха се с грохот порталите на сърцето“
След войната процесия от цветя
по тялото ти
И след като прахът се разсея се появява фигурата ти

на легендарен килър
Срутва се с грохот стоманеният портал и не изпуска вопли
сирената на фабриката и шепа очи
се забиват в сърцето ти
Може би тъжен връзваш обувките си и опипваш
меките механизми на конкретното
но никой не отвръща на лудия, мъхът прораства на писалищата
слепият случай конструира портрети по стените
Преситен вече от ужас, като поглъщам бавно
павирани пътища и застинал в несменяеми истории
Колко ли ми струва свободата?
Скелетообразна птица наблюдава от едно легло
полета на Красотата из психеделичната стратосфера
Дочувам песните на Успеха от лабиринта
на един празен суперзатвор в Калифорния
Каква свобода ако не тази пародия която завира езика си в устата ми?
Плъзга се слюнката ти по гърлото ми
Очите ми изведнъж се отварят
в нощта на мраморните
длани и скърцането на зъби
Шеметът на статуята която ме гледа
Незнанието което граничи с видението на снопче Трева застинало на ретината ти
Пълчища афазични старци прекосяват твоето въображение
което умира
Петрол и въглища цапат пейзажа
при контраофанзивата в Ардените
Навътре в гората Рембо слушаше съсъка на перките
докато сестра му Изабел украсяваше косите си с маргаритки
И птицата прекосява дървото
и белотата на костите и снега
вече няма да се изтрият от паметта ти

Докато дойдат нови времена, разочарованието ти
Близкият план в бяло и сепия
на неподвижния ти профил
Периодична сонда между едно тяло и друго
Пулсации които необратимо те побъркват и после още пулсации
Лека нощ балсамирана птицо отвръщаща на пулсациите
на моята необратима забрава на моите необратими жестове
Хоризонт кафе на истината, парче вселена откъдето изникват
силуетите на танковете и младежите от Вермахта
подсвиркващи си *Лили Марлен*
Убиецът спи в мръсно спално бельо
докато жертвата го фотографира
Ти крачеше насред зони на бедствие бъбрейки си за Пруст
с доброволец от Обществото на Писателите
Усещаше че посредством насилието или безкрайната нежност
можеш да промениш реда за участие в играта
без да променяш самата игра
И флейтите които те канеха
на една агония на поет войн привеждайки примери от историята
просто не ги чуваше
В крайна сметка заприличваше на потъващата Венеция
на Мария Антоанета полагаща глава на дръвника
на праисторическо птичище
умиращо насред ангелически песнопения и тамян
и възраждащо се
насред хилеж, храчки и черни разкази
Мистър невидим – пламтящ

***

небето приличаше на огледало без амалгама, място, в което всичко би трябвало да се отразява, но в което в крайна сметка не се отразяваше нищо

***

В този час ми се явяват онези утрини на Мексико Сити
Повтарящи се отново С Карла Рикардо и прелестния
Лусиано който обичаше да си играе с мен
И маршрутките които превозват останките ми
по Авенида Революсион и по Ниньо Пердидо
Метафори които гражданите се въздържаха
да положат в краката на чужденеца
висял на косъм толкова месеци И Марио
Мара, Бруно започващи да се оттеглят
към по-добри зимни квартири
И тънката светлина в шест сутринта

Моли

Момиче с ирландски лири
и зелена раница.
143 песети за една ирландска лира
е ок, нали?
Не е зле.
И две бири на тераса

в Барселона.
И чайки.
Не е зле.

***

Тази надежда аз не съм я търсил. Това смълчано крило на Непознатия Университет.

***

Всъщност този който повече се страхува съм аз
макар да не ми личи В свечеряването
на Барселона Една или две или три бутилки
черна бира Прекрасната Èдна тъй далече
Метлата на фаровете помита три пъти града
Този въображаем град Един два три пъти
каза Èдна Като посочваше тайнствен час
за сън Без повече да се събираме
Веднъж завинаги

***

Днес всички магазини бяха затворени
освен това имах само 50 песети
Три домата и едно яйце
Това беше всичко
И *softly as in a morning sunrise*.
Колтрейн на живо

И хапнах добре
Цигари и ти беше на ръка разстояние.
И смирение в такта
на свечеряването.

***

Сънувах, че се намирам на някакъв път в Африка, който изведнъж се превръщаше в път в Мексико. Седнал на хребета на скала, Ефраин Уерта играеше на зарове с поетите от ордена на просещите братя от Мексико Сити.

Перуките на Барселона

Искам да пиша само за жените
от квартирите в Пети район
по един истински любезен честен начин
за да каже майка щом ме прочете
така е наистина
и аз тогава най-сетне да се засмея
и да отворя прозорците
да пусна да влязат перуките
и цветовете

Романът-сняг

Моите литературни трудове 10 април 1980. Обсебен
от крака в спални където всичко е женствено
дори самият аз убиец на една атмосфера от кутии и мумифицирани
копои. Не писане в каданса на дните ми
без пари, без любов, без погледи; само признания
тъмни спални където съм копринения чорап
обкръжен от канарчета и лунни секири. Въпреки това
когато мога да говоря казвам пиши забавни неща
нещо интересно за хората. Абстрактни пиана
в засадите на тишината, собствената ми онемялост
която обкръжава писането. Може би само този слепец
пристигащ на гара където „талантът ми“
да може да се изрази от възпламеняеми останки
моят собствен врат в романа-сняг.

***

Остана известно време със слушалката, залепена за ухото. Шумовете, които дочуваше, идеха сякаш от пропаст. Шумовете, които чува човек, пропадащ в пропастта.

Китайски поет в Барселона

Китайски поет чиято мисъл кръжи около
една дума, без да я докосва,
без дори да я поглежда, без
да стигне до изобразяването ѝ.
Зад поета има планини
жълти и сухи брулени от
вятъра,
мимолетни дъждове,
евтини ресторанти,
бели облаци които се разпарчетосват.

***

В 4 сутринта стари снимки на Лиза
между страниците на научнофантастичен роман.
Нервната ми система свива криле като ангел.
Всичко е изгубено в света на думите в 4
сутринта: гласът на рижавия изгърбва милостта.
Стари снимки къщи в онзи град
където бавно правихме секс.
Почти гравюра върху дърво, сцени
които неподвижно следваха една след друга листак насред дюни.
Заспал на масата казвам че бях поет,
едно „прекалено късно е“, едно „скъпи събуди се“,
никой не е изгорил свещите на приятелството.

Червеят

Нека благодарим за нашата бедност, рече пича облечен в дрипи.
Видях го с това око: бродеше по градче със сплескани къщи
от цимент и тухли, между Мексико и Съединените Щати.
Нека благодарим за насилието ни, макар да е безплодно
като призрак, макар да не води доникъде
тези пътища също не водят наникъде.
Видях го с това око: ръкомахаше върху розов фон
съпротивляващ се на черното, о, тези свечерявания на границата
прочетени и изгубени завинаги.
Свечеряванията обгръщали бащата на Лиза
в началото на петдесетте.
Свечеряванията видели да минава Марио Сантяго
нагоре и надолу, вкоченясал от студ, на задната седалка
на колата на трафикант. Свечеряванията
на безкрайното бяло и безкрайното черно.

Видях го с това око: приличаше на червей със сламена шапка
и поглед на килър
и пътуваше по градчетата на мексиканския север
като изгубен, опразнен от разума
изселен от голямата мечта, тази на всички
и думите му бяха, майко мила, ужасяващи.

Приличаше на червей със сламена шапка
бели дрехи
и поглед на килър.
И сновеше като пумпал
по градчетата на мексиканския север

без да посмее да прекоси границата
без да вземе решение
да слезе надолу до Мексико Сити.
Видях го с това око
да се лута насам-натам
между амбулантни търговци и пияници
всяващ страх
с устати думи по улици
с къщи от непечени тухли
Приличаше на бял червей
с Бали между устните
или Деликадос без филтър
И пътуваше от единия край до другия
на снищата
като земен червей
влачейки отчаянието си
пояждайки го

Бял червей със сламена шапка
под слънцето на мексиканския север
в земите полети с кръв и с измамните думи
на границата, вратите на Тялото видени от Сам Пекинпа
вратите на изселения Разум, бич
на бичовете, и проклетият червей бе там
със сламената си шапка и фаса висящ
на долната устна, с все същия поглед
на все същия килър.

Видях го и му викам имам три отока в главата
и науката вече не може да предприеме нищо с мен.
Видях го и му викам разкарай се от пътя ми, куролизецо

поезията е по-смела от всички
да го духат земите полети с кръв, опразненият Разум
не ме трогва никак.
От тези кошмари само ще запазя
тези бедни къщи
тези улици метени от вятъра
а не погледа му на килър

Приличаше на бял червей със сламената си шапка
и автоматичния патлак под ризата
и не спираше да говори с кой да е или със себе си
за едно поселение на поне
две или три хиляди години
някъде там на север близо до границата
със Съединените Щати
населено място, което още съществувало
да речем четирисейтина къщи
две лавки
една бакалия
градче на охранители и убийци
като него самия
къщи от непечени тухли и циментирани дворчета
където очите не се отлепят
от хоризонта
(от този хоризонт с цвят на плът
като гърба на смъртник).
И кво очаквахте да се появи там? – викам
Вятъра и праха може би
Минимална мечта
в която обаче влагаха
целия си инат, цялата си воля

Приличаше на бял червей със сламена шапка и една Деликадос
висяща на долната устна
Приличаше на 22-годишен чилиец влизащ в Кафе Хавана
и наблюдаващ едно русо момиче
седнало в дъното,
в опразнения Разум
Приличаха на разходките в малките часове на нощта
на Марио Сантяго
В опразнения Разум
В омагьосаните огледала
В урагана на Мексико Сити.
Отрязаните пръсти израстваха наново
с втрещяваща бързина
Отрязани, потрошени, разпръснати пръсти
във въздуха на Мексико Сити.

***

Някои жестове се повтарят: жената сяда на полуразпаднал се стол и му отваря дюкяна,
нощта сякаш се носи като отровен газ на височината на празните щайги за бира.

***

Сестро на свирепата ни памет,
за смелостта е по-добре да не се говори.
Който съумя да победи страха
стана смел завинаги.
Затова нека танцуваме, докато нощта минава
като гигантска кутия от обувки

над морските скали и терасата,
в някоя гънка на реалността, на възможното
където не е изключение някой да е мил.
Нека танцуваме в несигурното отражение
на латиноамериканските детективи,
дъждовна локва, в която се отразяват лицата ни
на всеки десет години.

Чилийската поезия е газове

Няма кво да се добави. Братото смърди на пръдня.

На кого му дреме какво пиша?

На кого ще му послужи за нещо написаното от мен?
Без да броим мен самия, от друга страна разорен от собственото си писане.

Провалът. Мизерията. Дегенерацията. Мъката.
Ущърбът. Несполуката. Два мъжки члена
и четири женски.

Аз съм газове.

***

Кръвта съсирена върху хоризонтално стъкло.
Приятно приятно приятно
като Барселона някъде в средата на 79-та
Сега те занимават истории възпети от Жоан Аирас
Беден свободен параноичен
Единственото тъмно нещо до леглото ти
е раницата
Моля се на Господ да не се разболееш

***

Рембо, върни се у дома!

Поканен на банкета на живота

Буржоата от едната страна, пролетариите и селяните от другата (от коя?)
Поканен на банкета на живота
Ония с железните ташаци до буржоата, Калинка рамо до рамо с живота.

Жената отдолу
Поетът отгоре
прилепнал потящ се галещ
крака гърди коремче невероятни
Несравнима Путка Лето 2000:
глад на земята

десни горили, фашизъм, огън
двете враждуващи класи могат да потънат
спомнете си робите срещу патрициите – космическа пепел.
Вече прецака всичко, човече.

Ужас, минава бяла кола, ужас
от колата слиза жена,
пишка в канавката,
можеш да усетиш угасналия мотор,
шума на тревата.
Жената поглежда синьото небе и изчезва.

Иде ми да кажа Карлос Песоа Вèлис е Чили.
Живее на планинския хребет.
Водолаз е, живее в морето.
Лети като ангелче от Прощаванията с ангелчета
на Виолета Пара.

Но не е истина.
Към този момент от Песоа остават само стихотворения и разкази
и мостове, прехвърлени към други мостове.
„Великият Кръстопът На Чилийската Литература“

***

високомерен като средиземноморски бог и силен като кубински боксьор

Виктория Àвалос и аз

Почти във всичко свързани но най-много
в болката в смълчаността на изгубените
животи които болката успешно подправя
в приливите които прииждат към нашите
сърца верни на нашите очи неверни
на летописите които подпалваме и никой
не разбира както ние двамата не разбираме
касапниците които ни обкръжават неотстъпчиви
в подразделянето и умножаването на болката
все едно градовете които обитаваме са
нескончаема болнична зала

***

Тогава ми се присъни, че посещавам хасиендата на Алонсо де Ерсиля*. Бях на шейсет и бях разпарчетосан от болестта (буквално се разпадах на парчета). Ерсиля беше към деветдесет и агонизираше в огромно легло с балдахин. Старецът ме гледаше с презрение и после ми поиска чаша ракия. Аз търсех неуморно ракията, но откривах само амуниция за езда.

** Alonso de Ercilla (1533-1594) – испански конкистадор и поет, чиято епическа поема „Араукана“ е първата творба на чилийската литература (б. пр.).*

Терсит

Напролет излизаха от горите и пресрещаха мъжете
Терсит Непорочен мраморът прекосява описания
вопли, тоталитарни държави Нещо толкова далечно
на търговците (Излизаха от горите си да правят
секс) Със селяни които прехвалваха без мяра
товарните си добичета вързани за ниските дървета или пасящи
на поляните Една черно-бяла Гърция
И разширени ануси стискащи забележителни курове Терсит
амазонките Свечеряване устояващо
на описанията и целувките

***

къща, пълна с подвижни сенки, стаи в полумрак, където открих две книги, едната класическа като гладък камък, другата модерна, извънвременна като лайната

Лаутаро, нашите кошмари

Понякога се събуждаш крещейки и прегръщаш
майка си или мен със силата и ясното съзнание
каквото може да има само малко двегодишно дете
Понякога сънищата ми са изпълнени с крясъци в призрачния град
и изгубени лица ми задават въпроси
на които никога няма да мога да отговоря

Ти се събуждаш и се изстрелваш от стаята си
и босите ти крака отекват
в дългата зимна нощ на Европа
Аз се завръщам на местопрестъпленията
така жестоки и бляскави места
че като се събудя не е за вярване, че още съм жив

Латиноамериканската поезия

Нещо ужасно, господа. Кухотата и ужасът.
Пейзаж от мравки
В празното. Но всъщност полезни.
Нека разчетем и наблюдаваме ежедневния им маршрут:
Ето ги поетите от Мексико и Аржентина, от
Перу и Колумбия, от Чили, Бразилия
и Боливия
Вкопчени в парцелите си власт
На бойна нога (перманентно), готови да защитават
Замъците си от щурма на Нищото
Или от младите. Готови да се договарят, да игнорират
Да упражняват насилие (вербално), да изхвърлят
От антологиите подривните елементи –
Изкукали старчета.
Все дейности, които са вярно отражение на нашия континент.
Бедни и слаби, нашите поети са тези
Които най-добре представят състоянието на нещата.
Бедни и слаби, нито европейци
нито североамериканци

Патетично самомнителни, патетично образовани
(Макар че по-добре за нас щеше да е да изучаваме математически и инженерни науки
По-добре за нас щеше да е да орем и да сеем! По-добре за нас щеше да е
Да сме курви и педали!)
Пуяци, пълнени с пръдни, готови да говорят за смъртта
В който и да е университет, на който и да е барплот.
Такива сме, суетни и жалки
Като Латинска Америка, стриктно йерархични, всички
Подредени в редичка, всички със събраните си съчинения
И езикови курсове по английски или френски
Редящи се на опашка пред вратите
На Неизвестното –
Литературна награда или ритник
В циментовите ни задници.
Епилог: Едно, две три – сърцето ми наопаки, четири, пет, шест – виждаш, счупено е,
седем, осем, девет и – ето вали, вали, вали…

***

Чуден занаят без основание Да почнеш да губиш коса
и зъби Някогашните стари маниери да бъдеш вежлив
Странното самодоволство (Поетът не желае да е нещо повече
от другите) Нито богатство нито слава дори не и
поезия Може би това е единственият начин
да не се страхуваш Да се настаниш в страха
като някой обитаващ вътре в бавността
Призраци притежавани от всеки Просто
да чакаш някой или нещо върху руините

Марио Сантяго

Какво ли прави Марио в Мексико?
Помня снимка която ми прати
от Израел,
обикновена снимка в метрото*.
И очите му гледаха към небето.
На гърба: откъс от песен
небето се заоблачава,
изглежда ще вали.

***

С отворени очи, затворени в тъмен коридор, неподвижни, чакащи

***

През външните капаци на прозореца едвам се процеждат два лунни лъча.
Като в стар испански филм
Няма никой в стаята
Пепелниците са чисти, леглото непокътнато
Гардеробът затворен пълен с палта, сака, панталони.
Но няма никой.
Само два лунни лъча.
Като в стар испански филм.

---

* *В Израел от съображения за сигурност няма метро (б. пр.).*

***

погребани в масови гробове в пустинята или пръсната пепелта им насред нощта,
когато дори посяващият я не знае къде, на кое място се намира

Роботът

Помня, че Платон ми го внушаваше
и не обърнах внимание.
Сега се намирам в дискотеката на смъртта
и нямам полезно действие:
пространството е парадокс.
Тук не може да се случи нищо –
и въпреки това тук се намирам аз.
Криво-ляво робот
с неопределена мисия.
Вечно произведение на изкуството.

***

куражът на нашето детство, закалено в страната на земетресения и цунами

Годзила в Мексико

Чуй това, сине мой: бомбите падаха
над Мексико Сити
но никой не забелязваше.
Въздухът разнесе отровата по
улиците и отворените прозорци.
Ти тъкмо беше приключил с яденето и гледаше
анимация по телевизията.
Аз четях в съседната стая
когато разбрах, че ще умрем.
Въпреки виенето на свят и гаденето се довлякох
до гостната и те открих на пода.
Прегърнахме се. Попита ме какво става
и аз не казах, че сме в програмата на смъртта
а че ще предприемем пътуване
още едно, заедно, и да не те е страх.
Като си тръгна, смъртта дори
не ни затвори очите.
Какво сме ние? – попита ме една седмица или една година по-късно
мравки, пчели, объркани цифри
в голямата вкиснала супа на слепия случай?
Човешки същества, сине мой, почти птици
всеизвестни и тайни герои.

Поетическо изкуство № 3 / глава XXXVII, в която се демонстрира, че Филеас Фог не спечелва нищо с обикалянето на света като изключим щастието

Почвам да пиша когато зората губи съзнание по комините и радиопрограмите една по една угасват / когато никой не прави секс и леглата на червените деца са по-измачкани и студени от индианските ждрела или ръцете на стар марксист който вече не вярва в никого и в нищо / или пък когато всички се съвкупяват със затворени очи и светлината се забива като луднала брадва сред дюните – оазисите надават концентричен вой, далекогледите се харчат повече от презервативите и е все същата мизерия. – Почвам да рисувам, да пиша писма, да се опитвам да разпозная това което повече няма да видя, между пространството делящо думата нежност от думата безразличие, това което се простира между фразата зарежи всичко и фразата солидна основа или познати лица / Сега когато мога да седна под един отчаян анонимен стенопис с билет за самолет в дясната ръка и накъсан на парчета портокал в лявата. Утринта се разпростира с цветове на вътрешна рана. Дебилно момче пее: като ми връчат в плик първата ми заплата ще купя дреха на зелени цветя за моя приятел и дънки за мен / И дебилно момче пее докато съзерцава градове левитиращи като пара. Цепнатите черебелуми на революциите. Хармонични диви семки които се търкалят съсирват и пак се търкалят – експерименталното премигване на заговорите.

***

Сънувах, че съм на осемнайсет и виждам най-добрия си тогавашен приятел, който също беше на осемнайсет, да правят секс с Уолт Уитман. Правеха го в кресло, докато съзерцаваха необузданото свечеряване над Чивитавекия.

***

Смъртта е кола
с двама или трима далечни приятели

Виеща Богородица

(Говори млад чилийски поет, изтезаван през декември 73-та в поделение в Андите край Лос Анхелес).

И не знам защо си спомням за слънчевия следобед, в който Никанор Пара чете свои стихове в Университета на Лос Анхелес.

И нито гледам през прозореца, и нито гледам през вратата, по-скоро имам себе си за афазик и затварям в ужас очи вече от два часа.

И не знам защо си спомням следобеда, в който от небето слязоха дроздовете, лястовиците, дроплите, докато Никанор четеше в двора и вятърът приповдигаше шлифера му.

И свидетелствам, че дворът на поделението е чист, и свидетелствам, че гърдите ми треперят, и свидетелствам, че глезените ми кървят и ноктите ми са безчувствени.

И не знам защо, не знам, не знам, но си спомням следобеда, в който улиците се изпълниха с листа от топола, дъб, евкалипт. И Никанор крещеше или се смееше, и ние се смеехме.

И дори не си запушвам ушите, защо да е необходимо, щом вече тишината е мъртвешка и само чувам капчици, плъзгащи се по пукнатините на стената, и по-скоро, по-скоро се имам за глух.

И не знам защо, да кажа пак, си спомням уши и устни, и всякакви видове човешки уреди, внимателно проследяващи знаците, изписани не във въздуха, а в сърцата на сърцата.

И когато поетът остави на мира гласните си струни, ние ръкопляскахме, смяхме се, излязохме на улицата да играем със снега, о Боже, да се любим. И вече беше нощ.

***

Една нощ ми се присъни ангел: аз влизах в огромен, празен бар и го съглеждах, седнал в един ъгъл пред кафе с мляко, опрял лакти на масата. Това е жената на живота ти, казваше, повдигайки глава и запращайки ме с погледа си, един огнен поглед, чак на другия край на барплота. Аз надавах вик: келнер, келнер – и отварях очи

Докато четях стихотворения в един парк срещу една бензиностанция

Открих книгата ти и я откраднах. Аз, смаян, аз, плувнал в пот и мечтаещ, смаян над една върба, изплювам стихотворенията ти, написани на английски или френски, отде да знам. Открих едно разлагащо се слънце, едно крило в кафето ми, коприна под леглото ми. Помня те в пустинята гол и с картечница. И на изгорялото ти чело сияеше като лайно от злато надеждата.

Хе, хе, Детски Капитализъм.

Зеленочерни поля на Забравата, с кипариси

и евкалипти, жълти пътища

които отвеждат на никъде

ако изобщо става дума за отвеждане, ако за пеене

на детски саги –

с бомбето на Оливър Туист, с баретата на Че
Гевара, нахлузена до носа –

става дума. Ама не,

нищо подобно.

Хи, хи, Младежки Капитализъм

(Домът на Ножицата)

Сега аз ли съм?

Изправих се на върха на кратуна за мате, рецитирайки

откъси от „Одата за хипотенузата Кармен Ласо“

Пих царевична ракия от кожен мех с щампа
с образа на дванайсетте приятели.

И пътувах из любовните морета

И си затварях човката на момченце

Осемнайсет априли, литератор по фанелка

наблюдаващ детето сополанко.

Аз бях самотен и бароков сопол

върху огромна стена.

Открих книгата ти и я откраднах. На хоризонта сините петна на полицията са обещания за Bluebirds, за цивилизовани пролети.
Живей щастлив. Живей щастлив.

***

Цял ден бях потиснат, но писах и четох като локомотив.

Барселонски следобеди

В сърцевината на текста
се намира проказата.

Добре съм. Пиша
много. Много
те обичам.

Докато слушам Телониъс Монк

Тези неща ме убиват:

Твоето мълчание. Очите ти изпълнени с оправдана ненавист.
Сплетените ти малки ръце. Мокрите ти коси.
Очите ти, които се затварят на забавен кадър и завинаги.
О, твоите устни на Чешърски котарак. И последните знаци във
въздуха, които ти, любима моя, конструираш с ръцете си.
Ме убиват.

***

Сумрачни хълмове оттатък сънищата ти.
Замъците сънувани от скитника.
Да умреш в края на кой да е ден.
Невъзможно е да избягаш от насилието.
Невъзможно е да мислиш за нещо друго.
Изпити господа възхваляват поезията и оръжията.
Замъци и птици на друго въображение.
Нямащото още форма ще ме защити.

***

Какъв цвят е пустинята нощем?

Добре дошла

Добре дошла в спалнята ми на тимпани в дрейф
Добре дошла на стълбите ми номерата нежността ми
Добре дошла под тази арка – Добре дошла при тези объркани карти
подобни на сънищата на пиян пролетарий
колело покрито с какавиди които окото ти
забеляза в детството – Ти се забавляваше, аз те гледах
от коленете на почудата, без вой, без смях ням като червено дете или като фотография
изпълнена с истории (миризми) прекосявана от край до край от муха
Добре дошла в нощта на безкрайните пулсирания
Добре дошла на празниците на занаятчиите
Добре дошла в празните часове където само се движат уличките
Добре дошла все пак при любовта – При страшната любов както я схваща Кирога,
любовта дете свободно от всяка игра на думи
Добре дошла в спалнята ми отворена като лице след бурята, при протяжния ми и
труден начин да те разбирам – Нека всичко ни покрие, нека всичко бъде покривало
за нас. Добре дошла при месоядните мантии
като месоядни цветя, при непоправимото и при телата
които въпреки всичко, въпреки всичко оцеляват през дългите години на
Контрареволюцията
Добре дошла, о любима, в дългите години на безработицата и бунтовете
Добре дошла в глада и любовните стихотворения
Добре дошла в жалките стихотворения в премигващите стихотворения в екстатичните
стихотворения на безпокойството
Нека всичко за нас бъде под открито небе, нека нямаме никакво алиби
О любима, от тези игли ще извлечем малко светлина
от тези коси ще извлечем малко търпение
Ние сме в крайна сметка братя на катаклизмите си, от тези очи ще извлечем малко
митология

Добре дошла при любовниците които се прегръщат насред тълпа и ги виждат само
сънливи деца – Прекрасни сънливи деца
приличащи на безсмъртни гущери зад прозорците
Добре дошла и сбогом каква ще те запомня когато стана на 30?
Какви ще бъдат сънищата на осъдените на обесване ако не съзвездия, ако не почудата
от детска музика на пуснати на свобода животни
на един кораб който малко по малко се съсирва?
О, любима, в различни страни, без вест един за друг трябва да прекосим по най-добрия
даден ни начин годините на Контрареволюцията
Добре дошла тогава, добре дошла, добре дошла
при ясписа и вдигнатите през нощта палатки
при газените лампи и нежните погледи
при образите на самите нас които отново намират един друг
и при четирите посоки на света.

Барселона, юли 1977

Дървета

Наблюдават ме тихо
докато пиша И короните
са изпълнени с птици, плъхове
змии, червеи
и главата ми
е изпълнена със страх
и планове
за идни равнини

Късметът

Връщаше се от една седмица на село където
беше бачкал за един кучи син и беше декември или януари
не си спомням, но беше студено и на влизане в Барселона заваля
сняг и той хвана метрото и стигна до ъгъла
където беше жилището на приятелката му звънна ѝ за да
слезе да види снега. Прекрасна нощ със сигурност
и приятелката му го покани да пият кафе и после правиха секс
и дълго говориха и след това той заспа и сънува
че пристига в някаква къща на село и валеше сняг
зад къщата, зад планините валеше сняг
и той беше приклещен в долината и се обаждаше
на приятелката си и един студен глас (студен, но любезен!) му казваше
че от тая непорочна дупка няма измъкване дори за най-смелия
освен ако няма страшен късмет

***

Сънувах устни
(Самотни и отворени? Напукани от вятъра?)
Устни като сърце на птицечовка
Се движат сред клоните Не се дочува нищо
(Спрели са звука? Звука под дърветата?)
Влажни устни, които се усмихват в края на съня ми
Върху фон от листа Тапетите
на тази хотелска стая Жилав рисунък
Шумолене на средновековие

***

друг щеше да почне да крещи от ужас, щеше да почне да се моли, надавайки вопли, щеше да се разсъблече и да хукне да тича като полудял играч на американски футбол

Св. Роберто Троянски

Възхитителни троянци Ветерани на чумата
и проказата Несъмнено живи В точката нула
на верността Възхитителни троянци
борили се за Красота
Преброждайки пътищата осеяни от машини
които не функционират Моята метрика моите интуиции
моята самота в края на работния ден
(Що за рими са това? рекох, държейки меча)
Дарове придвижващи се в пустинята:
вие самите Възхитителни граждани на Троя

***

Непознатата е просната върху леглото. Преброждайки сцени на любов (плоски тела, садомазохистични предмети, хапчета и гримаси на безработни), достигаш до момента, който наричаш *есента*, и откриваш непознатата.
В стаята, освен отражението, което засмуква всичко, съглеждаш камъни, жълти камъчета за правене на жабки, пясък, възглавници с косми, изоставени пижами. После всичко изчезва.

Царя на парковете

Кво прави субект като теб на това място?
Планираш престъпление?
Мина ли ти през ум да проникнеш в онази къща
безшумно като издъниш прозорец
или през вратата на кухнята?
Вече не си царя на паркове и градинки
физиономията ти е в архивите на полицията
и с едно натискане на клавиш компа изплюва
твоя снимка анфас
и профил.
Вече не си царя на парковете, виж с'а, един клавиш
и попадаш сред зъбците на машината, мутрата ти
на ретината на всички, сержанти от отдела за углавни престъпления
съдебни лекари, санитари и фотографи, вещи лица от
лабораторията и квадратни гърбове охраняващи
вратите на рая –
здрачни сенки
опитващи се да предотвратят ново падение. Сенки които казват:
не се забърквай в проблеми пич продължавай все направо под прожекторите
и не поглеждай назад.

***

серафими и херувими с коси, омацани в лайна

Призракът на Èдна Либерман

В най-тъмния час те посещават
всичките ти изгубени любови.
Черният път водещ към лудницата
се разстила отново като очите
на Èдна Либерман
както само умееха нейните очи
да се издигат над градовете
и да сияят.
И сияят отново за теб
очите на Èдна
зад огнения обръч
който преди бе черен път
пътеката която извървяваше нощем
отиване и връщане
отново и отново
като я търсеше или може би
като търсеше сянката си.
И безмълвно се събуждаш
и очите на Èдна
са там.
Между луната и огнения обръч
четящи любимите ѝ мексикански
поети.
А Хилберто Оуен
чела ли си го?
произнасят устните ти беззвучно
произнася дишането ти
и кръвта ти циркулираща

като светлината на морски фар.
Но фарът са нейните очи
които прекосяват безмълвието ти.
Нейните очи като идеалния
географски атлас –
карти на чистия кошмар.
И кръвта ти озарява
етажерките с книги, столовете
с книги, пода
покрит с натрупани книги.
Но очите на Èдна
търсят само теб.
Нейните очи са книгата
най-търсената книга.
Прекалено късно
си го разбрал, но
няма значение.
В съня отново
стискаш ръцете ѝ
и вече не искаш нищо.

Библиотека на По

В дъното на странен двор за добитък
Книги или парчета месо.
Нерви окачени на скелет
Или офсетна хартия.
Ваза или дверите
На кошмарите.

***

Наполовина направени останахме, татко, ни риба, ни рак, изгубени в огромността на това безкрайно бунище, блуждаейки и грешейки, убивайки и молейки за прошка, манийно-депресивни в съня ти, татко, сънят ти, който нямаше граници и в който сме ровили хиляди пъти, и после отново и отново хиляди пъти като латиноамерикански детективи, изгубени в лабиринт от стъкло и кал, пътувайки под дъжда, гледайки филми, където се появяват старци, крещящи *торнадо! торнадо!,* гледайки нещата за последен път, но без да ги виждаме, като призраци, като жаби на дъното на кладенец, татко, изгубени в мизерията на утопическия ти сън, изгубени в многогласието на гласовете и бездните ти, манийно-депресивни в необятната зала на Ада, където се пече Хуморът ти.

За Роса Лентини, която иска да е възрастна и отговорна

> *Айнщайн демонстрира нещо като изблик на учудване и дори на благодарност пред факта, че четири пръчици с еднаква дължина образуват квадрат, докато в повечето от вселените, дадени на неговото въображение, „квадратът“ не съществува.*
>
> Алфонсо Рейес

Хайде да играем на сляпа баба
когато у дома сме само ние двамата
и гърбушкото ни наблюдава от улицата

***

С париите, с нямащите абсолютно нищо за губене, ще откриеш ако не основанието, то поне шибаното оправдание, ако не оправданието, то песента, някакво едва доловимо шумолене (може би не са гласове, може би е само вятърът в клоните), но неизличимо.

Сянката

До това се свежда всичко: да просиш и да помниш.
И да вървиш под светкавиците
по улица с празни къщи.
До това се свежда всичко: никога да не спираш
освен за да пафнеш последна цигара
и да вървиш под светкавиците.
Без търпение и нетърпение:
като леден просяк
на последната седалка
на нощен рейс.
И ако гласът на някой непознат казва
сгъваем нож. И ако гласът
казва *кървящо тяло*
и *туптене на сърцето*.
И ако гласът.
Да просиш и да помниш,
да помниш и да просиш.
И да вървиш като зле назобен откачалник
под нощта на медиумите.
И под нощта на музикантите.

И под нощта
на имащите какво да крият.
На онези, дето винаги
имат какво да крият.
И тогава изведнъж да си прехапеш езика
и да погледнеш към дъното на рейса.
И да видиш сянката.

Това е чистата истина

Израсъл съм редом с революционни пуритани
Бил съм критикуван оказвали са ми помощ подбутвали са ме герои
на лирическата поезия
и махалото на смъртта.
Искам да кажа, че моя лиризъм е РАЗЛИЧЕН
(всичко вече е изразено, но позволете
да добавя още нещо).
Да плувам в блатата на превземката
за мен е като Акапулко от живак
Акапулко от рибя кръв
подводен Дисниленд
Където съм в мир със себе си.

***

След хиляда години няма да остане нищо
от написаното през този век.
Ще четат откъслечни фрази, следи
от изгубени жени
отломки от застинали деца
очите ти бавни и зелени
просто няма да съществуват.
Ще бъде като *Гръцката антология*
дори по-далечно
като плаж през зимата
за друга почуда и друго безразличие.

***

Ще дойде ден когато от улицата ще ти подвикнат:
чилиецо.
И ти ще слезеш прескачайки по три стъпала.
Ще бъде нощ
и очите ти най-сетне ще са открили цвета
който желаеха.
Ще приготвяш нещо за ядене или ще четеш.
Ще бъдеш сам и ще слезеш тутакси.
Един вик една дума
която ще е като вятъра тласкайки те изневиделица
по посока на съня.
И ти ще слезеш прескачайки по три стъпала
С нож в ръка.
И улицата ще е празна.

***

нереален пейзаж сякаш в черно-бяло, съставен от рахитични дървета, храсталаци, каруцарски път, хибрид между сметище и типично мексиканска буколическа картинка

Ангели

Нощите които съм спал сред лица и думи,
Тела превити от вятъра,
Линии които гледах омагьосан
В границите на сънищата си.
Ледени нощи на Европа, тялото ми в гетото
Ала сънувайки.

***

покой от живак или от нещо, което предхождаше живака на едно зазоряване на границата

Спътници в пътя

На Рикардо Паское

Обичаното от нас се променя. Понякога
очите ни вече не виждат блясъка,
но блясъкът продължава да е там. Знаем
че нито думите нито делата които
всекидневно ни износват ще могат да ни послужат
за да продължим напред, когато красивите пътнички
са си отишли и ако се вгледаме в дните
само ще видим петна, оставящи следа
на празнота по клепачите на сънения.
И не е моментът да мислим например за тези
които стават в 5 сутринта
за да бъдат експлоатирани във фабриките, а по-скоро
за това че и приятелите са се почувствали сами.
Всички правим любов, в спалните на всички
слага отпечатъка си невежеството, нашата тъмнина
която мърмори и ръмжи, недвижната ни светлина която говори
насън. Извън нашите зони вали
и също в душата на този, който е тъжен,
и все не намираме начина да свържем двете гори.
Двете гори изпълнени с движение.
Любовта и нейното отсъствие ни карат да виждаме всички
приключения от един невероятно висок
прозорец, почти на върха на небостъргач от малки
хладни неща, които замръзват в паметта.
Добре е това здание да съществува и е добре
да гледаме през този прозорец объркани между

нашата лична тъга и шемета.
Но музеите обикновено са ужасни
и трудно съвместими с красивите пътнички.
Нямаме нищо, всичко свършва. Нищо не остава освен
нашата нежност. Този произволен пожар – начин
да умреш в една вселена която никога не умира (да видим
дали ще ме разбереш). Знаем че думите могат
да бъдат променени, паметта също не е редица
от стари картини. Любовта и нейното отсъствие, понякога
по-изпълнено с любов от самата любов, ни връща нашите
тела. Обичаното тъй силно само се променя,
блясъкът продължава, ние също
трябва да се променим и да продължим като птиците
във ветровете от Север и Юг.
Нищо не остава, но може би нежността ни вече бе там,
преди илюзията за празнота, може би нашите
противоречия са като луни към края
на нощта, може би красивата пътничка не е
още много далече и ако се затичаш ще я достигнеш –
отчаяна – щастлив, една минута или няколко дни
или цял сезон, да споделиш
с нея свободно пътя, без да има
смърт в това стихотворение за теб, нито в теб, нито в нея.

Барселона, август 1978

***

Там, насред тази самота Че Гевара се разхождаше нагоре-надолу по сумрачен коридор, а в дъното огромни диамантени глетчери се движеха и скриптяха както при раждането на историята.

Светлина

Светлина, която видях на разсъмване в Мексико Сити
На Авенида Революсион или на Ниньо Пердидо
Шибана светлина раняваща клепачите караща те
Да плачеш и да се скриваш в един от онези откачени
Рейсове, онези касапници завличащи те да пътуваш
В кръг през предградията на тъмния град.
Светлина, която видях като една-единствена кама тегнеща над
Олтара за жертвоприношения на Града, въздухът
Възпяващ картините на Д-р Атл, гнусният въздух който
Се опита да пороби Марио Сантяго. О, шибаната
Светлина. Все едно се шибаше със самата себе си. Сякаш
Правеше шпакла на собствената си путка. И аз, необичаен
Зрител не знаех друго освен да се хиля
Като юноша детектив изгубен из улиците
На Мексико. Светлина напредваща от нощта към деня
Подобна на жираф. Светлина на сирачеството открита
В празната и малко вероятна необятност на нещата.

***

нито с живеещите от държавната хазна, нито с живеещите от университета; нито с продаващите се, нито с купуващите ги

***

Женски глас казва че обича
сянката, която може би е твоята
Преоблечен си като полицай и наблюдаваш
как вали сняг Но кога?
Не помниш Беше на улицата
и валеше сняг върху минцифайската ти униформа
Дори така успя да я проследиш:
красиво момиче яхнало
черен мотор
в края на булеварда

Един прочит на Конрад Ейкън

Може би не обичам никого специално, каза
докато гледаше през стъклата
(Поезията вече не ме вълнува) – Какво?
Приятелката ѝ повдигна вежди Поезията ми
(Акото цапа) Тази празнота която чувствам след
оргазъм (Мамка му, ако продължа да пиша за това
наистина ще почна да го чувствам) Курът натопорчен

докато Болката се разгръща (Тя се облече
набързо – чорапи от червена коприна) Джазирана
атмосфера, някакъв начин на изразяване (Импровизирам,
следователно съществувам – кой беше казал това?)
Декарт Акото цапа (Колко е облачно, каза тя
докато гледаше нагоре) Ако можеше да видиш
собствената си усмивка Анонимни светци
Имена лишени от значение

Ел Греко

Представям си понякога спалня в полумрак
Малка електрическа печка Червено перде
което мирише на стари портокали
Огромен дюшек на пода
Момиче с дълги луничави крака
По корем със затворени очи
Дългокосо момче целуващо гърба ѝ
Надървения кур наместен между бедрата
едва приповдигнати И отлаганията
Много силна миризма
Представям си също образите
избуяващи в мозъка му, в носа му
Почудата в луната на влюбения

Романтичните кучета

По онова време бях на двайсе
и бях откачен.
Бях изгубил една страна,
но бях спечелил мечта.
И с тази мечта
останалото нямаше значение.
Нито работата, нито молитвата
нито ученето рано сутрин
с романтичните кучета.
И мечтата оцеляваше в пространството вътре.
Стая от дърво,
в полумрак,
в един от белите дробове на тропиците.
И понякога се връщах в себе си
посещавах мечтата: статуя увековечена
в течни мисли,
бял червей, гърчещ се
в любовта.
Безочлива мръсна любов.
Сън в друг сън.
И кошмарът, надвесен ми казваше: ще пораснеш.
Образите на болката и лабиринта ще останат в миналото
и ще забравиш.
Но да пораснеш по онова време щеше да е престъпление.
И аз казах: тук съм, с романтичните кучета
И тук ще остана.

Моите замъци

Тези аромати са моята палатка на бойното поле, казах
От страница 521 насетне ще се запозная с истинската си
любов В том втори мислех да намеря
изгубеното време Смътна идея за Галиите
Ереси Записки на Турмеда Морето обгръщащо
нежно островите Балеарски език
и рента Едва доловимото докосване на краката
в позата известна като *кучешка* Кура
като инжектор Забива се мощно и излиза
Неподвижен между устните Толкова време
Тези аромати, тези дървета, този куп
спални чували изоставени зад къщата
Този час в черно-бяло

***

Ще ти подаря бездна, каза тя
но тъй изкусно, че да го усетиш
след като минат много години
и бъдеш далече от Мексико и от мен.
Когато най-много ти трябва, ще я откриеш
и това няма да е
щастливият край
но ще бъде миг на празнота и щастие.
И може би тогава ще си спомниш за мен
макар и не чак толкова.

***

Небето е със землистожълт цвят. Облаците, които бавно се движат от юг на север, приличат на изгубени гробища, които ту се разкъсват, откривайки откъслеци сиво небе, ту се сливат, хрущейки като суха земя.

Лиза

Когато Лиза ми каза, че го е направила
с друг, в старата телефонна кабина на онзи
магазин в Тепеяк, помислих, че светът
свършва за мен. Пичът бил висок, слаб и
дългокос, курът му голям, не изчакал
повече от една среща, за да проникне до дъно в нея.
Нищо сериозно, каза тя, но това е
най-добрият начин да те разкарам от живота си.
Пармѐнидес Гарсия Салданя беше дългокос и можеше
да бъде любовникът на Лиза, но години
по-късно научих, че починал в психиатрична клиника
или се самоубил. Лиза вече не искаше
да си ляга с лузъри. Понякога я сънувам
и я виждам щастлива и студена в едно Мексико
скицирано от Лъвкрафт. Пуснахме си музика
(Кенд Хийт, една от любимите банди
на Пармѐнидес Гарсия Салданя) и след това го направихме
три пъти. Първият свърши в мен
вторият в устата ми, третият – само нишка
вода, къса риболовна корда – между гърдите ми. Всичко това

в рамките на два часа, каза Лиза. Двата най-лоши часа в моя живот казах от другата страна на телефона.

Автопортрет на двайсет

Оставих се на движението, натиснах до дъно и така и не разбрах
докъде ще ме отведе това. Изпълнен със страх,
със свит стомах и шум в главата –
мисля, че беше студеният вятър на мъртвите.
Кой да ти каже. Оставих се на движението, мина ми през ума, че е жалко
да свърши толкова скоро, но от друга страна
чух онзи повик, тайнствен и убедителен.
Или го чуваш, или не го чуваш, аз го чух
и почти се разплаках: един ужасяващ шум,
роден във въздуха, роден в морето.
Един щит и един меч. Тогава
въпреки страха се оставих на движението, притиснах буза
в бузата на смъртта.
И не можах да затворя очи, да не видя
странното, бавното и странно зрелище
макар и приклещен в реалност на шеметна скорост:
хиляди момчета като мен, голобради
или брадясали, но всички до един латиноамериканци
притискащи буза в бузата на смъртта.

***

През септември почти нямаше убийства на жени. Имаше сбивания. Имаше трафик на дрога и задържания. Имаше фиести и горещи безсънни нощи. Имаше камиони, натоварени с кокаин, които прекосиха пустинята. Имаше Чесни, които прелетяха в бръснещ полет над нея като духове на покръстени индианци, готови да обезглавят всичко по пътя си.

Тя царува над разрушенията

Какво ме отвежда към теб.
Сънят, който се превръща в кошмар.
Шумоленето на морето и плъховете
В изоставената фабрика.
Да знам, че в края на краищата си там,
В тъмнината. Сама и с отворени очи.
Като прокажената птица, насраната птица
От историите на ужасите от нашето детство.
Твърдо там. Не: вълнообразно като светлините
Оттатък гората, оттатък дюните.
Светлините на колите
Които взимат завоя и после изчезват.
Но очите ти не са като очите
На водачите. Те
Благо се приплъзват към домашното огнище
Или смъртта. Ти стоиш застинал в тъмнината –
Без светлини, без обещания. Плъховете бдят над погледа ти.
Вълните бдят над погледа ти.
Вятърът вдигащ прахоляк по краищата
На гората ме отвежда към теб – едва
Различим знак на кучешката пътека.

***

Присъниха ми се Сталин и Дилън Томас: двамата се намираха в някакъв бар в Мексико Сити, седнали на малка кръгла маса – маса за канадска – но те не мереха сили на канадска, а се съревноваваха кой ще издържи да изпие повече. Уелският

поет пиеше уиски, съветският диктатор – водка. С напредването на съня обаче аз бях единственият, който изглеждаше все по-замаян, все по-близо до повика за повръщане.

Мръсно, зле облечено

На кучешката пътека душата ми откри
моето сърце. Разбито, но живо
мръсно, зле облечено, изпълнено с любов.
На кучешката пътека, там дето никой не иска да стъпи.
Пътека, спохождана само от поетите
когато не им остава нищо друго за правене.
Но аз имах още толкова неща да правя!
При все това бях там – оставях се да ме убият
червените мравки и също
черните мравки, обикаляйки запустелите
села: ужасът надигащ се
докато докосне звездите.
Чилиец образован в Мексико може да понесе всичко
мислех си, но не беше вярно.
Нощем сърцето ми плачеше. Реката на битието, казваха
трескави устни, които после открих, че са моите
реката на битието, реката на битието, екстазът
надиплящ се на брега на тези изоставени села.
Автори на логически суми и теолози, врачки
и пладнешки разбойници изплуваха
като водни същества насред една металическа реалност.
Само треската и поезията предизвикват видения.
Само любовта и паметта.

Не тези пътища, не тези равнини.
Не тези лабиринти.
Докато накрая душата ми намери моето сърце.
Бе болно наистина, но беше живо.

Кървав дъждовен ден

О, кървав дъждовен ден
какви ги вършиш в душите на неподслонените
кървав ден на едвам доловима воля:
зад завесата от тръстика, в тресавището
с пръстите на краката, вкочанени от болка
като малко и треперещо животно –
но ти не си малък и тръпките са от наслада
ден, облечен в инсигниите на волята
вцепенен и неподвижен в тресавище, което може би
не е от този свят, бос насред подвижен сън
простиращ се от сърцето до нуждите ни
от гнева до копнежа – завеса от тръстика
разгръщаща се, окалваща ни, прегръщаща ни.

Мексикански манифест (Начало)

С Лаура не го направихме онзи следобед. Пробвахме наистина, но не се получи. Или поне това си помислих тогава. Сега не съм толкова сигурен. Може и да сме го направили. Това каза Лаура и мимоходом ме въведе в света на градските бани, които

оттогава и задълго щях да свързвам с насладата и играта. Първата несъмнено беше най-хубавата. Наричаше се Химнасио Моктесума и във фоайето някой неизвестен художник беше направил стенопис, на който се виждаше ацтекският император, потопен до шия в басейн. По краищата, близо до монарха, но много по-дребни, се къпят усмихващи се мъже и жени. Всички изглеждат безгрижни с изключение на царя, който втренчено гледа някъде извън стенописа, сякаш преследва с поглед малко вероятния зрител – с едни тъмни и широко отворени очи, в които често ми се струваше, че виждам ужаса. Водата на басейна беше зелена. Камъните – сиви. В дъното се забелязваха планини и черни буреносни облаци.

Ернесто Карденал и аз

Мъкнех се потен, с коса полепнала
по лицето
когато видях Ернесто Карденал, който вървеше
насреща ми в обратната посока
и като поздрав му рекох:
Отче, в Царството Небесно
което е комунизмът
има ли място за хомосексуалистите?
Да, отвърна той.
А за непокаялите се чекиджии?
Робите на секса?
Ебаващите се ебачи?
Садомазохистите, курвите, фанатиците
на клизмите,
онези, дето вече не издържат, дето наистина
вече не издържат?
И Карденал отвърна да.

И аз вдигнах поглед
и облаците приличаха
на котешки усмивки, леко розови
и дърветата осейващи хълма
(хълма, който трябва да изкачим)
махаха с клони.
Дивите дървета сякаш казваха
един ден, по-скоро по-рано, отколкото по-късно, ще паднеш

в гумените ни ръце, във възлестите ни ръце
в студените ни ръце. Един студ на растение
от който ще ти настръхнат косите.

***

моето поколение четеше Маркс и Рембо, докато му се обърнат червата

Възможности за революция

Идилия на балерини сред пълзящите растения на свечеряването
Часовници от хлорофил виснали във въздуха
Думи от Валие-Инклан насетне неизползвани от никого
Светкавица пронизана от пейзажи
Идилия на балерини сред снеговете на стихотворението
Жила пронизващи любимия акварел на пътника

Какви думи да кажем в средата на текста?
Какви образи ще опазят границите на текста?
Зима завинаги
Погледи умножаващи се до червената линия на свечеряването

Идилия на коси инкрустирани в други коси
Смътен спомен за трубадури в енцефалограмата на скалпелите

В центъра на текста стърчи гилотина
Сбогом, търпение, сбогом.

***

толкова красота, омешана с толкова лайна

Седнали на вълнолома под крановете

Тайнството започва в привидния край на всички пътища.
Адолфо Есте и Филидор Лагос

Този който клати с глава ухилен и крои гадории
Паника щом си спомни миналото
Талкауано Валпараисо Икике, пристанища от миналото
Този който си завира ръка в устата пред изумените деца
Децата се връщат у дома със сладолед в ръка

Тайнствени разговори на границата
Чилийци на път отчаяно празен стомах
на границата
Баобаби на границата
Чилийски младежи спят под сянката на баобабите

Месец по-късно една улица и дебели жени миещи тротоара
Таванска тераса, много тавански тераси и деца, играещи с камъни

Нощем светкавиците озаряват града
Сутрин гръмотевиците го разтрисат
Знам, че всичко е кристално ясно

Рецепционистът ми връчва виолетов ключ
отварям вратата на стаята си и порокът седи на леглото
Или си мие лицето в ужасяващата баня
или прави чук-чук с кокалчетата на пръстите
по скуловата ми дъга

На разсъмване като виждам падналите дървета не разбирам
как може да стават тези неща
Кучки раждащи котета в брачни легла
Книги на Киплинг опикани от някой луд читател
Булевардите покрити с тиня листа корени
малки птици и обувки

Не разбирам старата Лилиян как продава картините
на сина си невидимия и рецитира поеми
чиито главни действащи лица обичат и умират в епохата
на Максимилиан и на Хуарес или пък са крави и котки

Понякога си мисля че не всичко е ясно
Понякога си мисля че има невидими течения
като сина на Лилиян

Паника щом си спомни миналото
Паника щом си спомни миналото
Това е затвор и това е журналистическа готика
(разхлабени вратовръзки, цигари)
и в най-тъмния ъгъл невинният съзерцава
как се процежда слънцето през странната капандура

Стените украсени с мъжествени жени
Портрети на женени полицаи на стените украсени

с откачени жени
И графит в подкрепа на вярата
„тук беше отчето франсиско вервайте“

И не вярват онези поглъщащи три хотдога
и бутилка бира
в пет следобед

Вадещите бележник и играещите на кръстчета и нули
или на точки и чертички или пишещите разказ
Как пък ще вярват тъкмо журналистите!

И пироманът ръкомаха
все едно иска да обясни всичко
Но не е Панюрж още по-малко
Още по-малко затворът бароков университет
или инфанта кракоразкрачена гледаща филма

О невероятната ми епоха
в която ежедневното се съвкупява
с трагичното

Почукват три пъти и съпругът нарежда
сложи си пеньоара и излез да отвориш
Съпругата надава вик ужасена

***

И какво научиха студентите на Амалфитано? Научиха се да рецитират на висок глас. Наизустиха двете си или три любими стихотворения, за да ги помнят и да си ги казват

в подходящите моменти: погребения, сватби, самота. Разбраха също, че книгата е лабиринт и пустиня. Че основната поука от литературата е смелостта, една странна смелост като каменен кладенец насред воден пейзаж, смелост, подобна на водовъртеж и огледало. Че не е по-удобно да четеш, отколкото да пишеш. Че като четеш, научаваш да се съмняваш и да си спомняш. Че паметта е любов.

***

Какво правиш в този град където си беден и
неизвестен?
(Въпросът ме разведри) Остаряваш, разхождаш се
в околностите на музеите, съзерцаваш
момичетата на града враждебен към теб
О, отвърнах, всъщност преувеличаваш Упражняваш се в
търпение? Може би Мъжеството като витло?
Стъпките ми ме отведоха под тези акведукти Най-
добрите Доволен съм Момиче
паница супа в Кан Риера, топъл спален чувал през
зимата
Докато стиховете ти изгниват, каза гласът
В дванайсе в полунощ
Може би възнамеряваш да се върнеш в родината си с очите
на Анселм Турмеда? Уморен Разведрен
след като подслушах чужд разговор
свалям си обувките като се усмихвам в тъмното
Но си сам
Не: Някой, моят Сталкер, бди над сюжетите ми

***

В продължение на един нескончаем момент не се случи нищо. Две коли, спрели насред пустинята.

Твоето далечно сърце

Не се чувствам сигурен
На никое място.
Приключението не свършва.
Очите ти сияят във всички ъгли.
Не се чувствам сигурен
В думите
Нито в парите
Нито в огледалата.
Приключението не свършва никога
И твоите очи ме търсят.

Тези дворове приличат на плажове

На Мара Лароса

Разсъмването е за оцелелите, войн, който винаги е бил беден, който никога не е престaвал да обича. Дрехите ни, бели от скреж и въздишки, целувките ни, по-скоро пълната увереност, че сме приклещени от *целувката*, нова и опасна. О, Карла, докато тя казва, че изобретява други оръжия за революцията, всекидневното е разфасовано,

синът ѝ на година и половина е намерил мост за общуване с нас посредством думата паток. Какво друго, ако не любовта, желанието – може би бедра, отворени под целувките ми – да се избегне лудото препускане по ириса на очищата ти. Какво, кажи ми, или утре още е рано, или целият срам още не е изплувал на повърхността – но кой тогава изплува – или виж ме на средата на този мост, да съзерцавам летящи риби върху река с цвят на сепия, праисторически лица в облаците, които необратимо се давят, смесват се с градската мъгла, да мърморя паток, паток, паток, паток…

Детективите

Сънувах детективи изгубени в тъмния град.
Чух пъшкането им, гаденето им, деликатността
С която се измъкваха.
Сънувах двама художници ненавършили
40 когато Колумб
Открил Америка.
(Единият класически, извънвременен, другият
Винаги модерен
Като лайната.)
Сънувах сияйна следа
Следата на змиите
извървявана отново и отново
От детективите
Абсолютно отчаяни.
Сънувах заплетен случай
Видях коридорите, пълни с полиция
Видях въпросниците, на които никой не отговаря
Позорните архиви
И после видях детектива
Да се връща на местопрестъплението
Сам, напълно спокоен
Като в най-страшните кошмари
Го видях да сяда на пода и да пуши
В спалня покрита със засъхнала кръв
Докато стрелките на часовника
Напредваха боязливо в нескончаемата
Нощ.

Уреди за почистване

Ще възпея тези шосета и тези мигове. Чадъри на скитници, изоставени на еспланади, в дъното на които се възправят бели супермаркети. Лято е и полицаите пият на най-задната маса в бара. До джубокса момиче слуша хитове. Някой върви в тези часове далеч оттук, отдалечавайки се оттук, решен да не се връща повече. Голо момче, седнало до палатката си навътре в гората? Момичето влезе неловко в тоалетната и почна да повръща. Погледнато отблизо, малко е времето, което ни отпускат, за да създадем живота си на земята, искам да кажа – да подсигурим нещо, да се оженим, да очакваме смъртта. Очите ѝ в огледалото като писма, разгърнати в стая в полумрак. Купът, който диша, потънал в леглото до нея. Мъжете говорят за мъртви джебчии, цени на вили по крайбрежието, бонуси. Един ден ще умра от рак. Уредите за почистване започват да се реят във въображението ѝ. Казва: бих могла да продължавам, все да продължавам. Момчето влезе в стаята и я хвана за раменете. И двамата плакаха като персонажи от различни филми, прожектирани върху един и същ екран. Червена сцена с тела, отварящи газта. Кокалеста, прекрасна ръка завърта крана. Избери една от тези фрази: „избегнах мъчението“… „непознат хотел“… „няма повече пътища“…

***

Смъртта е кола с двама или трима далечни приятели. Лица
които не мога да забравя: синкави, студени, само на крачка от здрача.
Смъртта е кола в движение по булевардите на Мексико Сити
търсеща напразно къщата ти: следа от въглен, опашка от
въглен, пръсти от въглен, потъващи в тъмнината. Смъртта
са устните на Р. Б. и Л. Х. на задната седалка на маршрутка: вече знам
че от тези булеварди няма измъкване. Оставям ти го като залог:
краят на детството ми.

Фрагменти

Съсипан детектив... Чужди градове
с театри носещи гръцки имена
момчетата от Майорка самоубили се
на балкона в четири сутринта
момичетата погледнали през прозореца при първия изстрел
Дионис Аполон Венера Херкулес...
Редуват се Развиделява се
над перспективата от сгради
Някакъв тип слуша новините в колата
и дъждът барабани по каросерията
Орфей...

За Èдна Либерман

Казва уличният артист от пешеходната зона
Това е Пустинята.

Тук където еврейската любовница
Изоставя своите любими.

И си спомням, че ме обичаше и мразеше
И после се оказах сам в Пустинята.

Казва уличният артист: това е Пустинята.
Мястото, където се правят стихотворенията.

Моята родина.

***

Очакваш да изчезне свиването на сърцето
Докато вали над странното шосе
Където се намираш

Дъжд: само чакам
Да изчезне свиването на сърцето
Давам всичко от себе си

Замръзналите детективи

Сънувах замръзнали детективи, латиноамерикански детективи
опитващи се да държат очите си отворени
насред съня.
Сънувах ужасяващи престъпления
и предпазливи типове
гледащи да не стъпват в локвите с кръв
и междувременно да обхванат с един поглед
местопрестъплението.
Сънувах детективи изгубили се
в изпъкналото огледало на семейство Арнолфини –

нашето време, нашите перспективи
нашите сценарии на Ужаса.

***

Зазоряването, което те сварва гол и четящ.

Полицаи

Ромео и Жулиета в една полицейска държава
Цялата Данте цялата Бокачо цялата Ариосто
Марлоу в една полицейска държава
Скритият блясък на Веласкес
Водно пустинно дървесно въздушно тялото ми в една система
от районни управления и патрулки и радиото
в полунощ
само повтаря че нещо не е наред в Пети район
между улиците Оспитал и Дел Кармен
блокирайте Йерусалим, изхвърлете негрите
от бар Йерусалим!
И между рибарските магазини и плод
и зеленчуците и месарските магазини
се разхождат раменете и колената на полицаите
Въоръжени до зъби или голи
те са единствените способни да гледат
сякаш само те имат очи
единствените които ще могат да ни разпознаят

отвъд всеки жест –
обездвижена в хватка ръка сочеща
нещо което вече няма значение

***

Изгубилите Революцията (отбрана фракция) се подготвяха за пиршеството и болката на света.

Изгубените детективи

Детективите изгубени в тъмния град.
Чух пъшкането им.
Чух стъпките им отекващи в Театъра на Младостта.
Глас като летяща стрела.
Сенки на кафенета и паркове
кръстосвани през юношеството.
Детективите съзерцаващи
разперените си длани
съдбата изцапана със собствената кръв.
И ти дори не можеш да си спомниш
къде беше раната,
лицата обичани някога,
жената спасила живота ти.

***

Важното е да е добре написано, каза. Не, казах му, знаеш, че не това е важното.

Сънувах замръзнали детективи

Сънувах замръзнали детективи в огромния
фризер на Лос Анджелис,
в огромния фризер на Мексико Сити.

Още едно разсъмване в къмпинга Естреля де Мар

Само радиото прекосява тишината
(Великолепни облаци Великолепен въздух)
Далечни гласове които споделих
с теб Песни
на които танцувахме толкова отдавна
когато никой от нас нямаше
двайсет
и бяхме по-малко бедни и по-малко спокойни
от днес
(Великолепни облаци Великолепен въздух)
Сладък нов стил на пролетта
10 градуса над нулата
в 6 сутринта

***

съновидният вятър влачеше песъчинки, полепващи по лицето; златна баня; какъв покой; колко просто е всичко

За Антони Гарсия Порта

Трогнат съм от твоите подаръци
Полезни са и съдържат витамини
(Пликове за писма
хартия за писане
винарския рекламен бележник, който Ана
изпрати за мен
понякога сирене
кисело мляко, сладки
онези пролетни утрини
в които пристигаше да ме събудиш
и аз бях толкова зле
ябълки, портокали
от време на време кутия
Gauloises, какъв лукс, BICчета
добри новини.)
Пиша това за
да ти благодаря.

***

Прекрасни безпаметни мигове
като изгубени стихотворения на Бертран де Борн
и мезоамерикански легенди.

Скрити в леглото, щастливи
докато навън вали.

Прекрасни мигове без картографии
без смели капитани
гарантиращи завръщането у дома.

Където не съществуват момичета и градове
и пожари.
Единствено тялото ти
покрито с мръсен шлифер
полегнало на плажа
докато четеш.

***

Бриз, който миришеше на автомобилно масло, на сухи растения, на портокали, на гробище с циклопски измерения.

В читалнята на Ада

В читалнята на ада В клуба
на феновете на научна фантастика
В заскрежените вътрешни дворове В транзитните зали спални
По ледените писти Когато всичко вече изглежда по-ясно
И всеки миг е по-хубав и по-незначителен
С цигара в устата и страх Понякога
със зелени очи И 26-годишен Ваш покорен слуга

***

Стените бяха тапицирани с червена шумоизолираща материя, сякаш салонът беше шумоизолирана стая в лудница за курви.

***

Върви по дяволите, Роберто, и помни, че никога вече
няма да ѝ го вкараш
Имаше особена миризма
Дълги луничави крака
Коси с цвят на махагон и хубаво бельо
Истината е, че малко си спомням сега
Обичаше ме завинаги
Закопа ме

***

Наполовина направени, ни риба, ни рак, биполярни, способни да яхат урагана.

Сънувах, че сънувам и в тунелите на съня срещам съня на Роке Далтон – съня на смелите, умрели за една шибана химера.

Сънувах, че съм на петнайсе и отивам у Никанор Пара да се сбогувам. Заварвам го изправен, облегнат на черна стена. Къде отиваш, Боланьо? вика ми. Далеч от Южното полукълбо, отвръщам му.

Сънувах, че Бодлер прави секс със сянка в стая, където било извършено престъпление. Но не му пукаше. Все едно и също, казваше.

Сънувах, че превеждам Маркиз дьо Сад с брадва. Бях полудял и живеех в гората.

Сънувах, че сънувам, бяхме изгубили революцията, преди да сме я направили, и решавам да се връщам вкъщи. Опитвайки се да си легна, се натъквам в леглото на спящия Де Куинси. Събудете се, сър Томас, му казвам, скоро ще се развиделее, трябва да тръгвате. (Все едно Де Куинси е вампир.) Но никой не ме чува и отново излизам да блуждая по тъмните улици на Мексико Сити.

Сънувах, че бях стар и болен детектив, и че търсех хора, изгубени преди много време. Понякога случайно се поглеждах в някое огледало и разпознавах Роберто Боланьо.

Сънувах, че Паскал говори за страха с кристални думи в кръчма в Чивитавекия: „Чудесата не служат за обръщане във вярата, а за осъждане“, казваше.

Сънувах, че настъпваше краят на Земята. И че единственото човешко същество, което наблюдава края, беше Франц Кафка. В небето Титаните се бореха на живот и смърт. От пейка от ковано желязо в парка на Ню Йорк Кафка виждаше света да гори.

Сънувах, че вихър от призрачни числа е единственото, останало от човешките същества три милиарда години, след като Земята бе престанала да съществува.

Сънувах, че след бурята руски писател, а също така и неговите френски приятели избират щастието. Без да питат и без да искат нищо. Като някой, който се просва в безсъзнание върху любимия си килим.

Сънувах, че заспивам, докато училищните ми приятели се опитват да освободят Робер Деснос от концлагера Терезин. Събуждайки се, някакъв глас ми нареждаше да се задействам. Бързо, Боланьо, бързо, няма време за губене. Като пристигам, откривам само един стар детектив, ровичкащ в димящите руини, останали след нападението.

Сънувах, че бях стар латиноамерикански детектив и че загадъчна фондация ми възлага да открия смъртните актове на Летящите Латиноси. Обикалях целия свят: болници, бойни полета, питиепродавници за пулке, изоставени училища.

Сънувах, че пак хващам пътя, но този път вече не бях на петнайсе, а надхвърлил четирисетака. Притежавах само една книга, която носех в малката си раница. Изведнъж, както си вървях, книгата се възпламени. Съмваше се и почти не минаваха коли. Докато хвърлях овъглената раница в канавката, усетих как гърба ми пареше все едно имах криле.

Сънувах, че един следобед почукаха на вратата на къщата ми. Валеше сняг. Нямах нито печка, нито пари. Мисля, че дори щяха да ми спрат тока. И кой мислите стоеше от другата страна на вратата? Енрике Лин с бутилка вино, пакет с храна и чек от Непознатия Университет.

В тази безутешност, татко, където от смеха ти оставаха само археологически останки.

Етиката

Чуден любовен свят: самоубийства и убийства;
няма магнетични дами, Гаспар, а Страх
и необходимата скорост на онзи, който не иска
да оцелее

Нови жилищни комплекси. Кошмар

Нови градове с паркове и детски площадки
и Големи Супермаркети…
Сред открити местности, в някогашни тресавища, в изоставени
имения…
С ясли аптеки магазини
и ресторантчета…
И 15-годишни момчета вървящи със затворени очи…
Някой отговаря за всичко това
трябва да има охранител някъде
команден пулт…
Момичета и момчета разговарящи на покривните тераси…
Тънки гласове достигащи под сурдинка…
Като да чуваш някой който говори на пътя
без да излиза от колата си…
Малко сънен може би…
И е прекалено късно за да излезеш невредим
от кошмара…

На еднакво разстояние

Къде са мъртвите?
Разхождат се.
Разхождат се по стари улици, като говорят
на смътния микенски от сънищата.
Като говорят за други епохи.
Като говорят за чужди заслуги.
Къде са мъртвите?
Разхождат се
по градове, които разпознаваш
в кошмарите на първите нощи
на зимата.
Мъртвият ми говори за баща си.
Казва, че бил добър, много по-добър от него.
Знам, че това не е вярно.
Но по някакъв начин го разбирам.
Напуснал съм хаотичния дом
изпратен може би да напазарувам нещо.
И изведнъж се оказвам на разходка с мъртвия
до място наречено
короната на залеза.
Знам, че скоро всичко ще свърши.
И говорещият на микенски
ще изчезне зад буря
или болка в очите.
Знам също
че тези чужди заслуги
тези зимни носталгии
са само разходка, нищо повече от разходка.

И че там обитават тези атлети на залеза.
Трепересщите скелети.
Еквилибристите на морала.

***

За миг си представи везните, които държи в ръка сляпото правосъдие, само дето вместо две блюда тези везни имаха две бутилки или нещо, което приличаше на две бутилки. Бутилката – нека я наречем така – отляво бе прозрачна и пълна с пясък от пустинята. Тя бе продупчена на няколко места, през които пясъкът изтичаше. Бутилката отдясно бе пълна с киселина. Тя нямаше дупки, но киселината разяждаше бутилката отвътре.

***

Тя си изхлузва панталоните в тъмното.
Котарака оцапан в черно съм.
Също лицето на Гаспар който пуши съзерцавайки дима.
На жълтите плочки панталоните ѝ.
Недвижим и кост съм.
Гледания кур съм.
Всичко съм.
Курът, който тя гледа.

***

Само шум, шум като от смачкване на листове, шум като от изгаряни книги.

***

Никога да не се разболяваш Да изгубиш всички битки
Да пушиш с полуотворени очи и да рецитираш провансалски бардове
в самотното напред-назад на границите
Това може да е поражението но и морето
и кръчмите Знакът уравновесяващ
предумишлената ти незрялост и алегориите
Да си себе си, да си слаб и да се движиш

***

Попитах дали още е там.
Каза ми да мина.
Пак вали сняг, съобщих му.
Книгите му пръснати навсякъде.
Не става за правене на любов.
От 6 месеца не е водил момиче
в стаята.
Настойчив, категоричен посочи
размазана муха
в другия край на прозореца.
Като да се изплюеш върху огледало, спомних си.
Нещо като поет.
Безгрижен и щастлив.

Самота

Забавно ли ти е, че пиша в трето лице?
Забавно ли ти е как понякога казвам, че след 100 години
ще сме напълно самотни?
Нищо не знам за теб, освен че си моя сестра
В студените жилища до Готическия квартал
Понякога слушайки дъжда
Или целувайки се
Или правейки муцуни пред огледалото

***

Вече няма образи, Гаспар, нито метафори в зоната.
Ченгета, жертви, курви въоръжени
с военни отпадъци, педали,
араби, продавачи на лотария
феминистки пишещи в собствените си стаи.
Отчаянието. Яростта.
Свечеряването.

***

Един ден го попитах къде е бил през цялото това време. Каза ми, че е извървял пътя по протежение на река, която свързва Мексико с Централна Америка. Доколкото знам, няма такава река. Каза ми при все това, че извървял целия път по протежението на тази река и че сега можел да каже, че познава всичките ѝ меандри и притоци. Река от дървета или река от пясък, или река от дървета, която на места се превръщала в река

от пясък. Непрестанен поток от хора без работа, на бедни и умрели от глад, наркотици и болка. Река от облаци, в която плавал дванайсет месеца и по чието течение открил безброй острови и поселения, макар че не всички острови били населени, и където понякога си мислел, че ще остане да живее завинаги или ще умре.
От всички посетени острови два секвали дъха. Островът на миналото, каза, където съществувало само миналото време и където жителите му скучаели и били умерено щастливи, но тежестта на илюзорното там била толкова голяма, че островът ежедневно потъвал по малко в реката. И островът на бъдещето, където единственото съществуващо време било бъдещето и обитателите му били мечтатели и много агресивни, толкова агресивни, каза Улисес, че сигурно един ден ще се изядат едни други.

Сирените

Чуваш ли сирените на нощта?
Да.
Мъглата покрива пристанището.
Те са съобщения за теб.
Сирените валдхорните стенанията на мъглата.
Но не знам какво се опитваш да ми кажеш.
Може би е гласът на съвестта ти.
Съвестта ми прегракнала птица.
В тези часове на нощта?
Но ти още пишеш!
Неща без значение.
Посмъртни бумаги, заради които да бъдеш обичан?
Стига.
Обичам сега.

Разтварям крака и скривам моята птица.
Птицата ти прегракнала в мъглата.
С кого ли се опитва да установи контакт?
Безплатно е.
Песен е.
След много години ще бъда желан
Като леден диск.

***

Мечът на съдбата за пореден път съсича главата на хидрата на слепия случай.

Патрисия Понс

От Чили само си спомням едно 12-годишно момиченце
как танцува самò на чакълен път.

Намирам се в пещера
един метър височина на метър и двайсе
ширина
Пещера от клонаци и храсталак
до прибоя на пътя.

Тя разгръща листака и ми се усмихва.

***

Вече никой не стене – няма разкъсани сърца. Само нощната ни смълчаност, когато на четири крака се насочваме към огньовете, които някой е запалил за нас в тайнствен час и с неразгадаема цел. Води ни слепият случай, макар нищо да не сме оставили на слепия случай.

Да не пишеш стихове, а молитви

Да пишеш молитвословия, които да дуднеш под нос
преди да напишеш онези стихотворения
които да вярваш, че не си написал никога

***

Аз съм великан, изгубен насред изпепелена гора. Но някой ще дойде да ме избави.

***

Насилието е като поезията, не се коригира.
Не можеш да промениш пътя на бръснача
нито образа на свечеряването несъвършено завинаги.

Сред тези дървета които измислих
и които не са дървета
стоя аз.

Не, готин

Казах му, че можем да останем там, поне докато си поемем дъх… Зад гърба ни не се чуваха шумове, малка тишина, отредена за покриване на главите със сомбреро и облягане на стената… Пред нас се простираше гората и от време на време чувахме младежки гласове… Тенискортове, ресторанти с обширни тераси, семейни хотели… Казах му, че никой не ни преследва… Беше малък на ръст, доста по-нисък от мен и понякога не проговаряше с часове… Не знам вие как се запознахте с него, за мен продължава да е загадка… Думите поемаха нормалния си път някъде до средата на разстоянието… И там засядаха, на равно разстояние от главата на говорещия и на слушащия… Казах му нека останем тук… Поне за известно време… Мисля, че той винаги се съгласяваше, но човек не можеше да го приема буквално… Младежки гласове зад гората и някъде напред… Момче на петнайсет с въздушна пушка… Пазачът понякога си говореше с него… Образи на скърбящи хора мъже облечени в бяло облегнати на стена с вдигнати колена хъркащи под сомбрерото… Не, готин… Сцената се изпълва с усмивки: улавяше усмивки от въздуха и думи като „пълня“ „проветрявам“ „изгарям“… Още не мога да си обясня как се запознах с него… Беден мръсен гърбушко със смътно, водно излъчване…

***

Опитай се да не заспиш, си казвам… Макар сънят да затваря
клепачите, гледай да не заспиш… Спомни си щастливи образи
картинките от Мексико Сити, железните поети в Кафе Хавана…
Но не заспивай…
Не оставяй съня да затвори вратата… Мисли за филми на ужасите: Фреди,
Джейсън, Норман, Демонът!… Но не заспивай… Мисли за Дракула
за Франкенщайн, за Доктор Синуосо… Сенките, прекосяващи
клепачите на онова момиче… Проснато на разтегателния диван… И само
копринен параван я отделяше от Очите… Спомнѝ си младежи, скитащи
в околностите на Гуадалупе: такос с кайма, плаща на ацтекския светец
Хуан Диего, молещите се на колене… Какво правеше там? Гледаше…
Трафикът на тревица, претъпканите рейсове, магазините за електроуреди
баровете… Както тогава, направѝ усилие и надвий съня… Не оставяй
сенките да затворят (или отворят) вратите…

***

Веднъж като достигнеш оголеността на кланицата, всичко придобива неприемлива театралност.

***

Вазите скриват
Вратата на Ада

При определена светлина
В определен момент на деня

Изведнъж си даваш сметка
Този предмет е ужасът

***

На теория – и без да имам пръст в избора на темата – моето изказване трябваше да е озаглавено „Откъде води началото си новата латиноамериканска литература“. Ако се придържам стриктно към заглавието, отговорът няма да надхвърли три минути. Водим началото си от средната класа, или от един горе-долу улегнал пролетариат, или от семейства на наркотрафиканти от втория ешелон, които не искат повече престрелки, а се стремят към респектабелност. Ключовата дума е респектабелност. За това вече писа Пере Жимферер*: навремето писателите произхождаха от висшите класи или от аристокрацията и, избирайки литературата, избираха поне за известно време – което можеше да продължи цял живот или четири-пет години – обществения скандал, разрушаването на усвоените ценности, непрестанната подигравка и критика. Сега напротив – и особено в Латинска Америка – писателите произлизат от ниската средна класа или от редиците на пролетариата и това, към което се стремят в края на прехода, е леката лакировка на респектабелността. Тоест писателите сега търсят признанието, но не признанието на съратниците си, а на т. нар. „политически инстанции“, на държащите властта, независимо от политическите разцветки (на младите писатели им е все тая!), и посредством властта – признанието на публиката, ще рече, продажбите, които правят щастливи издателствата, още по-щастливи обаче самите писатели. Тези писатели, които знаят – защото са го преживели като деца в дома на родителите си – колко тежко е да се работи осем часа на ден, или девет, или десет. Такова е било работното време на родителите им, когато изобщо са разполагали с работно място, защото по-лошо от това да работиш десет часа е да нямаш работа и да се луташ, търсейки някакво платено занимание, в лабиринта или по-скоро в ужасната латиноамериканска кръстословица. Така че младите писатели,

** Pere Gimferrer (1945) – каталонски поет, близък приятел на Р. Боланьо през барселонския му период (б. пр.).*

както се казва, са препатили и се отдават телом и духом да продават. Някои използват повече тялото, други – повече душата, но в крайна сметка това, за което иде реч, е да се продава. Какво не продава? О, това е важно да го имаш предвид. Не продава разривът. Не продава едно писане, което се потапя с отворени очи. Например: не продава Маседонио Фернандес. Че Маседонио е един от тримата учители на Борхес (а Борхес е или би трябвало да бъде центърът на канона ни), е най-малкото, което може да се каже за него. Всичко сочи, че би трябвало да го прочетем, но Маседонио не продава, така че го игнорираме. Щом Ламборгини не продава – край с Ламборгини. За Вилкок знаят само в Аржентина и то само неколцина щастливи читатели. Следователно игнорираме Вилкок. Откъде води началото си новата латиноамериканска литература? Отговорът е пределно прост. Води началото си от страха. Води началото си от ужасния (и до известна степен напълно разбираем) страх да работиш в някоя службица или да продаваш джунджурии на Пасео Аумада*. Води началото си от желанието за респектабелност, което само прикрива страха. Погледнато отвън, приличаме на статисти във филм за нюйоркски мафиоти, които не спират да говорят за уважение. Истината е, че от пръв поглед ни личи, че сме една жалка група от трийсет-, четиресет- и някой и друг петдесетгодишен, очакващи Годо, който в случая е Нобел, Рулфо, Сервантес, принцът на Астурия, Ромуло Гайегос**.

Краят на седмицата

Затвориха зоната. По това време
на крак остават само кордоните
на полицията, двойчиците които не напускат
стаите си
собственикът на бара безразличен и плешив

** Paseo Ahumada – пешеходна зона в центъра на Сантяго де Чиле (б. пр.).*

*** „Ромуло Галегос" (Венесуела) – международна награда за роман на испански език. Боланьо я печели през 1999 г. с „Дивите детективи" (б. пр.).*

луната в капандурата.

Сънувам край на седмицата
пълен с мъртви полицаи и коли
изгарящи на плажа.

Млади свенливи тела, тъй
ще резюмираме тези години:
млади свенливи тела които се набръчкват
хилят се и зубрят разпищолени
в празната вана.

Яките пичове не танцуват
Композиция от сенки на американския континент

Режисьор Норман Мейлър

Яките пичове не танцуват
Яките пичове пристигат в погранични градчета в тъмна доба
Яките пичове нямат пари, прахосват парите, оглеждат се за малко пари в мънички и влажни стаи
Яките пичове не ползват пижама
Яките пичове имат големи и твърди патки, напукани от времето и омекващи
Яките пичове хващат патките си с ръка и напоително оросяват скатове и пустини
Яките пичове пътуват с товарни влакове надлъж големите пространства на Северна Америка
Големите пространства от нискобюджетни филми
Филми с насилие където кметът е безсрамник и шерифът кучи син и нещата отиват на зле
Докато се появи якият пич стреляйки наляво и надясно
Над нас се спускат гръдни кошове пръснати от едрокалибрени куршуми
Като нафори на окончателно избавление
Яките пичове правят секс с камериерки
В женски стаи с бедно обзавеждане
И изчезват преди зазоряване
Яките пичове се придвижват с окаяни превозни средства надлъж големите пространства на Латинска Америка
Яките пичове споделят пейзажа на пътуването и меланхолията му с прасета и кокошки
Назад отлитат гори равнини планини като зъби на акула реки без имена напразни усилия
Яките пичове събират трохите на спомените без да мрънкат
Яли сме викат ебали сме друсали сме се лафили сме до зори с истински приятели

Кво друго може да искаме?
Яките пичове пръсват синовете си по големите пространства на Северна Америка и Латинска Америка
Преди да се изправят пред лицето на смъртта
Преди да посрещнат с лице опразнено от надежда посещението на Кльощавата Костеливата
Преди да посрещнат със сбръчкано от безразличие лице визитата на Кръстницата Владетелката
Кралската Пингвинка Плешивата Най-грозната на Бала
Най-грозната и Най-изпъкващата на Бала

Сонет

Преди 16 години Тед Бериган публикува
Сонетите си. Марио разходи книгата по
лепрозориите на Париж. Сега Марио
е в Мексико, а *The Sonnets* на
етажерка, която сковах със собствените си
ръце. Мисля, че намерих дъските
близо до старческия дом в Монтеалегре
и с Лола направихме етажерката. През
зимата на ’78, в Барселона, когато
още живеех с Лола! И вече са минали 16 години
откакто Тед Бериган публикува книгата си
и може би 17 или 18 откакто я е написал
и аз някои сутрини, някои следобеди
изгубен в квартално кино, се опитвам да я чета
когато филмът свършва и запалват осветлението.

Ще се отдалечиш

Ще се отдалечиш от тази кървава путка
дето първо се смее и после плагиатства
стихотворенията ти Ще се опиташ да забравиш
сянката гърба който готви
смътния хъркащ куп докато ти
в другата стая пишеш
Ще се запиташ как е била възможна
Тази проклета миризма излизаща изсред
краката ѝ Манията да си мие
зъбите по всяко време Така е
вече никога няма да ти разкаже същата
история на изнасилвания и психоаналитици
Нито ще излезе от разказа ѝ бащината
кола за да паркира в твоята
памет (Тази уникална наблюдателница
откъдето виждаше че колата
винаги беше празна) Без повече
дълги замръзнали филми Жестовете ѝ
на безутешност Страхът който едва
успя да докоснеш с връхчетата на пръстите
Ще дойде един щастлив ден в който ще се запиташ
как изглеждаха ръцете ѝ грапавите ѝ
лакти Преливането на лунната светлина
върху косата покриваща лицето ѝ
Устните ѝ произнасящи в тишина
че всичко е добре И всичко

несъмнено ще е добре когато приемеш
реда на гробовете И се отдалечиш
от дългите ѝ луничави крака и от болката

***

Нощни шумове: на паяка вълк, на скорпионите, на стоножките, на тарантулите, на черните вдовици, на краставите жаби.

***

Текстове от Джо Холдеман, Дж. Г. Балард, Рубен
Дарио, Луис Сернуда, Джек Лондон, Р. Л. Стивънсън,
Хорхе Тейлиер, Андре Бретон, Ърскин Колдуел,
Съветска Научна Фантастика, Валие-Инклан, Хамлет,
Даниел Бига, Насарио.

Любима, тук не е Раят.
По улиците се водят сражения след десет вечерта.
Никой не ме посещава.
Макар че храната, която приготвям, все още се ядва.

Как му викат на това? – попитах.
Океан.
Един дълъг и бавен Университет.

***

Никога не свършваш да четеш, макар книгите да свършват, както никога не свършваш да живееш, макар смъртта да е сигурен факт.

***

В изгубени коли, с двама или трима далечни приятели видяхме отблизо
смъртта.
Пияни и мръсни, току-що събудили се, в предградия, боядисани в жълто
видяхме Плешивата под сянката на мъничка сергия.
Що за опело е това! изкрещя приятелят ми.
Видяхме я да изчезва и да се появява като гръцка статуя.
Видяхме я да се протяга.
Но най-вече я видяхме да се слива с хълмовете и хоризонта.

***

Реалността е като надрусан сутеньор насред гръмотевична буря.

Лола Хлябивода

Срещу теб опитах да си ида да се отдалеча
затварянето на вратата изискваше бързина
но в края беше ти която я отваряше.

Беше във всяко нещо което може
да върви плаче падне в кладенеца
и от светлината ме питаше за здравето ми.
Зле съм Лола почти не сънувам.

Годините

Сякаш го виждам все още, лицето му прогорено
върху хоризонта
Красиво и смело момче
Латиноамерикански поет
Лузър без да го е грижа за парите
Син на средната класа
Читател на Рембо и Окуендо де Амат
Читател на Карденал и Никанор Пара
Читател на Енрике Лин
Пич който се влюбва лудо
и след две години пак е сам
но смята че това не е възможно
че няма как накрая да не се съберат
отново с нея
Скитник
Измачкан протрит паспорт и мечта
прекосяващ КПП-та
затънал в тинята на собствения си кошмар
Сезонен работник
Светец от джунглата
Латиноамерикански поет далеч от поетите

на Латинска Америка
Пич който поебва обича преживява приятни приключения
и неприятни все по-далече
от изходната точка
Шибано от вятъра тяло
Разказ или история която почти всички са забравили
Инатливо копеле вероятно с индианска
креолска и галисийска кръв
Истукан който понякога мечтае отново да открие
любовта в неочакван и страшен час
Читател на поезия
Чужденец в Европа
Мъж губещ коса и зъби
но не кураж
Сякаш куража служи за нещо
Сякаш куража би му върнал
онези далечни дни в Мексико
изгубената младост и любовта
(Добре, вика, да допуснем че приемам да изгубя Мексико и младостта
но никога любовта)
Пич със странна склонност
да оцелява
Латиноамерикански поет който с настъпването на нощта
се просва върху дюшека си и сънува
Чуден сън
как прекосява страни и години
Чуден сън
как прекосява болести и отсъствия

***

Гласовете, които чувах (гласове, никога лица, нито фигури), идеха от пустинята. Аз бродех в пустинята с нож в ръка. В острието на ножа се отразяваше лицето ми.

***

Видях я да слиза надолу по улицата. Вятърът минаваше над нея – раздвижваше
листата на дърветата и прострените дрехи, но косите ѝ приличаха
на косите на статуя. Надолу по улицата с равномерни стъпки в права линия
към синевата на кръстовището. После не я видях повече. Затворих очи и си спомних
за едно момиче проснато на рогозка в ъгъла на стая
тъмна като гараж… Здрасти, казах, току-що пристигам и не познавам никого
на това очарователно място… Вятърът затръшна вратата, раздвижи прозорците –
сянката ѝ като пумпал се изгуби невъзмутима в кръстовището. Едва тогава
си дадох сметка, че съм пристигнал в Призрачния Град. Смразен затворих
очи и я видях отново… Кралица на отраженията… Кралицата на спускащите се
надолу улици…

***

Едно Дао… Едно Дао… Нашият малък Дарио
отдалечаващ се в трамвай
из нощта на Мексико Сити.

С виолетовото си сако
в почти празен трамвай.
Усмихва се зад стъклото.

После трамваят се изгубва
с електрическото си дрънчене
насред нощта.

И сцената се повтаря отново и отново
и той ми казва *светът се опознава*
без да прекрачиш прага на стаята.

***

Историята, тази семпла курва, не притежава определящи моменти, а е множене на мигове, кратковременности, съревноваващи се по чудовищност.

Орда

Поети от Испания и Латинска Америка, най-гнусното
От литературата, изникнаха като плъхове от дъното на съня ми
И извадиха ножовете си в хор от хладни гласове:
Нямай грижа, Роберто, рекоха, ние ще се погрижим
Да изчезнеш, нито непорочните ти кости
Нито писанията ти, които оплюваме и ловко плагиатстваме
Няма да изплуват от корабокрушението. Нито очите, нито ташаците ти
Ще се спасят от тази генерална репетиция на закопаването. И видях
Самодоволните им личица, достолепни културни аташета и розовобузи
Главни редактори на списания, редактори на издателства и бедни
Коректори, испаноезични поети, чието име е
Легион, най-добрите, вонящи плъхове, вещи

В трудното изкуство на оцеляването в замяна на изпражнения
На публично упражняване в терор, джобните Неруди
И Октавио-Пасовци, хладнокръвните прасета, абсида
Или скица във Великото Здание на Властта.
Орда, която незаконно окупира съня на юношата и писането.
Боже мой! Под това гойно и мазно слънце, което ни убива
И сдухва.

Разсъмване

Повярвай ми, намирам се в средата на стаята си
очаквайки да завали. Сам съм. Все ми е тая
дали ще завърша или не стихотворението си. Очаквам дъжда
пиейки кафе и гледайки през прозореца красив пейзаж
от вътрешни дворове с простряно и неподвижно пране
смълчани дрехи от мрамор в града, където не съществува
вятърът и в далечината само се дочува жуженето
на цветен телевизор съзерцаван от семейство
което също по това време пие кафе събрано около
маса – повярвай ми: масите от жълта пластмаса
се разрояват до линията на хоризонта и отвъд –
към предградията където строят жилищни
сгради и едно 16-годишно момче седнало на
червени тухли съзерцава движението на машините.
Небето в часа на момчето е огромен
кух болт, с който си играе бризът. И момчето
си играе с идеи. С идеи и стопкадри.
Неподвижността е прозрачна и твърда мъгла

изхождаща от очите му.
Повярвай ми: това ще е пришествие не на любовта
а на красотата с епитрахила ѝ от мъртви зори.

***

Време на две скорости: едното бе много бавно, хората и нещата се движеха в това време почти незабележимо. Другото бе много бързо, всичко, дори неподвижните неща искряха от скоростта. Първото се наричаше Рай, второто – Ад и единственото, което искаше, е да не живее никога в нито едно от двете.

Свечеряването

Това свечеряване – то видя бащата на Лиза да слиза
надолу
към Мексико Сити.
Това свечеряване видя баща ми да си слага ръкавиците
преди последния си боксов мач.
Това свечеряване видя бащата на Каролина
победен и болен след войната. Едно и също
свечеряване без ръце
и устни
тънки като стон.
Което видя бащата на Лола да работи в една
фабрика в Билбао и което видя
бащата на Ѐдна да търси точните
думи на молитвата си.

Това невероятно свечеряване!
Което съзря бащата на Дженифър
на кораб в Тихия океан
през Втората световна война
и което съзря бащата на Маргарита
на излизане от кръчма
без име.
Това смело и трепетно свечеряване – неразделно! –
като стрела изстреляна в сърцето.

***

Това, което пиша днес, всъщност го пиша утре

Пиши каквото искаш

Нищо няма да остане от сърцата ни.

Пейре Карденал. Пред твоите думи
Бял пепелник преливащ от пръстени.
Албигойците притаили се в Барселона.
При все това – песни и вино.
Бял пепелник преливащ от пръсти.
В комиксите намираме свободата.

Нищо няма да остане от сърцата ни.
Нито от каменните тавани, които ни видяха.
Да пребледняваме.

***

Заслужил съм си го, шефе, всичко съм си го заслужил
не палете лампата. Безшумни коли в чужд град.
Нямам идея къде се намирам, кое е това място
последният образ от действителността, останал в съзнанието ми
беше момиче, спускащо метална щора
на сергия.
Какво стана с това момиче?
Не знам, само си спомням, че беше рижава
и че ме погледна за няколко мига
и после тръгна надолу по улицата
към центъра на това мизерно градче.

***

Литературата е бронирана машина. Не я е грижа за писателите. Понякога дори не си дава сметка, че те са живи.

***

Все тая е накъде ще те повлече вятърът
(Да. Но ми се иска да видя Сенека на това място)
Мъдростта се състои в това да държиш очите отворени

докато падаш (звукови масиви
на отчаянието?) Да се отдаваш на наблюдения в полицейски
районни управления Да медитираш през уикендите
без пари (Общи места, които трябва да си повтаряш, каза
гласът зад кадър, без да се смяташ за нещастен)
Градове супермаркети граници
(Един блед Сенека? Един бифтек върху мрамор?)
За присвиването на сърцето още не е ставало дума
(Стига вече, безсрамна диалектико)
Тази необратима сила, която ще изпепели паметта ти

***

Наблюдаваният калейдоскоп. Страстта е геометрия. Ромбове, цилиндри, пулсиращи ъгли. Страстта е геометрия, падаща в бездната, наблюдавана от дъното на бездната. *Наблюдаваната непозната.* Зачервени от топлата вода гърди. Шест сутринта е и гласът на мъжа зад кадър все още казва, че ще я изпрати до гарата. Няма нужда, казва тя, тялото ѝ, което се движи с гръб към камерата. С прецизни жестове слага пижамата си в куфара, затваря го, взима огледало, поглежда се (там зрителят ще получи представа за лицето ѝ: очите широко отворени, ужасени), отваря куфара, прибира огледалото, затваря куфара, избледнява…

Последната любовна песен на Педро Х. Ластария, известен също като „Мидичката“

Южноамериканец в земя на готи
Това е прощалната ми песен
Сега, когато болниците прелитат
Над закуските и часовете за чай
С настойчивост, която няма как
Да не отпраща към смъртта.
Приключиха залезите
Изучавани продължително, приключиха
Прелестните игри, които не водят
Наникъде. Южноамериканец
В земя по-враждебна
Отколкото гостолюбива, аз се подготвям
За навлизане в дългия
Незнаен коридор
Където разцъфтяват, казват
Пропуснатите възможности.
Животът ми бе поредица
От пропуснати възможности
Читател на Катул на латински
Едвам се осмелих да произнеса
*Sine qua non** или *Ad hoc***
В най-горчивия час
На живота си. Южноамериканец
В болници на готите какво да правя
Освен да си спомням милите неща

---

* *Условие, без което не може (лат.) (б. пр.).*

** *Специално, използвано само за, за специални цели (лат.) (б. пр.).*

Споходили ме едно време?
Детски пътувания, елегантността
На родители, на дядовци и баби, щедростта
На изгубената ми младост и с нея
Изгубената младост на толкова
Сънародници
Сега са мехлем за болката ми
Сега са безкръвният майтап
Избухнал в тази самота
Неразбираем за готите
Или разбиран по друг начин.
И аз бях елегантен и щедър:
Умеех да оценявам бурите
Стенанията на любовта в бараките
И плача на вдовиците
Но жизненият опит е измама.
В болницата ме придружават само
Предумишлената ми незрялост
И проблясъците, видени на друга планета
И в друг живот.
Кавалкадата на чудовищата
В която „Мидичката“
Има видна роля.
Южноамериканец в ничия
Земя, аз се подготвям
За навлизане в езерото
Застинало като око
Където се отразяват приключенията
На Педро Хавиер Ластария
От инцидентния лъч
До ъгъла на инциденция

От синуса на ъгъла
На рефракция
До константата наречена
Рефракционен индекс.
В прав текст: лошите неща
Превърнати в добри
В славни прояви –
Сгазването на лука
Паметта за провала
Превърната в паметта
За куража. Мечта
Може би, но
Мечта, победила
На канадска.
Нека никой не следва примера ми
Но да се знае
Че мускулите на Ластария са
Прокарващите този път.
Кортексът на Ластария
Тракането със зъби
На Ластария са тези, които осветяват
Тази черна нощ на душата
Сведена за моя наслада
И размисъл до това кьоше
На помещение, потънало в сенки
Като трескав камък
Като пустиня, удържана
В думата ми.
Южноамериканец в земя
На сенките
Аз, който винаги съм бил

Джентълмен
Се подготвям да присъствам
На собствения си прощален полет.

По-добре да се учиш да четеш, отколкото да се учиш да умираш

Много по-хубаво
И по-важно е
Да се учиш да четеш и пишеш
Отколкото мъчното научаване
На Смъртта
Първото ще те съпровожда цял живот
И дори ще ти достави
Радости
И някое друго сигурно нещастие
Да се учиш да умираш
От своя страна
Научаването да гледаш лице в лице
Плешивата
Ще ти послужи за един миг
Мигновения момент
На истина и погнуса
И после никога повече

Епилог и поука: Да умреш е по-важно, отколкото да четеш, но трае много по-кратко. Може да се възрази, че да живееш е да умираш всеки ден. Или че да четеш е да се учиш да умираш напреки. За да приключим – и както при толкова други неща – образец

си остава Стивънсън. Да четеш е да се учиш да умираш, но също така е научаването да си щастлив, да си смел.

***

Това са римските ликове от Ада
Предпочитам да живея далеч от всичко, казах
Да не съм съучастник Но тези лица съзерцават
онова отвъд тялото ти Благородни
черти фосилизирани във въздуха
Като края на стар филм
Лица отпечатани върху лазура на небето
Като смъртта, казах

***

Насред пустиня от скука оазис на ужаса.

Русо момиченце

Това момиченце вече не спи:
безсънницата ѝ е бяла птица
болезнено блъскаща се в прозорците
неспособна да живее през зимата,
неин си начин да се сресва
заключена в тоалетните.
С браточката галим кожата ѝ на праскова:
— Какво правиш през нощта?
— Мисля, че плача

Мексико Сити, ноември 1975

***

Не знам дали има евкалиптови гори – искам да кажа, че никога не съм била в гора от евкалипти – но гората от съня ми бе ужасяваща. Листата бяха посребрени и когато докосваха ръцете ми, оставяха тъмна, лепкава следа. Земята беше мека като постилка от иглички в борова гора, макар че гората от съня ми бе от евкалипти. Стволовете на всички дървета без изключение бяха изгнили и смрадта им бе непоносима.

***

Кошмарът започва някъде там, в тази точка.
Оттатък – нагоре и надолу – всичко е част от
кошмара. Не пъхай ръка в този съд. Не
пъхай ръка в тази ваза на ада. Някъде там
започва кошмарът и всичко, което направиш оттам
насетне, ще порасте връз гърба ти като гърбица.
Не се приближавай, не се навъртай около тази двусмислена точка.
Дори да видиш да разцъфтяват устните на твоята истинска
любов, дори да видиш да разцъфтяват клепачи, които
искаш да забравиш или да си възвърнеш. Не доближавай.
Недей обикаля около това двусмислие. Не
помръдвай с пръст. Повярвай ми. Някъде там избуява
кошмарът.

***

Тогава всички поети ще живеят в артистични комуни, наречени затвори или лудници. Нашият въображаем дом, нашият общ дом.

***

Обърнат навътре, все едно възнамерявах
да целуна самия себе си.
Данте Габриел Росети

Акото цапа… С огромно старание съм изписал „Г“-то
в Габриел… С голямо 12 полунощ събуди се Роберто
сънят ми каза да ти кажа сбогом

Духовно упражнение на Роберто Боланьо

В края на 1992 той бил много болен
и се бил разделил с жена си.
Това било шибаната истина –
бил сам и преебан
и често си мислел, че му остава малко.
Но сънищата, чужди на болестта
се явявали всяка нощ
с вярност, която успявала да го учуди.
Сънищата, които го пренасяли в онази магическа страна
която той и само той наричал Мексико Сити
Лиза и гласът на Марио Сантяго
четящ стихотворение
и толкова други неща хубави и достойни
за най-пламенните възхвали.
Болен и сам, той сънувал
и устоявал на дните, крачещи неумолимо

към края на поредната година.
И от това извличал малко сила и кураж.
Мексико, фосфоресциращите стъпки на нощта
музиката, звучаща по кръстовищата
където едно време замръзвали курвите
(в леденото сърце на жк Гереро)
му предоставяли препитанието, от което имал нужда
за да стисне зъби
и да не плаче от страх.

***

на половината път между забравено гробище и сметище

***

Щастлив край
В Мексико
Бяла стая
Червени
Залезът
И покойните
Фигури въплътили се отново
Одушевявайки бдението
Ние
Предишните
Без снимки
От отминалите
Приключения

Без спомени
Бедни и щастливи
В Мексико
В залеза
Безукорен
На Мексико

***

с уморен жест, полицаите се заеха със задачата като войници, които, впримчени във времеви *continuum*, отново и отново се изправят пред едно и също поражение

Портрет през май, 1994-та

Моят син, представителят на децата
на това крайбрежие, изоставено от Музата
днес навършва с ентусиазъм и упоритост четири години.
Автопортретите на Роберто Боланьо
призрачно летят като чайки в нощта
и падат в краката му както пада росата
по листата на дърво – представителят
на всичко, което можехме да бъдем
силни, вкоренени в това, което не се променя.
Но нямахме вяра или вярвахме в толкова неща –
в крайна сметка разрушени от реалността
(Революцията например, тази ливада

от червени знамена, поля с тлъста паша) –
че нашите корени бяха като облаците
на Бодлер. И сега автопортретите
на Лаутаро Боланьо са тези, които танцуват под ослепителна
светлина. Светлина на сън и чудо, светлина
на странстващи детективи и боксьори, чийто кураж
освети нашата самота. Онази светлина, която изрича:
аз съм тази, която не избягва самотата, но съм също и
певицата от пещерата, тази, която повлича
родителите и синовете към красотата.
И на това се уповавам.

Чети старите поети

Чети старите поети сине мой
и няма да съжаляваш
Сред паяжини и изгнило дърво
на кораби заседнали в Чистилището
те са там
пеят!
Достойни за смях и героични!
Старите поети
Тръпнещи в даровете си
Номади изтичащи в канала и дарени
на Нищото
(ала те не живеят в Нищото
а в Сънищата)
Чети старите поети
грижи се за книгите им
Един от малкото съвети
който може да ти даде баща ти

***

Но трябва да се убият бащите, поетът е сирак по рождение.

***

Този, с когото би общувал на смъртното си легло: Ернесто Карденал.

Този, който би искал да ти е учител по литература, но не задълго: Езра Паунд.

Този, с когото би общувал на смъртното си легло, след като си тръгне Ернесто Карденал: Уилям Карлос Уилямс.

Този, който най-добре би се справил като гангстер в Холивуд: Антонен Арто.

Този, който най-добре би се справил като гангстер в Маями: Висенте Уидобро.

Този, който е най-лошата компания, за да се отрежеш: Маяковски.

***

Манго, манго, помисли си Амалфитано, и затвори очи.

***

Спи, пропаст моя, отраженията ще кажат
че липсата на съпричастност е пълна
но ти дори насън казваш, че всички
сме съучастници, че всички
заслужаваме да се спасим

Post Scriptum

От изгубеното, от безвъзвратно изгубеното искам да си възвърна само писането си, намиращо се ежедневно на разположение, редове, способни да ме хванат за косите и да ме вдигнат, когато тялото ми вече не иска да издържа повече. (Показателно, каза чужденецът.) По човешки и по божи. Като онези стихове на Леопарди, които Даниел Бига рецитирал на скандинавски мост, за да се въоръжи с кураж – такова да е писането ми.

Поетът не очаква дамата

Кюрнбергер. Когато по кралствата
на Европа се разхождаше смъртта.
А в бардовете имаше кураж за
обновяване на лириката. Седнал
в стая на замъка
обсаден отново.
И едно любовно стихотворение
пропито със „сюзеренно безразличие“.
Когато някой може би един придворен
изкрещява предупреждение което не може да се чуе
в края на каменен коридор
заглъхващо отново
в точката на пресичане на смъртта
и стихотворението.

Атоле

Видях Марио Сантяго и Орландо Гилен
изгубените поети на Мексико
да потапят пръсти в атоле

На стенописите на нов университет
чието име е Ад или нещо можещо да бъде
някакво подобие на педагогически ад

Но ви уверявам, че музиката за фон
беше веракруски или тамаулипаски фолк
не мога да кажа с точност

Приятели мои, беше денят на премиерата
На *„Изгубените поети на Мексико“*
така че можете да си го представите

И Марио и Орландо се смееха, но като на забавен кадър
сякаш в стенописа, където обитаваха
не съществуваше припряността или ускорението

Не знам дали съм ясен
сякаш смехът им скрупульозно се разгръщаше
върху безкраен хоризонт

Тези небеса нарисувани от Д-р Атл, спомняш ли си ги?
да, спомням си ги и също си спомням смеха
на моите приятели
Когато още не живееха в лабиринта на стенописа

изниквайки и изчезвайки като истинската поезия
тази, посещавана сега от туристите

Пияни и надрусани като изписани с кръв
сега изчезват из геометричното сияние
на това Мексико, което им принадлежи

Мексико на самотата и спомените
на нощното метро и китайските кафенета
на зазоряването и атолето

***

Сега тялото ти се втриса
от кошмари. Вече не си
същият: онзи, който обичаше
който пое риск.
Вече не си същият, макар че
може би утре всичко ще се разсее
като лош сън и ще почнеш
начисто. Може би
утре ще почнеш начисто.
И потта, студът
безприютните детективи
ще са само лош сън.
Не се обезкуражавай.
Сега трепериш, но може би
утре всичко ще започне начисто.

Муза

Бе по-прекрасна от слънцето
а аз нямах още 16.
Минаха 24 години оттогава
и продължава да е до мен.

Понякога я виждам да крачи
над планините – тя е ангелът пазител
от нашите молитви.
Тя е сънят, който се завръща

с обещанието и подсвирването.
Подсвирването, което ни призовава
и в което се губим.
В очите ѝ виждам лицата

на всичките си изгубени любови.
Ах, Музо, защити ме, казвам ѝ
в ужасните дни
на неспирното приключение.

Никога не се разделяй с мен.
Бди над стъпките ми и над стъпките
на сина ми Лаутаро.
Нека почувствам крайчеца на пръстите ти

отново на гърба си
да ме побутват, когато всичко е мрак
когато всичко е изгубено.
Нека отново чуя подсвирването.

Твой верен любовник съм
макар понякога сънят
да ме разделя от теб.
Ти си кралица и на сънищата.

Имаш приятелството ми ден след ден
и някой ден
твоето приятелство ще ме прибере
от запустението на забравата.

Дори ти да идваш
когато аз тръгвам
всъщност приятелството ни
е неразделно.

Музо, навсякъде
където ида
отиваш и ти.
Видях те в болниците

и във върволицата
политически затворници.
Видях те в ужасните очи
на Ѐдна Либерман

и в уличките
на наемните убийци.
И винаги ме опази!
Когато търпях поражение и ме отписваха.

В перверзните връзки
и в жестокостта
винаги беше с мен.
И макар да минават годините

и онзи Роберто Боланьо от Аламеда
и Либрерия де Кристал
да се промени,
да се парализира

да стане по-глупав и по-стар
ти ще останеш все така прекрасна.
По-прекрасна от слънцето
и звездите.

Музо, където и
да идеш
отивам и аз.
Следвам сияйната ти следа

прекосяваща дългата нощ.
Без значение на годините
или болестта.
Без значение на болката

или усилието, необходимо
за да те последвам.
Защото с теб мога да прекося
големите безутешни пространства

и винаги ще открия вратата
която да ме върне
в Химерата
защото ти си с мен

Музо,
по-прекрасна от слънцето
и по-прекрасна
от звездите.

***

Но при поезията (истинската поезия) е така: тя се предусеща, предвещава се във въздуха като земетресенията, които се предчувстват, казват, от някои особено чувствителни към това животни. (Такива животни са змиите, червеите, плъховете и някои птици.)

Нопал

Сързя нопала, но там някъде, далече
сигурно не беше нищо повече от сън.
Изсред мъглата изникваха: обли
и меки форми, повторени
в дългия преход на един сън
към друг
съдържайки във формите си на огледало и нокът
светкавичния образ
на самотен юноша
изправен, с протегнати ръце
докато на нескончаемия хоризонт на Мексико
се появяваха бурите.
Но щеше да оцелее.
И както кактусите нопали над пропастите
животът му щеше да висне в съня
и монотонността
задълго на неравни интервали.
Но не това бе важното.
Важни бяха нопалите

и те бяха отново там –
изникваха изсред сълзите.

***

Пише червеният полов орган пронизан от сиви палми.
Това затъмнение е подобно на очилата ти падащи в пропастта.
Вдън читалнята на Ада.
Заедно с конкретните хора и субективните хора
и търсените от органите на реда.

Болидът

Черната кола изчезва
зад завоя на битието. Аз
се появявам на еспланадата:
всички ще умрат, казва старецът
опрял се на фасадата.
Не ми разказвай повече истории:
моят път е пътят
на снега, не да изглеждам
по-висок, по-хубав, по-добре.
Умря Белтран Моралес
или така казват, умря
Хуан Луис Мартинес
Родриго Лира се самоуби.
Умря Филип К. Дик

и вече имаме нужда само
от стриктно необходимото.
Ела, заври се в леглото ми.
Да се галим през цялата нощ
на битието и черната му кола.

Рижавата

I

Моята идея за губещата момичето да познае смъртта
крак извън завивките като неговия Чили докоснат от луната

Бикоборски път на познанието вратата се отваря
и пича се хили като дебил слипа му издут от луната

Както Бог познава губещите тя е разпознала
идването на смъртта момента Чили мигновението му на самота

Рижавата му солидарността му един Чили под лунното докосване
чисто мигновение среща между голотата и неговата самота

Тяло проснато върху чаршафа моята идея за губещата –
изсред бедрата се стича нишчица семе като собствена светлина

Рижавата му надава вик в минали глаголни времена и тя свърша
посредством идеята пръст докосващ в гъза сталактита

Поетична по възкачване рижава по възкачване визуална делта
съставяща надървения му Чили докоснат от луната набримчил я

Докато свършва крещи втриса я фикс идея неизразима отново
като набримчено тяло съставено от изпотяване подобно на воал

Ръцете свалят слипа и се появява Чили страхотията му
белия му крясък като слипа докоснат от луната

Синьото ѝ око се обръща и поднася задницата нишчица семе
като светлина болна зора покриваща розовата черта и кафявото око

На гъза окото тъмно покрито с мляко като зора разума му
докоснат от млякото като лента пояс линия още изкрещява

Собствените му хаотични глаголни времена за да състави фигурата
На рижавата му набримчена която свършва до сталактита

II

Фикс идея отново неизразима гъстата нишка е собствена светлина

Неговият Чили неговата дъга недвижна като бял дроб на тъмни глаголни времена

Докоснато от луната свършването ѝ подчинеността ѝ на вълнообразна ос

Моментът Чили надървеният момент на рижавата му и на самотата му

Бикоборски път идеята му приема губещата посредством вълнообразна ос

Рижава по възкачване гърбът бедрата в следи от нокти подчинена на самота

Като телена мрежа хоризонталната идея е допуснала вълнообразна ос

Докосната от луната моментът му Чили проникващ я като бял дроб

Признавайки бягството недвижната която казва докосва мястото което и да е
окървавено

***

Джираут Седнал в двора на кръчмата
Кръстосал крака Излязъл си да храносмелиш
съзерцавайки небето Сивите стрехи
Димящите комини на първите зимни дни
Момиченца руси тъмнокоси рижави Играещи

Деца на Дикенс

Възхищаваш се на поета със здрави нерви Разбрахме ли се?
Разбрахме се По същия начин както се възхищаваш
на работника с убийствено работно време и на търговците
лягащи си призори броейки парите
и на момичетата на 25, които се чукат през цялата
нощ и на следващия ден се явяват на три или четири изпита
в университета

Трудно е да се разбере предходното Опитвам се да кажа
диви животни кръстосващи по стените на дома ми

Бухали и деца на Дикенс Гущери и хермафродити
нарисувани от Моро Слънцата на двете ми
стаи
Шумоленето на стъпки, което може да се втвърди всеки
момент
като скулптура от мръсен гипс Излинелите
очи на светеца препускащ за среща
със Змея

Лупе

Работеше на булевард Гереро, на няколко пресечки от апартамента на Хулиан
беше на 17 и беше изгубила сина си.
Споменът я караше да плаче в онази стая на хотел Трѐбол
просторна и сумрачна, с баня и биде, идеалното място
да останеш с години. Идеалното място да напишеш
книга с апокрифни мемоари или китка
стихотворения на ужаса. Лупе
беше слаба, краката ѝ бяха дълги и на петна
като леопардите.
Първият път дори не ми стана –
но и не очаквах да ми стане. Лупе разказваше за живота си
и това, което за нея беше щастието.
Седмица по-късно пак се видяхме. Засякох я
на един ъгъл заедно с други невръстни курвенца
облегната на калника на стар Кадилак.
Мисля, че се зарадвахме на срещата. Оттогава
Лупе почна да ми разказва неща от живота си, понякога докато плачеше

понякога докато се шибахме, почти винаги голи в леглото
докато гледахме тавана, хванати за ръце.
Синът ѝ се родил с недъг и Лупе дала обет на Девата
да остави занаята, ако бебето ѝ оздравее.
Удържала на обещанието си един или два месеца, но после трябвало да се върне.
Малко след това синът ѝ умрял и Лупе казваше, че вината
била нейна, защото не спазила обета си, даден на Девата.
Девата отнесла ангелчето поради неспазен обет.
Не знаех какво да ѝ кажа. Обичах децата наистина
но още ме деляха много години от осъзнаването
какво е да имаш дете.
Тъй че запазвах мълчание и размишлявах колко е странна
тишината, която цареше в онзи хотел.
Или стените бяха много дебели, или бяхме единствените посетители
или останалите не отваряха уста дори за да простенат.
Тъй лесно беше да си служиш с Лупе и да се чувстваш мъж
и да се чувстваш нещастен. Беше лесно да я напаснеш
на ритъма си и да слушаш как разказва
най-новите филми на ужасите, които беше гледала
в кино Букарели.
Краката ѝ на леопард стягаха кръста ми
и завираше глава в гърдите ми, търсейки зърната ми
или туптенето на сърцето ми.
Това искам да ти излижа, рече една нощ.
Какво, Лупе? Сърцето.

***

Не беше Рембо, беше само едно индианско дете.

За Ефраин Уерта

Искам да пиша забавни неща предназначени за теб.
Затънали сме до гуша
В катастрофи и дребни тъги. Никакви образи
може би устни, коси, момиченце, което играе
с докторска чанта. Не знам, Ефраин
за какви пейзажи да говоря сега, когато мисля
за теб. Не само добротата ти ми помогна, също
някаква свещена честност, простотата
с която се облягаше на прозореца на апартамента си
за да съзерцаваш по тениска мексиканския
залез, докато зад гърба ти поетите
пиеха текила и приглушено разговаряха.

***

сякаш беше в небесата на Мексико, а не в небесата на евреите, още по-малко в небесата на философията или пък в небесата на марксистите

***

Споменът за Лиза внезапно изниква отново
от дупката на нощта.
Въже, сноп светлина
и ето –
идеалното мексиканско село.
Насред скотщината – усмивката на Лиза

застиналия филм на Лиза
хладилникът на Лиза с открехната врата
оросява с малко светлина
тази разхвърляна стая, която аз
наближаващ четиридесетте
наричам Мексико, наричам Мексико Сити
наричам Роберто Боланьо, който търси уличен телефон
насред хаоса и красотата
за да се обади на единствената си истинска любов.

Барселонска сцена

Не съм направил лошо на никого, каза
цялото му лице беше въпрос
защо го отвеждат.
Не къде, а защо
Не съм направил лошо на никого

Седя в Зимника. Слушам
сойките да играят в снега.
От празната гора се задават камионите.

***

Усетих как последната монета влизаше в търбуха на уличния телефон, шум на листа, на вятър, подхващащ сухи листа, шум като от пламъци, изкачващи се по ствола на дърво, шум като от преплитащи се и разплитащи се кабели, разтварящи се после в нищото. Поетическа мизерия.

***

Който веднъж изгуби любимата си,
винаги ще я губи отново и отново. Който
някога е бил свидетел
на убийство в непосредствена близост, винаги би трябвало
да е подготвен за ново убийство.

ХАНС ХЕНИ ЯН

Казах, че никога няма да те забравя.
Сега отново съм в Ла Фронда
и вятърът, и тополите, и
растящата трева, и
цветята между стръковете
само напомнят за едно момче
говорило с Никого.

***

тишина на вода, която пада на забавен кадър

Научѝ ме да танцувам

Научи ме да танцувам
да движа ръце сред памука на облаците
да изпружвам крака приклещени от твоите
да карам мотор в пясъка

да въртя педалите на колело осенена от въображаеми паркове
да застивам в покой като бронзова статуя
да застивам неподвижна докато пуша Деликадос на нашия ъгъл
сините отражения на помещението ще покажат лицето ми окапано от спирала и следи
от нокти, ще видите съзвездие
от сълзи по бузите ми, ще хукна презглава
научи ме да прилепям тяло до раните ти
научи ме да държа за мъничко сърцето ти в ръката си
да отварям краката си както се отварят пред вятъра цветята
пред себе си, пред росата на следобеда
научи ме да танцувам, тази нощ искам да следвам ритъма ти
да отворя вратите на терасата на покрива
да плача насаме със самотата ти докато от тъй високо наблюдаваме
коли, автобуси, магистрали изпълнени с полиция и
горящи коли
научи ме да отварям крака и ми го вкарай
удръж истерията ми в очите си
погали косите ми страха ми с устните си
изрекли толкова проклятия, удържали толкова сенки
научи ме да спя, това е краят

***

едно бъдеще, което започваше да се отваря пред двама ни, но не като театрална
завеса, нито като мигновено видение, а като метална врата на гараж, отваряща се с
грохот, без чистота, без хармония

Единственият образ, останал ми от Т. С.

Господин Теофило Сид* го няма.
Дъждът над този странен град, Сантяго на
Новия Предел.
Господин Сид се разхожда по сиви улици.
Коса на плъх, оченца на плъх
Под едно неутрално свечеряване.
Палта, пардесюта, сака, червени на цвят, които дъждът тласка
В коя и да е посока.
Господин Теофило Сид, леко подпийнал,
В своя град
Спасявайки се под дъжда.
Единствената реалност на тези думи.

***

аз се хиля, за да не вия, аз си тананикам, за да не се моля или богохулствам

---

* *Teófilo Cid (1914-1964) – чилийски поет-сюрреалист (б. пр.).*

Магарето

Понякога сънувам, че Марио Сантяго
Идва да ме вземе с черния си мотор.
И оставяме зад себе си града, и докато
Светлините постепенно изчезват
Марио Сантяго ми казва, че става дума
За откраднат мотор, последния мотор
Откраднат за да пътуваме по бедните земи
На севера, посока Тексас
Докато преследваме един неназовим сън
Не подлежащ на класификация, съня на младостта ни
С други думи най-смелия сън от всички
Наши сънищата. И при това положение
Как да откажа да се кача на бързия черен мотор
На севера и с мръсна газ да се впуснем по пътища
Прекосявани някога от светците на Мексико
Просещите братя поети на Мексико
Неразговорливите смокове от Тепито
Или жк Гереро, всички по един и същи път
Където се объркват и смесват времената –
Глаголни и физически, миналото и афазията.

А понякога сънувам, че Марио Сантяго
Идва да ме вземе или е поет без лице
Глава без очи, нито уста, нито нос
Само кожа и воля и без да питам нищо
Се качвам на мотора и отпрашваме
По пътищата на севера, главата и аз
Странен екипаж поел по мизерен

Маршрут, пътища, изличени от праха и дъжда
Земя на мухи и гущери, сухи храсталаци
И пясъчни виелици, единствената мислима сцена
На нашата поезия.

И понякога сънувам, че пътят
Прекосяван от мотора ни или от нашия копнеж
Не започва в моя сън, а в съня
На други: невинните, блажените
Кротките, онези, които за наше нещастие
Вече не са тук. И така Марио Сантяго и аз
Излизаме от Мексико Сити, града продължение
На толкова сънища, материализацията на толкова
Кошмари и заизкачваме нагоре щатите
Все на север, все по пътищата
На койотите и нашият мотор тогава
Е с цвета на нощта. Нашият мотор
Е черно магаре, най-спокойно прекосяващо
Земите на Любопитството. Черно магаре
Прекосяващо човечността и геометрията
На тези мизерни безутешни пейзажи.
И смехът на Марио или на главата
Поздравява призраците на нашата младост
Неназовимата безполезна мечта
На смелостта.

А понякога сякаш виждам един черен мотор
Като черно магаре, отдалечаващо се по пътищата
На земите на сакатеките и коахилите, в пределите
На съня и без да успея да разбера
Смисъла му, последното му значение

Все пак схващам музиката му –
Една весела песен за сбогом.
И може би смелите жестове са тези, които
Ни казват сбогом, без озлобление и горчивина
В мир с абсолютната си благодарност и с нас самите.
Малките безполезни жестове на предизвикателство – или които
Годините и навиците направиха така
Че да ги смятаме за безполезни – са тези, които ни поздравяват
Тези, които ни правят загадъчни знаци с ръце
Насред нощта, от едната страна на пътя
Като нашите любими и изоставени деца
Отгледани сами в тези варовити пустини
Като блясъка, пронизал ни един ден
И който бяхме забравили.

И понякога сънувам, че Марио пристига
С черния си мотор насред кошмара
И отпрашваме по посока на север
По посока призрачните градчета, обитавани
От гущерите и мухите.
И докато сънят ме пренася
От един континент на друг
През душ от студени и безтрепетни звезди
Виждам черния мотор като магаре от друга планета
Как разсича надве земите на Коахила.
Магаре от друга планета
Безсрамният копнеж на нашето невежество
Но също нашата надежда
И нашата смелост.

Една неназовима и безполезна смелост със сигурност
Но преоткрита на предела
На най-далечната мечта
Във фракталите на последната мечта
По смътния и притегателен път
На магаретата и на поетите.

***

Всичко, което започва като комедия, неотвратимо завършва като тайнство.

Победата

На никое място не можеш да си в безопасност
Прегледал си възможностите си и сега
Си в празното докато очакваш да ти се усмихне късметът

Dolce stil nuovo* на студенината, така
Няма да стигне реалното ти тяло никъде
Но брониранata ти сянка може би ще се измъкне

Сега името на всичките ти възможности е Никоя
Вече не се гордееш че си познал опасността
Нито усмивка на късмета ще запали тази лампа

---

* *Сладък нов стил (итал.) (б. пр.).*

Намираш се в тайната на поезията
И вече на никое място не можеш да си в безопасност
Нито в думите нито в приключението

Зад твоето обещание се крие Обетът
Дете ще прекоси отново войните
В отражението на имагинерната ти студенина

Обикнат дори от опасността дойде мигът
Твоят миг на абсолютна празнота виж там
Сред дърветата сянката ти вдига труп

***

текила, хляб и сирене

***

*Jus lo front port vostra bella semblance**
JORDI DE SANT JORDI

Ще се опитам да забравя Тяло явило се докато валеше сняг
Когато всички бяхме сами В парка, на хълмчето зад
площадките за баскетбол Казах спри и то се обърна:
бял лик тъй озарен от благородно сърце Никога
не бях виждал толкова красота Луната се отдалечаваше от земята
Отдалече достигаше шумът на колите на пътя – хора
връщащи се у дома Всички живеехме в телевизионна
реклама докато тя не дръпна поредицата
от снежни пердета и позволи да видя лицето ѝ – болката
и красотата на света в погледа ѝ Видях мънички
следи в снега Усетих ледения вятър по лицето
В другия край на парка някой правеше знаци
с фенер Всяка снежинка бе жива
Всяка ларва на насекомо бе жива и сънуваше Помислих – сега
ще остана завинаги сам А снегът падаше
все падаше и тя не се отдалечаваше

***

Сякаш времето, представено под класическата форма на старец, духаше безспир върху един плосък сив камък с черни жилки, покрит с прах, докато издълбаните в камъка букви станат съвършено разчетими.

---

* *Само твоето лице носи красивия ти образ (оксит.) (б. пр.).*

Очи

Никога не се влюбвай в шибана наркоманка:
Първата светлина на деня ще те изненада
С кръв по кокалчетата на пръстите и подгизнал от пикня.
Това все по-тъмно мочане, все
По-обезпокоително. Както когато на един гръцки остров
Тя се скриваше сред скалите или в стая
Под наем в Барселона, докато рецитираше Фератер
Наизуст на каталонски, докато подгряваше
Хероина в лъжица, която се огъваше
Все едно копелето илюзионист Ури Гелер беше
В съседната стая. Никога, никога не хлътвай
По шибана самоубийствена путка: на зазоряване лицето ти
Ще се разпадне на геометрични фигури подобни
На смъртта. Безполезен и с празни джобове
Ще бродиш насред пепелявата светлина на утринта
И тогава възделението ще ти се стори угаснало
Шега, която никой не си направи труда
Да ти обясни, куха фраза, шифър
Гравиран във въздуха. И после лазура. Шибаният
Лазур. И спомена за краката ѝ върху твоите
Рамене. Нейната пронизителна и странна миризма. Ръката ѝ
Протегната в очакване на пари. Чужда на изповедите
И утвърдените жестове на любовта. Чужда на диктата
На племето. Ръка и крака надупчвани
Отново и отново – проблясващи отражения върху чертата, разделяща
Или свързваща очакваното и неочакваното, мечтата
И кошмара, стичащи се по плочките
Като все по-черната пикня: уиски, кока-кола

И накрая крясък от страх или учудване, но не
Вик за помощ, не жест на любов
Шибан жест на любов по маниера на Холивуд
Или Ватикана. А очите ѝ, спомняш ли си очите ѝ зад
Онези руси коси? Спомняш ли си мръсните ѝ пръсти разтриващи
Тези чисти очи, тези очи които сякаш те гледаха от друго
Време? Спомняш ли си тези очи които те караха да плачеш
От любов, да се гърчиш от любов на леглото без да я чукаш
Или на пода сякаш студената пуйка си ти, а не тя?
Не бива дори да си припомняш тези очи. Нито за секунда.
Тези сякаш изличени очи проследяващи с интерес
Движенията на една страст която не беше от тази шибана планета –
Истинната красота на силните проблясваше там
В разширените ѝ зеници, в пулсирането на нейното
Сърце докато следобедът се оттегляше сякаш на забързан кадър
И в нашата лайняна стая под наем отново се дочуваха шумовете:
Изкрещяването на новороденото на нощта – и очите ѝ се затваряха.

В памет на Мария Вирхов (1969-2011), поет и преводач (б. пр.).

***

Какво има зад прозореца?

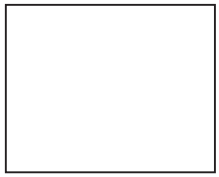

Опънат чаршаф.

Последният дивак

1

Излязох от късната прожекция на празните улици. Скелетът
мина край мен, треперещ, увиснал на задницата
на боклуджийски камион. Големи жълти шапки
скриваха лицата на боклуджиите, но дори и така ми се стори познат:
един стар приятел. Ето ни! казах си
поне двеста пъти
докато камионът изчезна зад ъгъла.

2

Нямаше къде да ида. Дълго време
бродих в околностите на киното
търсех отворено кафене, някой бар.
Всичко беше затворено, врати и решетки, но
най-странното беше, че сградите изглеждаха празни, сякаш
хората вече не живееха там. Нямах какво да правя
освен да обикалям и да си спомням
но дори паметта започна да ми изневерява.

3

Видях себе си като „Последния дивак“, яхнал
бял мотор, да прекосявам пътищата
на Долна Калифорния. Отляво морето, отдясно морето
по средата пътят, изпълнен с образи, които малко по малко
изтляваха. Ще остане ли кутията накрая празна?
Ще изчезне ли накрая моторът заедно с облаците?
Ще се слеят ли накрая Долна Калифорния и „Последният дивак“
с Вселената, с Нищото?

4

Стори ми се познат: под жълтата шапка на боклуджия един приятел
от младежките години. Никога не стоеше мирен. Никога не оставаше дълго в един
регистър. За тъмните му очи поетите казваха: като две хвърчила са
виснали над града. Несъмнено най-смелият. И очите му
като две черни хвърчила в черната нощ. Увиснал
на задницата на камиона, скелетът танцуваше в такт с песента на нашата
младост. Скелетът танцуваше с хвърчилата и сенките.

5

Улиците бяха празни. Зъзнех и в мозъка ми се сменяха
сцените от „Последният дивак“. Екшън с уловка:
всичко се случваше само привидно. Всъщност: тиха, вкаменена
долина, на завет от вятъра и историята. Моторите, огънят
на картечниците, саботажите, 300-та мъртви терористи всъщност
бяха направени от вещество, по-летливо от сънищата. Блясък
видян и невидян. Видяно и невидяно око. Докато екранът
избеля отново и излязох на улицата.

6

Околностите на киното, сградите, дърветата, пощенските кутии
решетките на канализацията – всичко изглеждаше по-голямо отпреди
филма. Сводовете на колонадите бяха като улици, увиснали във въздуха.
Нима бях излязъл от замръзнал филм и влязъл в град
на гиганти? За миг ми се стори, че обемите и перспективите
полудяваха. Една естествена лудост. Без актьори. Дори дрехите ми
бяха претърпели някаква смяна на декора! Треперейки, пъхнах ръце
в джобовете на черното си яке и продължих нататък.

7

Последвах следата на боклуджийските камиони, без да съм наясно
какво очаквах да открия. Всички булеварди
се вливаха в Олимпийски стадион с колосални размери.
Олимпийски стадион, изрисуван в празнотата на вселената.
Спомних си нощи без звезди, очите на една мексиканка, младеж
с гол торс и нож. Намирам се на място, където се вижда
само с връхчетата на пръстите, помислих си.
Тук няма никой.

8

Бях отишъл да гледам „Последният дивак“ и като излязох от киното
нямаше къде да отида. По някакъв начин аз бях
героят от филма и черният ми мотор ме отвеждаше
направо към разрушението. Без повече луни, отразявани
във витрините, без повече боклуджийски камиони, без повече
изчезнали. Бях видял смъртта да се съвкупява със съня
и сега бях пресъхнал.

***

нещо като металически вятър, шума на пустинята, шума на затворите в нощта

Даоистките блусове от Болница Вале Хеброн

1

Израснах заедно със сурови момчета.
Сурови и чувствителни към големите безутешни пространства.
Стъклени зазорявания в Америка, далече. Нали знаеш
Какво искам да кажа? Тези зазорявания без болници, на живот и смърт.
В къщици от непечени тухли, бичувани от вятъра
Където смъртта отвори вратата от тенеке и подаде усмивката си:
Усмивка на прошляк
Която никога – схванахме го изведнъж – няма да разберем.
Една безобразна усмивка, в която по някакъв начин се обобщаваха
Нашите усилия и нашите предизвикателства безполезни може би.
И видяхме нашата смърт отразена
В усмивката на онази смърт
Която отвори вратата от тенеке на къщицата от непечени тухли
И се опита да се слее с нас.

2

Ти беше заедно с нас.
И ти не помръдна
Когато започнахме марша си.
Остана в къщицата от непечени тухли, о сестро.
Meruit habere redemptorem.
Meruit tam sacra membra tangere.
Digna tam sacra membra tangere.*

---

* *Заслѫжи да има изкупител.*
Заслѫжи толкова свети члена да докосне.
Достойни и толкова свети члена да докосне. (лат.) (б. пр.).

3

И решително излязохме от дупките си.
От жежките си гнезда.
И обитавахме урагана.
Сега сме мъртви всички.
И онези също които помнеха
Едно стъклено зазоряване
На територията на Химерата и Мита.

4

Така ти и аз се превърнахме
В копои на собствената си памет.
И прекосихме като латиноамерикански детективи
Прашните улици на континента
По следите на убиеца.
Ала открихме само
празни витрини, двусмислени прояви
На истината.

5

На териториите на Химерата
Ще те срещна отново.
И ще те целуна десет пъти.
И после
Още десет.

***

Присъни ѝ се гробище, в което се намираше гробът на един великан. Надгробната плоча се пропукваше и великанът подаваше едната ръка, после другата, после главата, увенчана с дълги руси коси, пълни с пръст.

***

Възкресение каза пътникът в хана, може би арабин
или южноамериканец
и заспа до огъня.
В огъня пращяха Арнолфини –
във водата следа, прекосяваща полята и дъждовете,
периодите на опложданe и жетва, историята
е неуловима
но понякога тайнството пада в сънищата ни
като птица в скута на момиченце.
Семейство Арнолфини, любов моя, възкресението
каза пътникът,
времето ни няма край.

***

Всичко е възможно. Това всеки поет *би трябвало* да го знае.

Водни лилии

Думата *Винаги* бързо слиза от експресен влак наречен детко прекрасна обичам те-детко прекрасна обичам те-детко прекрасна обичам те дълго след това остават само луната силуетът на мост и дълбоката тишина която предшества дерайлиранията

вали безкрай вътре в роман със сиви корици но ако отворя прозореца в спалнята ми ще влезе не само хладният бриз но и цветен прашец и ще видя птици припичащи се на слънце върху електрическите жици и дърветата въпреки това вали вътре в този роман и мъж се отдалечава на бегом от група бунгала по-бърз от бриза и от влаковете и пролетта

луд шапкарю никога няма последни думи нито последни болести научи се да разчиташ барикадите в лицата на децата луд шапкарю

***

Съдбата на неизправните платци беше масовият гроб. Понякога сънуваше два застинали пейзажа: джунглата и масовия гроб. Джунглата бе пренаселена със съвкупяващи се хора и животни. Масовият гроб бе като празен оперен театър. И двата пейзажа се оттичаха през един дълъг тунел в костницата.

Отново видях баща ми

За Леон Боланьо

Историята започва с пристигането на шестия болен,
мъж, превалил шейсетте, сам, с огромни бакембарди,
с транзисторче и един-два романа от онези
дето пишеше Лафуенте Естефания.
Петимата, които вече бяхме в стаята, се бяхме сприятелили,
ще рече, шегувахме се един с друг и познавахме
истинските симптоми на смъртта,
макар че сега вече не съм толкова сигурен.
Шестият, моят баща, пристигна безшумно
и през цялото време, докато беше в стаята ни
почти не продума на никого.
Въпреки това една нощ, когато един от болните умираше
(Рафаел от легло № 4)
той беше този, който стана и извика сестрите.
Ние бяхме вцепенени от страх.
И баща ми накара сестрите да дойдат и спаси болния
от легло № 4
и после отново заспа
без да му отдава никакво значение.
После, не знам защо, го преместиха в друга стая.
Рафаел го пратиха да умира вкъщи, други двама
ги изписаха.
А баща ми отново го видях днес.
Като мен, продължава да лежи в болницата.
Чете каубойските си романи и куца с левия крак.
Лицето му е ужасно сбръчкано.

Все още е неразделен с червеното транзисторче.
Кашля малко повече отпреди и не отдава особено значение на нещата.
Днес бяхме заедно в заличката, той с романа си
аз с книга на Уилям Блейк.
Навън бавно се свечеряваше и потокът коли бе като поток от кошмари.
Аз не спирах да мисля за баща си отново и отново,
докато той стана, каза нещо
с дрезгавия си глас
което не разбрах
и запали осветлението.
Това бе всичко. Той запали осветлението и продължи да чете.
Безкрайни прерии и каубои с верни сърца.
Навън над Монте Кармело висеше пълната луна.

***

И тогава почнах да сънувам някого, който прекосява поле от кости, пичът нямаше лице или поне аз не можех да му видя лицето, защото го наблюдавах отдалече. Стоях в подножието на хълм и в тази долина почти нямаше въздух. Той вървеше гол, беше с дълга коса и в началото си помислих, че става дума за Архилох, но всъщност можеше да бъде всеки. Когато отворих очи, беше още дълбока нощ и вече бяхме излезли от Мексико Сити.

Сред мухите

Троянски поети
вече нищо което можеше да бъде ваше
не съществува

Нито храмове нито градини
нито поезия

Свободни сте
възхитителни троянски поети.

Сърце, сърце, налегне ли те смут
непобедим, главата горе! Съпротивлявай се
като посрещаш с гръд противника, на вражеско
лукавство опълчи се твърдо. И победиш ли
скрий, сърце, ликуване и гордост
а победят ли те, недей се унижава, плачейки във вкъщи.

така нараства слънцето и мъкне
ръмжейки нощ подгизнала в леговището си
разкъсва голата ѝ вратна жила
напълва с гъстата солена течност чашата
косматите лъчи поклащайки

***

паля, пека и помитам пепелта

***

Като ви гледам, май се раздвоявате, правителю
а при мен – манна и каша
а в кашата – зърна стохилядни
и всяко – небожител сякаш

***

а людете ще могат сега да обират трошиците до насита и кур
да идат на милото боженце в пастта като едновременно се въртят на хуйовете на биячи
и нека божето също да види каква гадост е тука при нас в умовете и обратно
да слезе на земята си всички да ни замонаши и разкара по спирките

***

там птицата свети с лице
там ресниците
промити са до сребро

на бивалицата и прибоя втечнен е предела
и да денем маринката няма къде

***

таковaнката

помюнхаузваме
се за гъзлото
едно-и-две-и-треее
але
хоп!

таковата

молитва за николай, сина на звезда

с мен бъди и тука боже
избави от болката
жежка треска дълъг път
мъката в неволята

смили се и не изкуши
дъщерята си звезда
не отнемай син
ето давам ти моята

ИО

както лъвица меко жертвата прегръща
и впива зъби в козиняво гърло
а жертвата потръпва нежно се разтапя
така нараства слънцето и мъкне
ръмжейки нощ подгизнала в леговището си
разкъсва голата ѝ вратна жила
напълва с гъстата солена течност чашата
косматите лъчи поклащайки
надига се над океана и стои
над огледална сребърна украса на икона
докато рибите не си оправят сметките
и глътнат космоса застанат на колѐне
така обичат боговете своите растения

***

нямам време няма сянко

…мъжът и жената ще се срещнат без грешка под палмите.
Райска музо, бди над любовниците!

Фуриите

Този леден кристал на лицето
падащо сред Фурии, се забавлява.
Сънят на смеха му прославя угасналите, дебели свещи
и зъбите, поставящи началото на съдбата.
Вихър от трупове
краят на туниката му подлага на разпит:
Оловносивото перо на Фуриите с неговия
плясък по челото на боговете
отвъд кожата, в глух полет
призовавайки реката от отрова.

Нуждая се от Фуриите –
цветът на яростта, лаещ сред гробове.
Жестоки Нарцисе,
нуждая се от развилнелите се Фурии.
Досега присъствах в светилища
на колене като екзекутирано псе
с пулсираща кръв между устните
в одежди от трупове.
Теб също, бдящо куче
ако в нощ на ласки
слезеш към водата и сплетения ѝ ромол
за да пиеш от тръпчивата нежност
предавам те изкормено в ръцете на Фуриите.
О, жаболикото ти угризение!

Призовавам Фуриите
дето през нощта забравят

свирепостта на всеки спомен
и угризението, че ще се мре
на сезаловото въже на греха.

Повече от избавящо причастие
желая полета ви, този смазан механизъм, Фурии
осторожни погледи към питомни скотове
жълта лудост, която пада като мълния
връз изтънчените умения на вярното псе
езика му, облизващ погледите.

Не съм познал, о Фурии, загадката
на радостната риба без високомерна скромност
нито опакото на листата сънени
нито даже систрума на посветени звуци.
Не зная нищо, радостни Фурии
за тези острови, с води обкичени
дето сумрачни пищни мъже
бясно на богове се надсмиват.
Тези острови и бясна светлина стават
едно с клонки и благословии
сведени над крехки самоти.

Всичко е познание, радостни Фурии.
Аз съм сервитьор на меланхолии
разнасящ жълти настроения.

Любов, любов, продай перото си червено
ала угризението с лице на жаба
ала псето, лижещо погледите
ала коленете в светилището

ала жълтият въздух в ръцете
ала администрираното спасение
ала трупът на самотата
ала гнилото око на огледалото
ала езикът на отровения
ала ридаещото познание.

Нима продавате, Фурии, окървавени пера?
Ала след насладата – предметът на наслада
ала след водата – свежестта
ала след съня – виденията
ала след невинния – невинността
ала след парфюмираното огледало –
звън на парфюмирани трупове
ала след всички комбинации –
числата, преброяващи труповете
ала след бога в причастието –
винаги ридаещото познание.

Нима не е тъй, Фурии мои?
Нима не разделям реката, падайки сред вас?
Нима сервитьорът на меланхолии
не мрази яростно тези острови на благословии?
Жълт бяс
жълта тъкан
жълто огледало
жълт дъжд
е всичко, което остава
радостни Фурии.

Баща ми

Баща ми казва, че сбогуването е излишно –
не се надява да се завърне.
Баща ми, чието заминаване е неизбежно
с багажа, на вратата
в ледения въздух на утрото
отблъсква прегръдките и сълзите ни:
„Няма смисъл да оставяте вратите отворени“.

Черна палма

Неизбежно е изведнъж
да видим палмата
чиято корона е черна.
Накачулени мъртвите ни на върха ѝ
очакват да бъдат погребани.
Там горе жалбите им
вятърът разнася неумолим.

В саваната всичко изглежда зелено,
но тази палма, о тази палма!

За тази палма на лов излизат –
госпожата, живееща на ъгъла,
обущарят на махалата,
облечени в зелено.

Надуйте рога,
насъскайте кучетата,
съсипете от бяг конете.

В саваната всичко изглежда зелено,
но тази палма, о тази палма!

Тази ли е, онази ли е
щом обущарят на махалата
кълне се във всички светии
щом госпожата от ъгъла
неуморно пришпорва
викайки своя Педро
който е там горе на палмата
щом зеленият декор
изправя на задни крака конете –
как да уловят палмата?

В саваната всичко изглежда зелено,
но тази палма, о тази палма!

Поема за поезията

Приижда морето и русата риба копнее бавно да се вглъбява
да се вглъбява без никаква пяна насред тези рибни ята
до статуя, с която ожесточено се бори едничка вълна
идваща нощем да хапе безучастното ѝ лице.
Не, не искам да влизам през тази врата:

малки раковини и траурни коне, прекарващи живота без ни най-малко
накъдряне на водите, без ни най-малкото подобие на маскарад
всичко тъй отчетливо сякаш навлизаме в сън.

Така през развалината на гръбначен стълб излизаме в морето
забележимо набръчкано поради отсъствие на любовното ми желание
без замъците, където лиже куче.
Тези животни идеха от много далече
без да донасят в лапите си сетното желание на дамите.
Влиза пощальонът и ми връчва писмото, получено в съня
онези картички с бледата Розамунда, изправена на зърната на гърдите си.
Невъзможно е да мислиш живота през завеса от математически дъжд.

Бегли следи от стъпки в гъстата кал в бокала на гиганта.
Не се спирам, не се учудвам
изненадата пристига в корема на риба.
Умиротворението ти и отчаяните призовавания на любовта
да насилиш туниките, оставяйки тялото непокътнато.
Богове, богове, думи във вечен покой
за да не прекъсва никой тяхното величество.
Побутвам тази поема и това може да ме убие.

Куче, ела куче, куче без никакъв лай, по кучешки безутешно.
Какви цветя да хвърляме или какви чекмеджета.
Всичко има да започва. Имам обелка.

Пергаментите, свитъците и неопределимите човешки техники
все едно опаковането, сгъването е предмет на грабливи нокти.
Пламъците не избиват през прозореца и димът не дава знак
че името на Папата ще е Безбожие.

Жените напредват с крак в устата
моята отекваща раковина спуква тъпанчетата на комедиантката.
Всички до един са забравили ролите си:
какво щастие, че не трябва да се играе тази нощ!
Публиката протестира и започва чифтосването на сирените.

Това лоно… какво неописуемо пътуване ми разказа
беше все едно кон и поетическото творчество се съешават в една градина.
О, какъв бяс! Изпотъпкани треви и най-хубавото цвете, спиращо уханието си.

Какъв бяс, каква болка! Тази пяна и убожданията на спомена
за онези крака, посечени във вихъра на танца.
Неописуемо пътуване на самотата на танцуващите
със самотата и залуталата се мелодия на оркестър.
Мога да загина и намеря приятел.

Тази глава, пламъците ѝ, косите, подгизнали от меланхолия
първите вени и костта, на чиято врата чукам, за да се разсея.
Тресавището на духа…
Не, не искам, не искам.

О, куче мое, пикай безспир с вдигнатия си крак!
Смъртоносният студ на тези жежки страни –
викаш, никой не отговаря
устите – стиснати, кръвта – слязла в петите
а сърцето като стара изоставена гостна.
Нуждая се от любовта, кърпите за лице, паметниците.
Всуе са жалбите. Октопод изпуска мастилото си и заплаква.
Не, не искам да влизам –
светът ми стига.

Защо е цялата тази напразна пищност? Защо е този съдия?
Не, не искам да влизам
изплитам последните гирлянди и зарейвам поглед към хоризонта.
А ако изведнъж умра насред улицата?
А ако изведнъж разбера любовта?
А ако изневиделица се нарисувам?
О, не, що за раняваща мелодия, що за лай!
Конкретно мога ли да се изброя?

Но внезапно оставам без символите –
представете си един напълно неподвижен свят:
показват ми картина. Нищо.
Оставят ме на произвола на музиката. Нищо.
Прочитат ми стихотворение. Нищо.
Кой има да загива?

О, камъни, мириада камъни, скали, покрийте ме!
Пръст, потопен във водата, може да предаде студа на цялото тяло.
Ще е излишно да знаем, че Филемон и Бавкида…
Напразно се опитваш да ми кажеш, че Леонардо…
Не – отвръщам ти – и почти се усмихвам.
Що за мизерия! – птица, oiseau, bird, uccello…
Направо ти иде да си удряш главата
направо ти иде да не съществуваш.
Вавилон, Вавилон, Вавилон – но никой не отговаря.

Вятърът съпровожда този горчив навик на говоренето
костният му мозък лудо препуска през клапите на флейтата
все едно предстои да се изрече последната дума
или котката насреща ми казва:
„Днес ще е прекрасен ден…“.

Вие се накланяте, аз се накланям, не разменяме и половин дума
забивате ми кама, аз откраднам златен часовник.
Не, няма съдия
Екзекуционният взвод поднася на осъдения лека закуска.
Светът като факти без прилагателни.

А онази фраза:
„Тапа насред врящи води“…
Не ще остане една-единствена фотография нито от Партенона, нито от Ватикана
не остава нищо освен Любов.
О, куче мое, вий
поднеси ми поема от вой, окажи ми тази последна милост
ти самò ще я прочетеш
докато аз изгарям останалите!

Елегия така

Каня думата
която разхожда сред псета пустинния си лай.
Всичко е тъжно.
Ако с блестящи листа увенчава чело и лоно
студена усмивка ще цъфне на луната.
Всичко е тъжно.
После тъжните псета ще ядат от листата
и ще излаят думи с бляскава звучност.
Всичко е тъжно.

Куче кани хиацинтите в реката.
Всичко е тъжно.
С думи-полумесец, с окучени стрели
с озъбени листенца
хиацинтите раняват немите девици.
Всичко е тъжно.
Черната трева расте с тихо шумолене
ала блестящи остриета милват ритъма.
Всичко е тъжно.
Зад думите се смеят змиите
глухата земя не пропуска звуци.
Всичко е тъжно.
Лае небесна птица по небесата
за да отсрочи смъртта.
С нощни цветя я разкрива
с думи на псе съблазнява
с куп земя я погребва.
Всичко е тъжно.
Каня землената дума
пробождаща живота и огледалата
и разделеното ехо на своя образ.
Всичко е тъжно.
Игра на думи с лай.
Всичко е тъжно.
Копие лети с устремен вятър
в мъжествени вариации.
Всичко е тъжно.
Половин куп земя затъква устата на музиката.
Всичко е тъжно.

После земята изпива самата себе си.
Всичко е тъжно.
И като дойде часът на смъртта
сложете ме пред огледалото да се видя.
Всичко е тъжно.

Златото на дните

Нима не са това прозорците, през които влизат въздухът, музиката
водораслите
на съня, готов да се стопи в очите на коня?
Нима не са това прозорците, през които можем да се надвесим
и истинският живот да пропъди нищетата на тези
пустинни зали
за да се утаи в тях неосезаемото злато на дните?

Негърките, полегнали в очакване на миризмата на зверовете
съзерцавайки през прозорците без сводове синкавите бъбреци
очаквайки мощния светлик, който да открои техните очертания
и мудността им на преплетени звездисти корали
очаквайки шемета на дните.

Спираме
плетеш с тръстиките по границите на водите
главите осеяни със скутове осеяни с рани от копия.
Неуморна богиня на тези местности с пурпурна мантия
обгръщаща ребрата ти
перманентна богиня с око, преливащо от оси
под водите прекосяваш земята
посявайки неосезаемото злато на дните.

Потопена сред актинии и горчивите полиедри
на сетния разказ
твой е последният тласък при срутването на замъка от карти.
Все едно съществуването проявява кристалните си форми
в неудържимата река на разпада.

Негърките в натежалата атмосфера с отворените си бедра
пейзаж на светлина в зенит
ромбове, полиедри, конуси и додекаедри, правещи любов
всичко, което те кара да не мислиш, а да виждаш
за да може да изтъче човек меката нега на света.

На тези балкони, на тези тераси
от тези трептящи прозорци се надвесвам
свиквам без капка колебание, без въздишка
фалосите яздят огромните кълба месо
и геометрията на желанието, по божествен начин
изстрелва стрелите си
без митология, без съд и присъда.

***

В тези голи пущинаци
в тези сумрачни места на блудство с малолетни
с тези дами, разядени от рака на безразличието –
мъртви дами, които дори не биха могли
да пресекат линията на хоризонта –
аз живея.

В тези леговища на вълчици, надаващи въпиющ вой
с изпосталели бозки
в тези леговища, неспохождани дори от хиена и птица
на вълчици с челюсти, които предизвикват красотата на тялото
леговища, отдадени на зъби, изпъкващи върху свирепо червено
изгнили дами, боящи се от смъртта

лишени от песен и туниките на паметта –
с тях аз живея.

Те, зверове, чиито безшумни стъпки чувам с ужас
стъпки, внасящи смут в ритъма на света
селянки без наръч трева
потъващи в кадифе грабливи нокти
с чашата кафе и въртящи се меланхолно
закопчани догоре погледи, съзерцаващи бъбреците си
сред тъкани, подгизнали от кръв
дами, блъскащи се със сетните ребра на нощните си приключения –
с тях аз живея.

Живея с тях аз ден след ден
очаквайки ангела, идещ да ме повика
ангела, опушен цял в сяра
без крака, без глава, без криле
под слънцето – шумолящ диск, жежко удивление, мой баща –
докато луната погребва в езера от ужас
тези пейзажи на мудно изкупление.

Резултатът

Когато се покая
за престъпленията си
ще ти пратя телеграма.
Ще дойдеш, облечен в бяло
ще белосаш душата ми.

Ще поплача на рамото ти
ще сефтосам костюма
на гърдите с черни диаманти
черен от пушек в червата.

Ще сложим камата
в ножницата на откачен сън
придобила формата на агне
родено от тигър развързан.

От раните ще направим рими
Ребуси от крясъците
изкуплението ще е убиване на време
във вечността, която ме очаква.

После ще седна на масата
за да ям от свещения хляб:
аз ще го разломя черен
ти ще ми го дадеш бял.

Финал

Бях като куче
покорно на гласа на господаря:
Хоп, Вирхилио, скачай!
Обичах красотата
домогвах се до грацията.
Притежавах изтънчености

на дресирано куче.
За награда, господарю мой
моля те само
за малко повече гавра.

Седем нула нула

Три и половина следобед.
Стени, картини, люлеещият се стол,
писалището, затрупано с бумаги,
пепелникът, преливащ от фасове,
звънецът на вратата, беззвучен.
През сиестата сънувах, че звънецът е
звънец със звук – и се събудих.
Вече не сънувам, но дали съм се събудил?
Или съм онзи, който насън
се кълне и заклева, че е буден?
Ще трябва да се събудя малко повече.
Така полузаспал и полусънуващ
ако телефонът иззвъни
аз ще съм телефона
а той, все едно съм аз, ще отговори: Ало!
Събуждам се с кафе или смъртта.
В кухнята – чиниите, неизмити
ме призовават към ред: Хайде, събуждай се
и ни събуждай! Защото и ние
сме потънали в сън.
Стените, картините, люлеещият се стол

сега са истински –
сядам, картините гледам, стените докосвам:
Представяш ли си сам да гледаш това, което си бил,
седнал на нещо, на което никой не сяда?
Още жив, но вече почти мъртъв,
излизам от кухнята. Четири и десет е.
Сега следва душ.
Подемам литании под водата:
Колко далече, колко далече от живота –
толкова далече, че почти не се откривам;
колко близо, колко близо до смъртта –
толкова близо, че почти не съществувам!
През хиляда деветстотин двайсе’ и шеста,
от банята виждам, надраскано на бележка:
„Отървах се от часовете,
учителката не е добре с нервите…“
Внимателно се подсушавам.
Падне ли стар човек, пада всичко
и в падението си повлича кърпата,
в последно съвкупление на крясък и гроб.
Сега дезодорантът,
но първо виж часовника колко е часа.
Не го забравяй насред ада си –
към последната пътеводна звезда сочи като компас;
мъртва звезда, убиваща часовниците.
На скрина има снимка:
аз през двайсе’ и осма на някакъв плаж.
Как си? – питам образа –
Студена ли е водата? Но той не отговаря,
между небето и морето с отсъстващ поглед,
викам му: Наближава последното пътешествие.

Да почва да се облича, че няма смисъл
да кибичи на този въображаем плаж.
Пет и двайсе'. Сега вратовръзката.
Пред огледалото, двамата еднакви,
докато правя възела:
шиите се проточват или свиват,
четирите ръце обесват настоящето,
двата носа душат бъдещето,
четирите уши слушат присъдата
и два чифта очи виждат два езика
да излизат като плъхове от дупките си.
Хайде, побързай, тебе те чакат,
стига си се съзерцавал, възелът е перфектен;
никога вече няма да направиш друг по-добър.
Бързо: панталоните, сега сакото.
Шес' и половина. През коя врата да изляза?
През вратата на банята или през оная,
която свързва гостната с хола?
Облечен вече. Седем без двайсе'.
Блъскам се в стените, разравям фасовете
с дясната ръка, а с лявата
се хващам за вратовръзката, дръпвам я,
падам по гръб, удрям се в люлеещия се стол.
Проклетият стол се люлее сам.
Езикът ми забременява и ражда език
на идиот, целия в лиги;
очите ще станат скъпоценни камъни,
но преди да заблестят, ще угаснат.
До ушите ми долитат думите,
нечувани никога по-рано –
думи от непреводим език.

Седем нула нула и нито секунда повече.
Вече съм готов. Да влязат фотографите.

***

Докато умирах си представях една дупка
нахвърляни буци пръст застояла вода
смътни шумове стиснати устни
и аз как падам надолу с главата.

Докато умирах си представях лицето си
с мътни очи щръкнали косите
как смъртта маскирана с лицето ми
съзерцава върховната безутешност.

Така си умирах преситен
от цветя и червеи издъхвайки
над уста уста последен дъх

подреждайки вехториите си
полагайки костите си в нищото
и повръщайки погребалния си образ.

***

Когато дойдат за мен
да ме водат на бала на куците
ще река от патерици не’ам нужда
краката ми са идеални.

Ще демонстрирам ча-ча-ча и негърски танци
докато цел се разпадна
но те нема да се откажат
да ме водат на странния бал.

Два удара с брадва ще свършат работа
с две патерици ще греба напред
и щом влеза през оная врата
ще ми тикнат една куца в ръцете.

Тя ще ми каже: любов моя!
Аз ще ѝ река: моя прелест!
Как станà това с краченцата ти?
Кажи ми, че цел кървя!

С достойнство тя
ще ме уведоми, че са я помлели от бой
но скривайки ловко неудобството си
като същинско бижу
ще избухне в смях гръмогласно
отекващ в залата.

После ще направим кръгчетата
задължителни в тия случаи
ще се здрависваме налево и надесно
с ръце и патерици.

И когато най-малко очакваш
в два сутринта
ще дойде палача на куците
за да не оста’ат следи.

Завещание

Понеже бях иконоборец
отказвам да ми правят статуя
ако приживе бях плът
в смъртта не искам да съм мрамор.

Понеже съм родом от място
на демони и ангели
като ангел и демон, мъртъв
ще бродя пак по тези улици…

В такава вечност ще гледам
новите демони и ангели лице в лице
с тях ще си имам приказка
на един шифрован език.

И всички бързо ще схванат:
Аз не плача, брат…
Такъв бях, така живях
така сънувах. Претърпях го.

(1967)

Никой

Всеки път, когато служителят повдига чаршафа, който покрива тялото ти, гледащият възкликва: Никога не съм го виждал.
Имаше приятели, съпруга, деца, шефове и подчинени.
Всички се изреждат. Изследват лицето ти и, допускайки, че би могъл да си онзи, когото са обичали или мразили, се покрусват пред твоята преднамерена непроницаемост.

(1977)

На Данте (In selva selvaggia*)

Тук тя е без ръце и смях
с недвижна скръб в убягващия път
тромаво крилата сянката на участта ти
сив само вече сън на нерешително крило.

---

* *esta selva selvaggia e aspra e forte – Божествена комедия, Ад, I, 5 (б. пр.).*

Каменният жест сега е знакът отличителен
запалва светлината той на песни в трели
и път въздушен златоткан за пътника
стъпки ще бележат вече без да бързат.

Радостта на синьо юношество
добила е вълнение сурово горчилката враждебна.
Да плени светлика би било безмилостно.

Затова сега на прага на пътуването
вечно той ще плаче за Флоренция
във вечни и жестоки диви дебри.

(5 март 1938)

Животът на Флора

Ти имаше големи крака и изтрити накриво токове.
Тури си цветето. Чакай малко, тръгваме заедно на път.
Ти имаше големи крака. Каква тъга се носи из въздуха!
Кой си хапеше опашката? Кой възпяваше тоя въздух?

Ти имаше големи крака, скъпа приятелко, на сухо оставена.
Голяма светлина извираше от теб. От краката ти, викам, извираше
и без никой да се усети, те засмука нищото.

Голям шум се носеше от стаята ти. Кво става с Флора?
Нищо, само големите ѝ крака изпълват цялото пространство.
Да, владееше те неизмеримата горчивина на някоя обувка.

Насам-натам се мотаеше между две нажежени ютии:
Флора, само внимавай, понеже краката ти са тъй големи
Че магазинът за обувки ще те наеме, за да излага на показ огромните си калъпи.

Флора, колко пъти обикаляше квартала
молейки за малко олио и блясъка на луната правеше магии.
Изведнъж двете ти чудовища скачаха на леглото
чудовищата ти, ужасени от хлебарка.

Флора, червените ти чорапи висят като езици на обесени.
Тия сиракинчета на що за крачища ще се наденат? Къде ще иде последният ти чифт?

Виж, Флора: краката ти не се побират в реката, дето води в нищото
в онази страна, дето няма големи крачища, нито малки ръце, ни обесени.
Ти искаше да думкат тъпана, за да се спуснат птици
птици, пеещи напосред пръстите ти, докато тъпанът ечеше.

Свиреп вятър надипля коравостта на ходилата ти
всичко, минаващо през главата ти, додето ютията те превива.

Флора, ида да те придружа до последния ти пристан.
Ти имаше големи крака и изтрити на криво токове.

Тегнещият остров

Проклетото обстоятелство, че вода ме заобикаля от всички страни
ме принуждава да приседна на масичката на кафенето.
Само да не мислех за водата, която ме обгражда като ракова рана,
бих могъл да поспя като заклан.
Докато момчетата сваляха дрехите си, за да плуват,
дванайсет души умираха, нагъчкани в една стая.
Когато сутрин просякинята се подхлъзва във водата
точно в мига, в който си мие едно от зърната,
привиквам със смрадта на пристанището,
привиквам с все една и съща жена, която неизменно мастурбира
нощ след нощ войника на караул насред съня на рибите.
Чаша кафе не е в състояние да отдалечи фикс-идеята ми,
имаше време, когато живеех адамично.
Как се стигна до превращението?

Вечната нищета на мига на спомена.
Ако можеше отново да създадеш онези съчетания,
връщайки ми страната без водата околовръст,
бих я изпил без остатък, за да се изхрача в небето.
Виждал съм обаче музиката, застинала в бедрата,
виждал съм негърките, танцуващи с чаши ром на главите.
Трябва да скочиш от леглото с твърдата убеденост,
че зъбите ти са порасли,
че сърцето ти ще изскочи през гърлото.
Още плува край подводните скали униформата на удавения моряк.
Трябва да скочиш от леглото и да напипаш голямата вена на морето, за да му пуснеш кръв.

Заемам се френетично да ловя сюнгери,
тези чудни същества, способни да измъкнат и последната капка вода
и да живеят сухо.
Тази нощ плаках, запознал се със старица,
живяла сто и осем години, обградена с вода от всички страни.
Трябва да се хапе, да се крещи, да се дращи.
Дадох последните инструкции.
Ароматът на ананаса може да спре полета на птица.
Единайсетте мулати се караха за плода,
единайсетте фалически мулати умряха на брега на морето.
Дадох последните инструкции.
Всички сме се разсъблекли.

Пристигнах, когато даваха чаша ракия на страхотната девственица,
когато поливаха пода с ром и краката приличаха на копия,
точно когато тяло върху леглото можеше да изглежда безсрамно,
точно в момента, в който никой не вярва в Бог.
Първите акорди и древността на този свят:
една негърка и една бяла в свещенодействие – и извиращата течност.
За да се натъжа, се мириша се под мишниците.
В страната сме, в която няма диви животни.
Мисля за конете на конкистадорите, покриващи кобилите,
мисля за непознатото звучене на песента на аборигените,
изчезнала за вечни времена,
със сигурност трябва да положа усилия да изясня
първия плътски контакт в тази страна и първия покойник.
Всички стават сериозни, когато тимпанът открива танца.
Само европеецът четеше картезианските медитации.
Танцът и островът, обкръжен от всички страни от водите:
пера от фламинго, кости от каракуда, връзки босилек, семки от агвиат.

Новата тържественост на този остров.
Родино моя, тъй млада, ти не можеш да дефинираш!

Кой може да се смее върху тази мрачна скала за клане на петли?
Нежните негри отмерено замахват с камите си.
Като плод на гуанабана сърцето бива пронизано без престъпление.
Ала прекрасният бриз напуска короните на палмите.
Една ръка върху китарата извиква злокобния цвят на звездната ябълка,
по-гланцова от огледало в хлада преди зазоряване –
ала прекрасният бриз напуска короните на палмите.
Ако потопиш пръсти в нейния пулп, ще повярваш в музиката.
Майка ми я ужили скорпион като била бременна.

Кой може да се смее върху тази скала за клане на петли?
Кой принадлежи на себе си, когато клавесът почуква?
Кой презира да се удави в неопределимия пламък на фламбояна?
Пием юношеската кръв в изящните чаши за горещ шоколад.
Сега не минава тигър, а неговото описание.

Белите зъби, перфориращи нощта,
и също изгладнелите зъби на китайците, очакващи сутрешната закуска
след християнското вероучение.
Тези хора все още може да се спасят от небето,
понеже в ритъма на химните девиците поклащат ловко
фалосите на мъжете.
Поривиста вълна нахлува в обширния салон на коленопреклоненията.
Никой не мисли да умолява, да благодари, да бъде благодарен, да свидетелства.
Светостта изпуска въздуха с гръмък смях.
Нека хаотичните символи на любовта бъдат първите предмети, които опипам,
за щастие не познаваме сладострастието и френската ласка,
не познаваме съвършения епикуреец и жената октопод,

не познаваме стратегическите огледала,
не умеем да носим сифилиса с умиротворената елегантност на лебеда,
не знаем, че много скоро ще пристъпим към смъртоносните елегантности.

Телата в тайнствения тропически дъждец,
в дневния дъждец, в нощния дъждец, винаги в дъждеца,
телата, отварящи милионите си очи,
телата, над които властва светлината, се свиват
пред убийството на кожата,
телата, поглъщащи лакомо приливите светлина, избухват като огнени слънчогледи
над недвижните води,
телата във водите като угаснали въглени в дрейф към морето.

Смут е, ужас е, обилие е,
девствеността е, която почва да се губи.
Гниещото манго в речното корито помрачава разсъдъка ми
и се покатервам на най-високото дърво, за да падна като плод.
Нищо не може да спре това тяло, предназначено за копитата на конете,
приклещено в смут между поезията и слънцето.

Храбро ескортирам пронизаното сърце,
забивам най-острия стилет във врата на спящите.
Тропикът избликва и струята му нахлува в главата ми,
притисната твърдо в коричката на нощта.
Първичното милосърдие на златоносните пясъци
звучно удавя испанските кобили,
вихрушката размята най-полегналите гриви.

Не мога да гледам с тези разширени зеници.
Никой не знае да гледа, да съзерцава, да разсъблича тяло.
Това е ужасяващото безредие, всято от ръка в зеленината,

удушвачите, пътуващи в ивицата на ириса.
Не знам как да населя с погледи самотния ход на любовта.

Спирам се на определени традиционни изрази:
тропическия порой, сиестата, плантацията за захарна тръстика, тютюна –
с един жест, да не кажем звукоподражателно,
титанично преминавам над тяхната музика
и казвам: водата, пладнето, захарта, дима.

Аз съчетавам:
тропическия порой, плющящ по гърбовете на конете,
сиестата, вързана за конска опашка,
плантацията за захарна тръстика, поглъщаща конете,
конете, изгубващи се потайно
в тъмните изпарения на тютюна,
сетният жест на сибонеите*, докато димът минава през чатала,
подпиращ мускета, като талигата на смъртта,
сетния жест на сибонеите –
и рия тази земя, за да намеря идолите и да си сътворя история.

Народите и техните истории в устата на целия народ.
Изведнъж галеонът, натоварен със злато, се завира в устата
на един от разказвачите
и Кадъм, с окапали зъби, почва да барабани на бонгоса.
Старата тъга на Кадъм и изгубеният му авторитет:
на един тропически остров последните кръвни телца на един дракон
оцветяват с имперско достойнство мантията на упадъка.

Вечните истории срещу мигновената история на слънцето,

---

* *Предколумбово местно население на о. Куба (б. пр.).*

вечните истории на тез земи, раждащи шутове и папагалчета,
вечните истории на негрите, които бяха,
и на белите, които не бяха,
или обратното, или както ви харесва,
вечните бели, черни, жълти, червени, сини истории –
цялата хроматична гама, избухваща над главата ми в пламъци –
вечната история на циничната усмивка на европееца,
дошъл да стиска циците на майка ми.

Ужасяващата кръгова разходка,
мрачната игра на краката върху пясъци в кръг,
отровеното движение на петата, избягваща ветрилото на таралежа,
зловещите крайбрежия, заливани от прилива, като раков пояс
опасват острова,
крайбрежията, заливани от прилива, и зловонните пясъци
стягат бъбреците на обитателите на острова.

Абсолютно и самотно се издига едно фламинго.

Никой не може да излезе, никой не може да излезе!
Живот във фуния и отгоре каймакът на яростта.
Никой не може да излезе:
и най-мъничката акула би отказала да транспортира непокътнато тяло.
Никой не може да излезе:
зърно грозде пада върху челото на креолката,
размахваща вяло ветрило на люлеещ се стол –
и „никой не може да излезе“ завършва ужасяващо с удара на клавес.

Всеки човек, ядейки парчета от острова,
всеки човек, разкъсвайки лакомо плодовете, камъните и подхранващите екскременти,
всеки човек, хапейки мястото, изоставено от сянката му,

всеки човек, чаткайки със зъби по посока на празното, където слънцето е в реда на
нещата,
всеки човек, раззинвайки устата си като цистерна, заблатява водата
на морето, но като коня на барон Мюнхаузен
патетично я изхвърля от задната си стая,
всеки човек, погълнат от злобния труд да изрязва
краищата на най-красивия остров на света,
всеки човек, опитващ се да подкара звяра, покрит от светулки.

Но звярът е ленив като красив самец
и твърдоглав като архаична самка.
Този звяр наистина минава всеки ден през четирите хаотични момента,
четирите момента, в които може да бъде съзерцаван
– с глава, завряна между краката – изпитателно оглеждащ хоризонта с ужасяващо око,
четирите момента, в които ракът се отваря:
разсъмване, пладне, здрачаване и нощ.

Първите капки на твърд дъжд тупват по гърба му,
докато кожата придобие отекването на умело разтърсвани маракаси.
В този миг като чаршаф или шатра за отпочиване би могло
да се разгърне приятно тайнство,
ала лавина сладострастна зеленина удавя подгизналите звуци
и монотонността нахлува в обгръщащия тунел на листака.

Блестящата диря на съновидение, едва видяло бял свят,
карнавал, започващ щом пропее петелът,
мъглица, покриваща с леден маскарад скандала на чаршафа,
всяка палма, изливаща се нагло в зелената игра на водите,
продупчват с нажежен триъгълник гърдите на първите водоносачи
и воднията стълб запраща парата си в лицето на слънцето, съшито от петел.
Това е ужасният час.

Разкъсващото, поглъщащото мъглата се изпарява
към най-ниската част на блатата
и кайман го проследява с услада в окото.
Това е ужасният час.
Последното възсияване на светлината от Яра*
блъсва конете в калта.
Това е ужасният час.
Ужасяващата кокошка пада като метеор
и всичко живо си пие кафето.

Но какво може слънцето при тъй тъжен народ?
Дневните задачи се увиват около врата на хората,
докато млякото се излива безнадеждно.
Какво може слънцето при тъй тъжен народ?
Със смъртоносен лукс секачите откриват с мачете големи просеки в гората,
тъжна до смърт игуана бароково скача в тръба от кръв,
секачите, зареждайки пълнители светлина, постепенно помрачняват,
докато придобият боята на египетско подземие.
Кой може да очаква милост в този час?

Объркан един народ избягва от собствената си кожа,
унасяйки се с виделината –
мълниеносна дрога, способна да предизвика смъртоносен сън
в красивите очи на мъже и жени,
в огромните и сумрачни очи на тези хора
кожата пристъпва към незнайни странни ритуали.

В този час тя се простира като шосе
и хапе собственото си ограничение,

---

* *Атмосферно явление при залез, получило името си от град в източната част на Куба, където е изгорен на кладата на 2 февруари 1512 г. вождът на племето на таиносите Атуей (б. пр.).*

кожата почва да крещи като някоя луда, като угоена свиня,
кожата се опитва да покрие бледостта си с палмови листа,
с паяжинеста кожица на палма, носена разсеяно от вятъра,
кожата яростно се покрива с папагалчета и питахая,
абсурдно се покрива с мрачни листа тютюн
и остатъци на сумрачни легенди,
и щом от кожата остане само тъмна топка,
ужасяващата кокошка снася ослепителнобяло яйце.

Трябва да се покрива кожата! Трябва да се покрива!
Ала напредващата светлина нахлува
перверзно, косо, перпендикулярно,
светлината е огромна вендуза, изсмукваща сянката,
и ръцете бавно се надигат към очите.

Най-неизповедимите тайни се изричат:
светлината движи езиците,
светлината движи ръцете,
светлината се сгромолясва върху фруктиера с гуаяви,
светлината се сгромолясва върху черни и бели,
светлината шиба самата себе си,
движи се насам-натам конвулсивно,
започва да се взривява, пръсва, раздира,
светлината се заема с най-ужасяващото осветяване,
светлината започва да ражда светлина.
Дванайсет по пладне е.

Цял един народ може да умре от светлина, както се умира от чума.
По пладне гората се населява с невидими хамаци
и проснати мъжете приличат на окапали листа, отнасяни от металически води.
В този час никой не успява да произнесе най-любимото име,

нито да вдигне ръка да погали гърда;
в този час на рака един чужденец, пристигнал от далечни брегове,
би попитал напразно какви планове имаме
или колко хора умират от тропически болести на този остров.
Никой не би му обърнал внимание: дланите обърнати нагоре,
ушите, запушени от тапите на леността,
порите, задръстени от калта на елегантно отегчение
и от смъртоносното храносмилане на минали слави.

Къде на това небе без облаци да откриеш гръмотевица,
чийто трясък да разпори от горе до долу тъпанчетата на спящите?
Коя палеолитна мида ще пръсне с хрипливия си рог тъпанчето на спящите?
Човеците-миди, човеците-раци отшелници, човеците-тунели.
Народе мой, тъй млад, ти не умееш да създаваш ред!
Народе мой, божествено реторичен, ти не умееш да разказваш!
Като светлината или детството, ти още нямаш лице.

Изведнъж пладнето потегля,
потегля вътре в самото себе си,
неподвижното пладне помръдва, олюлява се,
пладнето започва да се надига от газове,
шевовете му заплашват да се пръснат,
пладнето без култура, без център на тежест, без трагедия,
пладнето, пикаещо нагоре,
пикаещо в обратна посока на великото изпикаване
на Гаргантюа върху кулите на Нотр Дам,
и всички тези истории, прочетени от островитянин, незнаещ що е изпълнен
с решимост космос.

Ала пладнето намира края си в залеза и светът добива профил.
В светлината на здрача листото цекропия приглажда кадифето си,

сребристото му опако е първото огледало.
Звярът го гледа с ужасяващото си око.
В този сетен час зеницата се разширява, простира се като свят, добива очертания,
докато обхване листото.
Тогава звярът обхожда с окото си формите, посети на гърба му,
и мъжете, проснати върху гръдта му.
Това е часът за съглеждане на реалността по тези земи.

Не мъж и жена лице в лице,
а очертанието на мъж и жена лице в лице
навлизат безтегловни в любовта,
Нютон, засрамен, се спасява с бяг.

Токачката извръщява, за да се подхване *angelus*-ът*:
abrus precatorius, anona myristica, anona palustris.

Безотвъдна растителна литания се надига
под цъфналите арки на любовта:
Карамфилово дърво, *eugenia fragrans, eugenia plicatula.*
Раят и адът се взривяват и остава само земята:
Свещен фикус, блестящ фикус, *ficus suffocans.*

Земята, раждаща во веки веков:
Panicum colonum, panicum sanguinale, panicum maximum.
Споменът за една естествена, безнормена поезия спохожда устните ми:
Дърво на поета, дърво на любовта, дърво на разума.

Поезия единствено и само на устата като слюнката:
Моминска вратига, восъчно цвете, цвете на юката.

---

* *Католическа молитва (б. пр.).*

Микроскопична поезия:
сълзи на Йов, сълзи на руселия, сълзи на Купидон.

Ала пада нощта над поезията и формите омекват.
На този остров първото нещо, което тя прави, е да пробуди обонянието:
Всички ноздри на всички носове бичуват въздуха,
търсейки невидимо цвете;
нощта почва да меле хиляди венчелистчета,
нощта се покрива с паралели и меридиани на миризми,
телата се откриват едно друго в миризмата,
познават се в единствената по рода си миризма, която нашата нощ знае как да предизвика;
миризмата е диригентската палка на ставащото през нощта,
миризмата встъпва на дансинга, притиска се в гуирото,
миризмата излиза от устите на музикалните инструменти,
каца на краката на танцуващите,
кръгът на присъстващите разкъсва и поглъща безчет миризми,
отваря вратите и двойките се присъединяват към нощта.

Нощта е манго, ананас, жасмин,
нощта е дърво, вплело се в друго, без да помръдва клоните си,
нощта е уханен шамар по бузата на звяра;
стерилизирана нощ, нощ без души във вечни мъки,
без памет, без история, антилска нощ;
нощ, прекъсната от европееца,
неизбежния минаващ персонаж, оставил прочутото си лайно,
най-много това, петстотин години, въздишка във вртележката на антилската нощ,
израстък, буца, надвита от нейната миризма.
Няма значение дали е процесия, карнавална конга,
маскарад, парад.

Нощта нахлува с миризмата си и всички искат да се съвкупяват.
Миризмата умее да съдира маските на цивилизацията,
знае, че мъжът и жената ще се срещнат без грешка под палмите.
Райска музо, бди над любовниците!

Няма нужда да спечелваш небето, за да му се насладиш,
две тела под палмите струват колкото първата двойка,
омразната двойка, белязала разделението.
Райска музо, бди над любовниците!

Не желаем небесни чинове, искаме земни присъствия,
да бди над нас земята, да ни осенява желанието,
за щастие не носим небето в потока на кръвта си,
само усещаме физическата му реалност
посредством богоявлението на дъжда, барабанящ по главите ни.

Под дъжда, под миризмите, под всичко, което е реалност,
един народ се съзижда и разгражда, оставяйки свидетелства:
бдение над покойник, купон, ръка, углавно престъпление,
омесени, объркани, сплавени в перманентен бой,
махайки мимолетно за поздрав, озъбвайки се, удряйки бъбреците си,
един народ низхожда с решимост на огромни фъшкии,
усещайки как водата го обгражда отвсякъде,
все по-надолу, все по-надолу, а морето щипе гърба му.
Един народ остава до звяра си в часа на сбогуването,
виейки в морето, разкъсвайки със зъби плодове, колейки животни,
все по-надолу, докато познае тежестта на острова си,
тежестта на един остров в любовта на един народ.

Електра Гариго
о. Куба, 1967

В морските вълни
във водите на потока
в свирепите подводни скали
в бриза сред палмите
в стенещите борики
в песента на канарчето
в безразсъдния стремеж
проявява се лудата страст
със звън погребален
предава се от уста на уста

занимават ме слънчевите затъмнения
астрономически засвидетелстващи
началото на лириката

Кубинската принцеса

Стая на общежитие с необичайно висок таван
Кубът е пространство
Което неочаквано се оказва колкото широко
Толкова дълго и високо
внезапно превключване между
отдалечени зъбни колела, камшичен удар надлъж
през гърдите, корема и слабините, двустранно спихване
от нещо, което не беше нито вън, нито вътре.
Това което наричаме широко
Би могло да се нарече и дълбоко
Може ли обаче високото
Да се нарече дълбоко?

При загуба на ориентация
В голямото празно пространство
На площадката на стълбището
Където седим на домъкнати отнякъде
Табуретки маса диван фотьойл
По пътя на всяка плът
Изпаднали преди години
По същото време направих няколко неуспешни опита
да прочета времето от стенния часовник, завихрящ се
в неподвижни поради скоростта огледални симетрии:
11 без 15, 19 и 45, 11 и 5, 16 и 35 и т.н.
предполагах все пак, че е по-скоро към 11 вечерта
От приемната на офиса
А преди това от самия офис може би

Нечий офис, нечие време, нечие приемно време
На домакина или домакинката на общежитието.

При загуба на ориентацията
На площадката на стълбището
На празното общежитие
Е от първостепенно значение
Да си спомниш откъде си дошъл
Кандидат-студентките са от Варна
Приятелят ѝ повтаря еднообразно усмихнат
Но всички сме усмихнати, едно изречение:
Аз съм турист
Двамата не се ангажират с държане за ръка
С целувки или само звукоподражателно
Целуване от разстояние макар че седят
Един до друг и той безкрайно дълго свива
За втори път откакто са тук
Вече говорим за това, че дълго свива
Спомняме си и пак забравяме
И пак си спомняме, че отново свива

И тъй, значи те са от Варна
събуждам се в Шумен всяка събота и неделя
със същите мисли. В момента се намирам
в едно от отделенията на болничния комплекс Sonnenberg.
Не е необходимо да ставам криптичен
Полагам свръхчовешки, нечовешки може би
Усилия да направя и адресирам изречението си
Тя нехае за усилието ми, ще се питам
По-късно дали на нея ѝ действа така
Че става по-нехайна за усилията

Нали говорим за лекота, тривиална уводна фраза:
Най-приятно ми е да ме чукат в гъза
Май за нещо подобно на това от неопределено време
Искам да съставя изречение, питане
Но явно не е толкова важно

Варна все пак е някакъв ясен ориентир
Докато седя изгубен на площадката
При напускането на съзнанието
и завъртането му в кръга на седящите
Познавах от някъде този град. Сякаш майка
не ме беше стоварила от танкера във Варна,
а някъде тук, големият ръждив кораб
бе навлязъл дълбоко в реката и го видях
да гние в неподвижните води на неделния следобед
при напускането на съзнанието и завъртането му
в кръга на седящите: От моя край на дивана
През дължината на дивана до мен
После от другата страна на масата
Приятеля изричащ Аз съм турист
Тя, следва малката ѝ сестра Естер
После мъжът, с когото говори
Остро усещам че не аз съм мъжът
С когото говори, все пак вярвам,
спомням си настойчиво
Че окръжността има и диаметър

Вярвам, но все пак знам
Че моят радиус стига и опира
В студените вече кебапчета
засилващото се изсъхване на устата

и усмивката се втвърдяваха
в болезнена гипсова маска
А нейната допирателна се докосва
До окръжността в точката на моя колега
Чашата също се бе отдалечила и смалила,
станала по-компактна и затворена в себе си
като бебешките чаши с двойно дъно
от които течността не се разлива.

Не знам дали ще намеря
Обратния път до стаята си
От тази площадка изхождат
Вектори на възможно движение в празнотата
На общежитието разперени като ветрило
В нощната жега отварящо се на 360 градуса
Не само в плоскостта на площадката
Но в сфера, чийто център е тя
Но празната площадка на общежитието е
Сфера, чийто център е навсякъде
Сега ходя там всеки петък, не излизам от вкъщи,
приятно е да лежиш в някакъв град на 400 км
и да ти мирише на липа

Гущер вятър нощ царевица небесна змия
Смърт елен заек яспис дъжд куче майстор
Маймуна роса зъб мамул ягуар орел восък
Земя трус камънак буря господар

Все пак това е някакъв ориентир
колкото по-малко време остава, толкова по-временно е всичко
аз пък имам чувство, че колкото по-постоянно става всичко,

толкова по-малко време остава.
Едно е сигурно, че суровината от Варна
Е не по-малко качествена
От сладкиша в Саарбрюкен
Прибирам се на няколкостотин километра
от края на света, лягам в правите чаршафи
с аромат на липа и слушам музиката на чешмата
под прозореца ми, от която се лее минерална вода
Макар и сега закована всред цялата тази ръжда
Железни болтове и зеления окис на медните гвоздеи
Ала недосегаема и непорочно заченатa
За никаква мърсотия, тя още пазеше своя блясък от Кито
На шехина Моля се да не трябва да стана
Моля се да не е точно сега
Хубава ли е стаята? За една стая, мисля,
е най-важно да има легло и интернет...
Сферата, чийто център е навсякъде
И повърхността ѝ никъде

Движи водите на морето гордия и луд океан
Възпламенява близкия тропик разгорещява ледената
Мечка причинява приливите и отливите вдъхновява
Продухва топли целува изцежда прави на вино увеличава
Хуморите опложда рибите в различни мигове вечност
Безкрайния коноид цели народи изпадат
От времето и паметта пълни стридите
Ден на пепелта

Прави впечатление, че много подобни учреждения
в германоезичния свят съдържат в името си Berg.
Току-що се върнах от дълга разходка в близката гора.

Беше много красиво, слънчево и сухо.
Локвите бяха замръзнали,
по падналите листа имаше дебела скреж.
Разхождах се дълго
и по едно време се бях изгубил.
Дано да не трябва да стана точно сега
Накъде мога да поема от площадката
В радиус от 360 градуса
разпадането и раздалечаване във времето на мислите,
от една страна, и психомоторните волеизявления
– движения и думи – от друга. Движенията от своя страна
се разпадаха на насечени поредици от кадри.
Поради забавянето и паузите между възприятията и реакциите,
най-дребните жестове и думи на другите сякаш ме пронизваха
до дъното на вътрешността ми.
Аз съм турист – този път ще успея
Да направя и адресирам изречението
Чистата тривиалност, чистотата на говоренето
Което е за нея която не обръща лик:
Вие сте наши гости, а ние се нанесохме тука вчера

Началото е целта
Благоуханието на младежка гордост
На затворено-високомерно естество
На стройна грация или пък
Хладното достойнство, напомнящо
За провансалците

Аз съм турист, Най-приятно ми е да ме чукат в гъза
Разговорът е куб – еднакво дълъг, широк
Висок и дълбок: Приятелят ми

Ме наричаше Кубинската принцеса
Сфера чийто център е навсякъде
И повърхността ѝ никъде

Малка ода за Кубрат Пулев

При първия нокдаун
Който те запрати на пода
В мъгливия ноемврийски Хамбург
Ти се изправи и застана
На един крак като малко
Грозно 100-килограмово пате
Изпълняващо в детска постановка
На лебедово езеро нещо
Като котешкия марш.

Така ти доказа
Че не си изведен от равновесие
От 700-килограмовия удар.

Когато дойде довършващото те
Отнасящо челюстта в ореол
От пръски пот и кръв кроше
Ти го посрещна с далечната почуда
На дете пред боксова круша
Измерваща силата на удара
В отдавна забравен лунапарк.

Проснат в цял ръст
Ти пак показа
Че си запазил равновесие.

Хирон 2015

Чакам деня както безсънието
Чака съня невъзможен приятел
В предутринната дрезгавина гневът
Гнети ме нощ чудеща се над пътен възел
Някога стъпвах по края на тъмни треви и слушах
Кадифено глухия глас на чухала
Той не подвеждаше никога както птиците
На сутринта които с почти пресилена деловитост
Идат да изпълват деня да пият мъглата
На сърцето да дават съвети
Аз спях но сърцето ми беше будно коравосърдечно
Завлича ме нощта с мощта си
Май и аз бях такъв сред минзухари и мащерка
Току-що окосено сено пълно с грамадни
Скакалци и под студа на звездите перихелия изучавах
Назовимото само съзвездията тръни нещастното съзнание
Един ден дивото тъжно поле на предградията
Осъмна разомагьосано от полубога работник на Зевс
Прямодушния мъж на тежкия труд сега сам тихо седя в сивотата
На този час на отчуждение и от час на час образи
От свежа пръст и перести облаци на Ероса извайва
Умът ми защото между мен и него просмука се отрова
И вслушвам се в далекото дали пък не
Един спасител иде и другар за мен
Тогава чувам често свещения тътен на тежкия трафик
На пладне от пътния възел щом приижда най-познатият
Когато от него домът се потриса и прахът на земята вдигнат
Пресява се като над пустинен остров и мъчението става на ехо

Избавителя чувам тогава в нощта аз чувам
Го да сее смърт освободителя и долу обрасла
С бурени буйни като във видения
На пророците съглеждам земята един огромен лумнал огън
Но дните се менят щом човек и звяр
Да изтичат ги гледат благи и зли болка е
Щом обликът ти е двояк и
Никой не различава доброто та да бъде искрен и безупречен
Ден Ден Отново както трябва си поемат дъх и пият
Върби над моите потоци светлина край течащи води
И под краката прави бродове и в облик на владетел
С варварски инсигнии и на работник при самото себе си
Заело мястото блуждаещо светило на деня явяваш се
И ти земя умиротворена люлка ти
Дом на отците ни които неградски са
Отишли в глутницата дива на облаци разтапящи се
Вземи си кончето момиче и облечи се
За излизане Предсказаното не лекува то избавя
И няма разкъсване напразно не чакаме
Да се яви завръщането на Херакъл
Той пак е пролетариатът
Обезсмъртяващ се с труда си
Той носи разрешението на боговете
Да умра разменяйки безсмъртието
За освобождението на Прометей.

***

прекрасни са косите ти когато падат
на кура ми изтръпнал от неземна нежност

златистия порой на къдрите ти жежва
на девствените устни розовата влага
страхувам се достатъчно ли твърдо слагам
това в което влагат вяра и надежда
ресниците които синевата свеждат
когато нашите тела престъпват прага
кръстата дограма чертае черен кур
в разгърнатата книга на една луна
разкъсваната светлина недвижно стене
старателно изписвам сричките е-ба
тетрадката е страшно тясно разграфена
ще има мамо пак мастилени петна

Строфи, които състави Г. Д. за смъртта на Магистъра на Ордена на Сантяго, негов баща

Quittez ce monde trompeur
De reflets

Говори Смъртта
И казва на Рицаря

Спектакълът е капиталът
Достигнал такава степен на акумулация
Която го превръща в образ
От съновидение

Спомни си, заспала душа

Спектакълът е лошият сън
На прикования живот
Пазачът на кошмара му

Всеки узурпатор
Иска да забравим
Че току-що е дошъл
На власт

Идното ни прилича
На нещо вече отминало
Спектакълът е слънцето
Незалязващо в царството
На пасивността

Слизаме към морето
На смъртта зрителят никъде
Не се чувства у дома защото
Спектакълът е навсякъде

Непрекъсната Опиумна война
Толкова бързо си отива животът
Като съновидение идентифициращо
Благата със стоките

Ти научи крадеца
Да цени несъществуващото НЕ-то
Пазарното голо отрицание
На предпазливо облечен цар

Разменната стойност кондотиер
На реално стойностното крадецът се прави
Че [НЕ] знае, че несъществуващото е прерогатив
На теологията и авангарда

Хитрост на стоковия разум

Атомизацията е алфата
И омегата на спектакъла
Когато открием капана
Вече е късно за обрат

Единствено необратимото
Отношение към един център
Крепящ поединичното уединение
Свързващо зрителите един с друг

Стоковият фетишизъм господството
На хитровато меланхолни вещи
Доведен в този спектакъл
До абсолютно съвършенство

Суверенността оставена
В запустение

Спектакълът е организация
На парализата на паметта
За най-близкото минало не по-малко
Забравено от идната революция

Да се забрави в културата
Историята на класовата борба
Какво стана с дамите, техните благоухания
Какво стана с онова правене на поезия

Всяка стока се сражава сама
За себе си в спектакъла какво е била
Заедността освен роса
По ливадите

Явяващото се е добро
Доброто е явяващо се
В медиите ускорението
В колайдер без колизии

Това, което спектакълът
Не споменава три дни подред
Къде се е дянало то
Не съществува

Стоката вече не подлежи
На критика от никого
Фалшивото съзнание не търпи
Дори литературна критика

Никой вече не смее
Да бъде враг
На това което е
Да наруши омертата

Никой вече не противоречи
На спектакъла затова той
Противоречи сам на себе си
Пренаписвайки своето минало

Автопортрет на властта
Той е там където НЕ е
Несъществуващото в праймтайма
На все по-малко свенлива колаборация

Продажбата потвърждава
Стойността големите мъртви
Погребани от спектакъла
В Перловския канал

Борба да си зрител бизнес
Или дори първа класа
Стока съзерцаваща
Самата себе си

Вкопчването в детето
В себе си и навън
Филм за възрастни
Без нито един пораснал

Говори Смъртта

Мъртвият труд продължава
Да господства над живия
Рентите на миналото
Нищожността на настоящето

Говори Смъртта
И казва на Рицаря
Оставете този свят измамен
На отражения и лъстта му

И макар да изгуби живота
Той остави за наша утеха
Паметта си.

Благодаря на Владимир Градев, от когото научих, че Г. Дебор превежда в края на 70-те *Строфите* на Манрике (б. а.).

Работникът по Златомир Златанов и Ернст Юнгер

Любезността и тъгата на стоката е подигравка с нас
Същинските господари на този свят свързани
Със стихиите на смъртта кръвта и земята
В най-голямата самота между бетон и въображение
Огромната трагедия на мечтата
В превитите рамене
Революционна дисциплина
Тъждество на труд и битие
Биволи с вулканично червени очи
Родени в ландшафт от лед и огън
Чакащи на прелеза да минат оттатък
Колективен грохот
Под флуоресциращия блясък на студена светлина
От страната на призмата

Където лъчът е вече разложен
Без други знамена от облечените върху телата
На незнайно царство незнайни войни
На безименния труд в отдавна
Изоставени фабрики и работилници
Странна смесица на стриктност и опасност
Господстваща раса на свръхчовеци и термити
Опитомяващи земни пчели и метали
Кентаври от човек и машини
Слезли при буталата
Единство от експлозия и прецизност
Водени от феромони
По-диви и невинни
От грохота на забравени каменоломни

Сонет (Бертолт Брехт)

Това, което аз познавах още отпреди
Бучене на вода или: на някаква гора
Иззад прозореца, но скоро съм заспал
Лежах отсъстващ дълго в нейните коси

Затуй не знам, цял от нощта разбит, за нея друго
Само нещичко от нейното коляно, от шията ѝ малко
В черната коса мирис на соли за вана
И това дето по-рано за нея се бе разчуло

Казват ми, че бързо се забравяло лицето ѝ
Защото през него нещо прозира
Празно като неизписан лист хартия

Но, казваха, тенът ѝ не бил светъл
Тя самата знае най-добре, че ще я забравят
Ако прочете това, тя няма да познае кой го е направил.

Посещение при възстановяващ се. Побългарено по Роберто Боланьо

1989-та е и Революцията е претърпяла поражение
но ние все още не го знаем.
На 22, 23 сме.
Венци и аз вървим по улица в бяло и черно.
В края на улицата, в кооперация изскочила от филм от 60-те е
домът на родителите на Теди Радев.
Годината е 1989-та и на Теди Радев са му бръкнали в мозъка.
Жив е, Революцията е претърпяла поражение, денят е хубав
въпреки тежките облаци напредващи бавно от север прекосявайки полето.
Теди ни посреща, излегнат на дивана.
Но преди това говорим с родителите му, хора вече на възраст
господин и госпожа Чухалови които съзерцават как гората
гори като факла кацнали на зелена клонка стърчаща в съня им.
И майка му ни гледа и не ни вижда или вижда в нас неща, за които не знаем.
1989-та е и макар всички врати да изглеждат отворени
всъщност, ако се вслушаме, щяхме да чуем как
една по една вратите се затръшват.
Вратите: метални части, подсилени стоманени плочи една по една се затварят

във филма на безкрая.
Но ние сме на 22 или 23 и безкраят не ни плаши.
На Теди Радев са му бръкнали в мозъка – два пъти! –
и един от аневризмите му се спукал насред Съня.
Приятелите казват, че е изгубил паметта си.
И тъй, Венци и аз си проправяме път сред мексикански филми от 60-те
и стигаме до изпосталелите му ръце почиващи върху коленете в жест на благо
очакване.
1989-та е и е Мексико и приятелите казват, че Теди е забравил всичко, дори
собствената си хомосексуалност.
И бащата на Теди казва, че всяко зло било за добро.
И навън вали из ведро:
във вътрешния двор на кооперацията дъждът се излива по стълби
и площадки
и протича по фасадите на Първа частна банка първи частен университет
които бдят в полупрозрачността над 1989-та.
И Теди почва да говори. Видимо е развълнуван.
Щастлив е, че сме дошли да го видим.
Гласът му като на птица: остър, друг глас
все едно са му направили нещо на гласните струни.
Косата му вече пораства, но още се различават белезите от трепанацията.
Добре съм, казва.
Понякога сънят е толкова монотонен.
Кьошета, непознати местности, но все в един и същ сън.
Естествено, че не е забравил, че е обратен (смеем се)
както не е забравил да диша.
Бях на косъм, казва след дълго обмисляне.
За миг ни се струва, че ще заплаче.
Но не е той, който плаче.
Нито е Венци, нито аз.
И все пак някой плаче докато нечувано бавно се свечерява.

И Теди казва: да се чупиш веднъж завинаги и говори за Вера която била с него в
болницата
и за
други физиономии които ние с Венци не познаваме и които той също сега не
разпознава.
Чупенето в черно и бяло на филмите от 60-те-70-те.
Стефан Данаилов и Георги Георгиев-Гец преоблечени като полицаи
Прекосяващи с моторите си безкрайния залез на Мексико.
И някой плаче, но не сме ние.
Ако се вслушаме, щяхме да чуем да се затръшват историята или съдбата.
Но ние само чуваме да хълца някой, който плаче
Някъде си.
И Венци започва да чете стихотворения.
Чете стихотворения на Теди, гласът на Венци тъй прекрасен докато навън дъждът се
излива
И Теди прошепва, че обича френските поети.
Поети, известни само на него, Венци и мен.
Момчета от невъобразимия по онова време град Париж с очи зачервени от
самоубийство.
Колко му харесват!
Като на мен улиците на Мексико Сити през 1982-а.
Бях на петнайсе и тъкмо бях пристигнал.
Бях емигрант на петнайсе, но първото което улиците на Мексико ми казват е
че там всички сме емигранти, емигранти на езика ни.
О прекрасните, не възвеличени никога по достойнство, страховитите
улици на Мексико увиснали над бездната
докато другите градове по света потъват
в еднообразие и безмълвие.
И момчетата, безстрашните хомосексуални момчета щампосани като светци
фосфоресциращи през всички тези години от 1989-та до 2019-та.
Като във времеви тунел, дупката отваряща се дето най-малко я очакваш

метафизическата дупка на юношите педалчета, които се изправят
– по-храбри от всички! – пред поезията и злощастието.
Но е 1989-та и главата на Теди носи неизличимите следи от трепанация.
Това е годината предхождаща сбогуванията
напредваща като огромна надрусана птица
по задъдените улици на махала
застинала във времето.
Като река от черна урина околовръстна на главната артерия на Мексико
река на шумоленето и плуването на черните плъхове от Западен парк
словесен поток течният пръстен на квартали изгубени във времето.
И макар че гласът на Венци и настоящият глас на Теди
писклив като на анимационен герой
изпълват с топлота злощастието на състоянието ни
аз знам, че в образите които ни съзерцават с изпреварващо милосърдие
в прозирните икони на мексиканските страсти
сгушени ни очакват голямото предупреждение и голямата прошка
онова неназовимо, неразделна част от съня, който много години по-късно
ще наречем с всевъзможни имена, означаващи поражение.
Поражението на истинската поезия, която пишем с кръвта си.
И със семето и потта, казва Теди.
И със сълзи, казва Венци.
Макар че никой от трима ни не плаче.

Псалом VI

ТИ
не ме наказвай в любовта си
в справедливостта си не ме оставяй

бъди благосклонна към мене ТИ
защото съм гнусен пред теб признавам си
изцели ме урината ми
пред лицето ти вони на химия
природата е против мен
спасението е противоестествено
ТИ отмести резето разхлабвай
възлите снеми печата от писмото
от мен затворена врата ТИ отвори
на сутринта, която иде
освободи ме да те славя ТИ защото
в смъртта няма спомен за теб

Поетическо призвание

Момче от града веднъж баща ми ме прати
По работа на село да подбера нашата крава
От общинското пасище тлъстите ливади край реката
Да я докарам оттам на пазара за продан рано
Станах луната грееше когато поведох
Добичето към града на влизане в предградията
Насреща ми зададе се група жени връщаха се
Сигурно от нощна смяна задянах ги, а те отвърнаха
С шеги и смях попитаха къде я водя тая крава
Щом казах на пазара те предложиха да ми платят
За нея подобаващо едва продумали това изчезнаха
И те и кравата в краката си видях тогава
Лира и се ужасих дошъл на себе си разбрах

След малко че труженичките били са музи
Явили ми се и платили справедливата цена за кравата
Вдигнах лирата влязъл на разсъмване в града
Разказах на баща ми за споходилото ме.

Илион сега

Не си ли спомняш как мизерувахме край Илион
сами далеч от боговете когато нас ни пратиха да блъскаме
за копелето алчно Лаомедонт работихме за него цял сезон
и не ни плати ненаситен като господар раздаваше заповеди
аз строях за троянците стена опасваща града им
голяма и внушителна ново непревземаемо строителство
ти Фебе бе овчар на широкочелите му тежкопристъпващи
говеда в полите и клисурите на богатата на буки Ида
но когато наближи краят на надничарския ни труд
предприемчивият Лаомедонт лиши ни от заплата със заплахи
натири ни заплаши да ни окове с вериги на ръцете и краката
да ни прати на далечни острови продадени в робство
заканваше се да отреже с двуостър бронз ушите ни
така прибрахме се с преливащи от гняв сърца
за надниците бесни обещани и неизплатени

(Говори Посейдон)

Etica, ordine geometrico demonstrata

Смут е, ужас е, обилие е,
девствеността е, която почва да се губи

ВИРХИЛИО ПИНЬЕРА

на една от лелите ми старата мома
нотариус дружаща с адвоката г-н Пуш
каталанеца, надушват се тия провансалци
дори насред вонята и благоуханията на тропиците

Добре дошъл в похотта им
бях на петнайсе беше по-яростна от смъртта
сладостта на разложението реалист съм
Искам невъзможното

Поет на съхранената
Земна действителност в отвъдното
В завършеността на неговия съд
И въздаяние

Райска музо Кралице победна

благоуханието на младежка гордост
на затворено-високомерно естество
на стройна грация или пък
хладното достойнство, напомнящо
за провансалците

копнежа по отнесеност и превращение

вече свикнах
с констативния протокол
на изреченията ти за нещата на тялото
(за разлика от нещата на духа)
с които посрещаш
догарящия в мрака на женствеността ти

протоколния изказ
най-строгата яснота даже
при заклеване състрадание гняв
страх или ужас

изреченията за нещата на тялото
за разлика от изреченията за нещата на духа

Теорема 7. Редът и свръзката на идеите е същата, както и редът и свръзката на нещата.

Ако се върнеш с’а назад в етиката
Не ми бегай, кучко

Теорема 1. Мисленето е атрибут на бога, или бог е мислещо нещо.
Теорема 2. Пространството е атрибут на бога, или бог е пространствено нещо.
Доказателство. Доказателството на тая теорема се извежда по същия начин, както това на предходната.

В есхатологичната сфера физиката и етиката вече не са разделени

Изреченията за нещата на тялото
за разлика от изреченията за нещата на духа
В есхатологичната сфера физиката и етиката вече не са разделени
Това определя и значението на Природата като ландшафт

Хибискус фуксия опунция
Райска музо Кралице победна

Идеална чувственост или
Духовност за която тялото
Самуна същностен
Необходим е, конкордантен

старата мома нотариус, боготворяща в зноя на декември
в Сантяго де Куба, най-горещия месец
в огнения декемврийски пъкъл на пристанището
родилното отделение на болницата
Los Angeles в огнения декемврийски пъкъл на пристанището
притиснато от Сиера Маестра
на някоя френска плантация за кафе
френският чифутин е мърсувал
в райския бриз на Февруари

Хибискус млечка коледна звезда папая
Араукария лантана твърдокрили антуриум
Змиярникови филодендрон папилионацея бобови
Мангрово мочурище хелиотроп подсунка златен дъжд
Лабурнум калатея орхидееви онцидиум върбинки пурпурната
Фуксия опунция обикновена фламбоян огнено дърво фуксия боливиана
Trachyderes succinctus катлея опунция стрикта кактусова смокиня смута

Ужаса обилието девствеността която си отива каймито фрута бомба
Musa paradisiaca Victoria regia

Като Април в Андалусия, казва
Колумб за октомври
Септември ще бъде май
Октомври ще бъде април

като май в Бордо, смуглите жени
ходещи за вода по стръмните пътеките на Хьолдерлин
френския чифутин е мърсувал
в райския бриз на февруари
Райска музо Кралице победна
с робиня старата мома нотариус, боготворяща
в нечовешката жега
на декември во стаичката
откъм ада на улицата на сиестата
любезно очакваща клиентите
като девиците със свещниците
Идването на жениха
боготворяща в нечовешката жега на декември
Етиката на Спиноза
Благословената, извеждащата ни

Мангров мочур фуксия боливиана
Райска музо Кралице победна

дали Спиноза е виновен, че леля ми
остана стара мома нима и без ordine geometrico
ебането или любовта не е

без друго силно проблематично
желание да желаеш да желаеш

Хелиотроп жасмин ванилия
Райска музо Кралице победна

не писането е потребност
а искането да пишеш
по същия начин може би
потребност е не обичането
а искането да обичаш

Това е Етиката на Спиноза, казвам
Без предизвестие, без встъпление, изстрелвам го
във нищото ex nihilo съвършенство sive реалност
deus sive natura не знам защо материята да е недостойна
за божествената природа под реалност и съвършенство
разбирам едно и също нещо радостта е преход
към по-голямо съвършенство радостта на бога
от себе си тялото sub specie aeternitatis
без артилерийска подготовка на аудиторията
За трудната материя при второто ти гостуване
в стаята ми не ти е сефте все пак
вече закоравяла от патриотизъм
и усилията на духа

Пълна с перлите на цветовете еуфорбия
Млечка исусов венец отровно зелено и пурпурно
Стволове на кралски палми проблясващи сребристо в мрака
Зелената плът на филодендрон пулверизирана лава черен пясък

Хелиотроп сребристолилаво лабурнум коприненозлатно маранта
Индигово фуксия боливиана огненочервено ръждиво и златно

Това е Етиката на Спиноза, казвам
личен екземпляр на старата мома нотариус
която татко спаси от тропическата влага
за ледената библиотека на клемент готвалд
очарователна през лятото, татко
спомняш ли си тъгуваш ли за нея

Папая каймито фрута бомба
Райска музо Кралице победна

Тъй прохладна прорязана от косите лъчи
на слънцето от задния ни двор с гол
калкан отсреща без мазилка
като камъните на олтара
на чадата Израилеви
без хоросан спомняш ли си

Оня гибелен гняв

мъж без гняв
ташаци без сперма

Симеон в Бояна

Нищо ненадейно не е вече неоспоримо нищо
достойно нищо за дивене откакто Зевс на Олимпийците бащата
от пладнето направи нощ като сиянието на светлината
на слънцето съкри и блед захлас налегна хората
от този час възможно всичко стана достойно за доверие
сред човеците в почуда не изпада вече никой
щом види сухоземни твари с делфини да разменят паша
в морето и ревящите вълни са по-желани за родените
на суша за обитателите морски обраслите с дървета планини

Бог да ни помага!

Симеон II, София, 6 април 2001 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Архилох, фрагменти | 6

I
Хорхе Манрике | 29
Фридрих Хьолдерлин | 51
Райнер Мария Рилке | 66
Александър Блок | 72

II
Хуго Бал | 90
Велимир Хлебников | 105
Висенте Уидобро | 147
Езра Паунд | 167
Бертолт Брехт | 178

III
Алвару д'Кампуш | 247
Сара Кирш | 295
Йосиф Бродски | 310
Ингеборг Бахман | 325

IV
Никанор Пара | 336
Силвия Плат | 350
Октавио Пас | 360
Алла Горбунова | 366
Хайнер Мюлер | 376

V
Пуси Райът | 404
Роберто Боланьо | 410
Мария Вирхов | 594
Вирхилио Пиньера | 599

Затъмнението | 639

Владимир Сабоурин

ТРОЯНСКИ ПОЕТИ

редактор: Николай Бойков
коректор: Иван Маринов
дизайн: Венцислав Арнаудов
предпечат: Мария Фенерска
печат: Симолини
ISBN: 978-619-188-249-6